incursiune în paranormal

CÎTEVA CUVINTE PENTRU CITITORII NOȘTRI

Încă de la începuturile ei, cu mai bine de doi ani în urmă, această rubrică și-a propus, prin semnatarul ei, să ilustreze o seamă de fenomene așa zis paranormale. Intenția noastră inițială era și rămîne aceea de a face cunoscute cazuri și evenimente ce nu-și găsesc deocamdată o explicație științifică, ele neputînd fi, totuși, negate ca realități, onirice sau extrasenzoriale. De aceea am rămas consecvenți în dorința ca în acest spațiu tipografic să reflectăm o „cauzuistică exclusiv românească" din domeniul atît de incitant și uneori de senzațional al fenomenologiei paranormale. Între timp titlurile de cărți dedicate domeniului s-au înmulțit, cele mai multe din ele pot veni în sprijinul cititorului în vederea familiarizării cu domeniul, alteori chiar al cunoașterii.

De o vreme încoace însă se petrece în România un fel de „manevrare" prin paranormal a conștiinței generale, o adevărată concentrare de vizionari se exprimă premonitor incluzînd în idei și mesaje atît destinul lumii, cît și al românilor! Au apărut deja subiecți care se autoproclamă trimiși ai Divinității pentru a salva România sau pentru a o avertiza asupra pericolelor ce vor veni. Ceva mai mult chiar, au apărut „surori ale Fecioarei Maria" și „frați ai lui Iisus Christos", care în mesajele lor poruncesc pur și simplu lumii ce să facă, cum să facă, sau transmit ce va fi și cînd va fi! Toate acestea se întîlnesc cu unele practici spiritiste ale inițiaticii ezoterice orientale, în care figura Mîntuitorului este plasată în rîndul „Maeștrilor" și desprinsă de identitatea Dumnezeiască, de Fiul al Lui Dumnezeu...

Se înțelege de la sine că rostul acestor rînduri nu este acela de „a face ordine" în domeniul paranormal și vizionar. Nimeni nu va conveni să consimtă să facă așa ceva. Cîteva adevăruri avertizante trebuie consemnate. Cu surprindere și mîhnire însă observ că numeroase mesaje ultimative emise de autoproclamanți, profeți au în țesătura lor mai mult sau mai puțin explicită, adevărate intenții politice; se exprimă sigur de sine frămîntări sociale și tot felul de răsturnări, se instaurează ideatic noi ordini sociale și se propovăduiesc chiar viitori conducători de țară. Într-o broșură pe care abia am isprăvit-o de citit, se spune la un moment dat negru pe alb, că pînă la sfîrșitul lunii martie 1993 vor avea loc în România mari frămîntări sîngeroase, că vor reveni minerii în București și va curge sînge, că vor cădea guvernul și președintele țării și așa mai departe... în aceeași broșură aflăm că unul din mesajele politice transmise unui reputat vizionar român vizează direct și sigur revenirea în România a monarhiei, iar vizionarul emițător se confundă nici mai mult nici mai puțin decît cu fratele lui Iisus, cu acest statut ceresc urmînd să-și ia scaunul sacru de conducător al României!!

Ce putem remarca la astfel de vizionari este întîi de toate agresivitatea expresiei, tonul ultimativ, de înfricoșare a lumii, demersul continuu poruncit de a fi urmat subiectul respectiv în toate ideile și intențiile sale. Luna martie 1993 a trecut, o știm prea bine, iar vizionarului nu i s-au împlinit mesajele despre evenimentele sîngeroase atribuite acestei luni. Se vede că respectivele mesaje au fost „primite" mult înainte ca broșura să plece la tipar, iar autorul n-a mai avut vreme să corecteze neadevărul, să elimine din mesaj localizarea în timp și spațiu a unei catastrofe sociale cu răsturnări de guvern și altele asemănătoare. Ce întristează și îngrijorează totodată, este faptul că sub cupola foarte abstractă a paranormalului, a științelor oculte, a ezoterismului și parapsihologiei se face un soi de politică reducționistă și exclusivistă, îndeobște de extremism fanatizat, drept pentru care mă simt dator să afirm că astfel de acțiuni în numele Divinității nu-i sunt plăcute Lui Dumnezeu. Dimpotrivă, acest dispozitiv direcționat prin abuziva contactare a Divinității în scopuri lumești clare ca intenție politică trebuie să ne dea de gîndit. Cum ne putem apăra de această ofensivă, în care nu vom găsi nici o atestare a harului Divin?

În primul rînd prin respectarea firească și de bun simț a literei Marii Cărți a Credinței care este Biblia. În Biblie aflăm limpede despre „apariția falșilor proroci", despre minciuna agresivă care vrea să propage neadevăruri în numele adevărului. Așa cum spune (1) Ioan, 4, 1, „Să nu dați crezare oricărui duh, ci să cercetați duhurile dacă sînt de la Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți proroci mincinoși". Evident, în prelungirea acestui adevăr noi avem nevoie de un detaliu transmis, de susținere a adevărului. Îl regăsim ușor în versetele următoare: „Duhul lui Dumnezeu să-l cunoașteți după aceasta: orice duh care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup este de la Dumnezeu; și orice duh care nu mărturisește pe Iisus nu este de la Dumnezeu ci este duhul lui Antihrist, de a cărui venire ați auzit. El este chiar în lume..."

Ce fac unii vizionari români? Ei „mărturisesc" nu o recunoaștere, ci o identificare ca sens și putere divină cu însuși Iisus astfel convenind că pot acționa în numele lui Iisus. În legătură cu mesajele vizionare sumbre sau optimiste, care invadează mass-media, să ne aducem aminte de cuvintele Mîntuitorului Însuși: „Despre ziua aceea și despre ceasul acela nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl." (Matei, 24, 36). De unde putem deduce că vizionarii care au în subsidiar și afecțiuni politice, ar trebui fie să și le reprime, fie să se întoarcă la Mesajele fundamentale ale Bibliei, adică la credință și la responsabilități de oameni credincioși. Iisus n-a fost un simplu „Maestru" și nici „lider politic", ci Fiul lui Dumnezeu!

ION TUGUI

Parapsihologia la marginea necunoscutului

CINE TULBURĂ LINIȘTEA LA ROSENHEIM?

Psihokinezie, Poltergeist, locuințe bîntuite... Și toate acestea în plină „Eră a tehnicii". Puține cazuri au stîrnit mai multe discuții și au devenit mai celebre ca cel întîmplat în 1967, la Rosenheim.

■ Luna noiembrie. În cabinetul avocatei Adam tuburile de neon montate la o înălțime de 2.50 m se sting singure. Electricienii constată că... tuburile își „rupseseră" singure toate legăturile și, mai mult, se întorseseră cu 90°.

■ Puțin mai tîrziu: în prezența martorilor, se aud zgomote ca de explozie, siguranțe automate se declanșează de la sine, revelatorul dintr-un aparat de fotocopiat se răspîndește tot singur pe podea, liniile telefonice sînt deranjate, toate cele patru telefoane sună uneori toate odată, notele de plată a telefoanelor ating cote incredibile...

■ Se caută o explicație: variații anormale de tensiune în rețeaua electrică. Echipa serviciului de control al Societății municipale de distribuire a electricității verifică instalația, sub supravegherea directorului ei adjunct, Paul Bru r: aparate de măsurat intensitatea și tensiunea sînt montate în birouri; se testează diferite surse de alimentare, de la transformatorul public, la un generator mobil. Rezultatul: variații uneori la limita aparatelor de înregistrare.

■ În Decembrie 1967 Institutul de Parapsihologie din Freiburg obține acordul Dnei Adam de a participa la verificări. Și, acolo unde totul era de neînțeles — și de neexplicat! — pentru tehnicieni, ei înțeleg foarte bine ce se întîmpla. Toate fenomenele se produceau în timpul orelor de program și, mai mult, înregistrau un maxim la simpla apariție a unei tinere angajate, Annemarie S., în vîrstă de 19 ani. La trecerea ei pe culoar becurile se spărgeau și o umpleau cu cioburi, plafonierele începeau să se clatine.

■ Totul indica un fenomen de psihokinezie. S-a recurs la colaborarea a doi fizicieni de la Institutul de Fizică din München. Cei doi au testat toate cauzele imaginabile care ar fi putut produce atît fenomenele ca atare, cît și variația anormală a mărimilor fizice înregistrate: variații de tensiune în rețeaua electrică, sarcini electrostatice, descărcări de condensatori, ultra- și infrasunete,

Fenomene psihokinetice în cabinetul unei avocate din Rosenheim

vibrații puternice, contact defectuos al amplificatorului și, evident... posibilitatea de a trișa. Concluzia raportului pe care l-au întocmit și l-au prezentat: „principiile actuale ale fizicii nu permit descrierea acestor fenomene". Indicatoarele descriau bucle inexplicabile pe hîrtia aparatelor, hîrtie care nu o dată era găsită pur și simplu ruptă... O forță uriașă părea că deplasează indicatoarele după bunul ei plac, aprinde și stinge plafonierele, face să explodeze becurile, deranjează telefoanele. Și că această forță depinde de Annemarie!

■ Nu era de fapt chiar un fenomen fără precedent. Institutul din Freiburg înregistrase peste 40 asemenea cazuri, începînd încă din 1950. Un ofițer francez de jandarmi, Emil Tizané, analizase și el rapoartele pe care le primise între 1925–1950 situații asemănătoare.

Constatarea era că toate acestea aveau un element comun: prezența unor adolescenți aflați la vîrsta pubertății. Aceasta după ce s-au eliminat cu grijă de fiecare dată cauzele „normale" (și care, în pofida aparențelor, sînt pe cît de ușor de detectat, pe atît de ușor de explicat: lovituri în rețeaua de canalizare, șoareci prezenți în sau în spatele unor pereți de lemn, mobile care „trosnesc" din cauza dilatărilor sau contracțiilor etc.) sau manipulările unor isterici.

■ Situația la Rosenheim se înrăutățea progresiv. Un aparat special instalat de Poșta Germană și care înregistra simultan apelul telefonic și numărul chemat, marchează patru apeluri în timp ce, cu martori, nimeni nu se atinsese de aparat! Se înregistrează pe bandă video o rotație de 120° a unui tablou. Prof. Büchel, fizician și el, este martorul sertarelor țîșnind pur și simplu de la locul lor și al deplasării de la zid, de unul singur, a unui dulap care cîntărea 175 kg! Numărul total de martori la neobișnuitele întîmplări de la Rosenheim — cel puțin 40.

Fenomene anormale — da. Dar în nici un caz „supranaturale"! Cînd lumea va scăpa și de psihoza vrăjitoriei și de refuzul încăpățînat de a accepta că pot exista și cauze care nu se pot lămuri menținîndu-ne exclusiv în cadrul conceptelor de care dispunem la ora actuală, poate că vom mai face un pas spre înțelegerea tuturor acestor fenomene...

■ Cît despre tînăra Annemarie, la mijlocul anului 1968 ea și-a găsit altă slujbă. În cabinetul Dnei Adam „fenomenele" au încetat. Dar la noul loc de muncă... se părea că de abia vor începe. Doar că patronul i-a interzis cu strășnicie să vorbească despre așa ceva în timpul orelor de program!

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

Transparența galaxiilor spiralate

Galaxiile în formă de spirală, cum este și Calea Lactee, sînt formate din ansambluri de miliarde de stele. Între stele și în jurul lor se află gaz, praf cosmic și, foarte probabil, obiecte masive invizibile de a căror natură nu se știe nimic în prezent. Luminozitatea galaxiilor spiralate se datorează strălucirii stelelor componente. Oamenii de știință se întreabă, însă, dacă noi putem vedea toată lumina degajată de stele și dacă nu cumva o parte din ea ar fi absorbită.

Răspunsul la această întrebare este foarte important pentru mai buna cunoaștere a structurii galaxiilor spiralate. Din păcate, însă, nivelul cunoștințelor științifice contemporane nu este suficient de ridicat pentru a se răspunde la întrebarea menționată. În 1990, prestigioasa revistă „Nature" anunța cu litere de-o șchioapă faptul că o analiză statistică efectuată pe un esantion de galaxii spiralate a demonstrat că sînt foarte opace, chiar în porțiunile lor exterioare. Un rezultat concludent ar fi putut fi obținut numai pe baza utilizării unor instrumente științifice mult mai perfecționate decît acelea pe care le avem actualmente la dispoziție și ar fi avut ca rezultat secund revizuirea tuturor cunoștințelor din acest domeniu.

Iată că doi astronomi au examinat recent o pereche de galaxii spiralate — denumite UGC 807 și NGC 450. S-a demonstrat faptul că discul galaxiei MGC 450 este transparent în porțiunea sa exterioară. Numai cercetările ulterioare vor putea aduce mai multă lumină în «conul de umbră» în care se află știința astronomică contemporană. (S.F.)

Astronomia — sub amenințarea civilizației

Recent, astronomi din lumea întreagă și-au reunit eforturile în scopul de a sensibiliza puterile publice asupra „efectelor perverse ale mediului înconjurător contemporan asupra astronomiei". Ei arată că observarea cerului este din ce în ce mai dificilă datorită poluării atmosferice, excesului de iluminare exterioară în zonele urbane și paraziților radioelectrici care împiedică cercetarea radioastronomică. Estimînd, de exemplu, că cel puțin 30% din iluminatul exterior urban se pierde inutil în spațiu, acești oameni de știință susțin că o asemenea risipă ar putea fi ușor evitată prin utilizarea unor corpuri de iluminat a căror lumină să fie mai judicios dirijată acolo unde ea este necesară. La rîndul lor, radioastronomii cer ca anumite locuri, unde interferențele radioelectrice sînt foarte slabe, să fie desemnate drept zone protejate aparținînd patrimoniului mondial și să poată fi utilizate pentru observarea radioastronomică; într-adevăr, aparatura întrebuințată în prezent în acest scop este atît de sensibilă, încît ar putea căpăta emisiuni de televiziune de la o depărtare de... patru ani-lumină. (G.D.)

O falsă breșă în mecanica cuantică

Vreme de mai bine de un an și jumătate prestigioasa revistă franceză „Science et Avenir" s-a făcut ecoul experiențelor efectuate pe plan mondial în privința descoperirii unui «neutrino greu», de 17 000 electron-volți. De curînd, omul de știință american Andrew Hime s-a grăbit să anunțe atingerea acestei performanțe deosebite. De altfel, peste 100 de articole științifice au fost publicate în decurs de un an în revistele de specialitate care infirmau sau confirmau existența acestui faimos neutrino.

Prin anunțarea obținerii unui neutrino greu, Andrew Hime punea în cauză nici mai mult nici mai puțin decît modelul standard al fizicii particulelor. «Bomba» s-a dovedit însă a fi o simplă petardă. Andrew Hime a anunțat, la scurt timp după pretinsa sa descoperire, faptul că respectiva concluzie a tras-o pe baza experimentelor făcute pe aparatul său, ale cărui deficiențe au fost interpretate drept semnul descoperirii unui neutrino greu. Această ispravă confirmă încă o dată justețea sfatului afișat pe masa celebrului fizician Anatole Abraham: „Înainte de a arunca la gunoi mecanica cuantică, verificați temeinic aparatele folosite" (S.F.)

stagiea de VECHE

ENIGMA „EDGAR CAYCE“

Ani la rînd, fenomene paranormale de absolută evidență, au fost contestate global și ridiculizate — ori, și mai grav, interzise oricăror cercetări sistematice — pentru simplul motiv (interdictiile sînt totdeauna «simple»...) că nu se «încadrau», deloc sau suficient, în ceea ce se știa, «era de înțeles» în ceea ce părea definitiv înscris în universul cunoașterii umane. În zadar s-a tot spus că explicarea unor fenomene parapsihice, stranii, rezidă în mod logic **în ceea ce nu știm**, în ceea ce (încă) nu s-a cercetat îndeajuns și că ne aflăm încă foarte departe de momentul descifrării profunde a misterioaselor capacități psihice ale ființei umane.

Cazul lui Edgar Cayce, **cel mai senzațional**, într-un fel, prin implicațiile sale — și, nu întîmplător, poate **cel mai puțin cunoscut** marelui public — ne dă măsura exactă a acestei tăceri provocate, bine pusă la punct, care nu contestă nimic, dar interzice curiozității și dezbaterii publice o situație-limită aproape paradoxală.

Edgar Cayce, născut în Kentucky (S.U.A.) fiul unui fermier cu o situație materială modestă, nu avea să ajungă ca pregătire, și nici n-a aspirat vreodată, să depășească nivelul unei școlarizări obligatorii, minime. Tînăr încă, s-a îmbolnăvit grav, corpul fiindu-i chinuit, după ziarele vremii, „de convulsii și febră ridicată“, în timp ce medicii ar fi asistat neputincioși la apropierea sfîrșitului său. La un moment dat, însă, în comă fiind, a început să vorbească, indicînd cu precizie **„cauzele afecțiunii de care suferea și precizînd riguros, incredibil, medicamentele de care ar fi avut nevoie, în anumite dozaje și o anume ordine terapeutică, pentru a putea fi salvat.** Limbajul și exprimarea sa elevată — pacientul fiind în comă, repetăm — i-a uimit pe medici și, evident, presa vremii. Neavînd oricum o altă solutie, medicii, la cererea insistentă a familiei, urmează întru-totul instructiunile pacientului, acesta revenindu-și din comă și însănătosindu-se într-un timp foarte scurt. Ulterior, medicii îl vor folosi, sub stare de hipnoză, solicitîndu-i să le indice tratamentele necesare, în cazuri foarte grave, considerate fără speranță. Cayce, în transă, ajunge să prescrie medicamente, unele care nici nu se găseau încă în comerț, ci se aflau doar în stadiul de laborator, secretul existenței și fabricării lor fiind păstrat cu strășnicie. (A prescris pînă și antibiotice, în momentul în care Flemming încă se afla în cercetarea lor). Termeni de strictă specialitate, uneori în limba latină, nestudiată nicicînd de Cayce, sînt folosiți la diagnosticare și tratament. Cunoscută pentru rigorile ei stiințifice, „American Medical Association“ face o singură excepție în întreaga ei istorie, autorizîndu-l pe Edgar Cayce „autodidact“, să ofere consultații și implicit, medicația, toate cazurile tratate de el încheindu-se cu vindecări spectaculoase. Cînd își revenea din starea de hipnoză, din transă, Cayce nu-și amintea însă nimic și redevenea personajul relativ simplu și limitat intelectual, care era în viața de toate zilele.

Pentru a afla, totuși, modul în care-și elaborează diagnosticele atît de precise, a fost hipnotizat și chestionat de o echipă de medici. Răspunsul său, la timpul respectiv considerat... paradoxal, a indicat două căi : prima, **faptul că ar intra în «legătură» directă cu sistemul nervos, cu creierul celui aflat în suferință (uneori la sute de kilometri distanță)** ; și a doua cale — **un contact la fel de neînțeles** — de parcă s-ar fi aflat pe aceeași lungime de undă cu marii medici ai lumii — **cu specialiștii care dețineau informații privind tratamentele cele mai adecvate în cazul acelor îmbolnăviri.** Edgar Cayce considera astfel, în transă fiind, că numai creierul celui bolnav este deținătorul cauzelor profunde care au provocat îmbolnăvirea și că vindecarea, pe de altă parte, nu poate fi făcută fără aportul unor mari specialiști. Un dublu sistem de intercomunicare, în fapt, practic instantaneu, în stare să înspăimînte în epocă pe cei care nu concepeau o astfel de comunicare parapsihică... Legendele și exagerările nu au lipsit. Ce ar mai fi de spus... ? Edgar Cayce moare în anul 1945, rămînînd pînă în ziua de azi o enigmă, pentru cei care n-au ajuns să conteste existența sa și continuă să investigheze posibilitățile infinite ale acestei înzestrări în planul psihocomunicării.

Cazul lui Edgar Cayce n-a fost cercetat în suficientă măsură nici după moartea sa. Tratatele medicale, cele care îl înscriu ca pe-o stranietate, nu s-au apropiat stiințific de cazuistica vindecărilor realizate de Cayce. Ce rol au avut medicamentele prescrise de Cayce în transă, ce rol a jucat sugestia, autosugestia, și însăși forța paranormală a acestui subiect ? Avea disponibilitățile unui «clarvăzător» ? Intra în comunicare, real, cu cei aflați în suferință și cu marile competențe medicale ale timpului său ? Nu s-a verificat... Nu s-au întreprins nici un fel de contraexpertize !

Ulterior, în pofida evidențelor — și a unor relatări categorice din presa de specialitate — istoria lui Edgar Cayce a fost înscrisă la capitolul mistificări și legende. Așa cum cele 700 de apariții „OZN“, care nu s-au încadrat într-o explicație absolut plauzibilă, au fost excluse din studiul care ar fi trebuit teoretic să confirme sau să conteste realitatea fenomenului OZN.

Deci, nu a existat nici Edgar Cayce ? Totul a fost inventat, numai pentru că nu avem (încă) explicații usor de formulat ?

Vom reveni într-un număr viitor al revistei.

DOREL DORIAN

DILEMA FEMEII „NUD“

Nuditatea femeii ca subiect artistic nu mai este demult un subiect de scandal. De asemenea, perversiunile sexuale sînt analizate pe toate fețele, de la psihologi la astrologi, combătute, puse la zid, dar acceptate în taină fie în casele de toleranță, fie în producția mai mult sau mai puțin clandestină de casete video. Trupul și plăcerile oferite de femeile care-și găsesc astfel o ocupație au devenit obiecte de consum, la fel ca și înghețata sau țigaretele. Nu-mi propun însă în acest text să iau masca pudibondului, și nici să presar vreo morală împotriva acestui gen de marginalizare a Evei. A întezice șocurile hormonale provocate de pornografie a devenit un act dogmatic. Interzicerea fructului oprit (chiar dacă scandalizează) generează sporirea numărului de consumatori. Miezul gîlcevei de față este **contradicția dintre dorința femeii de a fi admirată în toată splendoarea nudității ei și teama ei de a se depersonaliza în acest mod.** Cu alte cuvinte, este meseria de model o sinucidere mortală, un viol psihic consimțit ?

Aceste întrebări despovărate de orice falsă jenă sînt puse într-un film al lui Jacques Rivette, „La Belle Noiseuse“ producție franceză a anului 1991. Pelicula lansează conflictul dintre un pictor bătrîn (interpretat de Michel Piccoli) și o tînără femeie (Emmanuelle Béart) care-i servește drept model. Nu atît diferența de vîrstă naște tensiune psihologică, cît faptul că pictorul sexagenar o privește ore în șir, zile în șir, cu niște ochi care-i fură parcă tot farmecul trupului dezgolit. Minute la rînd el îi privește sînii, coapsele, picioarele... Apoi se ridică și cu gesturi fine îi schimbă poziția, mereu și mereu, exasperînd-o pe tînăra femeie care-și cîștigă existența din tarifele orare primite. Ea își dă seama că pictorul n-o

gîlceava IDEILOr

mai privește ca pe o ființă vie, ci ca pe o statuie vie.

Fiecare nouă ședință devine pentru femeie un nou război psihologic. Ea nu este studiată exasperant de intens pentru a trezi pofte carnale, ci, culmea !, pentru ca pictorul să descopere „ceea ce nu se vede“. Aici transpare diferența dintre o pictură și o fotografie. Pictura se adresează spiritului, iar fotografia, cu predilectie instinctelor.

La capătul turnării acestui film, acrița Emmanuelle Béart acordă un interviu pentru revista L'Evenement du Jeudi, din care am reținut ideea gîlcevii noastre : o poză este, pentru unele femei, o sinucidere sau un fel de viol psihic consimțit (antinomia termenilor îi aparține). Nu este vorba de un atentat în adevăratul sens al cuvîntului, ci un disconfort provenit din această relație univocă (cu unic sens, dinspre pictor spre model) : artistul află totul despre model, iar modelul nu află nimic despre artist. Femeia se predă în întregime, fără să primească în schimb nimic... Cu excepția tarifului, deseori derizoriu.

În pofida acestor bariere psihologice — care, să fim bine înțeleși, nu pot apare decît la femeile ce-și conștientizează condiția — în cadrul Școlii Naționale Superioare de Arte Frumoase din Paris, meseria de model este exercitată cu o rîvnă impresionantă. Tariful oficial este de 55 franci francezi pe oră. Acesta crește spre 80 FF/oră în atelierele particulare și poate ajunge la 400FF/oră la marii artiști fotografi. Femei de toate vîrstele se întrec în a cîștiga un ban în acest mod. O anume Velika Dimitrova a pozat într-un atelier privat pînă la...73 de ani. Cînd e vorba de bani, jena dispare și apare „convingerea“ că ești utilă artei.

Din nefericire pentru modelele profesioniste, în Franța aceasta nu mai este o meserie de viitor, căci tinde să devină un Violon d'Ingres. Imaginația pictorilor caută tot mai mult abstractul și chiar din rîndul studenților se ridică o reținere de ordin moral față de acest tip de pedagogie... Soțiile pictorilor vor avea, se pare, clipe mai liniștite.

PAUL IOAN

● **EFECTUL DE SERĂ, UN FENOMEN BINEFĂCĂTOR !** Sînt unii oameni de știință care își exprimă scepticismul în legătură cu prezicerile catastrofale privind așa-numitul „efect de seră“. Se apreciază că încălzirea planetei ,dacă aceasta se va întîmpla, va fi moderată. Și va fi mai mult binefăcătoare decît dăunătoare. Potrivit teoriei „efectului de seră“, creșterea concentrației de gaze în atmosferă va provoca o încălzire, progresivă și globală a planetei în următorul secol, ceea ce va determina o dezghețare a calotelor glaciale ,ridicînd astfel nivelul mărilor și generînd mari dezechilibre ecologice și sociale. Atît cei care afirmă în mod sigur inevitabilitatea și periculozitatea „efectului de seră“, cît și cei care consideră că el este lipsit de orice bază științifică reprezintă minoritatea în comunitatea climatologilor, meteorologilor, geofizicienilor și a altor oameni de știință care se consacră studierii fenomenului.

● **SUPERPUTERILE ȘI CONVERSIA ARMELOR BALISTICE.** Încheierea războiului rece a deschis o cale viabilă pentru colaborarea a două mari superputeri nucleare, SUA și Rusia, în scopul folosirii unor tehnologii adecvate pentru distrugerea rachetelor balistice. S-ar putea aplica o astfel de tehnologie la interceptarea asteroizilor periculoși care „navighează“ departe de planeta noastră. În acest scop se va putea apela și la încărcături nucleare, dar în prealabil va fi nevoie să se adopte un acord internațional special. În operațiunile de căutare a asteroizilor periculoși care călătoresc în Cosmos ar putea fi folosite sistemele militare de descoperire a obiectelor inamice. La descoperirea asteroizilor care zboară către Terra ar fi de folosit și colaborarea astronomilor de pretutindeni.

POPASURI
WORLD
ÎN JURUL LUMII

● **RELAȚIA DEZVOLTARE – MEDIU.** Controlul energiei aduce o rezolvare favorabilă acestei interdependențe. Soluțiile sînt diverse și extrem de convingătoare. În ce domeniu se pot face economii de energie ? În toate. Automobilul mijlociu care consuma acum opt ani, opt litri de benzină la o sută de kilometri parcurși, astăzi consumă numai șapte. Și iluminatul oferă un exemplu : Becurile consumă de patru ori mai puțin decît cele tradiționale. Ele sînt, ce-i drept, mai scumpe, dar foarte rezistente. Industria și-a diminuat cu aproape 25 la sută consumul energetic. Bineînțeles că nu la noi. Și locuințele moderne se încălzesc, în țările industrializate, cu un cost financiar redus față de imobile înălțate cu 20 de ani în urmă. La noi efortul financiar este substanțial, dar căldura în locuințe lipsește de foarte multe ori, cu... „desăvîrșire“.

● **LUPTA ÎMPOTRVA FUMATULUI** Ea a fost uneori, de-a lungul timpului, destul de aprigă. Documente ale unor vremuri de mult apuse vorbesc despre faptul că în urmă cu 393 de ani, Șahul Persiei, Abbas cel Mare, a interzis fumatul tutunului. Soldaților care erau prinși asupra faptului li se tăia imediat nasul și buzele. Vînzătorii de tutun aveau o soartă cu mult mai crudă – arderea, împreună cu marfa lor. În 1663, sultanul turc Murad al IX-lea avea să ia și el măsuri drastice împotriva celor dovediți că fumează – executarea. În pofida acestor măsuri, omenirea a continuat să fumeze, ceea ce face și astăzi, într-o proporție tot mai îngrijorătoare. Reclamele marilor fabricanți de țigarete sînt tulburătoare pentru cei care s-au obișnuit (sau sînt pe cale) cu inhalarea fumului albastru.

magazin

Femina Club

LIMBAJUL SECRET AL BIJUTERIILOR

Plăcerea multor femei de a purta bijuterii nu poate fi negată. Dar ce explicație psihologică poate exista atunci cînd arborăm pandantive aproape uriașe ce dizonează cu eleganța rochiei din mătase sau cu taiorul preferat. «Bijuteriile au un limbaj secret, spune Marie-Louise Pierson, psiholog și manechin la Chanel. Și pentru a-l înțelege ar trebui analizată mai întîi evoluția vestimentației femeilor. De mai mulți ani separarea transantă a genurilor masculin-feminin s-a atenuat. În fond, femeile știu că atunci cînd adoptă o ținută masculină riscă să-și piardă feminitatea.

Dar cum le preferă bărbații? Cu certitudine fără „umerași" și taioare ce amintesc de „lumea bărbaților". Pentru că seducția operează și trebuie lăsat loc misterului între sexe. Deci, spune Marie-Louise Pierson, diferența între bărbați și femei se va refugia în detalii. Pandantivul capătă în acest context importanță. El parcă ar șopti bărbaților: „În ciuda umerilor umflați, a taliei „decise" și călcîielor plate, femeia arhaică trăiește în cea pe care o privește". Și așa se explică faptul că astăzi sînt din nou foarte moderne bijuteriile confecționate din materiale naturale, brute cum sînt piatra, scoicile, metalul obișnuit. Ele vorbesc despre nostalgia unor epoci în care corpul era mai liber. Pandantivul are „codul" său precis de comunicare. Privirea bărbatului este atrasă de pandantiv dar și de frumusețea gîtului ce-l poartă. Oricum, bijuteriile, în limbajul lor secret, rostesc vorbe de apropiere între o femeie și un bărbat.

Și dacă credeți în puterea miraculoasă a pietrelor prețioase, astrologii se grăbesc să contureze compatibilitățile pentru 1993. În acest an ametistul poartă noroc celor din zodia Berbecului. Agata și coralul vor purta noroc celor din Taur, iar granatul, ametistul și safirul celor născuți în zodia Gemeni. Cuarțul este talismanul Racului, iar diamantul poartă noroc celor din zodia Leu. Cornalina, acea varietate roșie de agat și iaspul sînt purtătoare de noroc pentru Fecioare, iar diamantul și cuarțul sînt benefice Balanței. Topazul și hematitul poartă noroc tot anul Scorpionilor, în vreme ce onixul și jadul îi dezavantajează. În acest an toate pietrele poartă noroc Săgetătorilor, dar ametistul și turcoasele în mod deosebit. Safirul, perlele naturale și sideful poartă noroc Capricornului, iar coralul și safirul Vărsătorului. Pentru dobîndirea și menținerea echilibrului interior. Pestilor le sînt favorabile pietrele negre, perlele, jadul, onixul și safirul.

UN CULT DEOSEBIT

Chinezii au avut întotdeauna pentru picioare un cult deosebit. Prin secolul X, fetițelor li se bandajau picioarele pentru a se întrerupe dezvoltarea. Aceste extremități atrofiate, „lotus de aur", deveneau obiecte de adorație pe care femeile le arătau doar alesului inimii. Texte foarte vechi vorbesc însă și despre importanța lor pe plan medical. Astfel, spune J.P. Krasensky, reflexoterapeut, așa cum arată și unele gravuri chinezești vechi, toate zonele corpului se reflectă în zona piciorului. Dacă o anumită tulburare perturbă echilibrul corpului, trebuie reactivată zona reflexă corespunzătoare. Prin masaj și presopunctură se restabilește funcționarea armonioasă a organului afectat. Fără să înlocuiască un anumit tratament, îl completează excelent amplificîndu-i efectul. „Cultul picioarelor"... renaște.

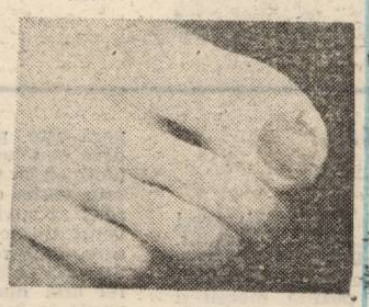

Indiscreții

CEA MAI BOGATĂ

Oprah Winfrey deține două recorduri. Este femeia cea mai privită din Statele Unite și cea mai bogată de la Hollywood. Averea ei este estimată la un miliard de franci francezi. Regina talk-show hard-urilor televizate o depășește în bogăție pe Barbara Streissand, care deține „doar" 900 milioane, pe Madonna, care are „numai" 800 milioane, pe Dolly Parton, (790 milioane), pe Liz Taylor (750 milioane), sau pe Jane Fonda deținătoare a 700 milioane. Secretul celei mai bogate femei de la Hollywood? Averea ei s-a născut mai ales din enormul noroc pe care l-a avut în niște investiții financiare excelente. Ea este proprietara unui cartier din Chicago, unde se găsește și casa sa de producție Harpo.

Cîntărețul

În categoria „cîntăreților precoce" Jordy are toate șansele de a deține recordul. La patru ani și jumătate a scos primul său disc. „E dur să fii copil", mărturisește ei curiosilor...

101 DIFERENȚE

● Desi impresia generală este că femeile ar fi mai... guralive, statistici efectuate de institutii foarte serioase le reabilitează. Cel putin cînd subiectul este... iubirea. Astfel, cînd sînt îndrăgostiti, 76 la sută dintre bărbati dezvăluie în stînga și în dreapta „secretul" lor. Femeile o fac doar în proportie de 34 la sută.

● La bărbați 11 la sută din greutate o reprezintă tesutul adipos. Femeile sînt mult dezavantajate de natură pentru că 23 la sută din greutatea lor corporală o reprezintă acest tesut.

● Statistici ale Organizației Mondiale a Sănătății relevă faptul că în lume numărul bărbatilor bolnavi de SIDA este de sase ori mai mare decît al femeilor.

● Hormonii îi protejează mai mult pe bărbati. Astfel estrogenii conferă vaselor sanguine mai multă permeabilitate. Asa se explică faptul că insuficienta circulatorie venoasă este o maladie cu predilectie feminină. Mai mult chiar, la 25 la sută dintre bolnave aparitia varicelor este corelată cu sarcina.

● În primele sase luni după nastere, băietii, din motive fiziologice, dorm mai mult decît fetitele. După vîrsta de sase luni tendința se inversează, fetitele devin mai somnoroase și vor fi... toată viata. Pentru că, spun specialistii, femeile au nevoie zilnic de aproximativ o oră de somn în plus fată de bărbati.

● Un grup de cercetători au avut curiozitatea să afle ce gîndesc bărbatii și femeile cînd se privesc în oglindă. Si surprizele nu au întîrziat. Astfel, studiul psihologilor a demonstrat că 70 la sută dintre bărbati sînt extaziati la vederea... frumusetii propriei imagini din oglindă. Femeile sînt mult mai obiective: doar 22 la sută gîndesc la superlativ despre... imaginea din oglindă.

CRONICA modei

Feminitatea învinge

Vestimentația feminină desprinsă din moda destinată bărbaților rămîne în actualitate. Așadar: tunică, bluză de mătase, cravată, pantalon... (A.P.)

SCRUMBII LA CUPTOR

Se spală scrumbiile, se curăță și se înfășoară una cîte una în pergament uns cu ulei. Dacă nu avem pergament putem folosi și hîrtie de scris. Nu se sărează deoarece se întăresc.

Se pun în tavă și se lasă la cuptor pînă cînd hîrtia devine maronie și începe să pocnească.

Se așază pe platou și se stropesc din belșug cu un sos din apă, ulei, lămîie stoarsă și sare. Sosul se serveste și separat, pentru ca fiecare să-și mai poată pune după gust.

Se pot servi cu pătrunjel tocat deasupra după ce au fost ornate cu felii de lămîie. (I.Ș.)

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

MAGAZIN global

Daniel Day-Lewis:

„NU SÎNT UN DON JUAN“

In ciuda afirmației sale, actorul englez Daniel Day-Lewis a fost numit de lumea Hollywood-ană „Warren Beatty Junior“. Unul din rolurile jucate de el este cel din „Insuportabila frivolitate a existenței“, rol care intrucîtva exprimă personalitatea actorului din viața de toate zilele. Îi plac femeile, fie că sînt blonde, brunete sau roșcate, le-ar dori pe toate, așa că se îndrăgostește fulgerător, arde ca o luminare în flacăra iubirii, se stinge și apoi o ia din nou de la capăt. Daniel Day-Lewis are doar 32 de ani și palmaresul său nu egalează încă pe cel al lui Warren Beatty care s-a lăudat cu mii de aventuri erotice. Dar începutul lui Daniel Day-Lewis este promițător.

Juliette Binoche a fost prima sa victimă. În „Insuportabila frivolitate a existenței“, scenele erotice nu erau trucate. După turnarea filmului, Daniel și-a uitat însă iubita pentru Isabelle Adjani. În 1990, erau nominalizați amîndoi pentru Oscar. În așteptarea rezultatelor și-au propus să se cunoască mai bine. S-au dat Oscar-urile, Daniel a plecat cu o statuetă, Isabelle cu inima în sărbătoare... N-a trecut mult și Daniel a trebuit să se piardă în infernul verde din Carolina de Sud pentru filmul „Ultimul mohican“. Acolo și-a capturat o altă pradă, partenera să de film, Madeleine Stowe. Văpaia iubirii n-a durat decît în timpul turnării. Cineva îl aștepta pe un alt platou de filmare: Michelle Pfeiffer urma să-i fie parteneră în „Vîrsta inocenței“ al lui Martin Scorsese. I-a fost și iubită.

S-a pus întrebarea: în ce constă farmecul, puterea de seducție a acestui bărbat?

„Ultimul mohican“ pare să aducă unele răspunsuri: ochii de jad ai actorului devorează camera, mușchii freamătă pe o osatură fragilă dar energică, sub o piele netedă, strălucitoare... Fără îndoială, au spus cei ce căutau răspunsuri, Daniel Day-Lewis are ceea ce se cheamă „sex-appeal“.

Ar fi putut să se mulțumească cu roluri de play-boys, fragilitatea adolescentină asociată cu virilitatea explozivă fiindu-i suficiente ca atuuri. Dar nu s-a întîmplat. Vorbind de meseria sa, Daniel spune „Eu nu joc rolurile, eu intru în haina lor“. Este îndrăzneață afirmația pentru că s-ar putea înțelege că este capabil să îmbrace orice haină. Mulți recunosc că de la homosexual pînă la aristocratul rasat, Daniel Day-Lewis face față oricărui rol.

În urma iubirii cu Winona Ryder, un fel de copil-minune al Hollywood-ului, actorul-seducător și-a tatuat pe un umăr cîteva cuvinte: „Sînt al lui Winona pentru totdeauna“. Cine să-l creadă? Succesul său în rîndul femeilor l-a creat o reputație execrabilă. Dușmanii îl numesc „Garbo“, aluzie la Divina, care, ca și el, își ascundea viața privată cu o grijă obsesivă. Cînd vine vorba de el, lumea întreabă: cine va fi următoarea victimă?

AURORA POPESCU

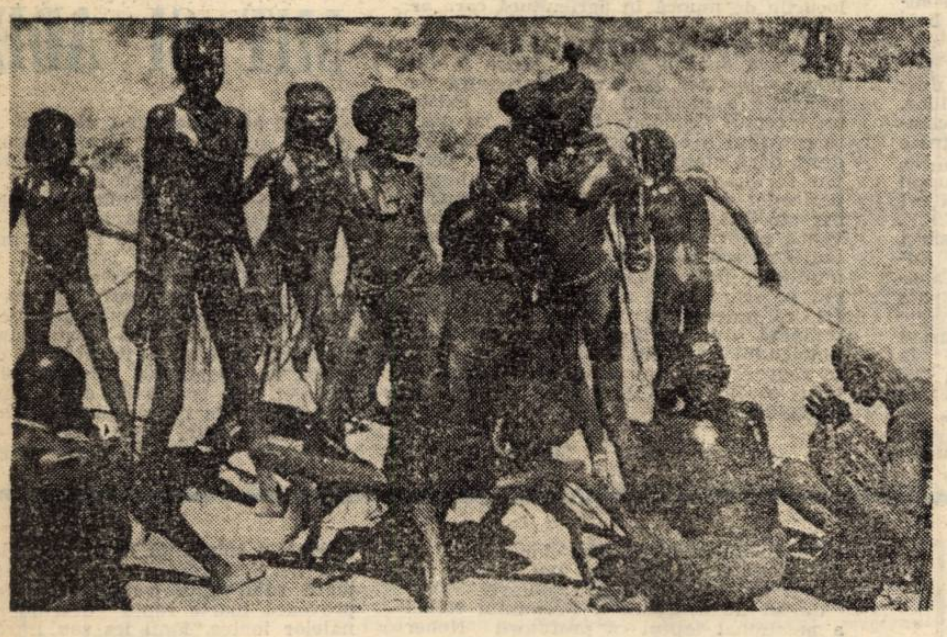

Dans războinic executat de amazoanele africane în ritmul tobelor bătute de bărbați

AMAZOANELE „CONTINENTULUI NEGRU“

În unele scrieri, rămase de la Herodot, sînt descrise niște femei misterioase și foarte războinice, ce locuiau în urmă cu mai bine de 2 000 de ani în stepele aflate pe malul Pontului Euxin, cum era cunoscută pe atunci Marea Neagră. Legenda mai spune că aceste femei, de un curaj deosebit și aprige luptătoare, sub conducerea reginei lor, Hippolyte, l-au atacat pe Hercule, iar regina Panthesila, renumită prin frumusețea ei, i-a sprijinit pe troieni atunci cînd aceștia au fost atacați de greci. Acestor războinice li se spune amazoane, numele lor provenind de la Amazon, după numele fluviului unde au fost zărite de conchistadori (informații despre astfel de femei provin din multe locuri pe glob). Se spune că aceste războinice aveau obiceiuri foarte crude, printre care și acela de a-și arde unul din sîni pentru a putea trage mai bine cu arcul, iar amazoana care dorea să se căsătorească trebuia mai întîi să învingă în luptă trei adversare înarmate. Deși toate acestea par niște legende, arheologii au găsit în regiunea Donet, în apropierea Mării de Azov, un mormînt aparținînd unei astfel de luptătoare, care nu și-a putut crea o familie, căci o lovitură de spadă i-a curmat firul vieții.

Și cînd se credea că asemenea războinice nu mai există de mult pe Terra, ele au fost descoperite de o cercetătoare, Jacqueline Roumerguère Eberhart, în... Africa. Este vorba de o lume stranie, ceva între mit și realitate.

În Kenya se află un teritoriu în care trăiește tribul Maasai, un popor de păstori nomazi. Legendele lor povestesc că la început toate femeile Maasai erau războinice, ele trăind în propriile lor „sate de război“, numite „manyata“. Aceste femei își tundeau părul și purtau cu ele arme: lănci, arcuri, săgeți și cuțite. La luptă mergeau alături de bărbații-războinici, numiți „ilmurran“, iar la înapoiere își primeau partea lor de pradă.

Azi, membrii tribului Maasai cred într-un Dumnezeu unic, numit Enkai, care le-a dat cei mai mare bun: vitele. Acestea sînt proprietatea bărbatului, dar laptele obținut de la ele aparține femeii. În această calitate ea îl distribuie după bunul ei plac, fără a da socoteală cuiva. Ele sînt responsabile de construcția colibei și de repararea ei. „O injurie adusă unei femei sau unei fete poate să-i fie fatală celui ce a făcut-o și să-l lovească Dumnezeu pe bărbatul care ar îndrăzni să o înfrunte sau să o contrazică, el lovindu-se de toate prerogativele nescrise, pe care le are o „pengola“.

La aproximativ nouă ani, amazoanele tribului Maasai se unesc formînd unul sau mai multe „olamai“, un fel de delegații înarmate pînă-n dinți, ce parcurg țara. În satele în care ajung în drumul lor, ele cer să li se ofere oi și capre. Dacă proprietarul nu este găsit acasă ele înfig, în dreptul ușii, un mic baston, ceea ce înseamnă că la întoarcere cererea lor va trebui să fie satisfăcută, în caz contrar respectivul ar avea neplăceri mari.

Bărbatul vînează elani și gazele. Repartiția părților din vînat se face pe baza unor reguli speciale, bine stabilite încă din negura vremurilor. Bucățile de carne, ce revin amazoanelor și copiilor, sînt aduse în sat de vînător. Dacă o „pongolo“ cere, cu voce tare, să mănînce carne, aceasta înseamnă că ea își anunță soțul că este însărcinată. „Pongolo“ păstrează încă tradițiile vechilor amazoane africane, deși azi prerogativele lor au fost mult reduse.

AUREL DIANU

Trei ani în jurul Arcticii

Institutul de cercetare a mediului „Mers magnetiques“, creat în 1991 la inițiativa omului de știință francez Pierre Sauvadet, și-a prezentat nu demult programul de navigație și noua sa navă, cu o lungime de 40 metri. Ea a înlocuit tradiționalele spărgătoare de gheață folosite pe mările din jurul Cercului Polar. Noua navă va efectua un parcurs non-stop de trei ani în jurul Polului Nord, începînd din 1994, dacă totul se va desfășura conform planului.

Avantajele unei nave obișnuite față de un spărgător de gheață constau în consumul redus de energie, ea constituind o bază autonomă de deplasare rapidă în timpul verii și o stație de observație incomparabil mai bună în timpul iernii. Numeroși oameni de știință de primă mînă ce lucrează în domeniul biologiei, microbiologiei, meteorologiei, oceanografiei, susțin acest proiect. Dacă Antarctica deține numeroase infrastructuri științifice bine puse la punct, în ceea ce privește Arctica, persistă un deficit de observație.

Institutul „Mers Magnetiques“ a realizat deja un parcurs complet al zonei Arcticii pe nave de comerț, respectiv pasajul nord-est în 1991 și pasajul nord-vest în 1992. Programul său științific, susținut de Agenția Spațială Europeană (ESA), urmărește validarea la fața locului a imaginilor preluate de la satelitul ERS-1 și de a pune la punct un tratament eficace al datelor utilizabile în navigarea navelor prin această zonă. (S.F.)

Noi evoluții pe piața agro-alimentară internațională

Sectorul agro-alimentar este considerat un sector de mare perspectivă pentru marii investitori în domeniu din întreaga lume. Specialiștii apreciază că acest sector este puțin supus fluctuațiilor conjuncturale ce se manifestă pe piață și necesită investiții susținute, sub forma unui flux, în funcție de noile tendințe și de necesitățile consumatorilor — veritabil barometru de reglare a cererii și ofertei. Concernul francez Rhône-Poulenc este la ora actuală unul dintre cei trei lideri mondiali din sectorul produselor agro-alimentare, grație unei inteligente politici de creștere a activităților sale externe și a unei remarcabile activități de cercetare desfășurate cu precădere în ultimul deceniu. Bugetul consacrat cercetărilor în acest domeniu de conducerea trustului Rhône-Poulenc este de milioane dolari anual.

Noua metodă de tratare a bacteriei salmonella, lansată în octombrie 1992, va reprezenta obiectul unei cifre de afaceri cuprinse între 150 și 200 milioane dolari pînă în anul 1997, pe piața americană și europeană. Printre produsele de vîrf ale concernului Rhône-Poulenc, care înregistrează vînzări foarte bune pe piețele internaționale, se numără vanilina, fosfații alimentari, fermenți lactici și coagulanți. Piața mondială a produselor alimentare industrializate reprezintă circa 15 miliarde de dolari anual. Conducerea concernului speră să-și mărească cota de participare pe această piață de la 300 milioane dolari (în 1992) la 800 milioane dolari în anul 2 000. (S.F.)

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

Cu gîndul la viitoarea profesie

MIHAELA CLAUDIA C. GHEORGHE
București

Nr. 14 (1850) din 10 aprilie 1993

PE MASA DE OPERAŢIE „PLĂMÂNUL VERDE" AL TERREI

Perspectivele pădurilor, veritabil „plămân verde" al Terrei, sînt destul de sumbre pentru europeni : ploile acide şi incendiile pun în pericol însăşi această ramură de activitate industrială, în care îşi desfăşoară activitatea circa trei milioane de persoane, echivalentul a doi la sută din totalul forţei de muncă a C.E.E. Este adevărat că sectorul forestier a fost prea des subestimat pe „bătrînul continent" în calitate de factor economic. Estimările C.E.E. indică contrariul : circa un milion de persoane lucrează în această branşă şi în sectoarele anexe, cum ar fi cei al transportului lemnului. La aceştia se adaugă alte două milioane de oameni angajaţi în industria lemnului, adică şase la sută din totalul lucrătorilor industriali ai C.E.E. Efectivele acestei ramuri industriale sînt apropiate la fel de importante ca cele ale industriei automobilului şi industriei chimice.

Lemnul, materia primă ce constituie baza acestei semnificative industrii europene, ocupă o suprafaţă totală (în cadrul ţărilor membre ale C.E.E.) de 53,4 milioane hectare, echivalentă cu suprafaţa Franţei. Adevărat gigant al producţiei agricole mondiale, C.E.E. nu este decît un pitic în privinţa industriei forestiere. Pădurile din ţările „celor 12" nu reprezintă decît 1 la sută din suprafaţa totală a pădurilor de pe glob, iar această situaţie are toate şansele de a se înrăutăţi vizibil — peste 7 milioane hectare de păduri fiind ameninţate de cumplitele ploi acide. Statul cel mai ameninţat de acest pericol este Germania, ceea mai puternică ţară din Europa. Poluarea atmosferică şi în special anhidrida sulfuroasă şi oxidul de azot deţin ponderea negativă cea mai semnificativă în această privinţă. Peste 50 la sută din pădurile germane sînt bolnave, cele mai atinse de maladie fiind Pădurea Neagră şi pădurile din Bavaria. Ploile acide au făcut ravagii şi în Cehia şi Slovacia, Polonia şi alte state. 40 la sută din pădurile Munţilor Vosgi sînt bolnave.

Regiunile sudice ale Europei, mai puţin expuse ploilor acide, au un alt duşman de temut în persoana incendiilor. Multe dintre aceste incendii sînt catastrofale. Numai în 1985 au fost distruse circa 900 000 hectare de pădure în urma incendiilor. Pe de altă parte, consumul european de lemn depăşeşte de două ori producţia „vechiului continent" C.E.E. cheltuieşte circa 40 de miliarde de mărci pe an pentru a importa lemn din Europa răsăriteană, Scandinavia şi Canada. După petrol, lemnul este principala cauză a deficitului balanţei comerciale a C.E.E. Deşi în prezent hîrtia uzată este recuperată în proporţie de 47 la sută în comparaţie cu 30 la sută în 1957 şi lemnul nu mai reprezintă decît 21 la sută din materia primă utilizată la fabricarea hîrtiei şi în pofida masivelor reîmpăduriri efectuate după cel de-al doilea război mondial în Franţa, Marea Britanie şi Belgia, deficitul de lemn va continua să sporească în cadrul C.E.E. pînă în anul 2000.

Suprafaţa acoperită cu păduri din Africa şi America Latină scade cu 11 milioane hectare pe an, suprafaţă echivalentă cu ansamblul pădurilor din Germania, Danemarca şi Marea Britanie luate împreună. Pentru a-şi acoperi pe viitor necesarul de lemn din producţia proprie, C.E.E. ar trebui să-şi sporească importurile cu 50 la sută pentru a-şi lăsa propriile păduri să se dezvolte liniştite o vreme. Comisia C.E.E. de la Bruxelles s-a ocupat de o bună bucată de vreme de găsirea de modalităţi de ameliorare a exploatării economice şi ecologice a pădurilor ţărilor membre. În prezent, Comisia îşi concentrează eforturile în direcţii importante : extinderea suprafeţelor împădurite, exploatarea raţională a pădurilor şi protecţia arborilor împotriva ploilor acide şi a incendiilor.

Pentru perioada 1988—1993 au fost alocate aproape 100 milioane de mărci pentru realizarea programului comun de protecţie a pădurilor. Această sumă este cu totul neînsemnată în comparaţie cu marile probleme pe care le ridică moartea pădurilor. 35 de milioane de mărci au fost prevăzute pentru studierea repercusiunilor poluării atmosferice, iar restul de 65 de milioane de mărci vor servi la finanţarea măsurilor preventive contra incendiilor. În sudul continentului, cel mai ameninţat de pericolul unor incendii de proporţii, au fost amenajate baraje contra focului, helestee şi alte „baraje naturale" contra acestui fenomen periculos. Lupta contra distrugerii pădurilor va avea o eficacitate reală în momentul în care se va realiza o politică forestieră comună, în cadrul C.E.E. şi, mai ales, vor fi adoptate norme şi reglementări comune în scopul reducerii poluării atmosferice produse de gazele de eşapament ale maşinilor şi emanaţiile de gaze toxice din coşurile marilor întreprinderi industriale.

Una dintre cele mai indicate măsuri ar fi reîmpădurirea unor suprafeţe agricole, prin această măsură „împuşcîndu-se doi iepuri dintr-un foc" — astfel s-ar reduce surplusul agricol înregistrat în fiecare an în C.E.E. şi, pe termen lung, s-ar diminua deficitul în lemn al Comunităţii, fără a mai pune la socoteală locurile de muncă în agricultură care ar putea fi astfel conservate. Este adevărat că regiunile reîmpădurite au nevoie de cîteva decenii pentru a putea fi din nou exploatate, dar în orice măsură de protecţie a mediului trebuie să existe un început. Economia forestieră nu poate constitui o alternativă la agricultură decît dacă statul acordă sumenţii pentru facilitarea operaţiunilor în timpul perioadei de tranziţie. Multe ţări membre ale C.E.E. au început să acorde subvenţii pentru încurajarea reîmpăduririlor. Experţii apreciază că fondurile comunitare sînt suficiente pentru realizarea pe scară largă a împăduririlor. Astfel, va putea fi economisită o parte însemnată a fondurilor bugetare destinate importului de lemn. Zonele reîmpădurite reprezintă un mare cîştig pentru viitorul ecologic al C.E.E. şi al Europei în ansamblul său.

ŞERBAN FILIP

■ **În Kenya se vorbesc peste 40 de limbi diferite, dintre care unele nici măcar nu au o formă scrisă. Încercarea de a se impune drept a doua limbă a tuturor, înaintea englezei, a eşuat. Într-o ţară în care analfabetismul este peste 50 la sută, a vinde cărţi este o faptă eroică. Spaţiul restrîns al pieţii cărţii în Africa este cauzat şi de multitudinea de limbi şi dialecte. Dacă o carte este publicată în engleză sau în franceză, ea nu va ajunge decît la o elită cultivată. Dacă este tradusă într-o limbă locală, cititori vor fi prea puţin numeroşi pentru ca ea să fie rentabilă.**

■ **În Germania unită va exista o Bibliotecă germană unită, cu două secţii, una la Leipzig şi alta la Frankfurt pe Main. Ambele secţii vor fi dotate cu exemplare-semnal ale bibliotecii. S-a părăsit la inventarierea exemplarelor de lucru şi la îmbunătăţirea deservirii în cele două instituţii de cultură care lucrează cu publicul. Fondată în anul 1521, Biblioteca din Leipzig deţine peste 8,8 milioane de unităţi bibliografice, reprezentînd cărţi, partituri, desenuri de brevete etc. Înfiinţată mai tîrziu, în 1946, Biblioteca din Frankfurt deţine peste 4,5 milioane volume.**

■ **Asteroidul Gaspra a fost recepţionat de sonda spaţială Galileo, reflectînd imagini în benzile luminii violete şi verzi (pentru fotografii) şi în două lungimi de undă infraroşii.**

TELEX • TELEX

Imaginile au fost realizate cu 35 de minute înainte ca sonda să treacă prin punctul cel mai apropiat de asteroid, la o distanţă de 16 100 km. În urma cercetării fotografiilor savanţii au ajuns la concluzia că asteroidul are un grad înaintat de eroziune, întrucît formele sale sînt rotunjite. S-a mai observat că Gaspra este acoperit de cratere de toate mărimile, cele mai mari avînd diametrul de 2 km.

■ **Atunci cînd o „maladie a poluării" se declară pe neaşteptate, atenţia se îndreaptă mai degrabă spre simptomele aparente decît asupra „maladiei" în sine. Expunerea zi de zi a milioane de oameni la poluare, ale cărei consecinţe pentru sănătate pot fi foarte grave, trece de obicei neobservată şi nimic nu este menţionat. Cauza se află în substanţele chimice sau de altă natură utilizate, ori produse de tehnicile industriale sau agricole şi care, în acelaşi timp, au adus cu sine cel puţin dezvoltarea şi prosperitatea anumitor sectoare.**

■ **Pădurile tropicale sînt una din resursele naturale cele mai preţioase ale Terrei, dar şi cele mai ameninţate. „Aurul verde" de la tropice constituie o sursă esenţială de alimente, de combustibil, de adăpost şi de medicamente. Pădurile tropicale sînt habitatul a jumătate din plantele şi animalele lumii. În fiecare an, păduri tropicale cu o suprafaţă superioară celei a Austriei sînt pierdute. Practicile agricole şi cerinţele asigurării necesarului energetic se află la originea acestei crize a pădurilor tropicale.**

TRIUNGHIUL BERMUDELOR, MIT ŞI ADEVĂR (III)

Nu doar avioane au dispărut fără urmă în acest infern care s-a dovedit de atitea ori a fi Triunghiul Bermudelor. Navele, mai mari sau mai mici, au pătit şi ele „tribut diavolului". Doar că de data aceasta primele întîmplări misterioase au avut loc cu foarte mult timp în urmă...

Cristofor Columb. Amiralul Oceanelor. Dar — şi nu pentru prima dată se înregistrează o asemenea situaţie în istorie — se pare că a existat cineva mai puternic decît el : Francesco de Bobadilla, reprezentantul Regelui şi Reginei Spaniei. Din teama de a-şi asuma răspunderea, din ignoranţă, sau pur şi simplu din invidie, el se află la originea uneia din cele mai mari tragedii pe care le-a înregistrat flota Spaniei medievale.

Era noaptea de 1 spre 2 iulie 1502. Insula Hispaniola (numele dat de Columb insulei Haiti). Columb îl sfătuise pe Antonio de Torres, amiralul flotei, să nu pornească spre Spania. Bobadilla este însă de altă părere şi ... amiralul îl ascultă. 32 de nave aflate sub povara aurului pe care îl purtau spre vistieriile spaniole, ajung în canalul Mona, care separă Hispaniola de Puerto Rico. La ieşire însă, 27 dintre nave dispărură, iar restul fuseseră atît de avariate încît ceea ce urmă să devină un adevărat El Dorado plutitor se transformă într-o acţiune lipsită de sens. Iar Triunghiul Bermudelor înregistrează (probabil) prima sa victimă menţionată într-un document istoric. Prima dintr-o listă foarte lungă...

■ 23 august 1730. Galionul GENOVESE este surprins de un puternic uragan în zona centrală a Mării Caraibelor, între Şeranila Bank şi partea occidentală a insulei Jamaica. Vasul a fost aruncat pe un recif şi distrus. N-au mai rămas decît cîţiva supravieţuitori. Accident natural ? Poate. Doar că peste vreo sută de ani, alte trei nave dispar fără urmă. De data aceasta este vorba despre navele americane WASP (în 1814), WILD CAT (în 1824) şi PICKERING (în 1880).

■ 1 Martie 1854. CITY OF GLASGOW părăseşte portul Liverpool cu destinaţia Philadelphia (Statul Pennsylvania). Era un velier dotat cu un motor suplimentar de vapor şi care transporta peste 400 de emigranţi spre Statele Unite. Nu a mai ajuns însă niciodată în Golful Delaware, acolo unde era aşteptat. Pentru că itinerarul său normal trecea prin nordul Bermudelor...

■ Tot anul 1854. Nava BELLA urma o rută obişnuită spre Rio de Janeiro. Doar că ruta trecea prin Jamaica. A naufragiat la şase zile după plecare. Nu acesta este însă amănuntul misterios, ci faptul că BELLA a fost văzută cam în acelaşi timp în puncte care se aflau la 1 200 de mile distanţă între ele (aprox. 2 210 km) şi la 2 000 de mile marine de insula Barbados, în momentul sinistrului.

■ Vara anului 1840. Vasul de luptă francez ROSALIE părăseşte Hamburgul cu destinaţia Havana, avînd la bord o încărcătură valoroasă. Urma să fie găsit mai tîrziu în plină mare, fără echipaj la bord. Nu era vorba de un act de piraterie — încărcătura era neatinsă iar hîrtiile căpitanului în perfectă ordine. Singura filină vie la bord — o pisică ...

Cabinele ofiţerilor şi pasagerilor, mobilate cu gust şi eleganţă, erau şi ele neatinse. Nimic pe vas nu indica dorinţa cuiva, sau nevoia, de a părăsi o navă altminteri spaţioasă, solidă şi de construcţie recentă. La fel cum s-a întîmplat cu vasul MARY CELESTE, unul dintre cele mai celebre cazuri de dispariţie din întreaga istorie a navigaţiei.

MIHAELA DOROBANŢU

Va urma)

ROBOT CU PERFORMANŢE DEOSEBITE

Robotul industrial „RS 84 CS4", conceput şi realizat de firma franceză Staubli Unimation France, este un robot din clasa „Scara", cu patru axe, capabil să transporte o încărcătură de cinci kilograme, cu o rază de acţiune de 800 mm. Noul robot se distinge prin marea sa rapiditate, acceleraţii foarte puternice şi performante înalte ale limbajului de programare VAL II. Braţul său, construit din aluminiu dur, are o structură foarte rigidă. Transmisia se efectuează prin niste pinioane rectificate şi rulmenti de mare capacitate de încărcare. Axa care asigură ancorarea şi coborîrea este montată pe rotiţe speciale, fără joc. Marea sa simplitate mecanică permite efectuarea de intervenţii şi conferă sistemului o înaltă fiabilitate.

Sistemul permite acceleraţii importante cu un slab consum de energie. Servomotoarele sale impresionante asigură un cuplu foarte puternic, chiar în cazul vitezei maximale. Programarea se efectuează în limbajul VAL II (Versatile Assembly Language), pus la punct de Unimation, la ora actuală unul dintre cele mai puternice sisteme informatice adaptate roboticii industriale. Sistemul permite învăţarea rapidă a unui program, mişcări continui.

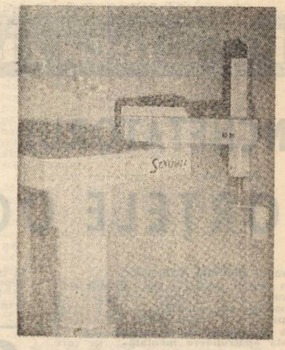

El posedă un modul denumit „controlul procesului", care poate evolua în paralel cu sarcina numită „mişcările robotului" pentru ocrotirea mediului.

Sistemul de comandă este format dintr-un terminal video, cu lector de dischete, imprimantă şi tastatura aferentă : un tablou de comandă ergonomic ; un modul pentru interfazare ieşiri/intrări ; un modul de comenzi pentru actionarea de la distanţă a robotului ; un dispozitiv de diagnostic intern etc. Montarea automatică, încărcarea maşinii, inserţia componentelor, încasatorul şi „procesa" sînt aplicaţii variate ale robotului „RS 84 CS4" în sectoarele mecanic, electronic, al semiconductorilor, chimici, cosmeticii, agroalimentar etc. (S.F.)

CLEPSIDRĂ

● COCAINA PENTRU ORFANI. Un preot de 30 de ani care călătorea pe ruta Stockholm — Bogota a fost arestat la aeroport. Motivul ? Avea asupra lui un Kilogram de cocaină. Şi oricît de neaşteptată pare întîmplarea, explicaţia pe care el a dat-o este şi mai şi : intenţiona chipurile să vîndă „praful alb" pentru a face rost de banii necesari orfelinatului pe care îl avea în grijă în capitala Columbiei ! Întotdeauna, într-adevăr, sînt uneori căile Domnului...

● IN 1995 se vor încheia lucrările la realizarea sondei spaţiale de tipul Mariner MK2. Prima sondă din această serie va fi lansată la 9 aprilie 1996, cu ajutorul unei rachete americane Titan 4 Centaur G prim. Ea va cerceta asteroidul Maja, în 1997, şi planeta Jupiter la sfîrşitul anului 1999. În octombrie 2002, sonda va ajunge în apropierea lui Saturn, moment în care drumul ei de-a lungul sistemului solar va însuma 1450 milioane kilometri.

Your Partner for Networking and Digital Communications

Blue Ridge International

Tel: 616 61 96
312 42 43

Fax: 312 42 43
312 08 64

REŢELE DE CALCULATOARE ŞI COMUNICAŢII DATE

INOVAŢIE REVOLUŢIONARĂ ÎN BIOLOGIA CELULARĂ

Cei doi laureaţi ai Premiului Nobel pentru medicină din anul 1991, germanii Erwin Neher şi Bert Sackmann, lucrează la Institutul Max Plank din Göttingen. Cei doi cercetători au fost recompensaţi, pînă la această recunoaştere supremă a valorii activităţii lor de către comunitatea ştiinţifică internaţională, cu alte distincţii şi premii pe parcursul ultimelor două decenii. În mod obişnuit, după un număr important de distincţii primite de-a lungul anilor, urmează decernarea Premiului Nobel. Regula generală nu s-a dezmînţit nici în cazul celor doi eminenţi oameni de ştiinţă germani.

Erwin Neher şi Bert Sackmann lucrează împreună de 12 ani. Şi vîrstele lor sînt foarte apropiate, respectiv 49 şi 61 de ani. Ei au pus la punct o tehnică care permite înregistrarea curenţilor electrici care circulă între celulele organismului şi mediul înconjurător. Astfel s-a reuşit dovedirea, pentru prima oară, a faptului că membranele celulare sînt dotate cu minuscule canale sau pori. Este vorba de proteine specializate care

permit ionilor (particule încărcate cu electricitate) de potasiu sau sodiu să traverseze membranele celulare.

Juriul de acordare a Premiului Nobel a menţionat faptul că prestaţia Neher şi Sackmann au descoperit existenţa şi modul de funcţionare individual a anumitor canale ionice ale celulei. Este o descoperire revoluţionară în domeniul biologiei celulare, care permite mai buna înţelegere a anumitor mecanisme patologice şi deschide noi posibilităţi în faţa intensei activităţi de punere la punct de medicamente mai bune. Descoperirea canalelor ionice este, în orice caz, de o mare importanţă pentru ştiinţa medicală, în prezent, ştiindu-se spre exemplu, faptul că fiecare celulă dispune de un evantai de canale specifice.

Fapul că celulele sanguine, nervoase sau glandulare sînt capabile să-şi exercite funcţiile deplinde în mod esenţial de acesti pori minuscuii, cu un diametru de ordinul a 0,5 miliardimi dintr-un milimetru. Iar dacă celulele nu funcţionează, cum este cazul epilepsiei sau diabetului, şi acest lucru depinde de canalele ionice. Prin aceşti pori reuşeşte celula să menţină diferenţa de potential faţă de mediul intracelular (în limbajul ştiinţific se pomeneşte deseori de potenţialul membranic) şi care poate urca pînă la 0,1 volţi. Schimburile dintre celulele organismului se produc numai prin aceste canale ionice, curentul electric de cîteva zecimi de volt care circulă între ele constituind fluxul nervos ce secretă o substanţă mediatoare la punctele de joncţiune (sinapse). Substanţa joacă rolul unui comutator chimic care provoacă foarte rapid deschiderea canalelor ionice. Ionii ies sau intră în celulă, care este sau stimulată sau inhibată. Intensitatea curenţilor ce străbat porii este de o mie de miliardime dintr-un amper.

La începuturile cercetărilor din acest domeniu întreprinse de profesorii Erwin Neher şi Bert Sackmann, dificultăţile păreau insuportabile. Cum puteai să dovedeşti existenţa şi funcţionarea unui canal ionic de vreme ce era vorba de o structură foarte fină, închisă într-o membrană celulară ? Cei doi cercetători germani au utilizat numai tehnici de vîrf la fabricarea unei micropipete de sticlă cu un diametru de ordinul a o mie de mime de milimetru în diametru. Orificiul pipetei este atît de fin încît poate fi plasat pe membrana celulară astfel încît se poate măsura cel mai mic curent ce străbate un singur canal. Această tehnică, revoluţionară în urmă cu cîţiva ani, este folosită în prezent în multe din laboratoarele de pe glob. Profesorii Neher şi Sackmann au intrat în analele ştiinţei contemporane...

În imagine, Erwin Neher şi Bert Sackmann, laureaţi ai premiului Nobel pentru medicină.

ŞERBAN FILIP

Magic Johnson şi invitaţii săi

Pentru Magic Johnson, dimensiunea timpului are o valoare aparte. O şahie necruţătoare planează asupra existenţei lui. E firesc deci ca în adăugarea a încă unui an pe firul vieţii să constituie un motiv de sărbătoare învăluită într-un fast deosebit. Cînd a împlinit vîrsta de 33 de ani, regele baschetului din NBA şi-a invitat toţi prietenii în parcul de distracţii „Six Flags Magic Mountain", în California. Printre numele sonore: Janet Jackson şi „Bugs Bunny", prietenul de suflet al fiului său.

Un leac pentru mareele de petrol

Specialiştii Institutului tehnologic din Israel au realizat o substanţă care se îmbibă cu petrolul deversat de tancurile petroliere avariate pe suprafaţa mării, absorbindu-l într-o proporţie de patruzeci de ori mai mare decît cîntăreşte ea însăşi. Această substanţă este elaborată pe baza unei materii prime minerale, fără să prejudicieze cu nimic organismelor marine. Totodată, după „stoarcerea" petrolului absorbit ea poate fi utilizată din nou.

10 MAGAZIN

Nr. 14 (1850) din 10 aprilie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE (VIII)

Stimate domnule Anchetator,

Am primit invitaţia dv., absolut măgulitoare, de a coopera — fiecare cu mijloacele sale, specifice — la cercetarea pe care o întreprindeţi. Mă grăbesc să vă mărturisesc de la bun început, că această **«pătrundere mentală»** pe care mi-o propuneţi în arhivele fostului mare A.N., **graţie facultăţilor mele de «revizualizare» secundă** a unor evenimente trecute, mult-anterioare, a unor situaţii de viaţă cît şi a unor stări conflictuale (care pot precede uneori o decizie) m-ar fi tentat foarte mult. Ar fi fost pentru mine o experienţă absolut esenţială. «Clarvăzătorii», cei înzestraţi real, utilizaţi frecvent în cercetarea unor activităţi şi acţiuni (anormale), care nu mai pot fi reconstituite altfel, au confirmat de mult forţa lor deductiv-interpretativ vizuală. Cu o singură condiţie, însă, că **cel puţin unul din martorii ocular ai acestor evenimente,** ori dintre persoanele în cunoştinţă de cauză faţă de cele întîmplate, **să mai fie în viaţă şi, mai ales, să fie disponibil pentru o atare comunicare paranormală.** Nu neapărat de acord cu cercetarea care se întreprinde: un «clarvăzător» de altfel, nu cere nimănui permisiunea unei vizualizări. Important este doar, pentru noi, ca persoana în cauză **să nu opună o rezistenţă mentală,** determinată de factori exteriori sau o rezistenţă autoimpusă, în genul unui ecran «protector», a unui anticimp cu direcţionare adversă. În acest ultim caz, viziunea care ni se oferă ar putea **fi dena-urată, trucată chiar, voit deformatoare.**

Pornind de la fotografiile celor aflaţi în preajma lui A.N. în ultimii ani de viaţă şi ale unor persoane relativ informate asupra intenţiei sale, **după 1946,** de a interzice orice acces la cercetarea arhivelor **A.N.,** am avut surpriza că ori nu mai sînt în viaţă ori — dintre cei chiar foarte tineri pe atunci — că şi-au pierdut între timp, accidental sau nu, poate şi din cauza vîrstei, capacitatea unor rememorări esenţiale. Ceea ce am putut totuşi «vedea» — fără identificări riguroase — ne-a sugerat existenţa în epocă a unui soi de «pressing» volitiv, a unui tip de permanentă influenţare, care s-ar fi exercitat asupra lui A.N. în ultimii săi ani de viaţă. De către cine? Asta ar trebui să-mi spuneţi dv.... **Cine** v-a încredinţat anchetă şi **cui** remiteţi rapoartele intermediare asupra desfăşurării diferitelor investigaţii? Şi abia pornind de aci: **Sînteţi convins că «mandatarii» ultimi ai prezentei anchete doresc efectiv un răspuns la întrebarea:** «ce se ascunde în arhive?» (arhive în care oricum ar putea să pătrundă printr-o «licenţă administrativă»), sau ar fi vrut doar să se convingă, prin dv., cel mai bun anchetator al acestui moment, că **nimeni n-ar putea să aibă acces,** fie şi mental, fără acordul lor, la toate aceste arhive?

Domnule Anchetator, am încercat să «văd» ce se întîmplă cu plicurile pe care le remiteţi superiorilor dv. Ei, bine, ele nu se deschid, se remit mai departe, «mai sus», pînă în momentul cînd un ecran protector, ultimul strigăt al tehnicii, nu le face absolut inaccesibile... Şi încă ceva, domnule Anchetator. Dacă lucrările lui A.N. ar fi fost rezultatul firesc şi concluzia inspirată a unui proces de acumulare ştiinţifică, de durată, foarte preţioase, probabil, ele n-ar fi fost interzise unei cercetări imediate. Sau ar fi fost inutil interzise, în măsura în care la aceleaşi concluzii ar fi putut ajunge, peste un anumit timp, orice cercetător. Numai admiţînd ipoteza că toate acele lucrări, incluse în arhiva A.N., ar fi în fapt **rezultatul unor revelaţii de cu totul alt ordin, al unor comunicări accidentale, nu se ştie cu cine, irepetabile practic, numai atunci A.N. — SAU CEI INTERESAŢI DE LUCRARILE LUI AN.** — ar fi putut impune amintita interdicţie... Poate că în opinia lor, revelaţiile la care a ajuns A.N. — cele deja publicate dar, mai ales, cele încă nepublicate, aflate în arhivă — sînt premature în actualul stadiu de iniţiere şi cunoaştere al societăţii contemporane.

Cazuri similare? Oricîte doriţi, domnule Anchetator. La începutul secolului al XVIII, irlandezului Jonathan Swift i s-a dezvăluit — **nu se ştie cum, nu se ştie de cine** — că planeta Marte ar avea doi sateliţi. Lui Swift i se comunică pînă şi dimensiunile acestor sateliţi, diametrul lor riguros, cît şi distanţa lor faţă de Marte, perioadele de rotaţie etc., etc. În 1726, la apariţia cărţii lui Swift („Călătoriile lui Gulliver"), nimeni n-a dat atenţie acestor stupefiante precizări astronomice la care omenirea (opinia ştiinţifică mondială) nu avea să ajungă decît peste 150 de ani, graţie lui Asoph Hall, în 1877. La începutul secolului XVIII, a fost o dezvăluire, din unghiul umanităţii — o revelaţie, o comunicare paranormală, o «clarviziune» — absolut gratuită. Poate că interdicţia oricărui acces la arhiva A.N., înainte de 2030, are în vedere o situaţie similară: **documentele nu ne sînt necesare înainte de 2030, iar dezvăluirea lor,** prezumpţie secundară, **ar confirma** (şi tocmai asta nu se doreşte!) **existenţa unor astfel de comunicări...**

(Va urma)

DOREL DORIAN

FLORI PE CRIPTA ANISSEI (IV)

Cînd familia Jaï s-a mutat în apartamentul închiriat de ziarist pentru Anissa, el le-a pus în vedere tuturor că nimeni nu are voie să stropească sau să îngrijească florile de pe jardiniera din salon, cu excepţia lui. Docili, copiii şi noua soţie au respectat ceea ce considerau ei că este un capriciu al capului familiei. Nimănui nu i-a dat prin minte atunci care este motivul acestei interdicţii.

A trebuit să treacă şase ani pentru ca să se dezvăluie misterul jardinierei din salon. În aceşti şase ani, tînărul ziarist a repurtat succes după succes în cariera sa, devenind steaua mass-mediei marocane.

Casa sa era deschisă pentru toţi ascultătorii postului de radio „Medi Un". Cînd avea invitaţi, Sami Jaï îşi lua chitara şi cînta, în salon, cîntecul lui Pink Floyd. „Wish you were here" („Aş vrea să fii şi tu aici") cu o voce în care străbăteau accente de durere autentică şi smulgea lacrimi şi apaluze asistenţei. Adeseori, cînd noaptea era prea călduroasă, pleca din patul conjugal şi venea să se culce în salon, lîngă jardiniera de beton, care „ţinea răcoare", cum spunea el. Într-una din aceste nopţi caniculare, Adel, băiatul lui Sami şi al Anissei, şi-a surprins tatăl mingiind muchea de beton a jardinierei.

Poate că lucrurile ar fi rămas în acest stadiu dacă nu ar fi survenit un fapt banal: comisarul circumscripţiei în care locuia familia Jaï a ieşit la pensie şi în locul său a fost numit un comisar abia ieşit de pe băncile şcolii.

În primele zile de serviciu, tînărul comisar al poliţiei judiciare Alami s-a apucat să pună ordine în dosarele clasate de predecesorul său. Răsfoind dosarul dispariţiei Anissei, noul comisar a fost frapat de ceea ce considera el că a fost o neglijenţă condamnabilă a conducătorului anchetei: cei doi copii ai dispărutei nu fuseseră interogaţi. Deci, trecuseră destui ani de la întîmplare. Alami l-a contactat telefonic pe ziarist: „Domnule Jaï aş vrea să reiau cercetările în cazul dispariţiei fostei dumneavoastră soţii. Dacă nu aveţi nimic împotrivă aş începe prin a pune cîteva întrebări fiului dumneavoastră. Adel, care trebuie să aibă acum vreo 17 ani".

Sami a încercat să-l descurajeze pe comisar: „Adel este un drogat. Psihiatrii care l-au consultat pînă acum m-au costat o avere. Cînd nu-şi ia drogul la timp, vorbeşte aiurea".

Alami a persistat totuşi în ideea lui şi l-a convocat pe Adel la poliţie fără ştirea tatălui. Tînărul care s-a prezentat în ziua citaţiei părea perfect lucid. Poliţistul a atacat frontal: „Ştii ce spune tatăl tău despre tine? Spune că eşti un drogat şi un ţicnit".

„Aşa carevasăzică! Ei bine, şi eu am să vă spun ce este tatăl meu: un asasin".

Şi, fără ca Alami să-l mai îmboldească, tînărul i-a povestit că avea 11 ani în ziua cînd tatăl său a coborît singur, cu cămaşa plină de sînge şi cu faţa zgîriată de Anissa, pe care nimeni nu a mai văzut-o după aceea.

„Mama trebuie să fie de şase ani în jardiniera din salon" a încheiat el.

Pus în faţa declaraţiei fiului său, Sami a mărturisit fără să opună rezistenţă. Comisarul Alami a avut impresia că ziaristul abia aştepta să-şi descarce sufletul şi că, chiar dacă nu ar fi intervenit denunţul lui Adel, mai curînd sau mai tîrziu, Sami s-ar fi prezentat din propriie iniţiativă la comisariat pentru a-şi recunoaşte crima.

După ce s-a terminat interogatorul, o echipă de la poliţia judiciară s-a deplasat acasă la acuzat pentru a obţine dovada incontestabilă a crimei: trupul victimei. Or lucrul acesta nu a fost chiar aşa de uşor. Blocul de beton al jardinierei construite cu şase ani în urmă de ziarist era atît de tare încît pentru spargerea lui ar fi fost necesar un ciocan pneumatic, de tipul celor folosite în construcţii.

Dar după o scurtă consfătuire, oamenii legii au hotărît că, pentru ducerea la bun sfîrşit a operaţiei, trebuiau folosite unelte mai fine, care să păstreze integritatea cadavrului prins în sarcofagul de beton. În consecinţă, trei muncitori au lucrat o jumătate de zi cu dalta şi ciocanul, desprinzînd aşchiile de beton cu aceeaşi grijă cu care lucrează arheologii atunci cînd trebuie să extragă din-tr-un mal de pămînt o amforă sau o statuie fragilă.

Constatarea pe care au făcut-o cînd, în cele din urmă, au degajat trupul a meritat osteneala: Anissa a apărut din sacul de plastic, la fel de frumoasă ca atunci cînd l-a scos din minţi pe cel care a ucis-o. Izolaţia dublă a plasticului şi cimentului întărit nu au lăsat aerul să pătrundă, astfel încît carnea nu a suferit procesul firesc de descompunere. Ea şi-a păstrat forma din timpul vieţii, schimbîndu-şi doar culoarea, care devenise asemănătoare cu aceea a mahonului.

Medicul legist a putut constata pe gîtul trupului inert urmele lăsate de degetele lui Sami care au strîns, au strîns cu disperare, atunci, în ziua aceea nefastă de 13 iulie.

(Sfîrşit)

Traducere şi adaptare de ADRIAN MÎNTULESCU

SPORT UNIVERS

■ **Revenire spectaculoasă a lui Schillagi.** L-am revăzut, de curînd, pe **Toto Schillagi**, eroul campionatului mondial de fotbal din Italia, 1990 în partida de la Genova, **Sampdoria — Inter.** Aflat într-o mare poftă de joc Toto a marcat primele două goluri, cel de-al treilea fiind marcat de Berti. La 0—3 genovezii înscriu golul „de onoare" printr-o lovitură liberă excelent executată de Iugovici. Să fi fost un „cîntec de lebădă" al celebrului Toto, despre care o vreme nu s-a mai auzit nimic?

■ **Grand Prix Europa.** Duminica aceasta va avea loc, la **Donington Park,** Marele Premiu al Europei la automobilism. Formula I, cea de-a treia cursă a actualei ediţii, condusă, deocamdată, de pilotul brazilian **Ayrton Senna.** O competiţie automobilistică, la fel de spectaculoasă, dacă nu cumva chiar mai dură decît Formu'a I, este cea numită **Indy Car.** Aici aleargă piloţi renumiţi, foşti cîndva piloţi de formula I, cum ar fi **Emerson Fittipaldi, Mario Andretti** sau, proaspătul campion mondial de F1, britanicul **Nigel Mansell.** După prima etapă, cîştigată de Mansell, duminica trecută a avut loc **Marele Premiu la Pheonix,** Arizona (S.U.A..). În cursele de **Indy Car** se rulează 200 de ture pe un traseu de mare viteză, unde maşinile, asemănătoare celor de la F1, ating viteze de 350 km/h. Ritmul este absolut drăcesc, îţi trebuie nervi de oţel pentru a nu claca 200 de ture, pe pista ovală. Duminică în GP Pheonix, **Paul Tracy, 24 de ani, a condus** absolut senzaţional, depăşindu-i pe toţi ceilalţi piloţi, într-o manieră categorică. De pildă, după 100 de ture, al doilea clasat, după Tracy, coechipierul lui, Emerson Fittipaldi se afla la 2 ture în urmă, Mario Andretti, la 5, iar al 12-lea clasat la 10 ture în urmă! Conducînd în această manieră ieşită din comun, **Paul Tracy** a făcut o singură greşeală, la depăşirea unei maşini şi a izbit zidul lateral, ieşind din cursă, după ce condusese 150 de ture. A condus apoi **Fittipaldi,** cam 30 de ture, după care, exact în locul în care s-a izbit vineri, la antrenamente, Nigel Mansell, a intrat şi brazilianul, făcînd praf maşina. Astfel, după alte abandonuri, **Mario Andretti,** coechipierul lui Mansell în echipa lui **Paul Newman,** s-a văzut pe primul loc, cînd mai erau de parcurs 17 ture. Andretti le-a parcurs prudent şi sigur, intrînd în posesia cupei. O victorie istorică pentru el, deoarece nu mai cîştigase din anul 1988. Echipa celebrului actor Paul Newman este astfel la a doua victorie a sezonului şi în fruntea clasamentului.

■ Şi revenind la Formula Unu, să mai spunem că **Thiery Boutsen,** pilotul belgian de 35 de ani a intrat în echipa **Jordan** pentru restul sezonului. Boutsen îl înlocuieşte pe Ivan Capelli şi va debuta duminică, la Donington Park.

■ **Boris Becker** care a lipsit 5 turnee consecutive din cauza unor „gripe" şi-a anunţat participarea la turneul Open de la Nice de săptămîna viitoare, unde va juca alături de **Stefan Edberg, Petr Korda** şi **Goran Ivanisevici.**

■ **Semifinalele cupelor europene de fotbal.** Miercuri s-au desfăşurat partidele **Olimpic Marsilia — Glasgow Rangers** şi **IFK Goteborg — AC Milan.** Reuşind un rezultat de egalitate (1—1) la Marsilia, Glasgow Rangers are mari şanse să joace Finala Cupei Campionilor în compania celei mai puternice echipe de pe continent, AC Milan care a reuşit o victorie la Goteborg, cu 1—0 prin golul lui Massaro din minutul 70. De fapt, în primul tur al semifinalelor cupei UEFA şi Cupei Cupelor, echipele italieneşti au avut o comportare excelentă. **Parma** a învins la Madrid pe **Atletico** cu 2—1, columbianul **Faustino Asprilla** marcînd de 2 ori în trei minute. Garcia a marcat golul gazdelor în minutul 45, pentru ca Asprilla să înscrie primul gol la 12 minute după reluare, apoi, după alte trei minute să zdrobească speranţele celor 62.000 de spectatori cu un frumos gol înscris cu capul. În partida **Juventus — Paris St. Germain,** francezii au fost cei care au marcat primii, prin atacantul central liberian **George Weah,** în minutul 23. Aflat într-o formă de zile mari, **Roberto Baggio** a egalat dintr-un penalty, pentru ca, apoi să înscrie un gol din lovitură liberă în ultimele secunde de joc. În cealaltă semifinală a cupei UEFA, **Borussia Dortmund** a întrecut cu 2—0 echipa **Auxerre. Steffen Karl** a şutat puternic în minutul 60 şi mingea, deviată de un apărător, a intrat în poartă pentru ca 28 de minute mai tîrziu, **Michael Zorc,** căpitanul echipei germane să înscrie a doua oară, aducîndu-şi echipa în frumoasa situaţie de a juca o finală, prima finală din 1966 încoace.

■ **Claudio Caniggia,** 26 ani, atacantul de la AS Roma şi al echipei Argentinei a folosit cocaină, dopîndu-se în partida cu Napoli de pe 21 martie, a anunţat Federaţia Italiană de Fotbal. El riscă o suspendare automată de 6 luni pînă la doi ani, exact ca şi compatriotul său, Maradona, care a fost suspendat 15 luni pentru acelaşi motiv. Maradona a anunţat că este o maşinaţie contra jucătorilor argentinieni.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

12.04 – 18.04.

BERBEC (21.04 — 20.04): În această perioadă e bine să vă feriți de investiții sau de inițiative financiare de orice fel. Curba materială nu vă este deloc favorabilă (luni-joi) și puteți trăi decepții amare. Marți și vineri sănătatea vă va da de furcă, însă nu îngrijorător. E bine să stați mai retras, „cufundat" în preocupările dv. cotidiene. Pe plan sentimental, două evenimente favorabile vă vor înnobila sufletul, se vor spulbera unele incertitudini.

TAUR (21.04 — 21.05): Situația financiară cunoaște oscilații neașteptate. Luni sau marți primiți bani sau faceți investiții foarte eficiente, iar spre sfîrșitul săptămînii vă așteaptă o decepție, însoțită de o jenă financiară acută. Atenție la un Scorpion sau Balanță, ei vă pot crea aceste surprize. Viața afectivă se menține la un nivel satisfăcător, sînteți detașat și cuplul dv. parcurge o perioadă de armonie autentică.

GEMENI (22.05 — 21.06): Nimic deosebit, nimic șocant în această săptămînă. Prezența lui Pluto în constelația dv. sugerează luciditate și angajare intelectuală profitabilă. Totul vă merge din plin pe plan profesional, iar viața conjugală are un tonus de invidiat. Vă puteți confrunta cu o stare maladivă cronică, care însă nu vă afectează productivitatea dv. și nici apetitul sexual. Pot apare relații tensionate cu un Capricorn (luni).

RAC (22.06 — 22.07): Cu Marte în constelația dv., lucrurile nu decurg foarte strălucit. Polemici și disensiuni în anturaj se pot termina în defavoarea dv. Situația financiară staționează la un nivel aproape satisfăcător și nu se întrezărește o redresare imediată. Zona cea mai favorabilă este aceea a mijlocului săptămînii, cînd o veste foarte bună vă umple de optimism, iar vitalitatea psihică vă va ajuta să parcurgeți cu bine perioada.

LEU (23.07 — 22.08): Împrejurările nefavorabile, pe plan financiar, se perpetuează și-n această săptămînă. Încă nu ați găsit remediul jenei materiale care vă irită. Cu toate acestea, viața sentimentală și erotică este la cote înalte, tandrețea și spiritul dv. protector sînt evidente. Viața conjugală cunoaște multe clipe fericite, iar pe plan profesional se profilează o bună reușită (joi sau vineri).

FECIOARA (23.08 — 21.09): O săptămînă de-a dreptul excelentă, toate și totul vă merg din plin. O mare izbîndă financiară (marți sau miercuri) va completa o reușită socială pe care ați pregătit-o din vreme (promovare, creșterea prestigiului etc.). O veste (informație) de departe vă va satisface pe deplin, fiind legată de viitorul apropiat. Spre sfîrșitul săptămînii, sînt posibile disensiuni pe linie afectivă, care vă vor umbri trecător entuziasmul.

BALANȚA (22.09 — 22.10): Jupiter și Luna în constelația dv. pot induce evenimente nefavorabile sau pur și simplu necontrolabile. Pe plan financiar pot apare minusuri importante. În general, imprevizibilul indus de Lună vă afectează luciditatea în luarea unor decizii majore, pe care e bine să le aminați. Sănătatea tinde să vă îngrijoreze la începutul perioadei (luni-miercuri), dar spre week-end are loc o redresare rapidă.

SCORPION (23.10 — 21.11): Parcurgeți, pe toată perioada, un impas afectiv, o instabilitate sentimentală care poate avea influențe negative pe plan social și conjugal. Nimic nu vă satisface și sînteți mereu în căutarea unor plăceri imediate. Curba financiară oscilează și ea în preajma normalului, fără tendințe sensibile. O reușită profesională vă înseninează cerul (joi), pe fondul unui echilibru psihic ce se redresează cu greu.

SAGETATOR (22.11 — 20.12): O mare bucurie vă va umple sufletul dinspre două laturi ale existenței: sentimental și financiar. Zilele de miercuri, joi și vineri vor fi un adevărat triumf. Se vor confirma astfel multe din așteptările dv. și veți fi eliberat de cîteva obsesii. Atenție la un Capricorn sau Berbec din anturaj, care tinde să profite de buna dv. credință. Ușoară slăbiciune fizică în week-end.

CAPRICORN (21.12 — 19.01): Un debut neconvingător al săptămînii se va „răzbuna" în final, aducîndu-vă mari satisfacții financiare și afective. Veți parcurge un maximum al acestor vectori, mai ales datorită prezenței lui Mercur și Neptun în constelația dv. Atenție la ziua de joi, cînd prezența lui Uranus vă poate aduce surprize neplăcute, dar trecătoare. Dinspre constelația Gemenilor apare un semnal de alarmă, în domeniul socialului.

VARSATOR (20.01 — 18.02): Nimic nou pe plan material, vă confruntați cu aceeași stagnare care vă împiedică să vă realizați unele proiecte. Saturn staționează pe cerul dv. și asta vă ajută la luarea unor decizii înțelepte, la depunerea unei activități profitabile, cu care vă evidențiați în colectiv. Curba afectivității este pe maxim (vineri, sîmbătă) și pofta dv. de viață se manifestă frenetic.

PESTI (19.02 — 20.03): Venus vă induce o sensibilitate exagerată, dăunătoare pe plan profesional și social. Parcă nimic nu vă mai este pe plac și faceți gafe și erori regretabile (luni-miercuri). Abia sfîrșitul săptămînii vă înseninează cerul, cînd imprejurările financiare și afective scapă de oscilațiile periculoase. Un salt material important sîmbătă sau duminică.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Cea mai mică tipăritură

În legătură cu acest capitol, rugăm pe deținătorii de cărți liliputane să-și fotografieze respectivele tipărituri alături de un obiect de comparație. De asemenea, ne interesează titlul, autorul, editura și anul tipăririi. Este păcat ca acești deținători să nu afle ei înșiși cît de valoroasă este această posesiune. Pînă-n prezent, datele cele mai complete ne parvin din partea d-lui Constantin Velescu din Craiova, care deține un dicționar francez-polonez cu 644 pagini, tipărit în 1987 în Germania, la Leipzig. Dimensiunile sînt: 4,8 cm lungime; 3,4 cm lățime și 1,2 cm grosime (vă rugăm să reveniți cu o fotografie).

Coincidența datei de naștere

Din ce în ce mai mulți corespondenți își analizează arborele genealogic, încercînd să reconstituie cît mai adînc, în trecut, persoanele ce alcătuiesc ramurile de ascendenți. Dintre aceștia, familia Pavăl din București a găsit și unele coincidențe interesante ale datelor de naștere. Ultimul „mugure" al familiei, Pavăl Mădălin, s-a născut la 27. 01. 1984, iar bunicul său vitreg, Boldeanu Ștefan, la 29. 01. 1928. Două bunici ale lui Mădălin sînt născute în aceeași zi și în același an: 25. 10. 1930 (Vasiloaia Paraschiva și Pavăl Fănica). Părinții lui Mădălin sînt născuți în aceeași zi, 13 decembrie, astfel: Magda în 1962, iar Iulian în 1961 (reamintim corespondenților noștri să precizeze toate datele de naștere, întrucît se pot face și asocieri astrologice interesante, chiar dacă nu par la prima vedere coincidențe).

Fun — Clubul Drept — Înmoșilor

Așteptăm noi membri fondatori ai acestui Club unic în lume, pentru viitoarea Carte a Recordurilor Românești (unde vor apare cu fotografie, de aceea îi rugăm pe toți să nu uite acest amănunt). Dl. Onu V. Constantin din Pașcani, județul Iași, este un nou membru (așteptăm de la toți membri și precizarea perioadei din viață cînd și-au descoperit originalitatea anatomică).

GUINNESS BOOK

O VIAȚĂ ÎN COMĂ

Uneori, în clipele de deznădejde, de restriște, mulți și-ar dori să intre într-un somn lung și să se trezească cînd apele se mai limpezesc (povestea cu congelarea încă nu ține). Iată însă că există cazuri cînd, datorită unui accident nefericit, omul poate intra în comă și-și poate reveni peste zile, săptămîni sau ani. Pentru acești oameni, petele albe ale propriului destin se pot dovedi favorabile. Guinness remarcă un caz extraordinar, al americancei Elaine Esposito, născută, la 3 decembrie 1934, la Tarpon Springs, statul Florida.

La 6 august 1941, Elaine (la șapte ani neîmpliniți) suportă o banală operație de apendicită. Cumcea este că, fără să se ivească noi comolicații anatomice, fetița intră în comă, fără un diagnostic precis. A trecut o săptămînă, o lună, un an. Toate intervențiile medicilor au fost zadarnice. Pur și simplu, Elaine Esposito nu a mai văzut lumina zilei din acea zi de august 1941. A supraviețuit în acea stare nici mai mult, nici mai puțin decît... 37 de ani și 111 zile !!! O viață de om petrecută în comă **(atît cît a trăit Rimbaud !)**, fără nici un contact conștient cu semenii. A decedat la 25 noiembrie 1978, cînd ar fi trebuit să-și sărbătorească vîrsta de 43 de ani și 357 de zile. Ce s-ar fi întîmplat dacă Elaine ar fi revenit la starea clinică normală ? Istoria lumii se schimbase radical, părinții ei muriseră și ea îmbătrînise... hrănită artificial. Nici nu știa să scrie și să socotească la 43 de ani. Cazul Esposito este unul dintre cele mai cutremurătoare exemple de condiție umană conservată artificial. **Nu știm dacă pe piatra sa tombală s-a scris că a trăit 6 ani sau 43 de ani...**

HARTA MÎINII

7. Măsura voinței. Să privim indexul — sau degetul jupiterian — și pe fața interioară. Semnele care apar pe prima falangă (cu unghie) nu sînt de obicei favorabile (de regulă, la toate degetele, frînturile de linii, grilele, indiferent de orientarea lor, nu aduc lucruri bune). La index, cînd sînt prezente astfel de linii pe prima falangă avem de-a face cu un spirit intelectual la care pot apare devieri conceptuale supărătoare, surmenaj și tulburări pe fond nervos, obsesii și chiar delir mistic. Pe de altă parte, dacă pe aceeași falangă se observă grile bine conturate, ne putem aștepta din partea posesorului la grave infidelități în dragoste, datorate mai mult temperamentului decît caracterului. Maestrul Dorval dă exemplu tipic al unui bărbat căsătorit de trei ori și divorțat tot de trei ori (era clar cine a fost „inculpatul").

A doua falangă a indexului este o oglindă a ambiției, o măsură a puterii de a face carieră într-o direcție importantă a societății. Ea este analizată, comparativ cu celelalte două, din punct de vedere al atingerii succesului social (fie în profesiune, fie în politică). Cu cît această falangă este mai lungă față de celelalte, cu atît reușita va veni cu eforturi mai mici. Acest aspect este întărit și de prezența unor linii verticale evidente pe interior. Dacă au forma unor cruci, situația devine nefavorabilă. În figura de mai sus sînt prezentate cele trei virtuți ale indexului. Să nu uităm că acest deget, cu cît este mai drept, cu atît se alimentează cu înțelepciune și fermitate de la Jupiter. Cu cît va fi mai lung, cu atît calea rațiunii va fi mai netedă și mai profitabilă (1 = intelect-credință, 2 = ambiție, succes, 3 = senzualitate, lăcomie în dragoste).

Rubrici realizate de PAUL IOAN

EPISTOLAR

În primul rînd aș vrea să mulțumesc tuturor corespondenților (și mai ales corespondentelor) care, însușindu-și formula predicției zodiacale a sexului copilului, mi-au transmis confirmările și infirmările dumnealor. Toate aceste date îmi sînt de un real folos pentru îmbunătățirea metodei predicției — care în nici un tip de astrologie nu este atacată frontal. Voi menționa numai pe Marina N. (Timișoara), Eleonora Marin (Suceava) care au reușit calcule exacte privitoare la odraslele lor și care le vor fi de folos și-n viitor. În continuare voi da cîteva răspunsuri pentru mai mulți cititori „restanți" — și este bine ca aceste date generale să fie însușite de toți cititorii interesați.

1. Zodia Dragonului are afinități cu zodia Maimuței și cea a Șobolanului. Ele formează unul din cele patru triunghiuri ale armoniei situate pe cercul necuvîntătoarelor din bestiariul calendarului chinezesc. Afinitățile dintre aceste zodii se pot extrapola și la relațiile afective, sexuale, conjugale. Trebuie însă făcută precizarea că toate cele trei necuvîntătoare aparțin ramurii dinamice, temperamentale a zodiacului chinezesc. În aceste condiții,

ZODIACUL CHINEZESC

fericirea cuplului respectiv depinde și de metamorfoza de esență a celor trei semne. Astfel, Dragonul este Lemn, Maimuța, este Metal, iar Șobolanul este Apă. Respectînd canoanele înțeleptilor chinezi, este de preferat ca bărbatul din cuplu să fie Lemn cînd femeia este Apă (dacă este Metal apar disarmonii grave), sau să fie Metal cînd femeia este Apă sau Lemn — conform armoniilor dintre elementele cosmice fundamentale.

2. În calendarul chinezesc nu există luni de Pămînt, ci numai ani de Pămînt (următorul va fi 1998—1999). Aceștia sînt favorabili concepției fetelor, dacă semnul anului tatălui este în opoziție cu semnul anului concepției copilului (de exemplu 1998 va fi Tigru de Pămînt, iar Tigrul este în opoziție cu Șarpele, Mistrețul și Maimuța).

3. Tot ceea ce corespondenții noștri află în legătură cu zodia europeană a nașterii lor nu contrazice caracterizarea făcută prin intermediul zodiacului chinezesc. Reamintesc că planetele guvernatoare diferă, ca și elementele cosmice fundamentale. Astfel, zodiile chinezești sînt guvernate după cum urmează: **Jupiter — Tigru, Iepure, Dragon; Venus — Maimuță Cocoș, Cîine; Marte — Șarpe, Cal, Oaie; Mercur — Mistreț, Șobolan, Bou. (influențele acestor planete sînt complementare).**

DIALOGURILE LAUREI

● Stimate **MIHAI S. (București)**, dacă crezi c-ai să mă dai gata cu „somatii" de genul „răspunde-mi imediat, că de nu — sînt decis să trec la homosexuali", să știi că te-nșeli. Întîi, pentru că nu cred că cineva poate impresiona sau convinge cu amenintarea că-și dă, cum se zice, singur cu paru-n cap. Și în al doilea rînd, dacă **asta** e tot ce-ți poate oferi ca soluție I.Q.-ul tău, și-mi pari foarte „pornit" în idee, atunci orice ți-ar spune altcineva, orice argumente ți-ar aduce, de orice natură ar fi ele, e pierdere de vreme. Ca-n bancul cu Bulă — și-un tramvai de ți-ar fluiura cineva prin fata ochilor, tu tot „treaba aia" ai vedea... Faptul că-mi scrii „vreau să cred că esti inteligentă" l-as lua drept un compliment măgulitor dacă n-ar contine în subtext, abia reprimată, pornirea usor de depistat spre a jigni si a umili : asa încît, tinînd seama că ai renuntat să-ti „irosesti" viata în zadar căutînd „o persoană feminină inteligentă" și, la abia 22 de ani, preferi să-ți găsești „un prieten adevărat", zău că nu pricep, crede-mă, de ce-mi ceri mie „sfatul", mie, **unei femei** („un sfat cu adevărat inteligent"), dacă-i bine sau nu, sau cum să faci si să dregi, ca să n-o iei razna. Mai băiatule, dacă o fată — pe care, fie vorba-ntre noi, n-ai stiut să o cuceresti — te-a adus în halul ăsta, înseamnă că esti cam „fragil" de constitutie... psihică. Iar dacă toate celelalte fete nu s-au ridicat la piscurile exigentelor tale intelectuale, păi, frate, ce pot zice... din două — una : sau esti o făptură cu un I.Q. de... milioane și-atunci n-avem ce căuta în viata ta, sau exigentele tale dovedesc o debilă întelegere a oamenilor. Asa proaste cum ne vezi tu stim că inteligenta e **doar una** din calitătile unui bărbat. Mai importante decît ea cred că sînt puterea, forta, demnitatea de a rezista furtunilor vietii și de a nu fi o giruetă fără măduvă în șira spinării. Așa încît eu, una, nu-ti spun decît că **VEI AVEA în viață exact ce-ți vei dori SĂ FII.** Spun asta cu marele regret că s-ar putea să **treci pe lîngă viață** ca și cînd nici n-ai fi fost. Păcat...

● Dacă ti-e „frică de esecuri", draga mea **ELENA (Caracal)**, sentiment cu totul de înțeles dacă socotim prin cîte ai trecut, de ce te plîngi de singurătate ? Doar nimeni nu ne sileste să intrăm în pădure... Iar dacă te-ai săturat de singurătate, cum oare s-o alungi, de vreme ce ti-e „frică de esecuri" ? Cum vezi, e un cerc vicios. Oricum, dorinta ta de a cunoaste un băiat care să fie la fel ca tine, care a „suferit prea mult în viată", e cel putin discutabilă. În primul rînd, pentru că din două răni cu subrezenii sufletesti nu prea poti să faci **puterea** unei iubiri, iubirea presupunînd doi oameni zdraveni, neinhibati de amintirile unor suferinte din trecut, care să-nu caute compătimirea celuilalt. În al doilea rînd, la cei 21 de ani ai tăi, este cel putin nefiresc să-ti doresti de la viată doar un alt... naufragiat. Si în sfîrsit, dacă pornesti de la premisa „suferintelor" celuilalt, risti cu atît mai mult să fii o pradă usoară pentru o droaie de smecherasi gata să se dea „în suferință", doar-doar... pică ceva ! Așa încît cred că-ti vei birui singurătatea doar atunci cînd vei întelege că NU de o **iubire-cataplasmă pentru trecut** ai nevoie ; si deci îti doresti o iubire între doi oameni egali, demni, care nu se proptesc cu araci unul pe celălalt si-si întelege viitorul împreună. Deci mai întîi vindecă-ti trecutul, oblojeste-ti amintirile încă dureroase. Și pe urmă om mai vedea ce și cum. Mai scrie-mi !

■ Dar ajunge cu distractia si să revenim la ale noastre ! Deci, draga mea **ADELINA (Roman)**, adresa care te interesează este Spitalul Clinic de chirurgie plastică și reparatorie, str. arh. Ion Mincu nr. 7, București. Cît priveste celelalte două întrebări, din păcate nu pot să-ti răspund atîta vreme cît nu știu despre ce fel de interventie este vorba, cît de complicată este etc., etc... Așa încît bine ar fi să te adresezi direct acestei unități medicale.

LAURA

Sub reflector SIDA SE TRATEAZĂ?

Alterarea sistemului imunitar, datorată unui stadiu avansat al infecției organismului cu virusul HIV poate fi sesizată ? Așa cum se arăta și în numărul trecut al revistei noastre, organismul reacționează diferit de la caz la caz. Specialiștii consideră totuși că în afara semnelor clinice care pot folosi la stabilirea unui diagnostic, există un parametru biologic ce permite evaluarea gradului de declin al sistemului imunitar. Acest parametru se referă la numărul limfocitelor CD4+. O persoană sănătoasă are o rată a CD4+ (numărul de CD4+ cuprins de 1 mm³ singe) situată între 500 și 1200. În timpul infecției cu HIV această rată diminuează progresiv, în mod variabil de la un pacient la altul. Acest parametru, pentru a fi interpretat mai concludent, se foloseste în asociere cu alti parametri (beta -2- microglobulină și antigenemia P 24). Deși se insistă pe faptul că nu există o relație perfectă între numărul CD4+ și manifestările clinice, diferite de la pacient la pacient, specialiștii consideră că sub 200 CD4+ pe mm³, majoritatea indivizilor infectați cu HIV dezvoltă stadiul IV, deci ultim al evoluției. Cu toate acestea, în cazuri de excepție, în ciuda acestui mare deficit de limfocite, pot exista persoane infectate care nu prezintă nici un simptom!

Avînd în vedere toate acestea, **atunci cînd evaluarea stării imunitare a unui pacient s-a făcut foarte corect, pe baza tuturor parametrilor biologici, în corelare cu tabloul clinic, și s-a stabilit stadiul de evoluție al infecției, se face estimarea riscului de evoluție: este pe termen scurt sau mai îndelungat? În funcție de această evaluare se ia și decizia terapeutică.**

Pentru a reduce riscul sau a îndepărta momentul apariției bolii propriu-zise, medicii au în vedere două axe pe baza cărora își conduc tratamentul. O primă axă vizează întîrzierea evoluției infecției prin blocarea mecanismelor sale. O altă axă vizează evitarea unor infecții oportuniste care apar în cazul organismelor infectate cu virusul HIV. **Așadar, tramentele care se fac la ora actuală nu vizează boala SIDA în momentul declansării ei. Tratamentele au caracter profilactic, în sensul întîrzierii declansării bolii, în sensul încetinirii evoluției infecției.**

Singurul medicament disponibil în prezent, destinat acestui scop, este cel cunoscut sub denumirea de AZT.

AURORA POPESCU

POSTA by Air Mail

I. Bornemia : Trimiteti un grupaj mai consistent. Deocamdată nu ne putem pronunța.

Valentin Sipu : Am retinut cîteva aforisme. Le vom propune spre publicare.

Dănes Sarmisa : Uzantele jurnalistice exclud republicarea articolelor. Regretăm...

Bilvănescu Petruța : Textele dv. nu au valentele unor proze (povestiri), sînt doar secvente epice de sorginte onirică. Descrierea stărilor tensionale e făcută însă cu sensibilitate si talent. Din păcate tehnica de compozitie si, nu în ultimul rînd, ortografia, lasă de dorit. Vă recomand lecturi atente cu creionul în mînă.

Victor Cmeciu din Bihor ne trimite o fotografie înfătisînd un triolet de... cartofi. Incitante nu sînt forma si mărimea „vedetelor", ci compozitia, sugerînd trei babe stînd la taifas, cu spatele la obiectiv. Nu ne-ar mira ca la pretul actual al pietei, legumele să devină obiecte de artă.

Tudorache Livia din Ploiești : Problema reciclării deseurilor (pe care revista noastră a abordat-o în repetate rînduri) nu depinde numai de tehnologiile biochimice si de strategia de colectare diferentiată a acestora, ci si de educatia populatiei. Vă amintiti poate că sistemul de containerizare a deseurilor, initiat cu ani în urmă, n-a dat rezultate tocmai din acest ultim motiv. Să fim totusi optimisti. Cît despre optiunea dv. profesională, vă recomand să insistati. Vocatia dv. ecologică este neîndoielnică. Mult succes.

Ursan Edvin, str. Dezrobirii nr. 14, sc. 1, ap. 1 sect. 6, București, cod 77582, specializat în limbaje aplicabile pe calculatoare compatibile SPECTRUM si IBMPC, dorește să corespondeze cu tineri pasionati de software.

DORIN MĂRAN

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

12.04. – 18.04.

LUNI

Programul 1 : 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Civilizatia montană 16.30 Gala primăverii 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba maghiară 18.35 Tezaur folcloric 19.00 Documentar TV 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.33 Sport 20.45 Gala premiilor A.P.T.R. 22.15 Azi în prim plan 23.00 Actualități 23.15 Reprize a treia.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Veniți cu noi pe programul doi ! Mîndria și demnitatea de a fi român 20.00 Actualități 20.35 Tradiții 21.00 TVM 21.30 Lumea sportului 22.00 TV5 Europe 22.35 Magazin auto-moto.

MARȚI

Programul 1 : 7.00 TVM 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial 13.00 Lumea copiilor 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Convietuiri-magazin 17.00 Actualități 17.05 Cabinet juridic 17.35 Salut, prieteni ! (I) 18.35 De la lume adunate... 19.00 Documentar TV. Lumină și spirit 19.35 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Rosturi, rosturi 20.40 Sport 20.45 Film serial. Povestiri din Hollywood 21.50 Azi în prim plan 22.35 Airto Moreira și Flora Purim Fourth World 23.05 Actualități 23.20 Salut, prieteni ! (II).

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 16.55 Studioul de literatură 17.55 Divertisment muzical international 18.20 Film serial. Hoțomanii (S.U.A., 1964) 19.20 Cvartetul op. 95 20.00 Actualități 20.35 Tribuna non-conformistilor 21.00 TVM 21.25 Baschet masculin : Benetton Treviso — Paok Salonic

MIERCURI

Programul 1 : 7.00 TVM 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Maguy 13.00 Lumea copiilor 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Tragerea Pronoexpres 16.00 Oameni de lîngă noi 16.30 Panoramic muzical 17.00 Actualități 17.05 Mondo-Femina 17.30 Mesaje prin milenii 18.00 Arhive folclorice 18.30 Azi în prim plan 19.15 Desene animate 19.40 Stiri 19.50 Fotbal : România — Cipru 21.50 Actualități 22.25 Telecinemateca. Spaimă în toiul noptii (S.U.A., 1946) 23.35 Simpozion. Revistă de literatură si arte.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Teatru TV. Noaptea marilor sperante de Tudor Popescu 18.20 Video-satelit 18.30 Emisiunea în limba maghiară 20.00 Actualități 20.35 Studioul muzicii de cameră 21.00 TVM 21.30 Învățați engleza americană. 22.00 Campionatele mondiale de gimnastică

JOI

Programul 1 : 7.00 TVM 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Noii asi ai cerului albastru (Franța, 1990) 13.00 Lumea copiilor 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Repere moldave 16.30 Repere transilvane 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba germană 18.05 Povestea vorbei 18.35 Tele-discul muzicii populare 19.00 Spectacolul lumii 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Rosturi, rosturi 20.45 Azi în prim plan 21.30 Reflectii rutiere 21.45 Oaspeți ai Festivalului international „Cerbul de aur" 22.00 Baschet masculin 22.45 Film serial. Dallas 0.40 Actualități.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Motor ! 17.35 Corul Filarmonicii „Oltenia" 17.55 Convietuiri-magazin 18.55 Diamond Awards Festival 1990 (I) 19.30 Studioul incomod 20.00 Actualități 20.35 Tradiții 21.00 Baschet masculin 22.00 Campionatele mondiale de gimnastică.

VINERI

Programul 1 : 7.00 TVM 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Descoperirea Planetei 12.30 Desene animate 13.00 Lumea copiilor 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.25 Telescoală 15.50 Tragerea Loto 16.00 Cheia succesului 16.30 Arte vizuale 17.00 Actualități 17.05 Gong ! 17.35 Pro patria 18.35 Bijuterii muzicale din creația lui Antonio Vivaldi 19.00 Cultura în lume 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.40 Film serial. Destinul familiei Howard 21.45 „Pre tine te lăudăm" 22.15 Azi în prim plan 22.45 Actualități 23.00 Magazin cinematografic. Virstele peliculei. 24.00 Campionatele mondiale de gimnastică.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Sport-magazin 18.00 Emisiune în limba germană 19.00 Concertul Orchestrei Nationale Radio 21.00 TVM 21.25 Campionatele mondiale de gimnastică.

SIMBĂTA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineata... de la Bacău ! 10.00 Actualități 10.10 Lumea copiilor 11.00 Film serial pentru copii 11.30 Traditii 12.00 Alfa si omega 13.00 Ora de muzică 14.00 Tranzit TV ora 25. Stiri. Desene animate. Fotbal : Rapid — Dinamo, Atlas. Film serial : Povestiri cu final neasteptat. Mapamond. Topul muzical european. Teleenciclopedia (ora 19.15) Editorialul săptămînii (ora 20.35) Politica în top. Film artistic (ora 21.00) : Caracatita. Concursul emisiunii 23.00 Film serial. Midnight Caller 23.50 Transmisiune directă a sfintei slujbe a învierii Domnului nostru Iisus Hristos de la catedrala patriarhală 1.00 „Hristos a înviat !" 1.30 Varietăti internationale 2.30 Închiderea programului.

Programul 2 : 15.50 Campionatele mondiale de gimnastică 19.15 Video-clipuri 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Jazz-magazin 21.00 TVM 21.30 Oratoriul

DUMINICĂ

Programul 1 : 8.00 Bună dimineata ! 9.00 Actualități 9.10 Abracadabra 10.00 Film serial pentru copii 10.30 Viata satului 11.30 Lumină din lumină 14.00 Actualități 14.10 Video-Magazin. Campionatele mondiale de gimnastică — finalele pe aparate. Transmisiuni directe de la Birmingham 19.00 Film serial Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic. A fost odată un Hollywood (S.U.A., 1974) 22.50 Duelul vedetelor 0.15 Duminica sportivă 0.45 De drag si de voie bună.

Programul 2 : 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Serata muzicală TV 19.30 Orase si civilizatii 20.00 Actualități 20.35 Pop-Club 21.00 TVM 21.30 Concertino 22.00 TV5 Europe 22.35 Mondo-muzica 23.00 Închiderea programului.

(După „PANORAMIC TV")

medicina azi

PREVENIREA INFARCTULUI DE MIOCARD

Infarctul de miocard continuă să dețină primul loc într-un nedorit clasament al cauzelor majore de deces. Ajutorul medical oferit la timp poate preveni apariția unor complicații. În regiunea germană Ludwigshafen a fost recent lansată o campanie de prevenire a populației de riscurile infarctului.

Sfaturile furnizate prin presă în legătură cu sănătatea prin intermediul mass-media și, mai ales prin presa locală, salvează viața unui mare număr de indivizi în țările dezvoltate. Acest lucru a fost dovedit și cu prilejul unui proiect-pilot desfășurat recent în regiunea Ludwigshafen. Rezultatele furnizate Fundației germane a inimii au demonstrat că problema supraviețuirii unei persoane care a suferit un miocard se pune în primele 3 pînă la 6 ore de la producerea acestuia. Circa 155 000 de bărbați și 115 000 femei suferă în fiecare an în Germania de pe urma unei leziuni a mușchiului cardiac de origine ischemică. 175 000 de persoane, dintre care 92 000 de bărbați și 83 000 de femei decedează în urma unui infarct. Conform celor mai recente statistici efectuate în domeniu, leziunile se manifestă la persoane în vîrstă de sub 75 de ani în 65 la sută din cazuri (la bărbați) și în 35 la sută din cazuri (la femei).

În mod obișnuit, un infarct al miocardului se datorează unei obturații a unei artere coronare datorată unui cheag de sînge. Lipsa de oxigen și de substanțe nutritive transportate de sîngele care circulă prin arteră riscă să antreneze producerea unei necroze a țesutului mușchiului cardiac. Această leziune poate provoca un colaps cardiovascular, o oprire a inimii sau grave tulburări ale ritmului cardiac, mortale la o treime din cazuri. Acest accident cardiac poate fi evitat în mare măsură timp de cîțiva ani grație unui tratament prin „tromboliză", care distruge cheagul de sînge. Tratamentul trebuie aplicat cît mai repede după producerea infarctului. În primele trei ore se reușește cel mai ușor să se distrugă cheagul de sînge, șansele diminuîndu-se progresiv în intervale cuprinse între 6 și 12 ore.

La ora actuală, un bolnav atinge în medie 4,3 ore pînă în momentul în care este tratat cu thrombolitice. Cu alte cuvinte, unii bolnavi sînt tratați prompt, din primele momente, în timp ce alții sînt tratați abia la 10-15 ore după producerea infarctului. Una din principalele cauze ale acestei stări de lucruri o constituie îndelunga așteptare a bolnavilor din momentul apariției primelor simptome (dureri intense la nivelul sternului, care durează mai mult de un sfert de oră, senzația de strangulare sau de presiune în jurul inimii) pînă să alerteze salvarea. De ce pierd bolnavii aceste momente deosebit de prețioase? Din cauza speranței vane că durerile vor înceta de la sine și respingerii cu bunăștiință a ipotezei producerii unui infarct care le-ar pune viața în primejdie.

Persoanele în vîrstă ezită îndelung pînă să facă apel la un ajutor medical de urgență. În timpul weekend-urilor, adică atunci cînd nu pot face apel la medicul familiei, sînt de trei ori mai expuse la senzația de așteptare pentru ca „senzația să treacă de la sine". De multe ori, trec nu mai puțin de 14 ore pînă cînd personalul medical calificat își începe tratamentul cu trombolitice, iar dacă durerile sînt nesemnificative, bolnavii așteaptă de obicei de cinci ori mai mult decît atît! Iată principalele motive ale inițierii campaniei de prevenire a infarctului în regiunea Ludwigshafen, cu concursul unui mare număr de practicieni, medici din spitalele din zona menționată. Afișe, conferințe și, mai ales numeroase articole în presa locală, împreună cu emisiuni difuzate la radio și televiziune au atras atenția publicului asupra acestei probleme de larg interes cetățenesc. Scopul principal urmărit de inițiatorii campaniei a fost atragerea atenției publicului asupra necesității intervenirii precoce, din momentul apariției primelor simptome. În urma campaniei, media de timp ce se scurge pînă în momentul intervenției medicale de specialitate s-a redus cu 2,3 ore, iar un număr dublu de pacienți față de cei înregistrați anterior (46 la sută față de numai 18 la sută) au beneficiat de un tratament prin tromboliză. Acest succes poate fi pus în întregime pe seama mass-media. Mare a fost însă surpriza factorilor responsabili cînd au constatat, în momentul încetării campaniei de informare, că procentajul a revenit la cotele anterioare declanșării campaniei. Așa că s-a decis continuarea ei pe o perioadă neîntreruptă de 10 ani, pînă în anul 2003.

Persoanelor în pericol de a suferi un infarct li s-a pus în vedere să facă apel la un ajutor medical de urgență menționînd că este vorba de un infarct, sau preinfarct, decît să se vorbească de dureri în regiunea sternului, de greață sau vertij. Deși, deseori, este mai bine să se cheme salvarea la timp, chiar invocîndu-se dureri vagi decît să nu mai fie chemată deloc. Din păcate, o singură persoană din trei este spitalizată la timp pentru a fi supusă unui tratament cu trombolitice, iar în patru cazuri din zece, nu sînt spitalizate decît la șase ore după producerea unui infarct. În alte cazuri, 50 la sută din responsabilitatea netratării la timp a unui infarct revine medicilor. Pe de altă parte, presupusele riscuri datorate apariției unor complicații survenite în urma unui tratament de scurtă durată cu trombolitice sînt mult mai reduse decît s-a crezut inițial. În plus, respectarea limitei de vîrstă considerată indispensabilă pînă nu demult pentru aplicarea acestui tratament nu mai trebuie aplicată, după cum au demonstrat ultimele rezultate obținute de cercetare.

ȘERBAN FILIP

SE POATE VORBI DESPRE O GENĂ A INFARCTULUI?

Există oare o predispoziție genetică la maladiile cardio-vasculare? Hipertensiunea arterială și infarctul miocardic ar fi o fatalitate... dictată genetic? Dacă avem în vedere articolele publicate în reviste americane prestigioase precum „Cell" și „Nature" răspunsul nu poate fi decît afirmativ. Studii desfășurate în Franța și S.U.A. au arătat pe de o parte că nivelul presiunii arteriale ar depinde de variațiile din centrul genei angiotensiogene, iar pe de altă parte s-a observat frecvent, la victimele unui infarct miocardic, o anomalie a genei responsabile de producerea enzimei numită de conversie.

Cunoașterea acestor noi trasori, incluși pentru a fi cercetați între examenele de laborator ale pacienților și chiar ale membrilor de familie cu risc, ar permite o prevenire mai eficace și o depistare a subiectilor predispuși la îmbolnăvire. Se întrevede de asemenea o cale pentru tratamente mai „inteligente", mai bine tintite. „Unui pacient a cărui tensiune este la limită, spune prof. Pierre Corvol, dacă nu prezintă nici-o predispoziție genetică este inutil să-i prescrii un tratament. Dacă din contră, se descoperă variantele genetice menționate, atunci trebuie tratat. În viitor, spune prof. Corvol, fiecărui bolnav i se va stabili terapia adaptată la genotipul său, adică la structura genelor sale". Aceste orientări noi au fost evocate în cadrul unui colocviu desfășurat la Paris, consacrat „asemănării moleculare a maladiilor". Cercetările la zi în domeniu dau noi speranțe potențialilor pacienți.

ECATERINA BĂTRINEANU

AGENDĂ MEDICALĂ

● **UN VIRUS AL SCHIZOFRENIEI?** Desi există convingerea profundă că schizofrenia este o anomalie genetică, nimeni nu știe ceea ce o provoacă. Studiul problemei a permis următoarea concluzie: copiii sînt loviți de această maladie, de 13 ori mai mult decît alte categorii, antrenînd în general o ruptură a contactului cu realitatea și discordanța funcțiilor psihice.

Recente cercetări efectuate în diferite țări au permis apariția unei ipoteze — copilul fiind predispus genetic la schizofrenie este contaminat de virus încă din stadiul de fetus. Dacă această teorie se va confirma, atunci se va putea spera într-un tratament mai eficace.

O serie de experiențe au relevat că cel mai mare procentaj de schizofrenici se nasc iarna și primăvara, într-o perioadă cînd gravidele sînt cel mai expuse răcelii sau gripei. Cercetătorii japonezi au stabilit o legătură directă între nașterea schizofrenicilor și anii de epidemie în țară. Se presupune că sistemul imunitar al fătului este incapabil să recunoască virusul și că acesta are tot timpul să efectueze fără obstacol schimbări patologice în organism. Este posibil ca nici sistemul imunitar să nu oprească actiunile distructive ale virusului, permițîndu-i astfel să ajungă la creier.

● **VISELE NOASTRE.** Ele au aceeași funcție ca și scoaterea unor probleme inutile din memoria unor computere, sînt de părere unii oameni de știință. Doctorul David Fontana (Universitatea din Cardiff) este de părere că dacă am fi capabili să ne controlăm suficient de bine visele, prin intermediul visării „lucide" am fi în stare să generăm noi idei, să scăpăm de amintiri vechi care ne urmăresc, să devenim conștienți de preocupările noastre subconștiente și să învățăm cum să le canalizăm. Și tot dr. Fontana declară: „gîndirea în vis nu se aseamănă cu inteligența deoarece ea nu se produce într-un mod logic, rațional". În prezent există poate o persoană din o sută capabilă de acest tip de gîndire. Și Fontana este de părere că se pot învăța oamenii cum să-și amintească visele.

CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE ASPARTAM?

De cîtva timp și-a făcut apariția și în farmaciile noastre, sub diverse denumiri comerciale (una dintre ele fiind Diet-Sweet), un nou edulcorant care a fost lansat în occident cu vreo 12 ani în urmă; aspartamul.

Noua substanță este de 200 de ori mai dulce decît zaharoza dar, din punct de vedere chimic, ea este o proteină. Aminoacizii din care este compusă se găsesc în tot felul de produse lactate și în carne astfel încît organismul metabolizează substitutul de zahăr ca pe o proteină și nu ca pe un hidrat de carbon. În esență, motivul pentru care nu se îngrașă cei care folosesc aspartamul într-o dietă normală este cantitatea extrem de mică de substanță (20 mg) care posedă puterea de îndulcire a unei linguriță de zahăr.

La Centrul medical St.Muck din New York s-a experimentat folosirea aspartamului atît în dietele obezilor, cît și în cele ale normoponderalilor. Cînd persoanele din grupul celor normali au mîncat oricîte dulciuri au dorit, s-au îngrășat rapid căci numărul caloriilor îngurgitate s-a ridicat la 3600 pe zi.

În momentul în care au fost puși pe dieta cu aspartam și au mîncat la fel de multe dulciuri ca înainte cantitatea de calorii a scăzut cu un sfert. Și grupul de obezi a reacționat la fel. Diferența din punct de vedere al conținutului de calorii între alimentele îndulcite cu zahăr și cele îndulcite cu aspartam este considerabilă. De exemplu, o jumătate de ceașcă de cremă de ciocolată îndulcită cu zahăr conține 177 calorii, dar dacă este îndulcită cu aspartam numărul de calorii scade la 75.

Totodată, aspartamul întărește aroma anumitor produse și fabricanții săi spun că el ajută aromele să dureze mai mult. Noul edulcorant va fi de ajutor diabeticilor și... cochetelor care vor să-și mențină „cotele" în limitele impuse de concursurile de frumusețe.

ADRIAN MANTULESCU

SARCINA ȘI HEMOSTAZA

Prin teste corespunzătoare, în cursul sarcinii, au fost puse în evidență fenomene ce constau în ușoare tendințe de hipercuagulabilitate. În luna a VI-a de sarcină se constată o creștere a protrombinei. După naștere procentele de protrombină revin la normal, treptat; ele vor fi crescute pînă în a 6-a zi de lăuzie. Fibrinogenul (alt factor al hemostazei) crește în cursul sarcinii progresiv, ca apoi, începînd cu luna a IX-a, să scadă treptat, ajungînd la normal pînă la naștere. După naștere el crește brusc, din primele zile de lăuzie. Trombocitele nu prezintă valori semnificative. Aceste modificări să le zicem de hiper — cuagulabilitate sanguină la gravide și lăuze, pot explica (în parte) incidente crescute de afectiuni tromboemolice la gravide și lăuze. Așa ne mai putem explica și frecvența sindroamelor hemoragipare prin coagularea intravasculară și fibrinoliza întîlnite în practica obstetricală.

Au fost efectuate multe cercetări asupra femeilor gravide cu sarcina oprită, în final au fost identificate următoarele modificări:

o fragilitate vasculară accentuată;

semnul garoului intens — pozitiv (decl rămîne urma garoului);

si liza sîngelui prin observarea lui în sistemul nervos.

Aceste semne trebuie să alerteze atît medicul cît și pe gravidă, în sensul explorărilor dacă sarcina este oprită și ce este de făcut atît cu factorul cauzal cît și cu gravida. Iată cum niște semne relativ simple ne obligă să avem un „discernămînt" corect în evoluția sarcinii.

Dr. FILEA IOAN IVANA

Întîmplări adevărate

O supraviețuire incredibilă

După săptămîni în șir „petrecute" într-un somn profund, Claude Jouan a revenit la viață. În ciuda verdictului sever al medicilor, soția sa Marina a fost singura care a crezut în șansa sa de supraviețuire. Atunci cînd medicii spitalului au chemat-o pe Marina Jouan pentru a o anunța că nu mai pot face nimic pentru salvarea soțului său, ea a avut tăria de a nu se prăbuși și de a nu accepta destinul considerat implacabil.

Nu putea accepta ca după 18 ani de viață petrecuți împreună să aștepte ultima respirație. Această femeie de 38 de ani și-a capacitat toată energia pentru a încerca imposibilul. Instinctiv, ea a simțit că pentru a fi readus la viață Claude are nevoie de ambianța familială, de prezența fiilor săi, Jeremy de 11 ani și Vincent de 2 ani. Atunci Marina s-a documentat și a aflat de existența unei metode terapeutice care constă în stimularea tuturor simțurilor bolnavului asociată cu mișcări variate pentru menținerea sa în viață. Tehnica a demonstrat deja rezultate miraculoase.

„Cînd ambulanța a sosit în fața casei, povestește Marina, am avut un moment de panică. Mi-am zis că am făcut un pariu nebun. Dacă voi fi incapabilă să-l salvez pe Claude? Eram pe punctul de a capitula. Apoi l-am privit mîinile. Erau atît de slăbite! Aceasta mi-a redat curajul".

Apoi, viața s-a organizat în jurul lui Claude. Dacă lui Vincent la început îi era teamă de tatăl, care nu-i răspundea la întrebări, Jeremy a participat din toată inima la salvarea organizată de mama sa. De cîte ori se întorcea de la școală rămînea aproape un ceas lîngă tatăl său povestindu-i întîmplările din ziua respectivă. Peste noapte Marina rămînea lîngă soțul său. Fratele lui Claude, în fiecare dimineață îl transporta din dormitor în camera de zi, iar seara îl readucea în patul conjugal.

„Într-o zi am avut impresia că-și mișcă pleoapele, povestește Marina, dar în aceeași clipă m-am acuzat că aș visa. Două zile mai tîrziu însă Claude a deschis ochii." Trecuseră opt luni de la accidentul de mașină suferit de soțul său. Cînd s-a apropiat de ei a avut senzația că o recunoaște. Apoi ea a pus un disc. A ales valsul pe care l-au dansat în ziua nunții. Mîna soțului său a început să se ridice. Din acea zi întreaga familie spera în revenirea lui Claude la viață. Și, într-o dimineață Claude i-a murmurat dintr-o răsuflare: „Marina, în acest moment știu că am cîștigat. Calvarul s-a sfîrșit!"

Sfidarea gravitației

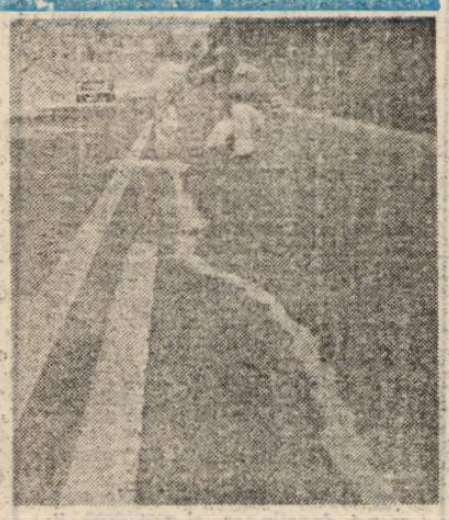

În apropiere de Roma, mai precis între Ariccia și Rocca di Papa există o porțiune de șosea care a căpătat denumirea de „drumul strigoilor". Aici se petrece un fenomen neobișnuit care sfidează teoriile asupra gravitației emise de Newton. Noua „lege" este valabilă doar pe o mică porțiune de șosea obișnuită, caracterizată doar de faptul că drumul prezintă în acest sector și un urcuș. Ce fenomen deosebit se petrece aici? De exemplu: un automobil care din întîmplare se oprește în acest segment de drum deci cu motorul stins (în direcția urcușului), pornește parcă acționat de o forță invizibilă urcînd foarte încet. Un alt exemplu: un bidon cu apă vîrsat pe respectiva porțiune de drum nu se îndreaptă, cum ar fi normal, în jos ținînd seama că este vorba de un deal, ci în sus!

Aceste fenomene nu sînt izolate sau născociri, deoarece ele au fost confirmate prin numeroase experiențe. Și mai există un fenomen curios: dacă automobilul care urcă panta dealului se deplasează cu o viteză de circa 60 de kilometri pe oră, așa cum indică acul aparatului de kilometraj, viteza mașinii crește subit fără să se apese pe accelerator și acul indică o viteză de 65 de kilometri pe oră. Deci, în zona respectivă se află prezentă o forță invizibilă care contravine legilor cunoscute. S-au făcut cercetări, dar în afara faptului că în spatele muntelui Monte Cavo se află o atenă aparținînd unei baze militare, nu s-a putut găsi nici o explicație plauzibilă acestui neobișnuit fenomen. Se avansează ideea unei radiații foarte puternice, dar ea nu poate fi identificată și nici nu poate lămuri complet incredibila situație! (Gh.R.)

Societatea comercială FEPER S.A. oferă

noi produse pentru gospodăriile agricole:

MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 ouă

TOCĂTOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/oră

MOARĂ PENTRU UZ CASNIC. Capacitate:

15–25 kg/oră

Informații la telefon: 6 87 67 14

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

primul almanah cu premii, MAGAZIN 1993

Coala a 4-a a almanahului cuprinde:

DEZVĂLUIRI SENZAȚIONALE
DIN ISTORIA MODERNĂ A COLONIZĂRII
INTERGALACTICE DIN SECOLELE XXI–XXIII e.n.,

- Povestiri științifico-fantastice
- Mesaj intermitent din zona crepusculară
- Noi date despre atacul de la Pearl Harbour
- Sustragerea secretului nuclear
- Horoscop „Magazin" pe anul în curs

Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie!

GOLDEN FALCON s.r.l. din București, Bdul. Magheru nr. 24, prin domnul MELKI DEMIR, expert în bijuterii a realizat splendide obiecte din aur pentru premiile oferite prin tragere la sorți la spectacolul „Magazinul vedetelor".

Din tainele naturii

● Cînd o pasăre-femelă de fluierar (Charadrius pluvialias) simte că se apropie un pericol, ea lansează un anumit fluierat adresat puilor, care astfel avertizați se string între ei, camuflîndu-se în așa fel încît nu pot fi remarcați.

● După ce depune ouăle, femela peștelui din specia denumită „luptătorul" este vînată și mîncată de mascul.

● Pentru a ataca antilopele, lupii adoptă o strategie specială. Unul dintre ei atrage atenția viitoarelor victime prin mișcări zgomotoase care determină antilopele să se împrăștie dînd astfel posibilitatea celorlalți lupi să pornească la atac.

● Unul dintre cele mai plăcute obiceiuri ale urșilor bruni constă în aceea de a se arunca și a se juca în apă.

verificati-vă cunoștințele

CIBERNETICĂ

1. Cu toate că cibernetica a apărut, ca știință modernă, abia pe la mijlocul veacului nostru, termenul ca atare, de **cibernetică**, a fost pus în circulație mult mai înainte. Știți cine a fost primul om de știință care l-a folosit, cu ce prilej și ce înțeles îi dădea ?

2. Puteți cita numele unor oameni de știință români care, prin lucrările și studiile lor, se numără printre precursorii acestei științe ?

3. În ce an a publicat matematicianul american Norbert Wiener celebra sa carte al cărei titlu va da numele noii științe ?

4. În fiecare nouă epocă de dezvoltare a științei, s-au făcut de către savanții epocii anumite analogii între om și domeniul științific aflat în maximă expansiune. Bunăoară, omul a fost asemuit unui orologiu în vremurile de puternică dezvoltare a mecanicii și mașinismului. Știți care om de știință a formulat în secolul XVIII teza principială conform căreia omul este o mașină mai complexă decît un orologiu ?

(Răspunsurile în număr ul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Despre radioactivitate

1. În 1896.
2. În 1895.
3. În 1937.
4. În 1940, de către W. Libby.
5. În 1931.
6. În 1942, de Enrico Fermi.

DANIEL VERBINA

— Nici o supărare. Dacă ai îndoieli, întoarce-te la tratamentul colegului meu și la autopsie vom vedea cine a avut dreptate.

test

REFLEX

Desenul de sus ne invită la o nouă formulă de identificare a unor greșeli grafice. Ele sînt cuprinse în desenul de jos, care se dorește a fi un reflex în apă a celui de sus. Sînt în total șapte greșeli. Le puteți găsi ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

URMELE

Cele indicate de literele H și S.

cristale

- Omul fără obraz nu-și poate ascunde colții.
- Sînt oameni care lasă urme doar în norai.
- Steagul alb poate fi un steag roz, decolorat.
- Ce snob nu s-ar plimba desculț pe un drum presărat cu cioburi de cristal ?!...
- Unii privesc aurul, dar nu îi văd decît umbra.
- Vinăm greșeli, doar din plăcerea de a le răni stăpînii.
- Războinicul încearcă să își facă obiele din steagurile unor state vecine.
- Femeia materialistă fuge dacă nu o pui în lănțișoare.
- Recunoștința are viață scurtă... În fîntîna care a secat, se aruncă gunoaie.
- Își sprijină scara pe zidurile dintre oameni.
- Geniul e cu capul în norii care lui îi aduc furtună, iar nouă — ploaie.

N. PETRESCU-REDI

FLORI

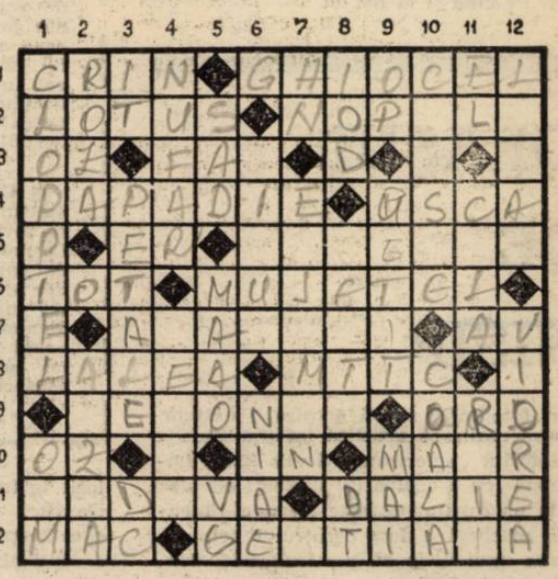

ORIZONTAL : **1) Plantă ornamentală cu flori albe, puternic parfumate — Vestitorul primăverii ; 2) Plantă exotică — Plante, originare din Armenia, cu frunze cărnoase și flori roșii ; 3) Prins în cozi ! — Loc în SE Etiopiei ; 4) „Producătoare" de puf — A se ofili ; 5) Lujer final ! — Plantă ornamentală, cu flori mari albe sau roșii ; 6) Întreg — Romanită 7) Plante aromatice, cu flori mici, albe — La tavă ! ; 8) O olandeză celebră... — Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor (sigl) ; 9) Plantă ornamentală cu flori albe, roz sau roșii și cu frunze divers colorate — Din corolă ! ; 10) Două roze ! — Are flori pe ea — Un vechi specialist în arabescuri ; 11) Cicoare de grădină — Plantă decorativă, cu flori divers colorate ; 12) Roșul cimpiilor — Plantă din flora montană, cu flori albastre sau galbene, ocrotită de lege.**

VERTICAL : **1) O plantă „muzicală"... — Creangă cu flori ; 2) Trandafir — Verbul care asigură primirea Mazagin-ului la domiciliu ; 3) Unit ! — Dau culoare florilor — Dan Chivu ; 4) Plantă cu flori albe sau gălbene ce pluteste pe apă — O lalea intrată în istorie (masc. pl.) ; 5) Răsad (înv.) — Localitate în China — 13 vigonii ! ; 6) Plantă decorativă exotică cu frunze mari, vesnic verzi — Siglă agricolă ; 7) Horia Neagu — Arbust ornamental cu flori albe parfumate ; 8) Element chimic — Plante erbacee aromatice — 15 dumitrite ! ; 9) 23 nopali ! — Un „mic" francez — Luna florilor ; 10) Plante ornamentale originare din India — Foaie ; 11) Coada șoricelului ! — De culoarea liliacului — Plantă erbacee cu flori albe sau roșiatice ; 12) Dreaptă — Plantă erbacee cu flori violete, cu un parfum aparte.**

DICȚIONAR : MTTC, SAD, MAAO, NIAE.

MARIAN MITROI
D.T. Severin

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SAVANȚI ȘI INVENTATORI

ORIZONTAL : Papin — Patent — Edison — Curie — Tesle — Har — Tc — Uv — Ataș — Na — L — Nansen — Persu — Ire — Născută — N — Wa — Lei — Ate — Staniu — S — Um — Aco — Hz — Petre — Dona — Atom — Ar — Al — Botaniști — Mincu — Titrat.

cînd ați fi ultima oară

Ieșind de la ofițerul stării civile, tînăra căsătorită strînse cu tandrețe mîna proaspătului soț, murmurînd emoționată :

— Sîntem legați pe toată viața...

— Nu trebuie să fii chiar atît de pesimistă !

În noaptea nunții mireasa se destăinuie soțului :

— Știi ceva ? Eu am mai avut de-a face cu bărbați.

— Ei și ce? Și eu am avut de-a face cu bărbați.

Un tînăr miner căsătorit de curînd întorcîndu-se acasă, îi spune soției :

— Să mîncăm — apoi repede în pat !

Și așa în fiecare zi. Femeia, nemaiputînd să reziste, s-a dus la mină și l-a rugat pe șeful soțului să-i dea o muncă mai grea. Dar efectul a fost nul. Atunci l-a rugat iar să-i dea cea mai grea sarcină. Întorcîndu-se acasă, epuizat, minerul îi spune soției :

— Dragă, sînt atît de obosit încît nici de mîncare nu-mi arde. Hai direct în pat !

— E groaznic, am crezut că ești bogat și cînd colo... tu nu ai nici după ce bea apă.

— Iubito, dar ți-am spus înainte de nuntă că tu ești totul pentru mine !

Proaspăta mireasă l-a întrebat duioasă pe mire după primul act sexual:

— Spune-mi iubitule, tu și de acum încolo tot așa de pătimaș vei iubi ?

— Depinde.

— Depinde ? De ce ?

— De cît de sexi va fi viitoarea mea amantă.

— La urma urmelor tu ai fi preferat să mă mărit cu altul ?

— Nu, eu nu vreau răul nimănui !

Ofițerul stării civile:

— „Consimți să iei în căsătorie pe Popescu Nina ?

Mirele: — Va să zică, te cheamă Nina ?

DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

POȘTA REBUS

Reguli de compunere și de trimitere a corespondenței (2) ; verbele vor fi înșirate doar la modul infinitiv sau participiu trecut (cînd acesta este consemnat în dicționar) articularea cuvintelor este permisă doar în cazul cînd acestea fac parte din tema careului. Constituie **Greșeli tehnice** înșirarea unor grupuri literale de trei, patru sau mai multe litere inexistente în dicționare repetarea unor cuvinte în grilă, depășirea numărului de puncte negre maxim admis (în cazul nostru sînt permise 22), semiînchiderile (zone din careu care au o singură legătură cu restul grilei). Plicurile trimise rubricii Rebus vor purta mențiunea „Careuri".

MARIAN MINCULESCU

Nr. 14 (1850) din 10 aprilie 1993

Caleidoscop

magazin

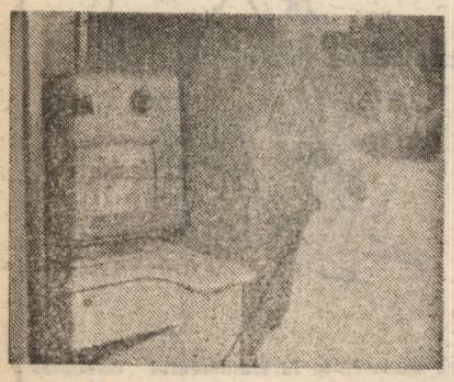

ALO, MĂ VEZI?

— Alo ? Ce faci ? Cum te simţi ?
— Păi cum să mă simt ? Doar vezi cum arăt !

Asemenea convorbiri (mai scurte sau mai lungi după împrejurări), au devenit fapte banale o dată cu înmulţirea necontenită a videotelefoanelor. Aceste aparate tind să devină un component obişnuit în tot mai multe case din ţările occidentale. Compuse dintr-un ecran de televiziune conectat la telefon, aparatul reprezintă o formă modernă de comunicaţie, care are deja asigurat un viitor graţie facilităţilor sale. Pe cînd şi la noi ?...

ORAŞUL DE NISIP

In fotografie puteţi admira o extraordinară realizare artistică înfăptuită de o sculptoriţă americană, Gerry Kirk, împreună cu o echipă de studenţi olandezi de la un institut de arte plastice. Splendida machetă a fost construită prin folosirea unui nisip cu particularităţi deosebite preluat dintr-un rîu şi transportat cu ajutorul unor camioane uriaşe pe plaja Scheveningen din Olanda. Pentru terminarea lucrării, întreaga echipă a folosit instrumente obişnuite. Conform declaraţiei făcute de Gerry Krik, această construcţie originală va rezista cel puţin o săptămînă la intemperiile atmosferice (în realitate a rezistat mai mult, spre satisfacţia turiştilor). Este necesară o precizare : acest fapt s-a petrecut în luna septembrie a anului 1992.

■ **Franţuzoaicele se situează pe locul doi pe plan mondial în ceea ce priveşte durata medie a vieţii. 81,5 ani în medie. Ele sînt întrecute doar de japoneze, 82,5 ani relevă un studiu întreprins de Organizaţia Mondială a Sănătăţii (OMS).**

■ **Homo Habilis a apărut în urmă cu 2,4 milioane de ani, acesta este concluzia la care a ajuns o echipă de antropologi americani care au datat un os fosil descoperit în Kenya în anii -70.**

■ **In Germania există circa 5 milioane hectare de terenuri agricole. Intrate în circuitul productiv, aceste terenuri ar putea furniza, anual, o cantitate de biomasă care ar permite reducerea cu 30 la sută a combustibilului fosil folosit.**

■ **Anual, în lume sînt semnalate peste 200 000 de noi cazuri de de cancer de prostată, dintre care 85 000 în ţările membre ale Pieţei Comune.**

■ **Cercetători americani au demonstrat că există bacterii care au capacitatea de a reduce ionii de uraniu solubili cu ionii de uraniu insolubili. Este o descoperire care atrage atenţia asupra faptului că şi bacteriile pot avea un rol în formarea minereurilor de uraniu. Bacteriile sînt o soluţie eficientă pentru purificarea apelor poluate cu uraniu.**

■ **Circa 7 000 de corpuri cu diametrul mai mare de 10 centimetri se învîrt în jurul Pămîntului. În Cosmos mai există peste 100 000 de particule cu un diametru mai mic de un centimetru. Traiectoria corpurilor de peste 10 cm în diametru este urmărită în permanenţă deoarece orice „întîlnire" a lor cu navele cosmice ar duce la consecinţe grave.**

TELEGRAME

Cititorii îşi aleg coperta

O revistă din USA a organizat un concurs pentru a alege o reprezentantă a sexului slab pentru a figura o singură dată pe coperta publicaţiei respective. La concurs au luat parte cîteva mii de tinere şi norocul, materializat prin cel mai mare număr de voturi, i-a surîs Lizei Matthew din oraşul Peoria (Illinois). Drept recompensă, ea a primit un cec în valoare de 100.000 de dolari. Liza Matthew a declarat că premiul cel mai frumos pe care l-a primit a fost felicitarea primită din partea generalului Schwartzkopf, (eroul „Furtunii în deşert"), care cu această ocazie i-a reînnoit mulţumirile sale pentru participarea ei la „Operaţia Playmate", turneul artistic organizat cu prilejul războiului din Golf, în vederea ridicării moralului trupelor americane.

ATAŞAT... EVULUI MEDIU

Pascal Schaeffer, un electrician în vîrstă de 32 de ani, şi-ar fi dorit să fie supraveghetor de noapte în secolul al XIV-lea. Dotat cu tot echipamentul „reglementar", costum negru cu capă, felinar, pălărie cu colţuri şi halebardă, el îşi trăieşte visul în zilele de sărbătoare din micul său oraş Fenetrange (Franţa). Înainte de a porni în lung şi în lat oraşul anunţînd cu glasul său puternic că locuitorii lor pot să doarmă liniştiţi. Insolitul supraveghetor al nopţilor de vară speră să-şi găsească încă doi însoţitori cu care să „acopere" întregul teritoriu pe care se întinde oraşelul său.

Regulile sînt şi pentru regine

Acoperită cu un imens fular şi purtînd ochelari de soare, regina Elisabeta a II a Angliei a încercat să pătrundă pe un teren sportiv unde se desfăşura un concurs hipic la care participa şi soţul ei. Spre surprinderea ei, intrarea i-a fost blocată de paznic. Sosită împreună cu trei prietene într-o maşină, regina n-a putut să intre întrucît controlorul Carl Shimmin, le-a cerut în mod cuviincios un document (permis, bilet, invitaţie). Şi regina Elisabeta II nu a avut altceva de făcut decît să se conformeze rigidului regulament. Intîmplarea, strict autentică, s-a petrecut în faţa terenului „Royal Windsor Show" şi a constituit un subiect „gras" pentru mass-media. Inutil de adăugat popularitatea care şi-a cîştigat-o cerberul de la intrare.

Citiţi în numărul viitor:

BAGHETA MAGICĂ SUB LUPA ŞTIINŢEI

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TIRGU-MUREŞ

magazin

SERIE NOUĂ — 101 · ANUL XXXVI • Nr. 15 (1851) SÎMBĂTĂ 17 APRILIE 1993 16 PAGINI 40 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

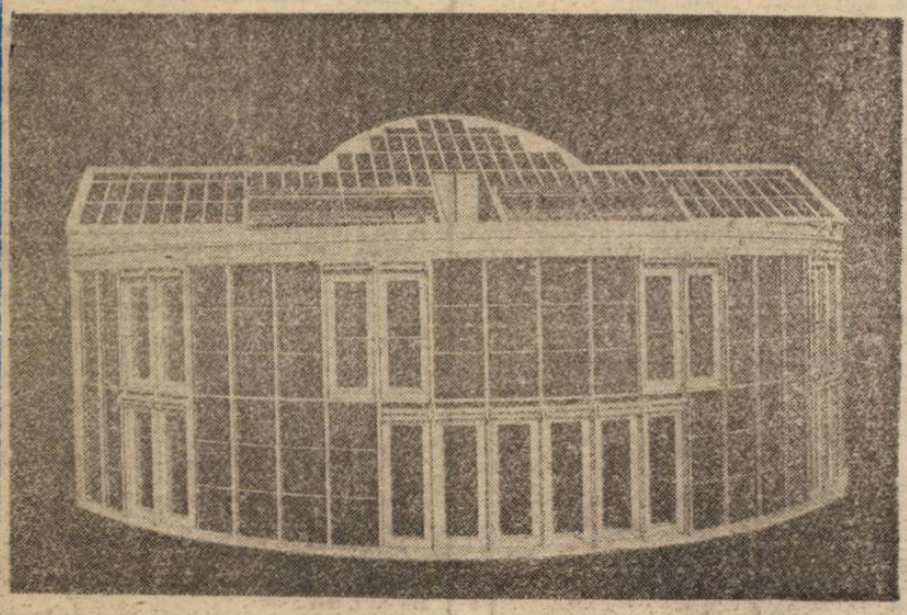

CASĂ SOLARĂ ÎN PREMIERĂ

O vastă fațadă de sticlă orientată spre sud, celule fotovoltaice pe acoperiș pentru captarea energiei solare — acestea sînt principalele caracteristici ale primei case solare care nu depinde deloc de alimentarea cu curent electric. Cercetătorii Institutului Frauenhofer pentru Sisteme de Energie Solară (ISE) au lucrat trei ani pentru concepereа în cele mai mici amănunte a acestei case care „trăiește" într-o totală autonomie energetică. Aceasta este cea mai bună dovadă a faptului că o casă solară reprezintă o alternativă viabilă chiar și pentru zonele temperate, captarea energiei solare putîndu-se efectua și pe timpul iernii. Mincarea se poate prepara pe un aragaz care funcționează pe bază de hidrogen. Energia este furnizată de un colector solar cu o suprafață de 36 metri pătrați. Un sistem sezonier stochează, în pivnița casei, energia. Folosirea acestei noi tehnici într-o casă locuită reprezintă o premieră pe plan mondial. Combustia catalitică permite asigurarea căldurii necesare încălzirii și apei calde, mai ales în timpul iernii, cînd durata prezenței Soarelui pe boltă și puterea sa sînt mult diminuate față de sezonul estival.

Cu ocazia Sfintelor Paști

CHRISTOS A ÎNVIAT!

INCURSIUNE ÎN PARANORMAL

magazin Femina Club

PARAPSIHOLOGIA LA MARGINEA NECUNOSCUTULUI

Cartea Recordurilor Naționale

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT...

PENTRU SEZONUL DE VARĂ

Iată o originală rochie (?!) care nu va fi greu de îmbrăcat (dacă se poate spune așa), prezentată în cadrul unei expoziții de modele pentru viitorul sezon estival. Acest model a fost prezentat la Monaco alături de altele tot atît de excentrice, în cadrul unei parade a „Modei de avangardă", în cursul căreia s-au putut urmări cele mai savuroase modele de succes din ultimii șase ani. Evident, modelul din fotografie a fost cel mai aplaudat de... bărbați. Este greu de crezut că se va găsi o cumpărătoare dispusă nu numai să achiziționeze, dar chiar să „îmbrace" această splendidă creație.

EGIPTUL ȘI AURUL SĂU

POLIȚIST

ATENȚIE, OM PERICULOS!

program tv

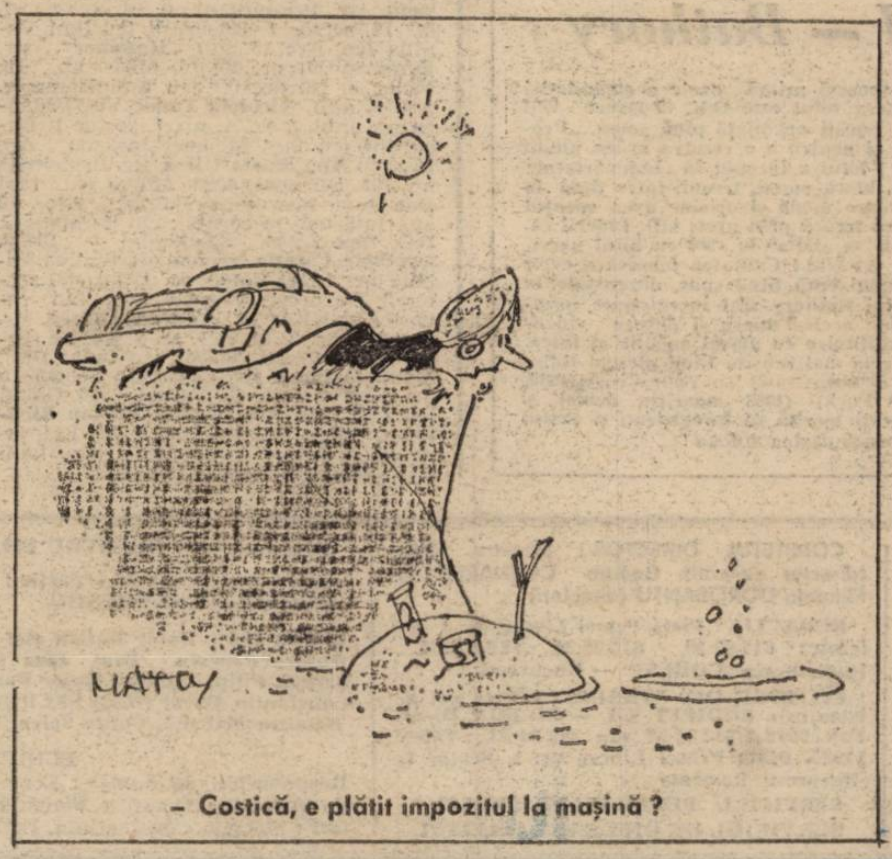

– Costică, e plătit impozitul la mașină ?

Medicina la zi

- Fizica nucleară și chirurgia craniană
- Alegerea antibioticelor

Biblioteca Județeană

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

Un C.D. pentru fiecare

ANTHOLOGY (CD2) – NAZARETH

Pentru cei care i-au descoperit pe scoțieni abia în urma turneului lor din țara noastră, această compilație este binevenită, deoarece ea cuprinde moștenirea lăsată de grup hard-rock-ul mondial... Apariția unei asemenea „antologii" este un lucru firesc pentru o trupă ca Nazareth, care are în spate o atît de lungă și de glorioasă carieră muzicală, fiind destinată celor ce doresc să-și înregistreze doar „spuma"! Albumul începe cu celebra Hair Of The Dog, urmată de încă 18 mari hit-uri care, constituie o „mostră" din cunoscutul Nazsound, la fel de plăcut ca renumitul whisky scoțian! Dacă vă place sau nu vă place Nazareth, este treaba dumneavoastră, important rămînînd doar faptul că, Anthology aparține, de acum, istoriei hard-rock-ului...

WANDERING SPIRIT – MICK JAGGER

Excelentul album al lui Mick este, deja, preferatul multor stații de radio, iar toată suflarea se întrece în superlative față de el! Inclusiv la noi... Cu o diversitate stilistică uimitoare, rod al unui lucru îndelungat, **Wandering Spirit** este pentru Mick Jagger, îndrăznesc să spun, discul vieții sale! Deocamdată... Pe acest album nu există nici o piesă slabă, iar Sweet Thing (primul extras pe single) va intra, cu siguranță, în fondul de aur al muzicii rock!

MAKHOMBO – STEVE KEKANA

Dacă Steve Kekana este un nume care vă spune ceva, va trebui să vă întoarceți cu zece ani în urmă și să reascultați primul (și singurul) său hit! Este vorba despre acea „grijă de familie" care s-a bucurat de succes în unele state europene... A „curs" mult sound de atunci și pînă la apariția, din necunoscut, a acestui LP — Makhombo dar, ce folos!, Steve Kekana nu reușește să arunce un „pod peste apa învolburată" a mediocrității, nici măcar cu remake-ul Bridge Over Troubled Water al lui Simon & Garfunkel... Obiectivitatea mă face să recunosc că albumul nu sună rău — un afro-reggae acceptabil, comparabil cu ultimul disc al lui Eddy Grant dar destul de monoton. Cred că, va plăcea amatorilor de muzică afro și fanilor de reggae. Totul este o chestiune de gust...

TIME FLIES – VAYA CON DIOS

Alegîndu-și acest nume — Cu Dumnezeu înainte — belgienii s-au gîndit că, astfel își vor marca drumul spre mai bine, și, se pare, nu s-au înșelat: Time Flies, al treilea lor LP, a întrecut așteptările numeroșilor lor fani. Muzica grupului este adresată unui public eterogen, stilul predominant al compozițiilor fiind pop-ul. Vă recomând, spre înregistrare, piesele: Brave Jane, So Long Ago și Time Flies, iar fanii grupului nu vor regreta dacă, își vor trage tot albumul... Face banii!

LOVE MAKES NO SENSE – ALEXANDER O'NEAL

Nici de această dată, popularul interpret de culoare nu și-a dezamăgit fanii! Ne reîntîlnim cu stilul său, care, a împrumutat cîte ceva de la Luther Vandross, Baby Face și Prince, fiind totuși mult mai sentimental decît aceștia... Noul CD, apărut la opt ani de la debutul lui Alexander, ne oferă un amestec emoțional de soul, balade și puțin funk. Faptul că „love" apare în cele mai multe dintre piesele interpretate de O'Neal nu trebuie să vă mire, deoarece iubirea este filosofia acestui Maestru al muzicii soul...

P.S. Materialul sonor al acestei rubrici este asigurat de firma Music Factory din B-dul Știrbei Vodă nr. 107, tel. 637 57 23

Concurs

A șaptea întrebare: ce melodie a făcut-o „mare" pe Sabrina?

A opta întrebare: care este numele grupului condus de Jim Kerr? Săptămîna viitoare vor apărea ultimele întrebări ale concursului din luna aprilie dar întrecerea continuă și în următoarele luni...

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Jubileum Vol I — Bathory

Mi-t greu să apreciez cum veți primi această primă parte a compilației Jubileum... Dacă sînteți adevărați fani Bathory totul este O.K, deoarece veți regăsi piese arhicunoscute precum și cîteva bucăți needitate pînă acum. „Problema" vine din partea celorlalți ascultători și pentru a o rezolva m-am gîndit să le spun cîte ceva despre „Lord Cwarton": totul a început în „îndepărtatul" an 1983 iar stilul abordat era, țineți-vă bine, black_metal, trecut, între timp, la naftalină! Pe atunci black-metal-ul era la mare modă și oricine avea curajul să cînte ceva „mai greu" trebuia, neapărat, să treacă prin acest stil. Liderii categoriei erau Motorhead..., pe care Bathory îi va „irita" în 1984 cu hitul Sacri_fice (inclus pe albumul Scandinavian Metal Attack)! Calitatea tehnică a celor mai multe piese de pe Jubileum este, cu indulgență fiind spus, dezgustătoare dar, dacă nu știați, aflați acum, albumele lui Bathory sînt înregistrate întotdeauna cu foarte puțini bani, nepunînd spune același lucru și despre videoclipurile sale... Jubileum ne prilejuiește o reîntîlnire cu glasul angelic al interpretului și cu chitara sa (foarte!) acustică, cele mai reușite fiind piesele Rider At The Gate Of Down **(1987, needitată pînă acum),** Crawl To Your Cross **(1989, idem),** You Don't Move Me (I Don't Give A Fuck) **(1983, apariție demo) și** Sacrifice. **Dacă credeți că pentru aceste bucăți merită să înregistrați și restul încă o oră și 12'), faceți-o dar grăbiți-vă: urmează partea a doua!**

TOPURILE NOASTRE

SINGLES

10. Hope Of Deliverance — Paul McCartney
9. Phorever People — The Shamen
8. Sweet Thing — Mick Jagger
7. Lost In Music — Sister Sledge
6. Bed Of Roses — Bon Jovi
5. Stick It Out — Right Said Fred
4. Give In To Me — M. Jackson
3. Looking Through The Patient Eyes — PM Dawn
2. All That She Wants — Ace Of Base
1. One Caress — Depeche Mode

ALBUMS

10. Duophonic — Charles & Eddie
9. Boss Drum — The Shamen
8. The Living Legend — Ray Charles
7. Walthamstow — East 17
6. No Limits — 2Unlimited
5. Dance Dance — Supermax
4. Off The Ground — Paul McCartney
3. Ten Summoner's Tales — Sting
2. Songs Of Faith And Devotion — Depeche Mode
1. Wandering Spirit — Mick Jagger

LA MULȚI ANI!, pentru: **Lisa Stansfield** (11.4.1966), **Herbert Gronemeyer** (12.4.1956), **Herbie Hancock** (12.4.1940), **Al Green** (13.4.1946), **Ritchie Blackmore** (14.4.1945), **Marty Wilde** (15.4.1939), **Samantha Fox** (15.4.1966), **Nick Kamen** (15.4.1962), **Dusty Springfield** (16.4.1939)

P.S. Cu ocazia sfintelor Paști, **„HRISTOS A ÎNVIAT"!**

TOLBA CU SCRISORI

DORESC SĂ CORESPONDEZE: Cristian Prioroc, str. Odobești nr. 5, bl. Z1, sc. 1, ap. 3 sector 3, București (cu fani Scorpions). **Crina Oprișan,** Aleea Parc nr. 37, bl. C1, sc. 1, ap. 14, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani Mariah Carey, Michael Jackson, Sandra și Richard Marx. Are 16 ani). **Ramona Pruteanu,** str. Gheorghe Asachi nr. 2, bl. G1-5, sc. 4, ap. 57, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani Tom Cruise și Jean Daume. Are 17 ani). **Iulian Nedelcu** îi roagă pe tinerii brăileni cărora le place Queen să-l contacteze la nr. 094/644 473 pentru a fonda un Fan-Club. **Corina Donescu,** B-dul Metalurgiei nr. 42, bl. R9 sc. B, ap. 80, setor 4, București (cu fani Pink Floyd) **Liliana Siminciuc,** str. Otesani nr. 61, bl. T70, sc. 1, ap. 17, sector 2, București (cu fani Priscillei Presley. Are 13 ani). **Aurelian Maxim,** str. Det. Păulis nr. 12, Radna, 2876, Arad (cu fani Metallica. Are 16 ani). **Ioana Blană,** str. Păduroiu nr. 2, bl. B23, sc. 2, ap. 46, sector 4, București (cu fani Queen). **Emilia Petre,** str. Lucian Blaga nr. 16, Fundulea, 8264, Călărași (muzică, sport — tenis, literatură. Are 20 ani). **Mihaela Melinte,** str. Stefan cel Mare, bl. 37, sc. A, ap. 19, Vaslui, 6500 (cu tineri din SUA, Anglia și Franța, îi roagă pe cei care dețin astfel de adrese să i le trimită. Mihaela, era vorba despre casete video) **Mihaela Hidișanu,** str. Prunaru nr. 6, bl. 8, sc. A, ap. 11, sector 1, București (cu fani Vanilla Ice. Are 15 ani). **„Hammer",** str. Mărgeanului nr. 20, bl. M36, ap. 18, sector 5, București (cu fani Hammer. Are 17 ani). **Nicoleta Tudor,** str. Prunaru nr. 6, bl. 8 sc. A, ap. 1, sector 1, București (cu fani Michael Jackson. Are 16 ani). **Ana Maria Ujică,** str. Principală nr. 101, Stînceni, 4226, Mureș (cu fani Bon Jovi, Scorpions, Europe. Are 18 ani. Iată adresa cerută: c/o Europe FC, P.O. Box 22036, Stockholm — 10422, Sweden). **Cătălin Necula,** str. Stelian Mihale nr. 7, bl. PM95, sc. 1, ap. 43, sector 3, București (dorește texte din repertoriul NKOTB). **Andreea Minea,** str. Dorohoi nr. 2, bl. F21, sc. 2, ap. 13, sector 4, București, 75556 (cu fani DM). **Manuela Popa,** str. Ecaterina Teodoroiu nr. 3, bl. M1, ap. 20, Tecuci, 6300, Galați (cu fani DM. Are 13 ani). **Lucian Niculescu,** Aleea Studiilor nr. 6, bl. F11, sc. A, ap. 9, sector 4, București (cu fanii Vanessei Paradis. Are 18 ani).

FLASH

Top 20 european

Pentru această săptămînă clasamentul european al hiturilor arată astfel:

20(NI). Intră în top **Snow** cu melodia **Informer** de pe albumul „12 inches of snow", ajuns pe locul 3 în Marea Britanie.

19 (20). Urcă un loc melodia lui **David Bowie, Jump They Say,** de pe albumul „Black The White Noise".

18(19) se ridică și **Shaggy** cu **Oh, Carolina!**

17(16). După ce a urcat un loc, revine pe aceeași poziție **Faith no More** cu **I'm Easy.**

16(17). Urcă neconcludent **2Unlimited** cu **No limit.**

15.(9). O cădere de 6 locuri pentru **East 17** cu **Deep**

14(NI). Intră direct pe acest loc **Haddaway** cu melodia **What is Love,** o întrebare care ne pune pe gînduri.

13(S). Staționează aici **Usura** cu **Open your Mind.**

12(7). 5 locuri în coborîre și pentru **Mick Jagger** cu **Sweet Thing.**

11(14). În schimb, **The Beloved** urcă împreună cu **Sweet Harmony.**

10(12). Annie Lennox în constantă urcare cu **Little Bird.**

9(NI). Cea mai spectaculoasă intrare își face **Captain Hollywood Project** cu un nou single, **Only With You.**

8(11). Oscilează **Duran Duran** cu **Ordinary World.**

7(2). Cădere spectaculoasă pentru **Sting** care ajunsese aici într-o singură săptămînă, părăsind podiumul, cu excelenta melodie **If I ever lose my Faith in You.**

6(8). Urcă încet, dar sigur, **Ace of Base** cu **All that she wants.**

5(4). Whitney Houston — I'm every woman.

4(6). Va intra pe podium **Dr. Alban** cu **Sing Hallelujah?**

Pe podium, în această săptămînă, lucrurile stau astfel:

Bronz: Revin pe podium **Depeche Mode** cu **I fell you.**

Argint: O treaptă în plus pentru **Lenny Kravitz** cu hit-ul **Are you gonna go my way.**

Aur: Pentru a doua săptămînă nr. 1, **Michael Jackson — Give in to me.**

Bon Jovi în Europa?

Din ultimul album (CD) al rock-star-ului american **Jon Bon Jovi** s-au vîndut numai în Germania peste 650.000 exemplare, e vorba despre **„Keep the Faith."** Încurajat de succesul albumului, Bon Jovi plănuiește un turneu Open-Air (concerte în aer liber) prin Europa, care va avea loc la sfîrșitul lui august sau începutul lui septembrie.

Parfumul unei femei

Filmul cu care **Al Pacino** a cîștigat recent premiul **Oscar** (cel mai bun actor în rol principal) este, așa cum vă spuneam acum două săptămîni, un **remake** după un mai vechi film italienesc. Cu tot premiul cîștigat pentru rol, filmul este mai mult un duet, decît o partitură solo. Două personaje, un bătrîn soldat și un student se află la răscrucea vieții lor, fiecare avînd nevoie de celălalt. Colonelul Frank Slade (Pacino) a pierdut o luptă cu propria ființă, fiind atins de o orbire incipientă, iar tînărul Charlie Simms (Chris O'Donnell) a pierdut pariul cu școala. Povestea lor evoluează în timpul unui weekend agitat la New York. În cîteva zile, cei doi oameni se apropie, se cunosc, beau, dansează, aleargă cu un Porsche și trăiesc clipele unei vieți pe picior mare cu care nu sînt obișnuiți. Interesant de observat că pretextul filmului este o idee dragă cinematografiei americane, aceea a prieteniei care leagă doi bărbați. Ar fi de amintit „Butch Cassidy și Sundance Kid", „Cacialmaua", „Sperietoarea" și nu mai am loc pentru a continua cu exemplele. În filmul **Scent of a Woman** e curios să-l vezi pe Pacino jucînd fără ochi, dar partitura lui nu are cu nimic de suferit. În film există comic și patetism, dramă și melodramă ocazională, toate pe o durată de 150 de minute. Cam mult, spun cronicarii.

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2823/1991 din 8 mai 1991

CONT 40.10.10.85.00 (lei) 40.20.10.53.30 ($) 40.20.10.53.31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR: Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA: Piața Presei Libere nr. 1 telefon: 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL: Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57, Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33. Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE: 618 24 27.
SERVICIUL DE DIFUZARE: 618 45 57

Redactor șef: DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție: GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA: Dorel Dorian (șef secție) Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630); Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612); Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633) SECRETARIAT DE REDACȚIE: Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659), Dorin Măran (foto)

ECHIPA DE SERVICIU

Responsabili de număr: Ecaterina Bătrîneanu, Dorin Măran; Secretar de redacție: Dumitru Mateuță; Tehnoredactor: Costea Spiru; Corectori: Melania Constantiniu, Delia Costea, Irina Stoica.

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT...

ARBORII ȘI VIAȚA ORAȘELOR

Specialiștii sînt unanimi de acord că arborii au rol de purificatori ai atmosferei, contribuie la menținerea echilibrului climatic, atenuează poluarea fonică, diminuează stresul locuitorilor, introducînd natura între bitum, beton și sticlă...

Grație activității lor clorofiliene, arborii purifică așadar aerul. Rădăcinile lor pompează pînă spre înălțimea coroanei între 1 000 și 2 000 litri de apă pe an, precum și bogăția minerală de la nivelul solului. Frunzele captează lumina solară — importantă sursă de energie — care permite, cu ajutorul clorofilei, să fixeze oxidul de carbon aflat în aer, pentru ca în final să-l transforme în hidrați de carbon, necesari vieții oamenilor. S-a calculat că un hectar de pădure degajă într-un an volumul de oxigen de care un om are nevoie în procesul de respirație timp de 25 de ani.

Rolul arborilor în menținerea echilibrului climatic este și el deja dovedit. Parisul consideră bunăoară că fără cei 178 000 de arbori plantați, s-ar fi scăldat într-o atmosferă asemănătoare celei londoneze, recunoscută prin smog-ul său.

În privința luptei împotriva poluării, arborii pot fi considerați niște soldați tăcuți dar foarte eficienți. Studii recente au arătat că prin reținerea pe suprafața frunzelor a particulelor aflate în suspensie în aer, cantitatea de praf de pe o șosea străjuită de o parte și de alta de arbori este de patru ori mai mică decît cea de pe o șosea „sterilă". Statisticienii au calculat că un hectar de arbori fixează în medie 50 de tone de praf pe an. Capacitatea de reținere a prafului variază desigur în funcție de specie, de rugozitatea și capacitatea de balansare a frunzelor.

Și rolul de izolator fonic al arborilor este important. Prin masa frunzelor, ei pot deveni adevărate ecrane „montate": de-a lungul arterelor de circulație foarte solicitate. S-a constatat că, 10 metri de vegetație deasă pot reduce zgomotul cu un decibel.

Arborii se integrează așadar în viața orașelor, deși cu prețul suferinței lor. Pentru că arborii suferă spre deosebire de semenii lor „din libertate", dar au învățat să se adapteze condițiilor de mediu ce le sînt oferite. Cercetătorii au observat că în condiții de secetă, arborii din orașe rezistă mai bine decît frații lor ce trăiesc în sălbăticie. Asfaltul sub care li se întind rădăcinile împiedică apa din sol să se evapore și astfel ei pot să se alimenteze un timp mai îndelungat, în lipsa ploii. O altă observație interesantă arată importanța luminii citadine asupra ciclului evolutiv al arborilor. În natură, căderea frunzelor este mai rapidă, ea fiind determinată de scurtarea duratei zilei. În orașe, căderea frunzelor este întîrziată de iluminarea artificială.

Toate aceste adaptări ale arborilor la condițiile de mediu în care sînt plantați nu rămîn fără repercusiuni asupra sănătății lor, în favoarea sănătății orașului. Viața arborilor plantați în oraș este aspră și acest lucru se percepe în durata existenței lor: cu 30—40% mai scurtă decît în mod normal.

AURORA POPESCU

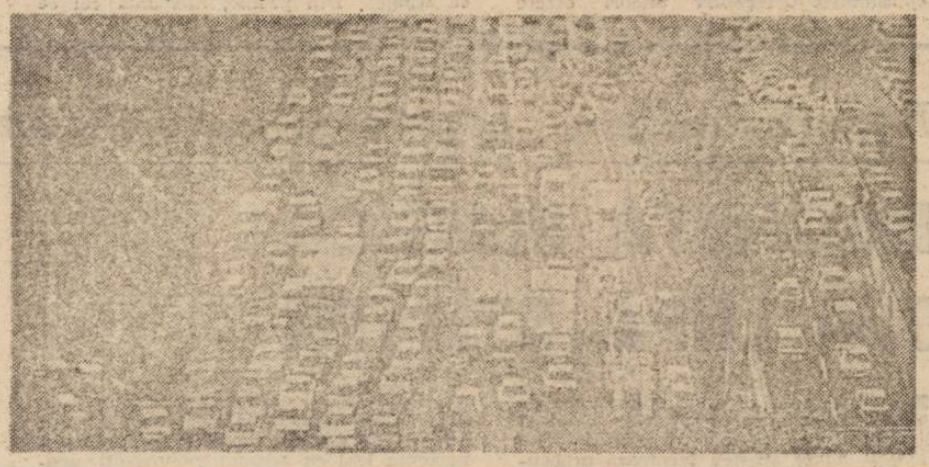

OFENSIVA ECOLOGICĂ A MARILOR CONCERNE

Marele trust american IBM promovează în prezent cele mai avansate tehnologii de reciclare ecologică și economică în cadrul unităților sale. O instalație care seamănă cu o enormă distilerie este formată dintr-o rețea complicată de tuburi metalice ce acoperă o suprafață de 300 mp și prin care circulă vapori de solvenți, permite recuperarea produselor foarte toxice, cum ar fi clorura de metilen sau tricloretanul. Produsele chimice depuse pe plăci fotografice sînt reîncălzite pînă la punctul lor de fierbere în recipiente mici, de forma cuvetelor. Ele se transformă în vapori, iar ca reziduu nu rămîne decît o materie de consistența mierii. Acest procedeu complex face parte din conceptul „gestiunii conforme cu necesitățile mediului", larg promovat de IBM. Marele trust încearcă să protejeze mediul înconjurător la toate nivelele sale, de la producție la vînzare. Chiar și hîrtia pentru corespondență folosită la IBM este reciclată.

Un mare număr de companii par să acționeze în aceeași direcție cu marele trust american. Ideea unei „gestiuni ecologice" a fost luată în serios de conducătorii de întreprinderi. Ceea ce nu cu mult timp în urmă părea o simplă utopie tinde să devină astăzi realitate. Circa 220 de mari concerne și bănci, printre care se numără AEG, Hewlett-Packard și Deutsche Bank au fondat grupul de lucru în domeniul managementului ecologic BAUM. Alte firme, de mărime medie, au aderat la cercul pentru apărarea mediului Future. Obiectivul lor constă în introducerea problemelor ecologice printre prioritățile gestionării întreprinderilor.

Cea mai bună intenție se poate lovi însă de costul acestei operații. IBM, spre exemplu, a investit 370 milioane de dolari pentru protejarea mediului, dar a realizat economii de numai 290 milioane dolari.

Specialiștii care vor ieși de pe băncile facultăților vor juca un rol foarte important în viitor. Studenții vor trebui să prețuiască mai mult materiile prime, să alcătuiască inventare ecologice, să dezvolte strategii de marketing, să conceapă programe de producție care să nu atenteze la starea de sănătate a planetei. O altă posibilitate o reprezintă instituirea de cursuri de management ecologic. Numai astfel formați, studenții vor deveni specialiștii de care țările dezvoltate, în care gradul de poluare a atins cote alarmante, au atîta nevoie.

ȘERBAN FILIP

Evoluții pe piața agro-alimentară

Pe măsură ce ne apropiem cu pași repezi de marea întîlnire cu mileniul al treilea, sîntem martorii unei schimbări complete în comportamentul membrilor societății contemporane. Familia tradițională s-a „spart" în mici unități, iar numărul burlacilor și al perechilor ce locuiesc singure a crescut de o manieră considerabilă în marile aglomerații urbane (și nu numai). O consecință directă a acestui fenomen va fi reducerea cu două treimi a timpului petrecut la masă. A cumpăra produse proaspete de la piață și a le prepara reprezintă nu numai o cheltuială serioasă ci și irosirea unei mari perioade de timp. Iar în această privință, mentalitatea oamenilor din țările industrializate s-a canalizat de mai mulți ani în direcția folosirii produselor preambalate, care nu necesită decît să fie introduse în cuptorul cu microunde pentru a fi consumate. Peste 50 la sută din familiile americane sînt echipate cu un cuptor cu microunde.

O altă consecință a acestei uniformizări este schimbarea gustului. Oamenii preferă din ce în ce mai mult gusturi și arome de proveniență străină, dacă se poate exotice (exemplul succesului cunoscut de fructele exotice în băuturile sau deserturile servite în țările industrializate stînd mărturie în acest sens). În același timp, se înregistrează o reîntoarcere spre elementul tradițional, spre gusturile autentice, cum ar fi cele ale pîinii făcute în casă, al laptelui proaspăt, ouălor de țară etc. Dacă ar fi să ne luăm după promotorii curentului „New Age" (hedoniștii inovatori) asistăm la o sporită considerare a minții, și trupului. Sîntem tot mai des bombardați de relatări privind conținutul prea bogat în zahăr și grăsimi al hranei pe care o consumăm și de lipsa elementului vegetal. Se constată de mai multă vreme o creștere constantă a preferinței europenilor și americanilor pentru fructe, legume, fibre vegetale, cereale și soia.

Știința contemporană s-a edificat pe deplin asupra caracterului preventiv al acțiunii unor substanțe vegetale contra cancerului. Orice om este cît de cît informat asupra beneficiilor unei diete bogate în vitamine beta caroten, în timp ce consumul de grăsimi animale poate fi un factor de risc major în apariția cancerului. De aici rezultă o continuă creștere a cererii de alimente cu puține grăsimi și care să beneficieze, în schimb, de multe vitamine. În Statele Unite, spre exemplu, psihoza privind colesterolul este deosebit de puternică, 45 la sută din noile produse alimentare lansate pe piață în 1992 conținînd cantități reduse de grăsime animală, sau eliminînd-o complet. În plus, 20 la sută din aceste produse nu puteau produce colesterol, iar 25 la sută erau în întregime naturale. Aceeași tendință se înregistrează și în Europa, unde cererea de astfel de alimente, în special de unt și margarină fără grăsimi crește cu 25 la sută pe an.

În acest context general, **marele concern francez Rhône-Poulenc**, care își derulează peste 23 la sută din volumul afacerilor sale peste Atlantic, în Statele Unite a pus la punct un substitut denumit „Oatrim", care a fost primit favorabil în S.U.A. Separarea micro-membranelor și ultrafiltrarea sînt domenii în care specialiștii de la Rhône-Poulenc excelează. Aceste tehnologii au fost preluate din cercetarea medicală. Membranele organice sau minerale servesc și la standardizarea proteinei ce conține laptele utilizat la producerea brînzei. Procesul facilitează obținerea de produse omogene, care sînt imediat lansate pe piață. Americanii consumă mulți fosfați. În Europa și America, polifosfații produși de Rhône-Poulenc acționează pe post de agenți pentru cereale, produse reconstituite și brînzeturi.

Pentru a se asigura fermentarea constantă în producție de masă, producătorii folosesc enzimele (alpha și beta amilază). Întreprinderea ABM Brewing and Food din Anglia, aparținînd trustului Rhône-Poulenc, s-a specializat în acest domeniu, obținînd stabilizatori, metode de filtrare etc.

ȘERBAN FILIP

Enzimele Alpha și Beta — amilase produse de Rhône-Poulenc în Anglia, asigură fermentarea constantă a maltului în timpul producției de masă și îmbunătățesc operațiile de filtrare.

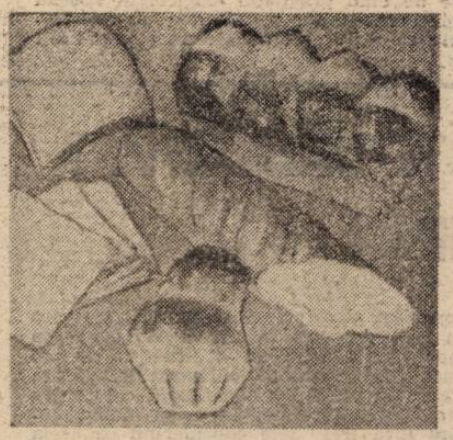

Gliceridele zahărului sînt agenți de suprafață cu o acțiune biochimică, folosiți în coacerea industrială, îmbunătățind structura aluatului la toate etapele preparării diverselor cereale. Rhône-Poulenc este singurul producător mondial de gliceride ale zahărului.

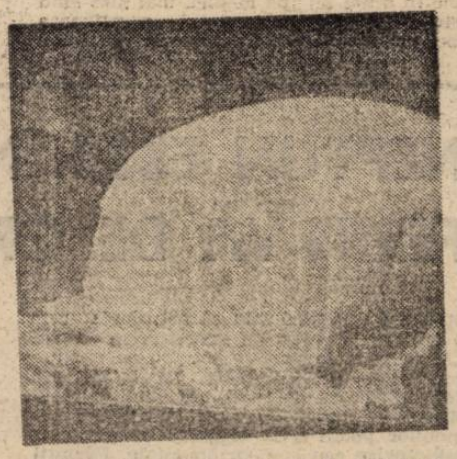

Folosiți de obicei pe post de fermenți în industrializarea cerealelor, fosfații sînt folosiți și în panificație datorită calității lor de a reține apa și proprietățile antibacteriale. Rhône-Poulenc este primul producător mondial de fosfați pentru hrană, produși la Nashville (SUA).

incursiune în paranormal

Fenomenele stranii din pădurea Baciu...

I

Cu întîrziere am intrat în posesia unei mărturii referitoare la unele fenomene cunoscute din anii precedenți, care se petrec în pădurea Baciu, din județul Mureș. Dl. Bukaresti Géza studiază această zonă de vreo doi ani încoace, iar relatările sale sînt demne de reținut. Inițial aflasem, la începutul anului 1990 despre fenomenele din respectiva pădure și împrejurimi. Deși se mai făcuseră cercetări începînd cu anul 1950 încoace, totuși nimeni nu reușise pînă acum să dezlege misterul. Nici la ora aceasta fenomenul nu pare a fi chiar dezlegat însă, se cunosc mai multe amănunte. În principal este vorba despre faptul că, în această pădure apar „din senin" tot felul de forme ciudate care însă sînt rareori vizibile cu ochiul liber, în schimb impresionează „preferențial" pelicula fotografică.

Poate fi luată în seamă și particularitatea unui „fenomen bioplasmatic", cum sugerează de altfel biologul Alexandru Sift, generat de un cîmp energetic de origine încă necunoscută. Cert este că, aceste manifestări bioplasmatice apar neprogramate strict, și nu țin seamă de starea vremii, de loc sau de anotimp. Tot ce se întîmplă acolo nu depășește zona de aproximativ 4—5 hectare, atît în pădure cît și în împrejurimile ei. Indescriptibile cu mijloacele ce ne-ar permite-o prin cunoaștere, manifestările presupuse a fi bioplasmatice determină uneori efecte biologice nedorite asupra organismului uman mai ales. În speranța că voi intra în posesia unor exemple concrete, aștept...

Voi relata însă întîmplarea al cărei subiect a fost corespondentul acestui episod. Începînd cu 12 iulie 1992, pînă pe 18 iulie, nopți la rînd a avut același vis. Cu alte cuvinte, un singur vis repetat vreme de o săptămînă. În vis îi apărea zona pădurii Baciu, același traseu ce trebuia parcurs și sentimentul obsedant, ireprimabil că exista cineva aproape care-l îndemna să-l urmeze. Prezența în vis a contactului efectiv cu locul era atît de puternică, încît fenomenul părea de teleportare a corpului fizic și nu de stare onirică specifică evenimentelor somnului.

Drumeția se petrece de asemenea efectiv și concret, iar după un parcurs nedeterminat spațial, apărea o lumină foarte plăcută în configurația geografică familiară. Din acea lumină greu de reprezentat pe pămînt, adică în spațiul nostru, apărea un om tînăr, cel puțin cu o față tînără, purtînd sub braț ceva asemănător unui pachet de ziare, sau de documente, sau ceva asemănător. Evident, comparația nu este cea mai fericită (cu ziarele), însă cert este că acea apariție aducea de fiecare dată ceva în care erau cu siguranță mesaje sau informații. Subiectul accepta să primească de fiecare dată acele documente, măcar o parte din ele după care apariția stranie se stingea. Din păcate, niciodată cel ce trăia acest moment nu reușea să dezlege un mesaj sau să capteze în starea de vis vreo informație. Faptul este bine cunoscut în cazuistica paranormală. El poate fi pus pe seama „gradului de evoluție" spirituală. Cu asta nu se face un reproș subiectului participant prin vis la un eveniment atît de important, ci trebuie, probabil, să înțelegem că o încercare din dimensiunea astrală, asemănătoare unui test, nu găsește într-un pămîntean rezonanța adecvată. O rezonanță ce-ar avea nevoie de încă un simț, în plus, sau de o disponibilitate specială sincronizată pe un principiu de comunicare și intercomunicare ce ne sînt însă inaccesibile.

Salutară ideea domnului Bukaresti Géza de a se deplasa în zona pădurii Baciu însoțit de un prieten. Idee în care era inclusă și intenția de a face mai multe fotografii. Revelația n-a întîrziat. Ajungînd la pădure, corespondentul nu făcea acum decît să urmeze cu mare exactitate traseul cunoscut deja din vis. Visul fusese parcă acela care-i marcase întregul itinerar anterior înfăptuirii lui, iar acum nu-i mai rămînea decît să se supună unui drum pe care îl cunoștea atît de bine prin inducție onirică. În fine, faptul era acum atestat. Mai rămînea experiența cu aparatul de fotografiat. Prietenul a făcut mai multe fotografii avîndu-l în prim-plan pe corespondentul nostru. Au părăsit zona și, peste puțin timp, după developarea filmului, amîndoi au rămas „fără cuvinte" — cum îmi scrie corespondentul însuși. Pe fotografie a apărut, clară și perfect conturată aura celui fotografiat, desenul ei energetic, luminos. Uimiți de acest fapt, cum era și firesc, au consultat și alți cunoscuți. S-au făcut tot felul de analize pentru a se exclude un „accident" de manevrare de orice altă natură (aparatul era **Smena 8**). Nu s-a depistat nici un fel de reflecție sau vreun defect, nici o greșeală de manevrare sau la developare. Concluzia celor doi n-a întîrziat — deși lucrurile sînt cunoscute, valoarea reatestării lor este cu atît mai reală, cu cît, experimentul nu pornise de fapt de la nici o cunoaștere în acest sens: într-adevăr, fiecare om are o aură, este înconjurat de un cîmp magnetic. Este o energie necunoscută, care în mediul pădurii respective, s-a reactivat spectaculos, impresionînd pelicula fotografică...

(Va urma)

ION ȚUGUI

Vitamina C previne parodontoza

Două afecțiuni curente ale cavității bucale, dintre care una este parodontoza, pot fi tratate sau prevenite prin administrarea de doze crescute de vitamina C, indică un studiu efectuat la Universitatea din Texas. Cercetătorii care au ajuns la această concluzie au studiat timp de doi ani acțiunea unor doze de aproximativ un gram de vitamina C, administrate unor maimuțe Rhesus și au constatat că un astfel de tratament poate ajuta la prevenirea parodontozei și a cariilor care atacă suprafața rădăcinii dinților, infecții care afectează adeseori persoanele în vîrstă la care se observă o retragere a gingiilor.

Acest studiu a demonstrat că vitamina C poate opri sau preveni proliferarea unei bacterii numite „actinomices viscosus", unul din principalii germeni care provoacă parodontoza. Atunci cînd o persoană suferă de această afecțiune, înseamnă că bacteriile au invadat zona gingiilor și organismul încearcă să lupte împotriva lor dirijînd un număr mai mare de celule albe în această zonă.

Dacă gingiile se îmbolnăvesc datorită unei deficiențe în aportul de vitamine, organismul luptă mai greu împotriva infecției. Vitamina C ajută la formarea unor gingii mai rezistente și mai sănătoase, eliminînd o parte din germeni și reducînd pericolul instalării parodontozei. (A.M.)

Un nou motor ecologic

Societatea germană Dieselmotoren und Geratebau SA din Magdeburg și-a redresat situația financiară prin punerea la punct și vînzarea, în țări arabe și din America Latină, a unui motor ecologic. Conceperea noului motor a durat numai zece luni de zile, el putînd funcționa cu carburanți extraș din plante, cum ar fi soia, porumb sau rapiță. Motorul va intra în producția de serie în 1994, în trei versiuni — cu trei, patru sau șase cilindri. (S.F.)

Parapsihologia la marginea necunoscutului

BAGHETA MAGICĂ SUB LUPA ȘTIINȚEI

■ Psihokinezia, efectele energetice de origine psihică asupra materiei, chiar și telepatia despre care se vorbește de atîta vreme — toate acestea formează preocupări majore ale parapsihologiei, o știință care, nu se mai poate dispensa de colaborarea cu alte științe, în primul rînd fizica, fiziologia, psihologia...

■ ...dar și parapsihologia oferă probleme de studiu științei „oficiale"! Neurologul rus Behtere a studiat fenomene de telepatie între om și cîine iar, biologia începe să se intereseze de procesele în care mecanisme paranormale influențează materia biologică.

■ Unul din exemplele cunoscute în care știința se apropie de fenomene paranormale este cel al medicului francez E. Osty care, în 1928, a realizat o serie de experiențe cu un medium cunoscut al vremii, Olga Kahl. Subiectul l-a constituit **dermografismele** — o spectaculoasă „traducere" în semne imprimate pe antebrat sau pe piept a unor litere transmise prin telepatie. Influența acesteia asupra sistemului vaso-constrictor al omului poate fi astfel invocată pentru a pretinde că funcția PSI are efectiv un rol de reglare în relațiile dintre organisme și procesele vitale naturale.

■ Iată însă și o altă experiență, mai recentă, care se integrează încă și mai bine în rigorile experimentului științific. Este vorba despre verificarea efectuată de o serie de medici americani la sfîrșitul anilor '60 a faptului că în timpul unor experiențe PSI cu gemeni monozigoți, apariția undelor alfa la unul din ei declanșează apariția acestora și la cel de al doilea, chiar dacă se află într-o altă cameră și... ține ochii deschiși.

Asemenea verificări fiziologice ale unor fenomene de origine PSI constituie un pas înainte în efortul de a pune în evidență factori fiziologici, categoriile de subiecți și condițiile de experimentare pentru a identifica efectele fenomenelor PSI. Să menționăm printre acestea modificările de volum sanguin testate fiziologic în degetele de la mînă și în lobii urechilor, sau modificările care apar pe EEG — electroencefalograme, ambele provocate prin telepatie.

■ Parapsihologii pot efectiv ajuta comunitatea științifică, mai ales cînd este vorba de „întîmplări" care se află la granița medicinii. Este vorba mai ales de așa numiții „vindecători" care folosesc un întreg arsenal spectaculos, de la bagheta magică și firul de păr cu care se efectuează determinări psihometrice, la diagnosticul pe bază de radiestezie. Parapsihologii pot decela frauda și să-i sprijine în acest fel pe medici, mai ales cînd este vorba de realizarea și menținerea unei atît de necesare „higiene mentale"

— ei pot aduce lumină asupra unui larg evantai de atitudini și comportamente aberante, stabilind poziția lor în raport cu lucrurile oculte sau așa-zis oculte.

■ Nu a trecut chiar atît de multă vreme de cînd practicile magice, în special cele ale vechilor populații erau considerate ca niște „semne ale unei stupidități primitive a omului". Opera unor mari oameni de știință, printre care nu putem să nu-l amintim pe Mircea Eliade sau monumentala lucrare a englezului Lynn Thorndike „O istorie a magiei și a științei experimentale", a dovedit că lucrurile nu stau nici pe departe așa, și că în magie se găsesc efectiv primele surse (și primele exemple!) de cercetare experimentală.

În acest fel s-a mai creat o breșă în veritabilul zid de prejudecăți care, împrejmuiește tot ceea ce ține de manifestările mai puțin obișnuite ale omului în general și ale psihicului său în special. Ghicitori din Africa ale căror practici trimit clar la psihokinezie (cum este și cel din imagine, care așază în cruce sub un fel de test niște bulgări de argilă în care înfige pene, îi acoperă, cel care a venit să-l consulte își pune întrebarea așezînd în același timp mîna pe test, după care ghicitorul ridică testul și citește **din poziția modificată a bulgărilor de argilă** răspunsul așteptat!), apoi capacități evidente de clarviziune, cum s-a întîmplat cu Profesorul Fuchs, un etnolog sosit în Sahara Orientală și cărula localnicii i-au anunțat cu trei zile înainte sosirea unui convoi care traversa deșertul, sau în fine capacitatea de a transmite informații la mare distanță în Tibet, de exemplu — iată doar cîteva cazuri care vorbesc elocvent despre necesitatea integrării fenomenelor PSI în știința propriu-zisă, cu toate metodele sale de verificare și raționament, lăsînd totuși deschisă o problemă: sînt suficiente cunoștințele științifice actuale pentru a explica aceste fenomene, sau trebuie „lărgită" familia acestora și să creăm categorii de concepte fundamental noi?

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

Terapii insolite

NEPTUN ESTE ÎN ZODIA DV.? FERIȚI-VĂ DE GRIPĂ!

Saturn în interferență cu Pluton? Atenție, vă pîndește o depresie psihică! Pentru puțin timp Luna și Soarele își apropie traseele celeste? Capitalul nostru de sănătate riscă să fie afectat. Pentru că „în funcție de luna și anotimpul în care ne-am născut sîntem purtătorii unui ansamblu de tendințe psihologice și fizice aflate în analogie cu Universul", subliniază astrofizicianul Meredith Duquesne.

Suzelle Fuzeau-Braesh, biolog, director în cadrul Institutului francez de cercetări opinează: „Astăzi știu că astrologia este o știință validă". În recenta sa carte „Astrologie, la preuve par 2", ea expune concluziile unei cercetări făcută pe 250 de cupluri de gemeni. Studiul demonstrează că intervalul orar al nașterii gemenilor poate fi la originea diferențelor psihologice sau comportamentale. Părinții cei mai sceptici au cedat în fața evidenței. La fel o parte dintre medici care azi țin cont și de astre.

Mireille Darc povestește: „Din curiozitate, înaintea operației mele la inimă am consultat și astrologii. Și cum Uranus era în acel moment în opoziție cu steaua mea natală, am fost sfătuită să schimb data intervenției chirurgicale. Prof. Cabrol a surîs dar a acceptat, cel puțin din simpatie pentru mine, să mai așteptăm încă trei zile considerînd că acela va fi din punct de vedere psihologic momentul cel mai favorabil".

Dr. Michaud, autor al cărții „Médicine et astrologie" spune că apelează la explicații... astrale atunci cînd nu înțelege de ce și cum apare o maladie. Un interes asemănător acordă medicinii astrale și dr. Kauffmann. Atunci cînd pacienții au antecedente medicale grele sau un profil psihologic complex el le studiază pe calculator, data, locul, și ora nașterii.

Există și o „meteorologie" a fiecărui individ, cu zone de tensiune ce pot fi prevăzute. Mai mult chiar, dr. Héléne Kandaperedy admite că, unele sensibilități par a fi inerente nativilor unor zodii. Pasionată de medicina psihosomatică și de acupunctură dr. Héléne Kandaperredy folosește astrologia ca un mijloc de cunoaștere a psihicului fiecăruia. Paralel cu medicina tradițională care nu are timp sau nu știe să asculte pacientul se dezvoltă un veritabil cult pentru științele medicale paralele. Poate de aceea mulți specialiști pariază azi pe șansele de dezvoltare ale medicinii astrale.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

stăreа de veghe

SUPERCALCULATOARELE bunului nostru... subconştient

Au existat suspiciuni — scriam în numărul precedent al revistei — faţă de disponibilitatea, de ne-explicat şi de neînţeles, a lui Edgad Cayce de a comunica la distanţă cu absolut **oricine, oricînd.** Medicul Wesley Ketchum, cel care avea să-l asiste pe Cayce, ca specialist-girant, pe tot parcursul prodigioasei sale activităţi — cum s-o numim ? de **diagnosticare indirectă (?), mediată paranormal (?)** — a lansat în epocă o ipoteză cu o anume coerenţă, chiar dacă nu elucida, nici n-avea cum, natura fenomenului. Iată, deci, răspunsul dat de Wesley celor care confirmau, la capătul unui diagnostic stupefiant şi al unei rapide însănătoşiri, corectitudinea evaluărilor făcute de Cayce, dar care ar fi vrut totuşi să înţeleagă, în vreun fel, miraculoasa sa înzestrare : **„Edgard Cayce are capacitatea de clarviziune întipărită adînc în subconştient(...) O înzestrare pe care nu poate s-o utilizeze** — cum ţinea să precizeze Wesley, de fiecare dată — **decît în stare de transă (...). Într-o astfel de stare a psihicului, spaţiul şi timpul nu mai contează în relaţia ce se stabileşte între el şi pacient...".**

Wesley Ketchum era cel care inducea această «intrare în transă» a lui Edgard Cayce. Tot Wesley transcria şi descifra ulterior comunicările, uneori incoerente, ale lui Cayce. Şi nimeni altcineva, în afara lui Wesley, nu l-a utilizat pe Cayce ca medium. Îl putem considera oare pe Wesley ca fiind — ca putind fi — în relatările şi aprecierile lui, obiectiv ? Un avocat al cauzei adverse, nu neapărat al diavolului, ar avea destule contraargumente...

În alegerea «cazurilor» — în acceptarea sau respingerea unui solicitant — cuvîntul hotărîtor îl avea doctorul Wesley. În marea lor majoritate, în aproape toate însănătoşirile senzaţionale incluse azi în «cazuistica Cayce», componenta neuropsihică a afecţiunii era, de la bun început, evidentă. Cel puţin pentru Wesley, un bun diagnostician şi un bun neuropsihiatru. Discuţiile preliminare stabilirii diagnosticului (ca şi discuţiile cu familia bolnavului) le purta, cu competenţă, Wesley. De ce n-am presupune că în momentul intrării în transă a lui Cayce, sau chiar în timpul transei, se instala **un canal de comunicare direct între Wesley şi Cayce ?** Problema ar fi : **ce şi cît îi transmitea** hipnotizatorul mediumului, în ce măsură i se sugerau lui Cayce, eventual, şi răspunsurile ? Pentru cei care asistau la aceste şedinte de diagnosticare în transă — şi la multe din ele au fost destui participanţi oficiali — senzaţia era (cuvintele aparţin, în cazul dat, unui reprezentant al justiţiei), că **„în acele momente Edgar Cayce nu mai era de faţă...".** De la această abstragere din imediat şi real, impusă hipnotic de Wesley, şi pînă la «plutirea în alte sfere», despre care s-a vorbit deseori, diferenţa (distanţa) angajează în primul rînd expresia, metafora, într-un fel, şi nu repere distincte, din două spaţii existenţiale aflate într-un alt tip de comunicare.

Miracolul — şi există un miracol — rămîne cel al comunicării stupefiante dintre Wesley şi Cayce. Că subconştientul acestui medium cvasiperfect, pe numele său Edgard Cayce, era un «supercalculator» psihoneuronal, din cele imaginate de SF-ul modern, nu ne-ar surprinde deloc. Aşa cum există — sînt binecunoscuţi — zeci de subiecţi cu o fulminantă, cvasiinstantanee capacitate de calcul mental... Şi după cum există «analişti» umani care pot concura, ca rigoare şi viteză operaţională, cu orice calculator.

Subconştientul lui Cayce e marele mister, el este «deţinătorul programelor» şi realizatorul acelor fascinante « interrelaţionări» între cea ce ştia Wesley şi ceea ce se păstrase în subconştientul lui Cayce sub forma unei stranii amalgamări şi memorii atavice.

Dar toate astea le-ar spune, evident, doar cei care ţin neapărat să dea un nume misterului, fără să-i înţeleagă inefabilul, şi poate, unicitatea.

Cazul Cayce a constituit un subiect constant, ani la rînd, pentru prestigioasa revistă medicală „Journal of the American Medical Association". Între timp, firma „Wesley Ketchum & Edgar Cayce" — în pofida numeroşilor săi detractori şi a unei stăruitoare contestări între anii '20 şi '30 — îşi obţinuse dreptul la o existenţă legală. Competenţa lui Wesley era practic recunoscută, ca şi excepţionala calitate de medium a partenerului său, Edgar Cayce. Dar Wesley ar fi vrut să demonstreze mai mult şi, în primul rînd, capacitatea lui Cayce de a **vedea clar,** la distanţă, pacienţi şi situaţii la care Wesley şi Cayce nu avuseseră şi n-ar fi putut să aibă acces anterior. Şi iată experimentul care a fost expus în diverse lucrări despre Cayce.

Dintr-un sac încărcat cu plicuri-solicitări, nedeschise şi necercetate de nimeni, cineva extrage un plic, care nu cuprinde decît un nume şi o adresă. Nici o indicaţie despre afecţiunea care se cere tratată. Intrat în transă, Cayce îl «vede» pe trimiţător, îl «consultă» mental şi comunică, în somnul său hipnotic : **„Omul acesta suferă de o afecţiune oculară(...). Pacientul nu poate vedea decît cu ajutorul bastonaşelor periferice ale ochiului (...). Se pare că, spre margine, nervul optic este intact (...). Pacientul a fost consultat de mai mulţi medici, a fost internat în clinicile de specialitate, dar pînă azi nimeni n-a reuşit să-l vindece...".** După care — scurtăm — Cayce, aflat în aceeaşi stare de transă, indică tratamentul. În ziua următoare, Wesley solicită contraexpertiza celui mai reputat specialist oftalmolog al acelui moment, un anumit dr. Edwards, care refuzase iniţial să creadă în «clarviziunile» enigmatice ale lui Edgar Cayce. La capătul unui prelungit consult, dr. Edwards este obligat să recunoască, însă, **atît corectitudinea diagnosticului, cît şi unicitatea tratamentului,** dealtminteri salutar. Îşi cere, deci, scuze pentru neîncrederea să iniţială.

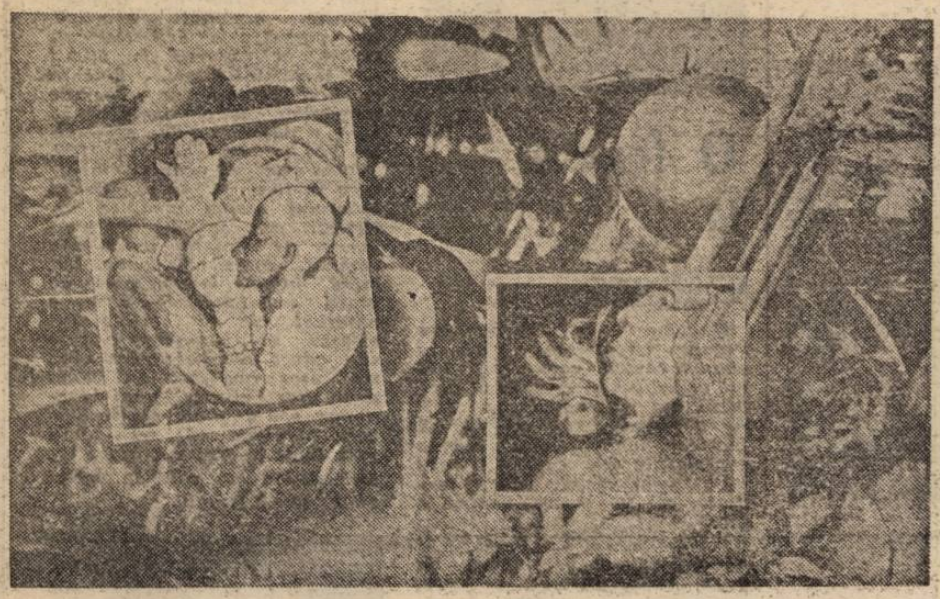

Admiţînd că pe parcursul acestui experiment nu s-a trişat nicăieri, singura explicaţie plauzibilă formulată de Wesley, înainte de a fi fost expusă de Carl Jung în lucrările sale, singura explicaţie convenabilă ar avea în vedere capacitatea acestui medium, a subconştientului său, de a intra în contact, de a stabili relaţii cu alte structuri psihocerebrale, cu alte subconştiente. O superbă interconectare, în principiu, între psihoînzestrările unor entităţi spirituale, mult peste medie, şi între «depozitele de informaţii» secrete deţinute în subconştient. SF-ul a prevăzut şi asta... Doctorul Wesley îşi imagina-se însă — judecînd după declaraţiile sale din presă şi după lucrările sale despre Cayce — că diagonsticele nu ar fi fost posibile decît cu cooperarea solicitantului, cu acordul său psiho-mental. Ceea ce, după cum vom vedea în ultima parte a însemnărilor noastre, ar dovedi că nici Wesley nu l-a înţeles întru-totul pe Cayce şi că nu întrezărise miracolele (posibile) ale unor super-neuro-calculatoare intercomunicante...

DOREL DORIAN

Pigmeul şi carabina

Una din cele mai moderne interpretări ale progresului tehnic, ale evoluţiei istorice umane în general, este cea entropică. Foarte simplist spus, cu cît o societate este mai evoluată, cu atît ea apelează la mai multe resurse pentru a produce mai multă energie, iar în acest mod dezordinea (entropia) globală creşte. Autori de notorietate mondială, precum Iliya Prigogine, Stéphane Lupasco, Georgescu-Roegen (fost student al lui Octav Onicescu) etc. au adus contribuţii extrem de însemnate la conceptualizarea relaţiilor dintre procesele economice, evoluţia biologcă şi problemele mediului înconjurător. Certitudinea demonstrată a tezei conform căreia cu cît produci mai multă energie (modernizînd tehnologia obţinerii), cu atît produci mai multă dezordine (entropie) la scară naturală este perfect ilustrată de exemlul SUA : deşi acestea consumă o treime din întreaga energie a lumii, populaţia lor este de numai 6 la sută din cea a planetei (cf. Solomon Marcus, „Timpul", ed. Albatros, 1985).

Cel mai palpabil exemplu în acest sens este antagonismul producţie materială-poluare. **Fără industrie nu există smog. Fără civilizaţie nu există industrie. Concluzia acestui pseudo-silogism este evidentă : industria produce entropie (dezordine).** Dar pe noi, în acest context, ne interesează relaţia entropie-sinucidere.

Nu cumva este dezordinea psihică — la nivelul individului — o cauză majoră a suicidului ? Noi credem că da. Dorinţe şi idealuri nesatisfăcute pot provoca — într-o conştiinţă fragilă sau fragilizantă — dezordini irecuperabile, fatale. Ridicînd lei-motivul entropiei la nivelul societăţii, vom observa — ca motiv de gîlceavă — că, statistic, cele mai multe sinucideri se produc în societăţile evoluate. **De ce nu se înregistrează sinucideri în comunităţile (tribale sau cu o altă formă de organizare) care trăiesc pe o scară inferioară de dezvoltare ?** Aţi auzit vreodată de sinucideri la pigmei, la aborigenii australieni, la triburile bantu (care nu şi-au abandonat tradiţiile şi modul de viaţă), la triburile de pieiroşii, la eschimoşi etc., etc. ? Aceste populaţii duc o viaţă la limita inferioară a entropiei sociale, ele nu consumă energie precum omul modern, nu răvăşesc natura pentru a o exploata la maximum, pentru a o face cît mai profitabilă. Nivelul scăzut al progresului societăţii lor face ca atentatele asupra energiilor potenţiale naturale să fie minime, prin ele coabitează cu natura în cel mai paşnic mod, o respectă în toată integritatea ei în mod conştient sau mai puţin conştientizat. Ei vînează, pescuiesc, culeg roade apărute spontan sau cultivă prin mijloace nepoluate fără să dezarticuleze vreun ecosistem... Dar pentru toate aceste mijloace de subzistenţă foarte puţin entropice, ele plătesc tributul lipsei de civilizaţie modernă, cu tot ce înseamnă ea, fără să le pese cîtuşi de puţin. Faceţi cadou o carabină cu lunetă unui pigmeu, şi veţi vedea că a doua zi el va vîna tot ca sarbacana sau cu arcul cu săgeţi... Iar carabina va intra, probabil, pe mîna vraciului care va face din ea un idol cu puteri malefice, sau benefice.

gîlceaua IDEILOr

De la absenţa dezordinii sociale, la lipsa de stres şi la sinucidere nu este decît un pas minor. Excludem ritualurile ca sacrificii umane. Nivelul entropic minim, stresul social minim, sînt cauze obective ale absenţei suicidului. Pe această temă vom reveni.

Către corespondenţi : am primit scrisori, şi chiar telefoane, pentru completări în demersul nostru ANTI — SUICID. Toate cu un nivel intelectual elevat, detaşat şi uşor confesional. Voi cita pe dna **C. Cocîş din Cluj-Napoca şi pe dl. Cosmin Dicu, Alexandria. Le** mulţumesc tuturor.

PAUL IOAN

● **GERMANIA ŞI NAŢIUNILE UNITE.** Nu numai războiul din fosta Iugoslavie, dar şi intervenţia O.N.U. în Somalia, Cambodgia şi în multe alte locuri demonstrează cu pregnanţă că rolul celui mai reprezentativ forum al popoarelor devine tot mai important pentru securitatea lumii întregi. Referindu-se la această problemă de stringentă actualitate, ministrul de externe al Germaniei relevă în interviul acordat cotidianului „NORD-WEST-ZEITUNG" : „Noi am militat în permanenţă pentru consolidarea Naţiunilor Unite şi am susţinut financiar acest lucru, situindu-ne pe locul trei al contribuabililor. Avînd în vedere rolul sporit al O.N.U., Germania va trebui să creeze premisele constituţionale pentru a nu se ajunge la o discrepanţă între angajamentul nostru verbal pentru pace şi drepturile omului şi acţiunea noastră concretă în acest sens.

● **TERRA SE SUPRAPOLUEAZĂ.** Omenirea traversează o perioadă unică în istorie, este de părere Georges Tapinos de la Institutul de studii politice din Paris, deoarece populaţia planetei noastre a crescut considerabil în ultimele decenii ; timp de milenii populaţia Terrei a rămas constantă. Între anii 1950–1990, populaţia mondială s-a dublat, ajungînd la 5,3 miliarde de oameni, creşterea în acest interval de 40 de ani a fost egală cu cea de la origini pînă la începutul deceniului al VI-lea. Progresele realizate în medicină au permis prelungirea speranţei de viaţă. În unele ţări din „lumea a treia" creşterea populaţiei a fost spectaculoasă. Creşterea cea mai mare ar urma

să aibă loc în Africa, a cărei populaţie se va dubla cel puţin pînă în 2025, datorită progreselor din medicină, sau tripla în cazul în care natalitatea va avea o rată înaltă.

● **SOLICITANŢII DE AZIL.** Germania se confruntă în continuare cu un mare număr de solicitanţi de azil din fostele state socialiste ale Europei. În ianuarie 1993, de pildă, din fosta Iugoslavie au venit 6 563 de persoane. În această lună, serviciul federal a luat decizii în legătură cu un număr de 27 579 de persoane, iar 18 969 cazuri au fost respinse. Începînd de la 1 aprilie a.c., repartizarea solicitanţilor de azil cu sistemul electronic de prelucrare a datelor denumit „EASY" va permite o rezolvare mai rapidă şi mai eficientă a cazurilor.

● **TUNEL CIRCULAR ÎN LUNGIME DE 120 KM.** Atît va măsura tunelul celui mai mare ciclotron din lume care se construieşte în prezent în statul Texas (SUA), la Waxahacie. El va fi străbătut de două fascicule de protoni lansate cu viteza luminii. Cercetările care vor debuta în acest ciclotron în 1999, odată cu darea sa în folosinţă, vor oferi, sînt de părere oamenii de ştiinţă, noi informaţii cu privire la originea Universului. Actualmente, supremaţia mondială o deţine tunelul Centrului european pentru cercetări nucleare de la Genf, cu o lungime de 28 km. Pe cei 120 kilometri ai tunelului circular din apropiere de Dallas aflat în construcţie nu este admisă o abatere care să depăşească trei centimetri.

● **SISTEM SOLAR ÎN CURS DE FORMARE. „STEAUA – HR 10",** descoperită la o distanţă de 210 ani-lumină de Soare, similară cu steaua B – Pictoris, înconjurată fiind de un inel de materie ar putea fi un sistem solar în curs de formare. Specialiştii de la Institutul de radioastronomie Marx-Planck din Bonn (Germania) au reuşit să pună în evidenţă prin excesul de radiaţie infraroşie, învelişuri de praf cosmic în jurul a patru stele apropiate de Pămînt : Vega, a-Psa, te-Eri şi e-Eri, care ar putea şi ele să conţină planete în curs de formare.

magazin
Femina Club

Cu gîndul la frumusețea dv.

Fiecare „rotunjime", localizată pe bust, pe pintece sau pe picioare își are tratamentul său specific. Pornind de la acest adevăr s-a născut acest „micro-ghid" care vă poate ajuta să le combateți. Dacă surplusul ponderal este vizibil pe piept, nu fiți foarte îngrijorată. Kilogramele în plus

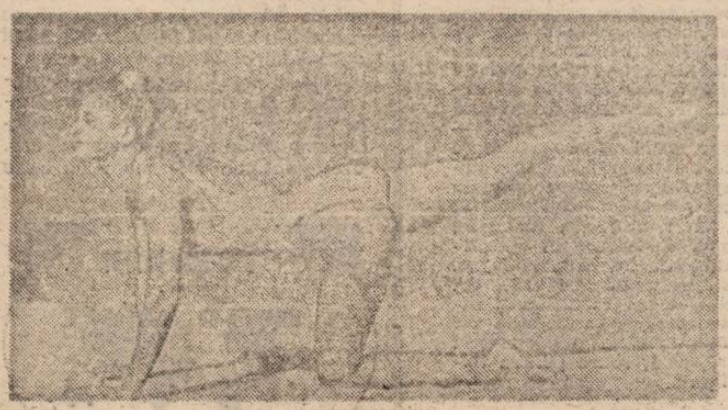

vor putea fi eliminate rapid pentru că provin din supraalimentație.

Un regim hipocalorie „clasic" vă rezolvă rapid situația. Timp de două săptămîni suprimați alcoolul, ciocolata, produsele de patiserie, brînzeturile foarte grase. Limitați rația zilnică de pîine, ulei, (doar o lingură de supă) și unt (doar 10 gr.). Sînii sînt punctul sensibil al siluetei dv. Pentru a nu avea surprize neplăcute, pentru a le păstra fermitatea și implicit frumusețea, nu vă privați de proteinele din pește, ouă, carne slabă. „Relansați" metabolismul practicînd un sport: bicicletă sau natație. În plus, zilnic, exerciții fizice, genoflexiuni și flotări. Încă un „secret". Dușul rece întărește țesuturile. Însă dacă aveți probleme cu inima folosiți apă călduță.

Dacă v-ați obișnuit să mîncați mult, primele zile de regim vor fi dificile. Alegeți alimente bogate în proteine și insoțiți-le cu un pahar de apă. Bineînțeles, vă va tăia pofta de mîncare.

Vă înscrieți între persoanele cu o talie învelită în grăsime? Pîntecul este rotund și proeminent? Trebuie să fie vorba despre unele probleme de digestie dar și de un exces ponderal. Trei zile eliminați dulciurile, apoi urmați un regim hipocalorie normal. Pentru a ameliora tranzitul intestinal, beți aproximativ un litru și jumătate de apă pe zi. Este recunoscut faptul că stresul predispune la umflarea abdomenelor sensibile, în vreme ce relaxarea este un excelent remediu în acest sens. Adesea cauza „rotunjimilor" este reținerea apei, problemă rezolvabilă printr-un drenaj limfatic. Acțiunea sa asupra repartiției lichidelor din corp va fi evidentă și în aspectul dv. fizic.

Picioarele durdulii se continuă uneori și cu... alte forme exagerat de rotunjite. Aceste rotunjimi sînt tipic feminine, adesea ereditare și mult mai greu de corectat. Grăsimile stocate la acest nivel dispar cel mai greu, cu ajutorul unui regim mai sever. Acesta va fi ceva mai lung, de 3—4 săptămîni, dar nu foarte restrictiv. Evitați asocierile de proteine, mîncați lactate cu concentrație de grăsime mică, fructe, dar nu banane. Pentru a nu vă deseuraja, pregătiți-vă meniuri ușoare, dar variate. Monotonia alimentară nu o veți putea suporta mult timp. Mersul pe jos va fi aliatul dv. principal. El favorizează și o circulație venoasă mai bună. Și cum vara se apropie nu se poate să nu încercați să vă redobîndiți silueta ideală.

CRONICA modei

Eleganță prin simplitate

Pentru acest sezon, compleurile sînt foarte potrivite. Excelează prin nota de eleganță cele ce păstrează o linie extrem de simplă. Tăietorul renunță la orice fel de guler, răscroiala urmărind baza gîtului. Fusta e dreaptă. Accesoriile metalice sînt singurele elemente care îmbogățesc această vestimentație. (A. P.)

INDISCREȚII

Condamnat... să aibă un fiu

Nu cu mult timp în urmă tribunalul din Valencia a pronunțat, după trei ani, verdictul în litigiul dintre Julio Iglesias și dansatoarea portugheză Edite Santos Raposo. Tribunalul l-a condamnat... să aibă un fiu. El ar fi tatăl lui Javier Sanchez Santos, născut în 1976, la San Feliu de Guixols. „Totul s-a petrecut pe coasta Brava în vara anului '75, povestește Edite. Atunci am avut o aventură de zece zile cu Julio. Două luni mai tîrziu, după această romanță, am descoperit că eram însărcinată". Edite a trăit atunci un moment teribil. Nașterea anunța riscul de a pune punct carierei de dansatoare. Edite a povestit prietenului ei situația în care se afla. Rafael Sanchez a susținut-o moral și financiar. S-au căsătorit și au decis să nu-i spună fiului lor înainte de a împlini 14 ani care este numele adevăratului tată. Javier a crescut. Asemănarea cu Julio Iglesias a devenit evidentă. Și, cu prilejul unui concert susținut la Valencia, Edite a vrut să regleze problema amiabil. Cum însă garda de corp a artistului a împiedicat acest dialog, s-a decis rezolvarea de către justiție. Verdictul l-a determinat pe Julio să contraatace. Avocatul său va face apel invocînd lipsa de probe. Dacă sentința va fi totuși confirmată, Julio va trebui să plătească o pensie alimentară lunară de 12 500 de franci. Încă un amănunt: Julio a refuzat efectuarea faimoaselor teste biologice de stabilire a paternității. Lucrul acesta a supărat-o pe Edite care susține că nu aspectul material o interesează, ci înainte de toate, pentru ea și fiul său această este o chestiune de onoare.

O femeie la înălțime

Huguette de Bortoli din Franța își amintește că în clasa a șaptea avea deja 1,73 m în înălțime. A crescut pînă la 27 ani, ajungînd la 1,83. A observat că persoanele foarte înalte sînt adesea complexate din cauza staturii lor. Devin timide și au tendința să se taseze pentru a se apropia cît mai mult de nivelul mediu. Așa că pentru a se elibera întrucîtva de obsesia înălțimii, Huguette împreună cu două prietene ale sale — Cleo (1,92 m) și Anne (1,93 m) au înființat o asociație. Se numește Altitudes. Scopul? Reunirea tuturor celor ce se simt apăsați de înălțimea lor și de problemele derivate de aici. Între oameni cu staturi asemănătoare, discuția despre pantofi care trec de măsura 44, haine foarte lungi, săli de teatru unde să se poată așeza pe scaun fără să facă yoga etc. nu pare deloc bizară. Împreună pot practice diferite activități sportive, pot participa la activități culturale, la excursii la sfîrșit de săptămînă etc. Singura condiție impusă de asociație membrilor săi: femeile să aibă o înălțime de cel puțin 1,80 m iar bărbații 1,90. „Totul este să capeți încredere în tine și să ai simțul umorului atunci cînd te întîlnești cu micile neplăceri legate de statura ieșită din comun", spune Huguette. Lucrînd într-o întreprindere cu profil comercial, Huguette a observat că de multe ori statura sa impozantă poate să-i aducă avantaje. „Ești mult mai ușor remarcat, te impui mai ușor în fața unui funcționar sau a unui client. Singura condiție, să nu rămîi prea mult în picioare dacă interlocutorul se află la polul opus al înălțimii.

Joc al hazardului

Scena s-a petrecut la un anticariat din inima Stockholmului. Fostul cîntăreț de operă Richard Lindskog, acum colecționar de mobilier vechi a achiziționat un birou din primele decenii ale secolului. Într-unul dintre sertare a descoperit 5—6 fotografii făcute în 1922 la Berlin. „Am recunoscut-o cu ușurință pe Greta Garbo". În 1922 viitoarea „divină" avea 17 ani și nu avucase să realizeze nici o imagine de cinema. Ea avea 10 ka în plus, pe care, așa cum i-a sugerat descoperitorul său, Mauritz Stille, le va da jos pînă la primul său lung metraj făcut doi ani mai tîrziu. Toți experții întrebați au atestat autenticitatea cliseului. Este singurul nud al Gretei Garbo! În 1922 Garbo nu era încă decît Greta Gustafsson o adolescentă „prea grasă pentru vîrsta sa" punctează revista „VSD", și care-și încerca norocul pe o scenă din Berlin. Cîteva luni mai tîrziu turna un scurt metraj publicitar, primul, pentru Cantain Rag-nol Ring: „Comment ne pas porter de vêtements"....

PASCĂ

Pentru tinerele gospodine care nu se încumetă să încerce pregătirea cozonacului, recomandăm o pască cu stafide.

Blatul: 100 g zahăr pudră se freacă spumă cu 100 g unt (marga), se incorporează un gălbenuș, apoi 200 g făină în ploaie, un praf de cont stins cu lămîie sau otet, un praf de sare.

Se pune compoziția în tavă unsă și tapetată cu hîrtie. Deasupra se toarnă crema.

Crema: Se amestecă 300 g smîntînă cu 300 g brînză de vaci, 9 linguri (mari) zahăr pudră și 100 g stafide. Se incorporează 2 gălbenușuri și 3 albușuri bătute spumă. Adăugăm vanilie, coji rase de lămîie și portocală, rom.

Se coace la foc potrivit (circa o oră — depinde de puterea cuptorului) și cînd s-a întărit deasupra dăm pentru un minut focul tare.

Se scoate din tavă a doua zi. (I. S.).

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

GLOB MAGAZIN

GIGANȚII DIN INSULA PAȘTELUI

Statui uriașe, înalte cît o casă cu șapte etaje (cca. 23 metri), pe creștetul cărora erau așezate pălării din granit roșu cîntărind peste 10 tone fiecare... O insulă aridă, fără urmă de copaci, străpunsă de sute de galerii de peșteră, ca un șvaițer. Băstinași asemănători parțial polinezienilor, parțial amerindienilor... Iată ce trebuie să fi văzut încă de la prima abordare marinarii amiralului Roggeveen în acea fatală zi de Paști a anului 1722, cînd cele 3 corăbii olandeze au acostat lîngă insulă, trăgînd în locuitorii neînarmați.

Insula Paștelui este o bucată de pămînt triunghiulară, cu laturile de 16—18 și 24 km lungime, situată la o distanță de peste 3 200 km. de Chile, în a cărui stăpînire se află. Misterele măruntei insule sînt mai multe și de natură diferită : acela al populației, care pare să fie formată din două pături distincte genetic („urechile lungi", asemănători ca tip uman cu amerindienii : „urechile scurte", asemănători cu polinezienii) ; ciudata și încă nedescifrata scriere **rongo-rongo**, realizată pe tăblițe de lemn, destul de asemănătoare cu scrierea nord-indiană din Valea Lindo, din mileniul al III-lea î.e.n. ; imaginile desenate de pe pereții unora din nesterile destinate ritualurilor, reprezentînd caimani, cactuși, șerpi cu clopotei, maimuțe, animale care, evident, nu au trăit niciodată pe insulă. În fine, nu în ultimul rînd, celebrele statui...

Peste 600 la număr aflate în principal pe o terasă vecină cu oceanul, cu privirile pierdute printre stele. Aproape 150 au rămas încă în carieră, la multi kilometri de locurile de amplasament, abia desprinse din roca dură a vulcanului Rano-Kao. Sînt cele mai mari, de proporții monumentale, părăsite parcă în mare grabă. De jur-împrejur, mii de dălți din granit zac risipite, de parcă un pericol neașteptat ar fi întrerupt procesul de lucru, determinîndu-i pe lucrători să fugă.

De peste 200 de ani, întrebările puse sînt, în linii mari, aceleași : cine a făurit colosii ? În ce scop ? Cu ce mijloace ? Cum au fost transportate sutele de tone de piatră într-un ținut accidentat de unde lipseau chiar și copacii ? Cum au fost ridicate statuile pe piedestaluri ? Dar pălăriile pe capul statuilor ?

ENIGMELE TERREI

În răstimpul lungii sale vizite pe insulă, povestită în cartea „Aku-Aku", Heyerdahl a încercat o explicație mai... terestră, punînd la lucru o echipă de 15 băstinași timp de 3 zile, pentru a degaja din cochilia de piatră conturul schițat al unei statui. Rezultatele nu au fost nici pe departe mulțumitoare, lucrătorii abia reușind să zgîrie granitul dur.

În legătură cu transportul au fost emise cele mai năstrușnice ipoteze : statuile au fost cărate pe mare cu ajutorul unor pirogi uriașe din trestie, de model amerindian ; au fost rostogolite pe trunchiuri de copaci (pe insulă au fost cîndva copaci, apreciază botaniștii, dar într-o cantitate redusă, insuficientă chiar și pentru deplasarea numai a 2 statui) ; au fost rostogolite pe un cîmp de batate ! cartofi dulci). Nu lipsesc nici ipotezele străinii : băstinașii au cărat masivele statui folosindu-se de „mana", o forță invizibilă, pe care, spun, legendele lor, o stăpîneau prin magie.

În privința fabricării acestor colosi, literatura ce a înflorit pe marginea existenței lor este de-a dreptul înspăimîntătoare ca volum. Daniken le considera în volumul „Amintiri despre viitor" rezultatul muncii unor extratereștri, a căror logică nu o putem pătrunde noi cei dominați de logica de tip aristotelic. La Pérouse le considera drept altarele părăsite ale unei ciudate populații de zei. Deoarece o parte dintre statui prezintă o serie de orificii de-a lungul conturului corpului, s-a emis ipoteza statuilor-speriet ori : noaptea se fixau în cavitățile lor făclii care, iluminînd corpurile gigantice, i-ar fi speriat pe atacatori. A fost emisă și ideea unui pericol înspăimîntător venit din cer (din cauza asta, statuile privesc către cer). O teamă uriașă, moștenită din generație în generație, i-a determinat pe locuitorii insulei să se înhame la această muncă istovitoare.

Oricum, ar fi, insula continuă să-și păstreze secretele cu încăpățînare.

AUREL CĂRĂȘEL

Sînt italienii grafomani ?

Revista de specialitate „Relazione finanziaria" a publicat într-un număr recent unele date statistice interesante care relevă o creștere impresionantă a traficului poștal. Astfel în anul 1992, un italian a scris, în medie, cîte 149 de scrisori și cărți poștale (ilustrate), aproximativ 12 pe lună. Regiunea cu cei mai activi „grafomani" este Lazio, cu o medie de 281 de scrisori pe lună și pe cap de locuitor.

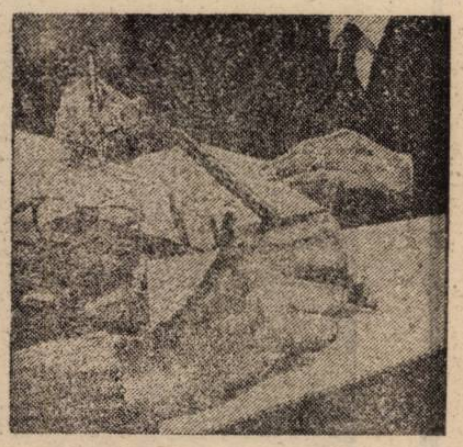

Tratarea reziduurilor industriale

Concernul francez Rhône-Poulenc și societatea spaniolă Sita au preluat recent pachetul de control, respectiv două treimi din acțiunile firmei Scori, specializată în tratarea reziduurilor. Această achiziție accentuează mișcarea de concentrare și centralizare a capitalurilor și în acest domeniu de activitate în cadrul unor mari colosi cum ar fi Rhône-Poulenc, Ciment Français, Ciments Lafarge, Ciments Vicat și Sita (din cadrul concernului lyonez Eaux-Dumez).

Acordul de preluare a pachetului de acțiuni prevede derularea unei a doua etape, prin constituirea unei noi unități franceze specializată în tratarea reziduurilor industriale, în special prin procedeul de incinerare. Prima etapă a mai cuprins crearea unei societăți mixte TERIS, prin participarea celor doi parteneri : Rhône-Poulenc (Franța) și Sita (Spania). Noua societate TERIS dispune de 16 fabrici de ciment în Franța și Belgia și beneficiază de aportul unor specialiști de marcă în domeniul tratării reziduurilor industriale. (S.F.)

Usturoi fără miros !

Japonezii care nu suportă mirosurile neplăcute, au găsit un panaceu : usturoiul fără miros ! Realizatorul acestei „invenții" este dr. Sakai, care a aplicat un tratament special de usturoi. Datorită acestei intervenții, mirosul caracteristic al usturoiului dispare o jumătate de oră după consumarea lui. Experimentat și folosit de numeroși cetățeni, usturoiul dr. Sakai a intrat în folosința obișnuită a gospodinelor.

Astmul tratat prin hipnoză

Metodele tradiționale de tratare a astmaticilor prin cure de relaxare, exerciții respiratorii și medicamente s-au îmbogățit cu o nouă abordare terapeutică.

Doi cercetători britanici, doctorii Maher și Kinseley, au dovedit că hipnoza poate fi aplicată cu succes în tratamentul astmului. Ei au urmărit timp de un an evoluția stării a 117 bolnavi, bărbați și femei, dintre care unii au fost tratați prin metodele tradiționale iar ceilalți prin hipnoză. Conform afirmațiilor celor doi oameni de știință, situația celor tratați prin hipnoză s-a ameliorat mai repede decît a celor care au primit tratamentul uzual. (A.M.)

oameni...

TOM CRUISE A OPTAT PENTRU CĂSĂTORIE

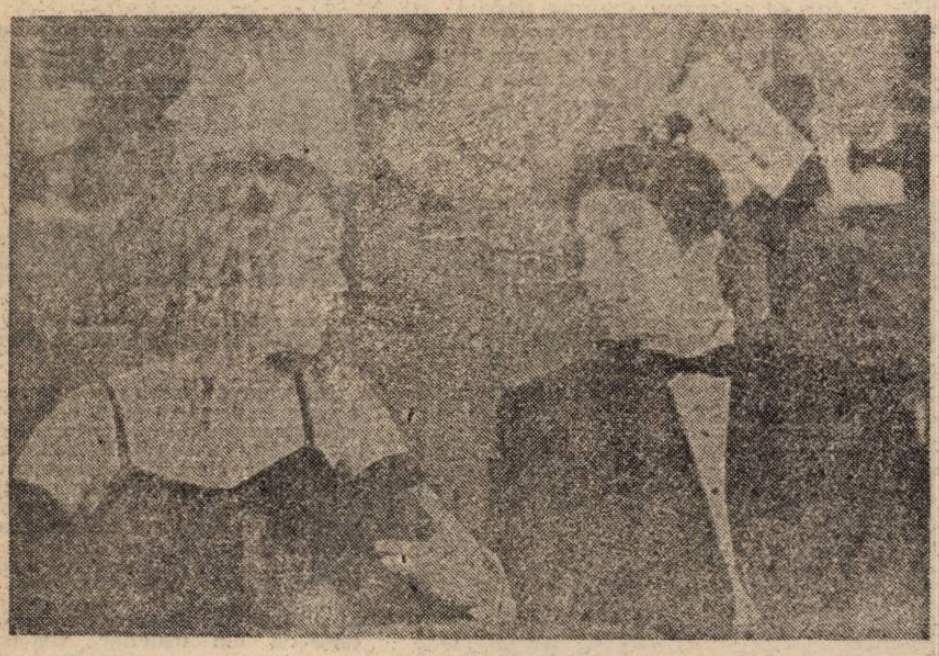

„Ia-mă de soție sau lasă-mă !", i-a impus la un moment dat Nicole Kidman lui Tom Cruise. N-avea de ales, îndrăgostit fiind de ea, a cerut-o în căsătorie...

Frumoasa australiancă știe să fie categorică, nu face concesii. La o serată, înconjurat de nume sonore se afla și cuplul Cruise-Kidman. Nicole i-a cerut soțului său, să-i aducă un pahar cu vin alb. Tom s-a grăbit să o servească, dar o secundă de neatenție a fost suficientă ca el să-i aducă lui Nicole în loc de vin alb, vin roșu. Explodînd de furie, Nicole îi reproșează că niciodată nu este destul de atent la solicitările ei. Vădit încurcat și oarecum pus la colț, Tom se grăbește, fără vreo obiecție, să îndrepte greșeala pentru a fi iertat. Celor din jur nu le venea să creadă ; parcă asistau la un exercițiu de dresură.

Cine este această neînduplecată femeie ? Nicole Kidman este o tînără australiancă, actrița aleasă pentru rolul principal din „Orizonturi îndepărtate". Mama sa afirmă, încercînd să-și caracterizeze pe scurt fiica : „este o persoană foarte tenace". Un lucru e sigur : frumoasa Nicole l-a sedus pe „micul" Tom, iar acum „joacă tare". Cadența vieții lui este impusă de ea : ținută vestimentară, participări la emisiuni de televiziune, la meciuri de baseball (sportul favorit al lui Tom) etc. A dispărut pînă și carnea din alimentația lui Tom pentru că ea este o vegetariană convinsă. În ciuda acestor privațiuni (nu singurele, evident) pe care Nicole le impune soțului ei, Tom declară : „Sîntem nebuni unul după altul, deși uneori am impresia că sînt un pilot automat. O iubesc la disperare, deși întotdeauna găsește ceva de criticat". Dustin Hoffman, prietenul lui Tom se întreabă : „se va răzvrăti pînă la urmă bărbatul din el ?".

La rîndul său, Nicole spune : „sîntem un cuplu epatant, deși exploziv. Tom este cea mai extraordinară persoană din viața mea. O să spuneți că e ușor de făcut această afirmație, cînd n-a trecut decît puțină vreme de la căsătorie, dar sînt sigură că voi spune același lucru și peste 50 de ani". „Este extraordinar să trăiești în preajma ei. N-am întîlnit niciodată o fată ca ea. Cred că sîntem făcuți unul pentru altul", spune Tom ca o replică automată la cea a soției lui.

Iată ce mărturisește și mama lui Tom despre fiul său, recent căsătorit : „Lui Tom i-au plăcut întotdeauna femeile puternice, cu aer matern". Tom Cruise recunoaște : „îmi plac femeile care îmi inspiră imaginea mamei mele, femei puternice, pentru a-mi da posibilitatea să mă măsor cu ele".

Față în față cu această realitate, unii consideră că tînărul actor american cu dinți puternici și strălucitori are tentații „masochiste". Alții, specialiști în psihologie, apreciază că este ceva destul de comun în rîndul bărbaților, care caută la femeia iubită calitățile mamei.

AURORA POPESCU

Nr. 15 (1851) din 17 aprilie 1993

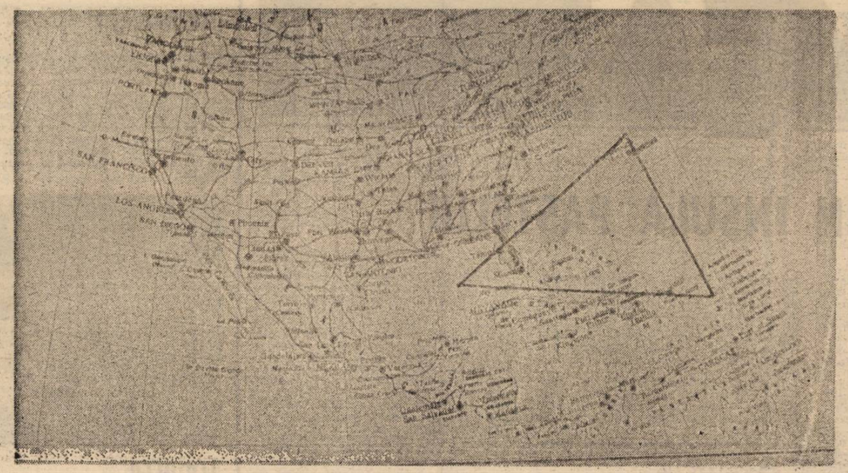

TRIUNGHIUL BERMUDELOR, MIT ŞI ADEVĂR (IV)

Misterul Mary Celeste — una din cele mai inexplicabile întîmplări din istoria istorie a navigației...

4 Decembrie 1880. Vasul DEI GRAȚIA își efectua cursa obișnuită pe ruta New York — Gibraltar. Ajungînd la sud de insulele Azore, el observă un brick cu pînzele în dezordine și înaintînd într-un mod bizar și capricios.

Se apropie și observă că numele înscris pe navă era MARY CELESTE.

După cum s-a aflat mai tîrziu ea părăsise New Yorkul cu nici o lună mai devreme, la 7 noiembrie, sub comanda căpitanului Briggs. Alături de el, se mai aflau la bord soția și fiica acestuia, precum și cei opt membri ai echipajului.

Cînd însă marinarii de pe Dei Gratia au urcat pe Mary Celeste, n-au mai găsit acolo pe nici unul dintre aceștia...

S-au depus eforturi imense pentru a găsi o explicație plauzibilă a dispariției acelei curse banale în care se transporta mai ales alcool. De ce ar fi părăsit echipajul nava? Neexistînd nici un fel de date sigure, s-au emis o serie întreagă de **IPOTEZE**:

■ În timpul unei furtuni și din cauza pericolului de explozie a încărcăturii, văzînd cum din cală iese fum, toți cei aflați la bord au intrat în panică și au părăsit nava cu barca de salvare, care de altfel nu a mai fost găsită...

■ Echipajul s-a revoltat, a ucis pe căpitan și familia sa și i-a aruncat peste bord. După aceasta, pentru a scăpa de rigorile legii, a părăsit la rîndul lui vasul...

■ A existat... un complot între echipajele de pe Dei Gratia și Mary Celeste care, și-ar fi împărțit între ele prima de salvare !

■ Mary Celeste a fost atacată de piraților care au ucis întregul echipaj...

■ La bord s-a declanșat o epidemie de origine alimentară, care a provocat o halucinație colectivă al cărei rezultat a fost părăsirea în masă a vasului de către toți cei aflați la bord...

■ Mary Celeste, de fapt, a... eșuat pe o „insulă fantomă". Aceasta s-ar fi scufundat apoi, echipajul, căpitanul și familia acestuia fiind înghițiți de ape, rămînînd doar vasul pustiu...

■ Toți cei aflați pe vas au fost răpiți de niște necunoscuți și duși undeva, dar unde anume nu se poate spune, poate în această lume, poate într-o altă...

Ceea ce s-a întîmplat pe Mary Celeste constituie și astăzi o enigmă. Este adevărat că el nu a fost descoperit chiar în Triunghiul Bermudelor, dar a fost totuși găsit în Marea Sargaselor, zonă care include și celebrul Triunghi al Morții.

■ Dacă însă secretul lui Mary Celeste va rămîne încă multă vreme inaccesibil, cel puțin nu va fi singurul ! Căci iată, pentru a încheia acest episod, amintim o altă dispariție nu mai puțin spectaculoasă și misterioasă : cea la care a fost martoră goeleta britanică ELLEN AUSTIN. Dar despre aceasta, într-un alt episod.

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

CLEPSIDRĂ

SOMN UȘOR. Se spune că fiecare al treilea locuitor al Europei Occidentale suferă de tulburări ale somnului. Cele mai multe nocazuri traduse în insomnii le au femeile care au depășit deja vîrsta de 45 de ani. Organizația Mondială a Sănătății recomandă celor ce suferă de insomnii să aplice o „igienă a somnului", bazată în special pe eliminarea cofeinei, alcoolului și a somniferelor de care au devenit dependenți. Și poate și un strop de voință !

JAPONEZII OBOSIȚI. Potrivit unui sondaj publicat la Tokio, mai mult de jumătate din japonezii adulți se simt obosiți din punct de vedere fizic și psihic. Din 3 000 de persoane supuse sondajului, 63 la sută afirmă că zilnic se simt obosiți fizic, iar 53 la sută resimt la muncă urmările stresului.

SUPERMAMĂ. O locuitoare dominicană în vîrstă de 47 de ani, Juana Jimenez, poate să se mîndrească cu recordul de a fi adus pe lume 30 de copii. Curajoasa femeie nutrește speranța că „prin voia Domnului" va mai da naștere la încă 10 copii. Juana care s-a căsătorit la 15 ani, are deja trei nepoți.

REVANȘĂ. Enervat peste măsură de rezultatul final al meciului Polonia — Spania, un locuitor de 37 de ani din Katowice (Polonia) și-a aruncat televizorul pe fereastră. Aparatul a căzut de la etajul 10, a explodat, dar din fericire nu a lovit pe nimeni. A provocat însă daune minore unui autoturism parcat în fața blocului, oportunînd unui spaniol aflat într-o scurtă vizită la logodnica sa poloneză.

CEASORNIC — MECCA. Un francez a inventat așa-zisul „ceasornic coranic". El indică direcția Mecca și-l anunță pe posesor cînd este timpul pentru rugăciunea musulmană. În curînd va putea fi găsit în magazinele din întreaga lume.

Ventuzele și hipertensiunea

Importul european de „terapie" chinezească a atins în ultimii ani proporții considerabile. Un remediu clasic pentru hipertensiune, practicat în mod curent în medicina chinezească și preluat, cu timiditate de unii fizioterapeuți, europeni, îl constituie aplicarea ventuzelor pe spatele bolnavului. Procedeul e simplu : se introduce o lumînare aprinsă în interiorul unui pahar cu gura în jos pentru a-l vida și a-l face să se lipească de pielea pacientului, provocîndu-i un aflux de sînge. În terapia chinezească ventuzele sînt aplicate, în unele cazuri, după o ședință de acupunctură. Tratamentul este contraindicat femeilor gravide, suferinzilor de hemofilie sau celor care acuză boli cronice, însoțite de febră. Rolul ventuzelor este de a înviora circulația sîngelui și a fluxului energetic. Deși aparent arhaică, metoda este inclusă în recentul tratat tipărit în Franța „Totul despre medicina chinezească", de Denis Colin și Catherine Barry (1992).

■ Măsurarea nivelurilor de poluare a riurilor de către metalele grele este adesea înșelătoare, așa încît hidrologii au fost nevoiți să găsească o „unealtă" hipersensibilă sub forma zambilei de apă. În timpul studierii speciilor de zambilă care cresc în riul San Joaquin (California), cercetători americani au descoperit că multe elemente, precum seleniul, magneziul și cromul se concentrează în vîrful rădăcinilor acestor plante. În unele cazuri, nivelurile de concentrație din rădăcini cresc de 2000 de ori față de nivelurile din apă. Aceste plante confundate adeseori cu buruieni pot diminua nivelurile ridicate de reziduuri metalice din rîuri.

■ Japonezii și-au propus și ei, ca și rușii, să ajungă pe Lună. Nu în curînd ci în prima parte a sec. XXI. Experții din „Țara Soarelui Răsare" apreciază că explorarea Selenei ar trebui să fie făcută într-o primă etapă, dar nu de astronauți, ci de armate de roboți mobili. Ei vor trebui să pregătească sosirea astronauților niponi pe astrul nopții. Japonezii acordă un interes cu totul special fetei nevăzute a astrului. Navetă spațială pe care Japonia o va construi va fi botezată „Hope".

■ După cercetări îndelungate, oamenii de știință niponi au reușit să izoleze și să purifice o enzimă care ar putea fi utilă la producerea vaniliei. Extrasă din bacteria Pseudomons, această enzimă disociază derivații stil-

TELEX • TELEX

ben din scoarță de pin formînd vanilina. Pe cale biologică, vanilina este produsă în mod uzual prin fermentarea păstăilor de vanilie, procedeu scump, sau printr-o metodă care folosește drept materie primă lignina, dar care necesită bacterii dificil de cultivat. Cercetătorii niponi și-au concentrat eforturile în direcția producerii industriale a enzimei izolate de ei.

■ În traiectoria sa de 24 de ore, sateliții pe care-i construiește Agenția Europeană de Cercetare a Spațiului Cosmic (ESA) — primul urmează să fie plasat pe orbită în 1993 — vor face înregistrări timp de 16 ore pe zi. În restul de 8 ore se vor deplasa prin zona de radiații în jurul Pămîntului. Sateliții ISO (Infrared Space Observer) vor face cercetări timp de 18 pînă la 36 de luni asupra diferitelor corpuri din Univers, în special comete, nori de molecule, quasari. Se va putea studia modul în care se extind cozile de praf sau de gaz ale cometelor.

■ Oxigenul din aer, provine fie din fotosinteză, fie din echilibrul aer-apă. Este de așteptat, relevă specialiștii, ca orice modificare legată de moleculele de oxigen din apa mării să fie reflectată, pe termen mai mult sau mai puțin lung, la nivelul moleculelor necombinate ale oxigenului atmosferic. Colaborarea între oceanografi și glaciologi a permis să se pună în evidență acest efect pe baza analizei aerului fosil prezent în gheața din Antarctica.

EGIPTUL ŞI AURUL SĂU

● 92 de zăcăminte de aur pe teritoriul Egiptului. ● Papirusul de la Turin, cea mai veche hartă geologică a Terrei. ● Misterul faimosului papirus a fost descifrat de arheologii Rosemarie și Dieter Klemm din München. ● „Munții aurifери" erau localizați în apropiere de Marea Roșie. ● Aurul era atît de abundent în zonă, încît nici faraonii și nici romanii nu l-au exploatat pe scară largă.

Egiptul antic era considerat drept patria aurului. „Aurul este la voi atît de abundent ca și praful" — aceasta era argumentul îndeobște folosit de suveranii Imperiului Mitanni în momentul în care solicitau suveranilor Egiptului să le livreze aur. Pe vremea vechilor dinaștii, aurul era încă consacrat divinităților. Ulterior, însă, a fost folosit intensiv la fabricarea podoabelor, ca monedă de schimb sau rezervat pentru uzul exclusiv al faraonilor. Aceștia erau realmente acoperiți din cap pînă în picioare de o revărsare de obiecte de podoabă din aur, care mai de care mai meșteșugite. Mărturie în acest sens stau mormintele faraonilor (chiar prădate de hoți), în special cel al lui Tutankhamon.

Studii recente au arătat existența a 92 de zăcăminte de aur pe teritoriul actual al Egiptului. Aceasta nu înseamnă neapărat că extracția minieră era practicată de faraoni sau de romani în mod intensiv. Nu s-a păstrat nici un document care să furnizeze dovada exploatării unei mine de aur în Egiptul antic. De fapt, există unul singur. Este vorba de papirusul de la Turin, descoperit într-un sat situat în vecinătatea Tebei. În acest sat trăiau lucrătorii care se ocupau cu ridicarea gradioaselor morminte ale faraonilor noului imperiu. Un neguinoscut a desenat un plan al „munților aurifери", a indicat amplasarea locurilor minerilor și „mai multe drumuri ducînd spre mare".

Acest plan reprezintă totodată și cea mai veche hartă geologică păstrată pînă în prezent în lume. Interpretarea papirusului de la Turin a fost mult timp controversată. El a fost probabil redactat de un scrib sau un pictor al orașului în care se construiau morminte regale. Misterul falmosului papirus a fost descifrat de Rosemarie și Dieter Klemm de la Institutul de geologie generală și aplicată al Universității din München. Folosind o hartă realizată pe baza fotografiilor și cercetărilor efectuate pe teren, cei doi cercetători au descoperit „munții aurifери" în vecinătatea puțurilor de la Bir Oum Favaknir, în ueul es Sid, în apropiere de Marea Roșie. Și acum pot fi observate urmele celor trei șantiere din zonă, indicate pe papirusul de la Turin. Din vechile locuințe ale minerilor de odinioară nu a mai rămas nimic, fapt care nu claține cu nimic convingerea experților că aici a existat o exploatare auriferă.

S-a reușit și identificarea primei mine de aur a Egipului antic, descoperindu-se chiar la intrarea puțului nisip fin provenind de la rocile aurifere exploatate pe atunci. Apa necesară separării aurului de impurități era transportată cu ajutorul cailor (cămilele nu începuseră încă a fi folosite). Spălarea era deci grosieră, amestecul de aur și cuarț fiind transportat spre locul în care se efectua separarea finală. Aurul era atît de abundent în zonă, încît nici faraonii și nici romanii nu au reușit să exploateze zăcămintele pe scară mare.

Descifrarea papirusului de la Turin a marcat debutul unei epoci de febrile căutări de metal prețios. Geologii münchenezi studiază în prezent, cu sprijinul financiar al Fundației Volkswagen, zăcămintele de aur din estul Egipului și de la sud de Nubia pentru a determina vechimea zăcămintului și originea geologică a diferitelor filoane de aur. Dacă ar fi să se judece după puritatea aurului (de peste 85 la sută) folosit la realizarea obiectelor descoperite în zonă, se poate concluziona că metalul prețios a fost extras din aluviunile aurifere și recuperat prin tehnica spălării.

Arheologii speră să efectueze descoperiri interesante în legătură cu viața minerilor egipteni, a organizării activităților, locurile în care loculau aceștia și modul de exploatare a zăcămintelor, întrucît ele se află cel mai adesea în locuri greu accesibile.

ȘERBAN FILIP

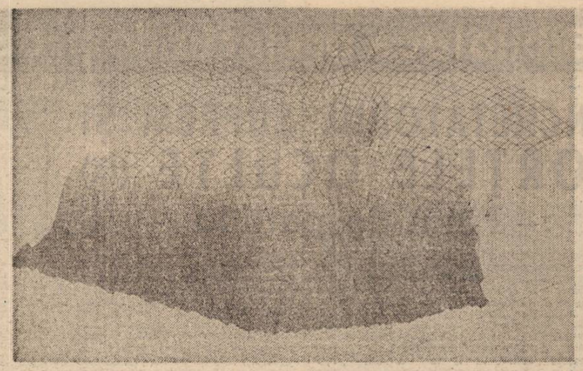

O nouă stație științifică în Antarctica

De la inaugurarea noii stații germane de cercetări a Institutului Alfred Wegener pentru Cercetări Polare și Maritime (AWI) în Antarctica — s-au scurs 14 luni de zile. De data aceasta, la noua construcție au fost folosite elemente prefabricate. Peste 2 200 tone de material de construcție au intrat în structura noii stații, denumită „Neumayer". Ea a fost realizată pe baza principiilor predecesoarei sale — „Stația Georg von Neumayer". Căderile de zăpadă de peste opt metri grosime înregistrate în ultimii 10 ani pe vechea stație au deformat stîlpii de rezistență ai acesteia, astfel că ea a trebuie să fie abandonată.

Echipele care lernează în zonă numără cîte nouă membri în fiecare an. Noua stație este mult mai mare, cei doi stîlpi principali de rezistență avînd o lungime de 85 metri. Ea mai conține și două laboratoare suplimentare — de biologie și chimie. Generatoarele diesel furnizează căldură reziduală, recuperată pentru încălzirea stației și vor fi completate cu o stație eoliană cu o putere de 20 kW. Au fost respectate cu strictețe noile recomandări legate de protejarea mediului antarctic. Deșeurile sînt strînse și transportate în Germania o dată pe an. Durata de exploatare a noii stații științifice este prevăzută pe o perioadă de 15 ani. Costul global al construirii noii stații s-a ridicat la 20 milioane de mărci. Cheltuielile s-au cifrat în 1992 la peste 100 milioane de mărci. (S.F.)

Your Partner for Networking and Digital Communications

Blue Ridge International

Tel: 618 61 96
312 42 43

Fax:
312 42 43
312 68 64

REȚELE DE CALCULATOARE ȘI COMUNICAȚII DATE

NOVELL
LOGITECH
CTX
GVC
GENICOM
HEWLETT PACKARD
BECKMAN
A-Tronic Computer

oferă din stoc

PLAZA 5

MAGAZIN AUTO

Secolul XXI va aparține automobilelor nepoluante

În fotografii se află moderna mașină cu propulsie electrică „El Sport", ce va fi în curînd lansată pe piață, în Germania. ... ei un automobil cu propulsie solară.

Un grup de specialiști germani s-a propus, în urmă cu patru ani, să deschidă un nou capitol în istoria automobilului. Ei au hotărît să realizeze un automobil electric, ale cărui performanțe să le depășească pe cele ale concurenților săi din aceeași categorie. După ce au mai la punct o caroserie din material plastic, membrii grupului s-au trezit deodată că nu le mai ajungeau fondurile pentru continuarea experimentelor. O societate elvețiană, a construit un nou șasiu, iar un designer a îmbunătățit caroseria din material sintetic. De mare ajutor le-a fost investiția de 750 000 de mărci din partea unor cunoscuți oameni de afaceri — Alfred Ritter și Marli Hoppe-Ritter. Aceste evenimente se petreceau în anul 1990, iar după numai 19 luni, în august 1991, au avut loc primele teștări ale noului vehicul botezat „El Sport".

„El Sport" are o caroserie foarte aerodinamică, de formă ovală care oferă o foarte bună vizibilitate. Cu o lungime de numai 2,70 metri, micutul automobil dispune de două baterii de zinc-brom, cu o capacitate de 2 X 75 volți-amperi, care pun în mișcare un motor asincron de 6 kW, în stare să dezvolte o viteză maximă de 90 kilometri pe oră. Versiunea mai puternică a lui „El Sport" dispune de un motor de 12 kW și poate atinge o viteză maximă de 125 kilometri la oră. Raza de actiune a autovehiculului, pînă la o nouă încărcare a bateriilor, în funcție de condițiile de trafic, este cuprinsă între 190 și 240 de kilometri. Reîncărcarea bateriilor durează trei pînă la cinci ore. Durata medie de viață a celor două baterii este echivalentă cu parcurgerea a 200 000 de kilometri. Costul mediu al acestora este estimat la 4 000 de mărci. „El Sport" poate fi dotat și cu un sistem de propulsie solară.

„El Sport" consumă doar echivalentul a doi litri de carburant clasic la 100 kilometri, iar pentru a străbate 240 kilometri nu are nevoie decît de 4 kwh. „Plinul" acestui vehicul costă 22 de pfenigi.

„El Sport" a fost produs în 1992 într-un număr de 80 de exemplare, producția de serie urmînd a fi demarată în curînd. Micul autovehicul cîntărește 600 kilograme și constituie un mijloc confortabil de deplasare pentru persoane. El este ideal în special pentru traficul sufocant din marile aglomerații urbane. Șasiul său tubular îi conferă o mare securitate la drum.

Prețul actual de 30 000 de mărci ar putea să scadă cu timpul pînă spre 20 000 de mărci per exemplar. Idealiști există în tările dezvoltate, dar oameni gata să investească 25 000 de mărci într-un automobil cu propulsie electrică, vor fi destul de greu de găsit. Concurența între constructori se anunță de pe acum deosebit de strînsă. În Germania, de pildă, marile concerne Volkswagen și BMW își pregătesc lansarea propriilor lor modele — „Futura", „Chico" și „E 1". De ecalată parte a Atlanticului, General Motors și Ford au luat un start lansat, fiind favorizate și de unele prevederi recent intrate în vigoare în multe state americane, care stipulează ca, cel mai tîrziu în anul 2 000, vor trebui să circule și un procent semnificativ de automobile total nepoluante.

ȘERBAN FILIP

10 plus MAGAZIN

Nr. 15 (1851) din 17 aprilie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE (IX)

— Final de partidă —

Cunoscut pentru performanţele sale anterioare, cît şi pentru reputaţia sa, fără exagerare mondială, Anchetatorul (nu întîmplător i se spunea Suprem) fusese solicitat să determine, indiferent de dificultăţi, căile de acces, mai mult sau mai puţin convenţionale (normale deci şi paranormale), spre Arhivele fostului mare A.N., mult înaintea momentului în care aceste arhive ar fi fost oricum deschise. În 2030. Rapoartele intermediare trimise pe adresa celor care-i oferiseră acest contract de investigare mentală — pentru că fusese încheiat un contract, cu clauze, onorariu şi termene precise — indicau că Anchetatorul se apropiase foarte mult de rezolvarea dificilei şi delicatei sale misiuni. Acesta ar fi fost, rezumtiv privind rezultatul prelungitelor sale comunicări mentale cu cei care l-au cunoscut pe A.N., cei mai mulţi trecuţi în nefiinţă, dar existînd spiritual prin lucrările lor (şi printr-o anume includere, poate, în spiritul epocii), cu biografii săi, cu medicii care l-au îngrijit în ultimii ani de viaţă, cu fiul şi nepoţii lui A.N., cu diferiţi specialişti în comunicări paranormale. Ultimul dintre ei, cu certe înzestrări de clarviziune, izbutise să-l îngrijoreze pînă şi pe Anchetator. „Scopul anchetei — îl întrebase «clarvăzătorul» — îl constituie deconspirarea anticipată a Arhivelor sau teama unor forţe oculte că documentele cuprinse în Arhive ar putea fi deconspirate?

Toate acestea, Anchetatorul şi le repetase în gînd de zeci şi zeci de ori, aproape obsesiv. Se apropiase mult de Adevăr... îl presimţise, de fapt, chiar dacă nu-l formulase integral şi exact... Rapoartele sale, concluziile celor opt etape distincte de investigare întreprinse de Anchetator (de aici raţiunea celor opt episoade ale serialului nostru), în pofida unei permanente confruntări de sugestii şi prezumpţii, riscate şi riscante, ar fi condus la un răspuns fără de echivoc: **Arhivele A.N. puteau fi cercetate mental mult înainte de a fi fost definitiv şi oficial deschise.**

Anchetatorul se ferise însă, să-şi exprime punctul de vedere. Nu mai era tînăr... Trecuse în viaţă prin tot felul de încercări... şi învăţase astfel demult şi pentru totdeauna, legile nescrise ale prudenţelor care pot salva o anchetă. Poate şi viaţa, chiar... Observaţiile sale, cele înscrise pe marginea diverselor documente şi probe pe care le cercetase, ca şi conexiunile ultime ale convorbirilor pe care le purtase cu un martor sau altul, erau închise acum în seiful său personal. În rapoartele trimise mandatarilor săi, nu fusese încă inclusă concluzia finală. Dar ea se conturase, desigur, era oarecum previzibilă... Anchetatorul ştia — indiscutabil ştia — că tainele Arhivelor pot fi descifrate mental, după cum ajunsese să întrevadă pînă şi temeiul acelei interdicţii care blocase orice acces la arhive. De unde, acum, ştiind, şi problema sa de conştiinţă: **avea sau nu dreptul să dezvăluie, cu 35—40 de ani mai devreme, ceea ce A.N. interzisese public, în ultimii săi ani de viaţă?** Cu întrebarea secundă, şi poate chiar mai gravă: **intenţionase realmente A.N. să interzică pentru următorii 75 de ani cunoaşterii şi accesului public, convingerile sale ultime despre cel de-al treilea război mondial, nuclear (ipotetic), despre consecinţele sale? Considerase, într-adevăr, ca fiind premature pentru ştiinţa şi istoria umanităţii ultimele sale concluzii despre existenţa antimaterici, a antilumilor sau a unor lumi paralele? Trebuia realmente încă ascuns, tăinuit, practic cu orice preţ, modul în care i s-au relevat încă din tinereţe, acele extraordinare descifrări ale Universului, cu tot ce ele implicau, de aplicabilitate şi, implicit, de exactitate?**

Fiecare întrebare era însoţită de un răspuns într-o formulare cifrată, imaginat de A.N. între 1946 şi 1955. Anchetatorul se afla acum la un pas de a descoperi nu numai codul secret, dar şi **semnificaţia ultimă a acestor mesaje.** Se simţea, însă, obosit... Nu mai era tînăr... Şi mai ştia că mandatarii săi — cei care cercetaseră de bună seamă ARHIVA — ştiau că el ştia... Sau că ar putea, foarte curînd, să ştie, aşa cum ştiuse A.N....

A fost momentul cînd, parcă din întîmplare, i s-a propus un concediu prelungit, de odihnă, oriunde ar fi vrut, chiar şi intergalactic; medicii, cei mai buni, îi oferiseră stăruitor medicaţii de revigorare spirituală... Refuzase totul, desigur, intuise în toate aceste oferte un «preţ» suplimentar, şi poate nu cel visat, pentru cercetările întreprinse şi pentru tăcerea care urma să le încununeze...

Apoi au urmat, aşa cum se aşteptase, insinuări şi atacuri împotriva sa, a competenţei sale... Asemănătoare atacurilor întreprinse împotriva lui A.N. în ultimii săi ani de viaţă. Insinuărilor li se adăugă, foarte curînd, o acţiune concentrică şi bine concertată de persuasivă discreditare a metodelor sale de lucru... Se spunea tot mai des că ar fi un anchetator depăşit... Că investigaţiile sale n-ar fi condus la nici un rezultat convingător... Că tehnicile sale paranormale nu conferă garanţii şi nu sînt verificabile, practic... Că ar fi consumat fonduri uriaşe, într-un mod nechibzuit... Se simţea provocarea continuă, fie şi nesemnată, care ar fi vrut să-l oblige — fără să se spună nici **cine** îl obligă, nici **de ce** i se cere — să se disculpe, să se justifice, să contravină, prin eventuala sa replică, unor prevederi contractuale.

O scrisoare primită la puţin timp după ultima sa convorbire cu specialistul în revizualizare mentală (şi la puţin timp după ultimul său raport oficial) îl avertiza să nu mai răspundă la nici un telefon, să nu mai iasă pe stradă, să nu mai primească pe nimeni. I se sugerase pînă şi pericolul unor posibile agresiuni fizice împotriva sa, a unor atentate, în ideea existenţei unor inamici potenţiali şi a unor forţe adverse care i-ar fi urmărit lichidarea... O dată în plus, claustrarea — acesta era mesajul — s-ar fi dovedit singura soluţie pentru el, salvatoare. Înainte de a se fi decis ce avea de făcut, cercetă ziarele, ultimele ziare care-i fuseseră expediate. O ştire de pe pagina întîi, prezentă în întreaga presă, îl uimi peste măsură... Toate publicaţiile fuseseră informate, nu se ştie de cine, asupra aeropiatei şi inevitabilei decizii a Anchetatorului de a interzice orice acces la arhivele sale şi la concluziile sale anchetative înainte de 2030... Aşa cum făcuse, cu anii în urmă, şi fostul mare A.N.!

Anchetatorul se simţi obosit, singur, sau părăsit, lipsit de privilegiul ocupaţiilor sale, şi se gîndi că un şoc cardiac ar fi putut să-l absolve de tentaţia oricărui protest public împotriva acelei decizii care-i fusese atribuită absolut aberant: interzicerea oricărui acces la arhivele sale. Şi se mai gîndi că un şoc cardiac l-ar putea absolvi şi de riscul ca peste o zi, peste o singură clipă... Nu! Nu voi să se gîndească la ce ar mai putea să urmeze în absenţa unui salvator şoc cardiac.

Se simţea bătrîn, se simţea obosit.... Şi se mai întrebă doar, din pură curiozitate, cine ar putea fi anchetatorul care avea să cerceteze la rîndul său, mental după dispariţia sa, arhivele Anchetatorului Suprem, interzise şi ele oricărei cercetări pînă în 2030...

DOREL DORIAN

(Sfîrşit)

ABACUS

Firma ABACUS s.r.l. şi-a deschis un magazin de prezentare a produselor sale pe str. Viitorului 197, Bl. 42 cu intrarea prin str. Făinari. Aici puteţi găsi:

- receptoare satelit
- antene parabolice
- convertoare LNB
- monturi, prinderi polare, sisteme de orientare
- polarotoare

adică tot ce e nevoie pentru a recepta programele tv prin satelit.

Telefonul magazinului: 619 22 10.

POVESTIRE

Atenţie, om periculos!

Elaine Karnes îşi auzi soţul întrînd cu maşina în garaj şi începu să se îngrijoreze că întîrzia să vină acasă. Era trecut de ora 7, seara se lăsa şi David probabil că era mort de foame după o zi de serviciu şi după drumul lung pînă acasă în cartierul periferic. Elainei îi era teamă că friptura era prea prăjită. Ieşi din casă în întîmpinarea soţului.

Primul lucru pe care-l observă era lumina aprinsă în garaj. Ezită un moment pe alee, aşteptînd ca soţul să iasă, dar nu se întîmplă nimic. Apoi auzi apa curgînd şi văzu furtunul, mişcîndu-se prin garaj. Soţul spăla maşina înainte de cină şi încă în garaj! S-a apropiat de uşă şi l-a strigat. Probabil că era ghemuit în faţa maşinii de nu l-a văzut. Apoi soţul s-a ridicat, a închis apa şi şi-a privit soţia. Ea nu-l vedea clar chipul, dar a intuit că avea necazuri. A înaintat spre el, strecurîndu-se printre maşină şi peretele garajului.

— David, ce faci?

Acum vedea ceva mai bine. David îşi împinsese pălăria pe ceafă. Faţa lui fină şi bronzată era ciudat de palidă, iar ochii bruni aveau o strălucire curioasă. Apa îi stropise din plin costumul de tweed gri, dar se părea că nici nu-şi dăduse seama de asta.

— Elaine, cred că am făcut o prostie (Vorbea cu o voce încordată, nenaturală). Poate chiar ceva necinstit, nu-mi dau bine seama.

Ea a înaintat şi i s-a aruncat în braţe. Dar îl simţea rigid, rece, aproape dusmănos.

— Ţi-l aminteşti pe Faraon, cîinele lui Vandrak, Marele danez din vecini?

Dacă şi-l aminteşte pe Faraon? Ce întrebare? Se gîndea la sentimentul de îngrijorare, aproape de frică, pe care-l avea de fiecare dată cînd îl zărea. Cîinele enorm ieşea aproape întotdeauna ţinut de lesă, dar din cînd în cînd scăpa şi misuna prin fisia de pădure ce separa casa lor de cea a lui Vandrak. Cîteodată venea prin curtea lor la plimbare. Parcurgea curtea în salturi mici ca un animal de pradă în căutarea unei victime adulmecînd şi răscolind pămîntul cu labele. În asemenea clipe, Elaine rămînea în casă. Niciodată nu a îndrăznit să se apropie de cîine sau să-l alunge de pe proprietatea lor.

— Ei bine, l-am lovit cu maşina, Elaine. L-am omorît.

Răsuflă uşurată, aflînd ce-l tracasa pe soţul său.

Se terminase deci cu animalul acela agasant.

— S-a întîmplat imediat ce am trecut de casa lui Vandrak, spuse David pe nerăsuflate, ca şi cum trebuia să se dezvinovăţească în ochii soţiei. Ştii, cum face pădurea umbră pe şosea şi, oricum, începuse să se înnopteze. Brusc, cîinele a ţîşnit dintre copaci în faţa maşinii. Nu am avut timp să opresc. Am încercat să virez, dar l-am lovit totuşi. L-am lovit în plin. Maşina l-a aruncat la vreo 3 m de drum. Am oprit, am coborît şi m-am uitat. Zăcea pe jos. Nu am observat nici un semn de viaţă.

David ezită şi mîinile i se crispară pe umerii soţiei. Ochii păreau că-i cercetează faţa pentru a găsi aprobare şi înţelegere.

— Înţelegi, Elaine, nu aveam decît o cale de urmat. Cîinele era deja mort. Nu-mi servea la nimic să caut ajutor sau ceva în genul ăsta. Dar ştiam că este cîinele lui Vandrak şi ar fi trebuit să merg imediat să-i spun deşi cu asta nu l-aş fi înviat. Cred că era singurul lucru pe care puteam să-l fac. Dar cîinele ăsta ne-a făcut mereu necazuri, tie chiar îţi era frică de el. Fără să mai ţinem cont că Vandrak este un tip dezagreabil. Ştiu că ar fi spus că am omorît cîinele intenţionat. Ne-ar fi făcut necazuri poate chiar un proces. I-aş fi plătit bucuros valoarea cîinelui, dar ştiu că nu era suficient. Este răzbunător. Nu ştii niciodată ce sau cum va reacţiona Vandrak.

— David, tăcu, gîfîind, implorîndu-şi soţia din ochi.

— Deci nu i-ai spus lui Vandrak. Te-ai urcat în maşină şi ai venit acasă, înainte ca el să te vadă.

— Dar nu-i acelaşi lucru cu a lăsa o fiinţă umană în drum, obiectă el, apărîndu-se.

— Nu te condamn, David, spuse ea, simţindu-se în mod straniu tulburată. Sînt convinsă că şi eu aş fi făcut la fel.

— Îi voi trimite, anonim, bani lui Vandrak. Vreau doar să-l evit.

— Da, cred că trebuie să-l despăgubeşti.

— Trebuia să spăl maşina. Era sînge şi păr de cîine pe aripă, dar cred că am şters...

Arăta aripa maşinii cu degetul. Nu putuse elimina îndoitura, dar aceasta nu era vizibilă decît dacă te uitai foarte atent. Farul era intact.

de C. B. GILFORD

Traducere şi adaptare de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

■ **Formula Unu.** Duminică la **Donigton Park** s-a desfăşurat al treilea, Mare Premiu la Automobilism Formula 1, al actualului sezon. **Marele Premiu al Europei** este oarecum o noutate. Spun „oarecum", deoarece el este inclus pe lista Grand Prix-ului în acest an, dar... la Donington Park s-a concurat din anul 1933 pînă în 1938. Deci în acest an, la Donington Park se revine după... 55 de ani. Se miza pe o victorie a unui pilot englez. Damon Hill sau măcar a echipei franco-britanice la acest M.P.? Putin a lipsit ca acest lucru să se înfăptuiască. Mai întîi, au fost două zile de antrenamente pe o vreme închisă şi ploioasă care au stabilit locurile în grila de start. Pentru a treia oară consecutiv, **Alain Prost** a ocupat **pole position** (primul loc la start), urmat de coechipierul său britanicul **Damon Hill**, apoi de **Schumacher** şi **Senna**. În momentul startului vremea nu se schimbase, ploua intermitent. Cea mai palpitantă parte a cursei a fost primul tur după start. Prost a plecat bine. Senna a fost depăşit în primii zeci de metri, ajungînd pe locul 5. Profitînd însă de prudenţa pilotilor care erau în faţa lui, Senna a accelerat şi, cu toată pista udă, a făcut cîteva depăşiri în curbe, a accelerat nebuneşte şi etalîndu-şi calităţile de mare pilot, cel mai bun la ora actuală, a reuşit să-i depăşească pe **Schumacher, Hill** şi **Prost**, instalîndu-se în frunte. Trecuse doar un singur tur. De acum, Senna se va detasa, probabil că maşina McLaren e mai puternică pe vreme mai rece, arătînd că nu are cum să piardă această cursă. După mai multe opriri la boxe pentru schimbarea cauciucurilor, brazilianul **Ayrton Senna** a trecut primul linia de sosire, urmat la 1,23 minute de britanicul **Damon Hill**. Pe locul 3, **Alain Prost**, iar locurile următoare, britanicul **Johnny Herbert**, italianul **Riccardo Patrese**, **Fabrizio Barbazza** şi **Christian Fittipaldi**, fiul brazilianului Emerson Fittipaldi care participă la cursele Indy car, despre care am scris în numărul trecut. În clasamentul pilotilor, după trei Mari Premii, conduce, după două victorii consecutive, **Ayrton Senna** (26 puncte), urmat de **Alain Prost** (14), **Damon Hill** (12), **Johnny Herbert** (6), **Mark Blundell** (6), **Michael Schumacher** (4), **Chr. Fittipaldi** (4) şi **J. J. Lehto** din Finlanda cu 2 puncte.

■ **Tenis de cîmp. Pete Sampras** a devenit noul nr. 1 mondial în clasamentul ATP, datorită victoriei în turneul de la Tokio. Americanul l-a detronat pe compatriotul său Jim Courier, deoarece în finala de la Tokio l-a bătut în trei seturi pe **Brad Gilbert**, clar, cu 6—2, 6—2, 6—2. Pete Sampras a cîştigat cel de-al 15-lea turneu ATP în cariera lui. S-a născut pe 12 august 1971 la Potomac, are 1,85 m şi e dreptaci. Se spune că este un succesor al lui McEnroe în privinţa jocului serviciu—voleu. La 19 ani era cel mai tînăr cîştigător al Open-ului Statelor Unite. Acum este nr. 1 mondial, „un lucru la care am visat ani de zile", cum spune chiar el.

În turneul internaţional de la Barcelona, tenismanul ucrainean **Andrei Medvedev** (cap de serie nr. 9) a cîştigat finala (turneul a fost dotat cu premii în valoare de 650.000 dolari) în faţa cărului de serie nr. 7 **Serge Bruguera**, în patru seturi, 6—7, 6—3, 7—5, 6—4.

■ **Fotbal de slabă calitate. Partida România — Cipru**, deşi s-a încheiat cu 2—1 în favoarea echipei noastre, s-a dovedit o partidă de slab nivel, deşi golurile lui **Ilie Dumitrescu** au fost splendide. Sigur, nu acesta este nivelul naţional nostre, dar lipsa de poftă de joc, blazarea „veteranilor" veniţi din străinătate şi lipsa de valoare a „debutanţilor" nu anunţă nimic bun.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

19.04. — 25.04.

BERBEC (21.03—20.04) : Parcurgeţi o săptămînă fără traumatisme psihice. Ba chiar, spre mijlocul perioadei, scăpaţi de două obsesii (impresii) care vă afectau relaţiile sociale şi cele intime. Curba financiară capă'ă o alură de-a dreptul spectaculoasă (joi, vineri), cînd Mercur vă surîde extrem de promiţător. O revelaţie financiară este cel mai remarcabil eveniment al săp'ămînii. Primiţi bani sau intraţi într-o afacere foarte ren'abilă.

TAUR (21.04.—21.05) : Problemele afective şi amoroase primează în primele zile. Probabil se vor produce adevăra'e zguduiri sentimentale, căci Venus tronează foarte ac'ivă în constelaţia dv. Situaţia financiară are mari şanse de revigorare (luni), după care va urma o cădere care vă va pune serios pe gînduri. Curba sănă'ăţii este cea mai favorabilă, sînteţi în formă deosebită toată săpămîna şi asta vă dă o mare poftă de lucru, de afirmare.

GEMENI (22.05—21.06) : Din nefericire, toate iniţiativele dv. (ma'eriale, afective şi sociale) nu prea au sorţi de izbîndă în această perioadă. Tabloul astral indică mai mult o stagnare, o perioadă de recul în toate direcţiile. S-ar impune, în consecinţă, o analiză aprofundată a planurilor şi idealurilor dv., pe termen scurt. O deziluzie financiară vă va zdruncina (miercuri şi joi) destul de serios, iar redresarea va surveni doar în săp'ămîna viitoare.

RAC (22.06—22.07) : Veţi purta, ca pe niște veritabile că'uşe, tensiunile pe care Marte vi le induce fără milă. Sînt de aşteptat disensiuni sociale şi familiale; o stare de iritare profundă, o instabili'ate psihică cu consecinţe nefavorabile (joi, vineri, sîmbătă). Curba financiară stagnează la un nivel acceptabil. Sănătatea vă poate crea unele probleme trecă'oare. Insomniile nu vor lipsi.

LEU (23.07—22.08) : O spectaculoasă revenire financiară vă va umple de bucurie. O reuşită de excepţie se profilează (joi sau vineri) fără nici o îndoială, căci hazardul este în această săptămînă aliat'ul dv. cel mai fidel. Balansînd acest reviriment, curba afectivă indică oscilaţii primejdioase. Abandonaţi spiritul dv. dominator, căci veţi înfrunta capcane sentimentale care pot lăsa urme nefericite în sufletul dv.

FECIOARA (23.08—21.09) : Liniş'e şi pace în constelaţia dv. Puteţi fi sigur că toate agresiunile (stresul) vă vor găsi bine apărat de carapacea unei s'abilităţi psiho-somatice demne de invidiat. Sînteţi extrem de echilibrat şi de ataşat profesiunii şi preocupărilor dv., iar cea mai po'rivită zicală pentru această perioadă pare să fie „nu mor caii cînd vor cîinii". Mici probleme familiale la sfîrşitul săptămînii.

BALANŢA (22.09—22.10) : Un Jupiter opus Lunii şi lui Mercur nu vă avantajează deloc. În ciuda echilibristicii sociale şi afective pe care o practicaţi cu generozitate, vă aş'eaptă mari încercări de ordin material şi psihologic. Din nefericire, se impune o mare prudenţă pe toate planurile, deoarece nici curba sănă'ăţii nu este strălucită. Frămîn'ările care vă animă spiritul pot avea consecinţe neplăcute dacă nu luaţi din timp toa'e măsurile de autoapărare.

SCORPION (23.10—21.11) : În primele zile (luni şi marţi) situaţia financiară vă satisface din plin, dar urmează o perioadă de regresie pînă la sfîrşi'ul perioadei. Sînt probabile polemici şi disensiuni de principiu cu partenerul, iar viaţa sentimental-amoroasă va avea de suferit. Două evenimente familiale vă vor pune pe gînduri. O veste de departe (vineri) va mai însenina cerul dv., iar sănătatea parcurge şi ea o perioadă cu oscilaţii nedorite.

SAGETĂTOR (22.11—20.12) : Spiritul dv. agresiv, dar lucid, va avea de înfruntat cîteva evenimente mai deosebi'e, în special pe plan profesional. Veţi şti să ieşiţi învingă'or din toate confruntările, însă cu preţul unor mări consumuri psihice. O Balanţă sau o Fecioară vă va dezamăgi şi vă va crea clipe amare. Atenţie la o promisiune neonorată, care se poate întoarce împo'riva dv.

CAPRICORN (21.12.—19.01) : Soarele, Uranus şi Neptun, formînd un fel de gardă personală, vă va evidenţia ca pe un spirit elevat, cu reuşite sociale şi profesionale deosebite. To'ul vă merge din plin, sînteţi exuberant, plin de iniţiative favorabile. Curba financiară cunoaşte un apogeu la finele săptămînii, cînd mari satisfacţii materiale şi spirituale vă vor alimenta din plin elanul sufle'esc. Posibile contradicţii cu un Scorpion.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02) : Aş putea traduce situaţia din constelaţia dv. ca fiind motorul unei frenezii sen'imental-amoroase cu parametri din cei mai mari (marţi-vineri). Complet detaşat de problemele sociale şi materiale, trăiţi din plin poezia vieţii, indiferent la vicisitudinile care vă asediază. Nonconformismul dv. nativ iese din plin în evidenţă şi vă zideşte un fel de paravan psihologic împo'riva tuturor necazurilor potenţiale. Luciditate şi optimism sînt etichetele acestei săptămîni.

PEŞTI (19.02—20.03) : Cu Soarele, Luna şi Mercur în constelaţie, 'otul vă merge din plin. Creativitatea dv. va avea un suport de nădejde în inspiraţia şi fantezia care vă animă. O reuşită profesională şi socială se profilează la finele perioadei, pe fondul unor implicări active. Forţele dv. spirituale proaspete vă vor ajuta să luaţi două decizii favorabile (marţi, miercuri) cu bătaie lungă. Atenţie la un Taur şi un Scorpion, care tind să vă inhibe.

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Aeronautică

Din pleiada gînditorilor şi inventatorilor în ale aeronauticii universale face parte şi ofiţerul Gheorghe Varlam-Ghiţescu (1858-1938). Acesta a fost preocupat de baloanele cu schelet metalic care pot fi dirijate în scopuri comerciale şi ştiinţifice. În deceniul IX al secolului trecut Varlam-Ghiţescu a susţinut mai multe conferinţe pe această temă.

Unicate faunistice

O scrisoare trimisă de dl. Sîrbu Ilie din satul Feneş, comuna Armeniş, judeţul Caraş-Severin, la data de 28 septembrie 1992 mi-a parvenit la începutul lui aprilie '93 (iată un record pe care-l dorim unicat). Sîntem informaţi despre naşterea, în doi ani consecutivi, de către aceeaşi vacă, a doi viţei cu grave malformaţii. Astfel, în 1983, în grajdul cetăţeanului Copăcean Simion din Feneş s-a născut un viţel fără un picior din faţă ; acesta avea numai o piele terminată cu copita. Anul următor a fost fătat un viţel fără anus, care nu a supravieţuit. Dar dacă tot a venit vorba despre astfel de anomalii genetice, să mai amintim două cazuri din presa de altădată. Astfel, la Muzeul zoologic al Universităţii din Cluj-Napoca era expus scheletul unui viţel cu patru picioare în faţă şi două în spate. Tot aici s-a aflat şi scheletul unui bivol care ne trimite la mitologie : avea două capete perfect configurate şi şase picioare (patru în faţă). Şi să ne aruncăm privirea şi peste ocean, în acelaşi domeniu : în anul 1934, în statul american Kentucky s-a născut un viţel fără ambele picioare din faţă, iar sursele americane de presă relatau că acesta se învăţase să umble biped... (luăm ştirea sub rezervă, poate a apărut de 1 aprilie).

Ziua păcălelilor, moştenire de familie

Pentru capitolul coincidenţa datei de naştere, semnalăm unul din cele mai curioase cazuri : în familia d-lui Moldoveanu Ion din Constanţa, tatăl acestuia s-a născut la 1.04.1908, dînsul s-a născut la 1.04.1932, iar fiul acestuia a venit pe lume la 1.04.1963... Sperăm ca fiul acestuia din urmă să nu se abată de la „tradiţia" paternală. Recordul mondial (din Guinness) este de patru generaţii, sînteţi foarte aproape.

GUINNESS BOOK

MINUNILE INIMII

Cu inima sau cu dragostea omului nu-i de glumit. Acest organ care pompează sînge, devenit simbol-cheie al iubirii, poate avea evoluţii spectaculoase şi poate stabili recorduri incredibile, chiar şi atunci cînd nu funcţionează. Capitolul dedicat de Guinness celor mai îndelungate opriri ale inimii, după care activitatea ei a reînceput cu succes, este de-a dreptul fascinant. Recordul mondial absolut al perioadei după care inima a reînceput să bată este de 4 (patru) ore. Este vorba de pescarul norvegian Jan Egil Refsdahl (născut în 1936). La data de 7 decembrie 1987, acest bărbat intrat în istoria medicinii a căzut peste bord, în apele îngheţate ale riului Bergen. Cînd a fost transportat la spitalul Haukeland, temperatura corpului său ajunsese la 25° Celsius, iar inima se oprise. A urmat o luptă formidabilă pentru recuperarea lui, utilizîndu-se sisteme de reanimare, în care s-au folosit plămîni şi inimă artificială. După patru ore de tentative perseverente, omul şi-a revenit...

Al doilea loc în acest clasament nefericit (sau fericit, depinde cum priviţi lucrurile) este ocupat de americanul Allen Smith. La vîrsta de doi ani, acesta a căzut în apele reci ale riului Stanislaus, delîngă localitatea californiană Oakdale (era data de 9 octombrie 1968). Temperatura corpului ajunsese la 21°C. A fost dus de urgenţă la Modesto Memorial Hospital. Din nou luptă pe viaţă şi pe moarte. După două ore, inima băieţelului s-a pus din nou pe treabă, redîndu-i o copilărie pe care mulţi o credeau pierdută.

Aceste două cazuri de excepţie sugerează că inima nu este numai un simbol al dragostei faţă de aproape, ci şi faţă de sine.

HARTA MÎINII

8. Mijlociul sau degetul destinului. În tradiţia morfoposih'omă a acestui deget se întîlnesc opinii contrare, dar şi convergente. Astfel, pentru romani degetul mijlociu — medius — era un semn al distincţiei, dacă era lung, suplu şi fără nodozităţi. El este axa de simetrie a palmei şi pare un suveran încadrat de-o parte şi de alta de o gardă personală. Mijlociul este degetul lui Saturn, planeta geniilor. Conform rolului de antenă jucat de fiecare deget, cu cît acest „rege" este mai impunător, cu atît calităţile posesorului sînt mai elevate. Este un simbol al eleganţei, care poate însă ascunde şi mari vicii...

Despre viciile oglindite de mijlociu vorbesc chiromanţii Evului Mediu. Acestia i-au atribuit, fără îndurare, denumiri latinizate precum infamus, obscenus, impudicus etc. Este în acest punct de vedere o contradicţie sau o completare ? Evident, este o completare, căci în orice geniu clocoteşte o contradicţie.

Cu cît acest deget este mai gros, fără să-şi piardă din semeţie, cu atît persoana va fi mai ancorată în probleme ale spiritului şi mai puţin în ale materiei. Cărturarii şi filosofii au asemenea degete. Dacă mijlociul este subţire şi denotă un rafinament deosebit, atunci apar şansele de perversitate, de vicii obscure voalate cu grijă de o cosmetică înşelătoare, comportamentală. Obsesiile sexuale pot deturna complet destinul acestor subiecţi.

Dacă a treia falangă (cu unghie) este ascuţită, vom avea de-a face cu o inteligenţă vie, dinamică, bazată pe o intuiţie şi o memorie de excepţie. Dacă falanga oferă eterului o formă pătratică, subiectul nu va face nici un pas fără să aibă raţiunea de partea lui. Sînt oameni cu o puternică disciplină în gîndire, cei cărora le sînt favorabile meseriile de căutare şi interpretare a noului, în orice domeniu.

Sînt situaţii cînd inelarul este aproape la fel de lung cu mijlociul (diferenţa fiind de o jumătate de unghie sau mai puţin). În acest caz, persoana respectivă are o nativă înclinaţie spre arte. Este cazul fericit al întîlnirii lui Saturn (mijlociul) cu Soarele (inelarul), care se vor completa în conturarea unui spirit elevat artistic, cu mare sensibilitate pentru frumos şi armonie în general.

DINAMITA NUMITĂ ŞARPE

Şarpele vine puternic din urmă şi atacă pe toate planurile ! Iată cum am putea prefaţa zodia Şarpelui (21.04—21.05) din acest an al Cocoşului de Apă. Cei născuţi în anii Şarpelui şi în zodia Şarpelui sînt preveniţi de calendarul şi înţelepciunea chinezeşti că acest an le va fi exprem de favorabil dacă vor şti să exploateze la maximum conjunctura atît de propice oferită în concepţie orientală.

Şarpele şi Cocoşul se află în acelaşi triunghi al afinităţilor optime. Dar la armonia semnelor se adaugă în mod fericit şi armonia metamorfozelor de esenţă. Astfel, în acest an şi mai ales în această lună vor fi privilegiaţi de soartă cei născuţi în anii Şarpelui de Foc (18.02.1977—6.02.1978) şi în anii Şarpelui de Lemn 2.02.1965—20.01.1966). Va fi un an bun şi pentru Şerpii de Apă (14.02.1953 — 2.02.1954), dar cu eforturi mai mari şi şanse mai mici.

Aşa cum am amintit la Dragon, şi Şarpele este un semn karmic, un semn dinamic al tuturor extremităţilor soartei, al deznodămîntului celor bune şi celor rele

ZODIACUL CHINEZESC

din viaţile anterioare. La Şarpe, ciclul reîncarnărilor parcă îşi trage sufletul şi face bilanţul. Cei născuţi în această zodie au, de obicei, un des'in tranşant ; se afirmă plenar, sau coboară în anonimat total. Ei nu cunosc calea de mijloc : succesul de proporţii sau eşecul cel mai amar. Însă înţelepţii chinezi avertizează : principiul unităţii Tai Chi (metamorfoza perpetuă Yin-Yang nu iartă) : triumful şi agonia se întîlnesc în decursul aceleiaşi vieţi şi se compensează pe măsura consistenţei lor.

Greu vom întîlni Şerpi fără o personalitate distinctă. Tendinţa nativă de a se afirma diverge înspre bine şi rău. Este un temperament imposibil de stăpînit, chiar cînd persoana constientizează acest lucru, Şerpii se află mereu la pragul psihologic al existenţei. Ei gustă din plin, uneori cu o tentă sinucigaşă, senzaţiile tari, momentele de cotitură, încleştările dure. Sînt oamenii care detectează foarte repede slăbiciunile semenilor şi îşi alcătuiesc minuţios planul de atac, strategia de exploatare a vulnerabilităţii celorlalţi. Dacă nu eşti bine înarmat psihic şi mental, acţionezi faţă de ei ca un hipnotizat, căci Şarpele are această putere.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Nu, draga mea **NICOLETA T. (Bucureşti)**, povestea ta nu-i deloc atit de complicată pe cit crezi ; şi, vai !, nu-i nici „ca-n filme", după cum îmi scrii. În general, fiindcă veni vorba, dacă facem cumva greşeala să privim filmele cu aceeaşi înţelegere pe care o avem faţă de viaţa noastră (şi invers !), păţim ce-ai păţit tu de cîteva luni încoace. Dacă, atit de fericită fiind, nu te-a înteresat cîtuşi de puţin să afli ceva mai multe despre prietenii tăi, zău că nu pricep de ce te miri şi suspini că primul s-a însurat după cîteva luni iar celălalt era deja însurat şi mai avea şi-un copil ! Ce pot să spun, fată dragă, decît că un plus de atenţie faţă de cine ne sînt prietenii ne-ar scuti de multe suferinţe inutile. Altminteri, vom avea şi pe mai departe parte de fericiri „ca-n filme", de două ore, dar şi de suferinţe cît un bilet la cinema...

■ Pe scurt, la virsta asta, draga mea **GRAŢIELA I. (Bucureşti)**, toate ne par a fi sau **doar albe** sau **doar negre**. Această „optică" asupra vieţii ne şi împinge, de altfel, să avem convingeri tari ca piatra, categorice pe care, dacă ni le schimbăm, apoi o facem la 180 de grade ! Într-un anume sens, acea prietenă care te întreba „cîţi doi ani ai ?", să ştii că avea dreptate ! În faţa **vieţii adevărate** — nu a aceleia pe care o visăm, ne-o închipuim sau credem că este —, chiar dacă nu ne place s-o recunoaştem, sîntem încă neaju'orate fiindcă ne lipseşte... cum să spun, acea flexibilitate a gîndirii dată (ne place sau nu, asta e !) de **maturitate**, cu ajutorul căreia ştim că toate-n viaţă **aparent** sînt albe sau negre, **în realitate** ele avînd infinite nuanţe, ca şi spectrul razei de soare... Şi tocmai de-aceea rolul părinţilor noştri în „dezvăluirea curcubeului" vieţii, dacă ştiu să ne fie prieteni, dacă ştiu să se poarte cu tact şi delicateţe, menajîndu-ne sensibilitatea, susceptibilităţile, dorinţa de a judeca „independent", este mai mult decît esenţial. Ştii, egoismul specific virstei ne face să cerem tuturor înţelegerea pe care o refuzăm altora, în primul rînd chiar părinţilor noştri — care numai ei, săracii, ştiu cîte necazuri îndură pentru noi. În orice caz, multe din suferinţele noastre sufleteşti pe care le trăim la această virstă nu ne-ar atinge dacă şi noi şi părinţii am face efortul cinstit, sincer, deschis şi prietenesc spre înţelegere, spre respectul reciproc cuvenit... Dar fii liniştită ! Nu eşti tu prima în istorie care e „neînţeleasă" de părinţi şi care simbetele seara le petreci în „camera de reculegere", ascultîndu-l pe Michael Jackson ! Atita doar că „pe vremea mea" îi ascultam pe Beatles şi Bob Dylan, mama mea asculta tangouri iar bunica — valsuri şi romanţe...

■ Ia să vedem, deci, draga mea **MARY S. (Bucureşti)** : mai întîi el te iubea la nebunie dar tu îl socoteai „ciuca băşcăliilor". Pe urmă, „din milă", zici tu, ai acceptat să fiţi prieteni. Atît de prieteni încît, „după o lună de zile" te-ai şi îndrăgostit de el atît de tare că ţi-ai dorit să te culci cu el „dar el nici n-a vrut să audă de aşa ceva" ! Însă vai, băiatului îi plăcea singurătatea şi, ce ţi-ai zis, „ia să-i dau eu papucii" ! Cum ai zis, aşa ai şi făcut, chiar dacă tu „sufereai" eroic ; pe urmă, el îţi propune să-ţi fie „frate geaman", tu îl iubeşti nevoie-mare, însă cea mai bună prietenă a ta (aşa prietenă mai zic şi eu ! Fereşte-mă, Doamne !), „vrea să se distreze" şi „se dă la el, toată ziua stă în braţele lui şi se pupă" de faţă cu tine. De data asta te convingi că el „este un prost", dar tu „suferi" mai departe de nu mai poţi şi-l vrei înapoi, el îţi zice că doar pe tine „te iubeşte" dar „nu-l pregătit" şi tu rîzi de el cît te ţin puterile. Măi, fată dragă, nu-mi dau seama, zău, care din voi doi e mai neserios ori mai infantil în înţelegerea iubirii. Babilonia asta dezordonată, din care-mi ceri să-ţi „ghicesc viitorul", spune şi tu, ţi se pare cumva că-i povestea lui Romeo şi Julieta ? Că-i „un roman" ? ! Dacă-i „roman", nu cred să coste mai mult de cîţiva lei, cu toată inflaţia...

LAURA

Sub reflector SIDA

AZT, un medicament unic

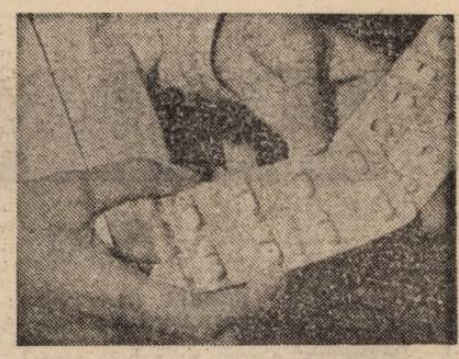

AZT, medicamentul a cărui denumire oficială este Zidovudine, folosit în întîrzierea evoluţiei infecţiei cu HIV, a fost pus în valoare în 1986. Bolnavi care prezentau manifestări clinice grave corespunzătoare stadiului IV al infecţiei au fost supuşi unor tratamente cu acest medicament. S-a observat atunci că frecvenţa apariţiei infecţiilor oportuniste, a afecţiunilor maligne, precum şi numărul deceselor, a scăzut în rîndul acestor pacienţi comparativ cu cei netrataţi. După efectuarea acestui studiu, numeroase altele au confirmat rezultatul. S-a tras totodată concluzia că, AZT-ul acţionează şi asupra semnelor clinice (pierderea în greutate, febră etc.), acţionînd favorabil. De asemenea, s-a observat şi ameliorarea encefalitei datorate infecţiei cu HIV.

Efectul benefic al AZT-ului asupra deficitului imunitar este rapid. Numărul limfocitelor CD4+ creşte semnificativ. Din păcate însă efectul pozitiv este tranzitoriu şi adesea, după cîteva luni de tratament, se poate ajunge la stadiul iniţial. Evoluţia clinică este şi ea supusă unei evoluţii similare, şi după o anumită durată (variabilă de la caz la caz), infecţia îşi face din nou simţită prezenţa.

Studii mai recente ale specialiştilor americani au încercat să evalueze efectele AZT-ului în stadiile mai puţin avansate ale infecţiei. Ele au avut în vedere bolnavi asimptomatici sau puţin simptomatici, al căror număr de limfocite CD4+ se afla totuşi cuprins între 200 şi 500 (deci foarte scăzut, demonstrînd o depreciere serioasă a sistemului imunitar). Rezultatele studiilor evidenţiază faptul că după o durată medie de tratament de un an, evoluţia clinică spre un stadiu mai avansat al infecţiei a fost redusă prin tratament, comparativ cu un lot de bolnavi aflat sub tratament placebo.

Un studiu franco-britanic, aflat încă în desfăşurare, şi-a propus studierea efectului AZT-ului comparativ tot cu un placebo, asupra pacienţilor asimptomatici, aşa cum au făcut şi cercetătorii americani. Studiul se întinde pe o durată de trei ani, avînd drept obiectiv principal cunoaşterea cît mai exactă a momentului optim pentru demararea tratamentului cu AZT. Aceasta, pentru că datele obţinute pînă în prezent privind eficacitatea AZT-ului sînt destul de insuficiente. Prelungirea duratei de supravieţuire în raport cu aplicarea unui tratament tardiv, de exemplu, nu a fost studiată îndeajuns. De asemenea, nu se cunoaşte gradul de toxicitate a acestui medicament asupra organismului, atunci cînd este administrat pe termen lung. Nu sînt identificate nici suşele virale rezistente la AZT.

AURORA POPESCU

POSTA by Air Mail

Marian din Ploieşti : Din păcate anul acesta nu a fost prevăzută în buget suma necesară înfiinţării unei facultăţi de... parapsihologie. Să sperăm că anul viitor va fi pe lista priorităţilor.

Olaru D. din Dragomireşti oferă spre publicare revistei noastre un articol despre efectul de piramidă, contra sumei de 60.000 lei. Deşi despre acest lucru s-a mai scris în „Magazin", s-ar putea să luăm în considerare oferta dv. în momentul în care inflaţia va creşte cu 1 000 la sută.

În ceea ce priveşte stirea din p. 16, despre efecte de piramidă, vă anunţăm că a fost o glumă de 1 aprilie.

H. P. din Bacău : Consultaţi un radioterapeut. Nu excludeţi însă şi contactul cu un homeopat.

Tircu Mariana din Turda : Ne „întristează" faptul că în oraşul dv. sînt cozi la revista „Magazin". Să sperăm că în afară de revista noastră şi excelentele sucuri produse de dozatoarele FRESCO, nu vor mai exista motive de îngrijorare privind acest fenomen de tristă amintire.

Monica din Constanţa : Defectul pe care-l acuzaţi nu e în măsură să anuleze calităţile dv. fizice. Nu încercaţi să-l ascundeţi, uneori efectul e contrar, atrăgînd atenţia asupra lui. Deşi vă încorsetează psihic, trataţi-l ca pe un dar natural care nu vă poate influenţa cu nimic... destinul. Viaţa prezintă un spectru atît de larg de posibilităţi şi... surprize plăcute încît doar un pesimist incurabil îi poate întoarce spatele. Ceea ce nu e cazul dv.

Alexandrina Nanu : Regretăm dar nu deţinem date suplimentare legate de electro-neuro-stimulatorul care vă interesează.

Ion Hoinaru din Bucureşti oferă cultivatorilor de cartofi o informaţie interesantă : pentru combaterea gîndacilor de cartofi pe lîngă metodele cunoscute, este recomandabilă plantarea pe suprafaţa cultivată cu cartofi, a semînţelor de cînepă la fiecare metru.

DORIN MARAN

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

19.04. — 25.04.

LUNI

Programul 1 : 9,00 Lumină din lumină 10,00 Lumea copiilor 11,00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,25 Desene animate 11,50 Tradiţii 12,30 Din albumul celor mai frumoase melodii populare 13,00 Actualităţi 13,10 Video-Magazin 16,45 Magazin în limba maghiară. Film artistic : ŞI VRABIA E O PASĂRE (Ungaria, 1968) 18,15 Confluenţe 19,00 Tezaur folcloric 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,40 Melodii de neuitat. 21,20 Teatru TV. Filumena Marturano de Eduardo de Filippo 23,05 Un zîmbet şi un cîntec 0,05 Actualităţi 0,20 Repriza a treia

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Veniţi cu noi pe programul doi ! Paştele la români 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM 21,30 Lumea sportului 22,00 TV 5 Europe 22,35 Magazin automoto

MARŢI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Bonanza 12,50 Lumea copiilor 14,00 Actualităţi 14,10 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Convieţuiri-magazin 17,00 Actualităţi 17,05 Medicina pentru toţi 17,35 Salut, prieteni ! (I) 18,35 De la lume adunate... 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Viaţa între subvenţii şi compensaţii 20,50 Sport 20,55 Film serial. Midnight Caller (SUA, 1989) 22,00 Azi în prim plan 22,45 Farmecul sambei şi al bossa-novei 23,15 Actualităţi 23,40 Salut, prieteni ! (II).

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Studioul de literatură 18,05 Film serial. Hoţomanii (SUA 1964) 19,05 Sport-studio 20,00 Actualităţi 20,35 Tribuna nonconformiştilor 21,00 TVM 21,30 Spectacol de balet în serial 22,00 TV 5 Europe 22,35 Divertisment internaţional

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Maguy 13,00 Lumea copiilor 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,55 Fotbal 17,50 Panoramic muzical 18,05 Televiziunea vă ascultă ! 18,35 Arhive folclorice 19,00 Reflector 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Viaţa între subvenţii şi compensaţii 20,45 Sport 20,50 Telecinemateca. Varianta (SUA, 1973) 22,35 Azi în prim plan 23,20 Actualităţi 23,35 Simpozion 0,30 Fotbal : F.C. Bruges — Olympique Marseille.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Worldnet 17,20 Teatru TV. O întîmplare de Horia Lovinescu 18,30 Emisiunea în limba maghiară 20,00 Actualităţi 20,35 Studioul muzicii de cameră 21,00 TVM 21,25 Fotbal : F.C. Bruges — Olympique Marseille

JOI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Noii aşi ai cerului albastru 13,00 Lumea copiilor 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Telediscul muzicii populare 19,00 Documentar 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Viaţa între subvenţii şi compensaţii 20,45 Sport 20,50 Film serial. Dallas 21,50 Reflecţii rutiere 22,05 Azi în prim plan 22,50 Oaspeţi ai Festivalului Internaţional „Cerbul de Aur" 23,10 Actualităţi 23,25 Confluenţe.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Ecranul 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convieţuiri-magazin 18,55 Diamond Awards Festival, 1990 (II) 19,30 Cărţi şi idei 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM 21,30 O viaţă pentru o idee 22,00 TV 5 Europe 22,30 Stadion

VINERI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 Transmisiune directă a slujbei religioase de Sfîntu Gheorghe de la Mănăstirea Cernica 12,00 Descoperirea Planetei 12,30 Desene animate 13,00 Lumea copiilor 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Teleşcoală 16,00 S.O.S. Natura ! 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualităţi 17,05 Gong ! 17,35 Pro Patria 18,35 Cine-a zis dorului dor... Cîntece populare 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Viaţa între subvenţii şi compensaţii 20,50 Sport 20,55 Film serial. Destinul familiei Howard 22,00 Azi în prim plan 22,30 Pe aripile muzicii 23,00 În obiectiv : Radu Cîmpeanu 23,30 Actualităţi 23,45 Magazin cinematografic 0,45 Medalion Ion Cristinoiu

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Sport-magazin. Campionatele internaţionale de gimnastică ritmică ale României. Transmisiune directă 18,00 Emisiunea în limba germană 19,00 Concertul Orchestrei de cameră a Radioteleviziunii 21,00 TVM 21,30 Viaţa spirituală 22,00 TV 5 Europe 22,35 Refrene fără vîrstă

SIMBĂTA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca ! 10,00 Actualităţi 10,10 Tip-top, mini-top 11,00 Film serial pentru copii 11,30 Tradiţii 12,00 Alfa şi Omega 13,00 Ora de muzică 14,00 Tranzit TV. Ora 25. Ştiri. Desene animate (ora 14,05) Don Coyote şi Sancho Panda. Atlas. Concursul emisiunii. Film documentar : Enigmele Anzilor (Germania). Sport (17,35). Film serial (ora 18,35): Povestiri cu final neaşteptat. Reportaje. Mapamond Teleenciclopedia (ora 19,15). Actualităţi (ora 20,00). Editorialul săptămînii (ora 20,35). Politica în top. Film artistic (ora 21,15): Caracatiţa 23,10 Film serial. Midnight Caller 24,00 Rythm and blues show.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Film artistic. Visînd la Niagara (Bulgaria) 18,40 Farmecul operetei 19,00 Campionatele internaţionale de gimnastică ritmică ale României 20,00 Actualităţi 20,35 Jazz-Magazin 21,00 TVM 21,30 Studioul muzicii contemporane 22,00 TV 5 Europe 22,35 Varietăţi internaţionale

DUMINICA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 10,00 Actualităţi 10,10 Abracadabra ! 11,00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,30 Lumină din lumină 12,30 Viaţa satului 14,00 Actualităţi 14,10 Poşta TV 14,20 Video-Mazagin — „Turnul Babel" 16,30 Învingătorul 17,00 Concursul internaţional de dans sportiv „Bucureşti '93" 18,00 Dallas 18,55 Fotbal : Dinamo — Steaua 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Cianura spumoasă (SUA, 1983) 22,15 Convorbiri de duminică 22,50 Actualităţi 23,05 Maeştrii teatrului românesc

Programul 2 : 14,50 Automobilism 17,00 Actualităţi 17,05 Serata muzicală TV 19,30 Oraşe şi civilizaţii 20,00 Actualităţi 20,35 Pop-club 21,00 TVM Mesager 21,30 Concertino 22,00 TV 5 Europe 22,35 Mondomuzica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

FIZICA NUCLEARĂ ŞI CHIRURGIA CRANIANĂ

Este ştiut că în materie de chirurgie, cele mai delicate operaţii sînt cele efectuate pe creier, după deschiderea cutiei craniene.

În acest scop, a fost realizat dispozitivul denumit „Gamma Unit", creaţie a atomiştilor şi medicilor de la Institutul Karolinska din Suedia. Acest dispozitiv se poate folosi pentru anumite intervenţii pe creier, cu condiţia ca acestea să nu depăşească o profunzime mai mare de 3 cm faţă de suprafaţa creierului, nefiind nevoie de deschiderea cutiei craniene. Este vorba despre un fel de cască, asemănătoare celor de la saloanele de coafură. Cele realizate în Suedia au un diametru de aproape doi metri, iar în interiorul lor se află 201 surse de cobalt radioactiv Co^{60}, fiecare sursă dispunînd de o activitate de circa 30 curie. Aceste surse sînt astfel aranjate în interiorul căştii încît, prin cumulare faţă de un anumit punct, de pe creier, să totalizeze circa 6 000 curie, ceea ce este foarte mult. Printr-o serie de alte tehnici — scanner, angiografie, rezonanţă magnetică nucleară etc. — aplicate asupra cutiei craniene ce determină în prealabil locul unde urmează să aibă loc intervenţia prin iradiere. Determinarea exactă a acţiunii radioactive, trebuie în prealabil calculată, atît în ceea ce priveşte durata iradierii cît şi succesiunea acestor tratamente. Iradierea pacientului nu durează prea mult, cam între 30 şi 120 minute. Pacientul nu simte absolut nimic în timpul tratamentului. După tratament, doar unii pacienţi manifestă dureri de cap şi senzaţii de vomă, citva timp. Pînă în prezent, există 12 căşti în SUA, 8 în Japonia, 2 în Coreea de Sud, 1 în Argentina şi 9 în Europa Occidentală. O astfel de instalaţie costă circa 4 milioane dolari.

Răspîndirea acestor căşti — minune în lume este condiţionată de reducerea preţului de cost, care se poate realiza numai prin mărirea comenzilor.

Ing. LIVIU MACOVEANU

Va fi învinsă maladia Alzheimer?

Oamenii de ştiinţă au făcut un pas decisiv înainte în studierea cumplitei maladii a lui Alzheimer. Astfel, a fost identificată, în premieră pe plan mondial, o enzimă care joacă un rol esenţial în procesul de distrugere, care, la persoanele atinse de maladia luiAlzheimer, duce la dispariţia ţesutului cerebral. Enzima a fost localizată de cercetătorii de la Institutul Max Planck din Hamburg (Germania). Enzima a fost descoperită în timpul analizelor structurale, care au relevat faptul că moleculele în formă de fir sînt „căile ferate" pentru transportul compuşilor în fibrele nervoase. Rezultatele studiilor complexe efectuate la Institutul Max Planck au indicat faptul că persoanele atinse de maladia lui Alzheimer reprezintă un fel de „depozit de albumină". Această maladie face ca persoanele atinse de ea să regreseze intelectual şi fizic pînă la nivelul copiilor. Numărul persoanelor lovite de maladia lui Alzheimer se ridică numai în Germania la circa un milion. (S. F.).

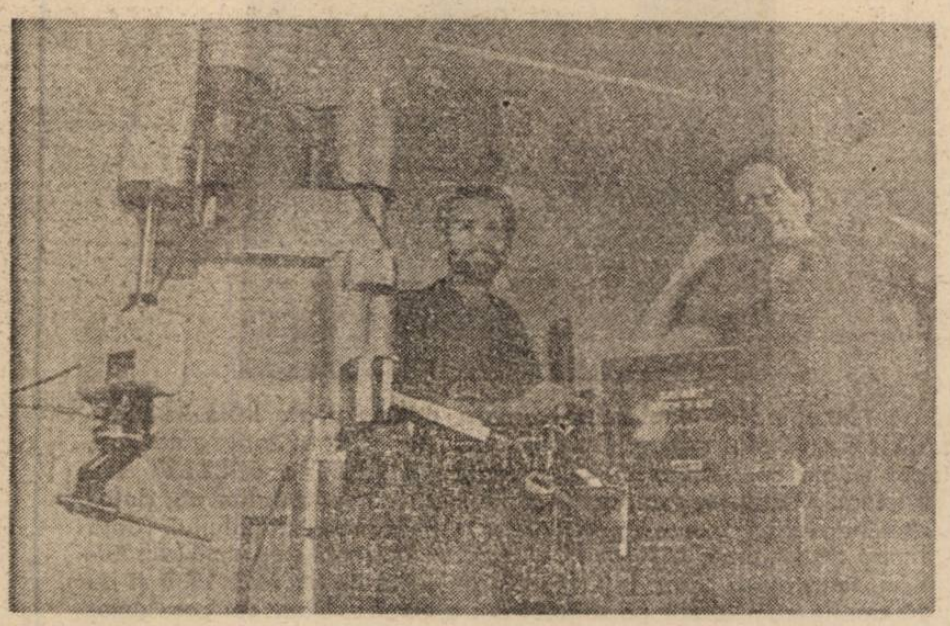

Robodoc, robotul chirurg

Robotul-chirurg pus la punct de medicii americani William Bargar şi Howard Paul a realizat recent prima fotografie robotizată a unei proteze. Robodoc este o maşină dotată cu cinci posibilităţi diferite de manevră, care a reuşit în premieră penetrarea osului femural al unui pacient, pentru a plasa acolo o proteză. Pilotat de două microprocesoare şi de medicul chirurg, Robodoc permite obţinerea unei precizii imposibil de atins de către om, avînd ca rezultat faptul că 90 la sută din proteza aplicată se află în contact cu osul femural, faţă de numai 40 la sută în cazul unei intervenţii umane. Această performanţă garantează o mai mare eficienţă a protezei.

Aparatul a fost construit de echipa condusă de dr. William Bargar, de la Sutter General Hospital din Sacramento (California), la capătul a numeroase încercări. Roboţii erau şi anterior folosiţi în intervenţiile chirurgicale, dar numai pentru a ghida mîna medicului chirurg. William Bargar şi-a exprimat convingerea că Robodoc se va putea adapta şi la realizarea altor noze de proteze articulare, din alte zone ale corpului uman, în afara genunchiului. **(Ş.F.)**

Medicii americani William Bargar (în stînga) şi Howard Paul stau alături de recenta lor realizare — robotul-chirurg Robodoc.

Plante tinctoriale

Înaintea apariţiei coloranţilor de sinteză, în industria casnică precum şi în industria textilă, industria pielei şi a blănurilor se foloseau coloranţi naturali extraşi în special din lumea plantelor. Dintre plantele tinctoriale, în primul rînd trebuie să amintim **roiba** sau **garanta**, o plantă mică, ierboasă, cu tulpina aspră agăţătoare, cu florile albe — gălbui ce creşte şi acuma în stare sălbatică, pe dealuri şi prin vii.

Arealul ei este vast: Europa, Asia Centrală, Japonia. Din rădăcina şi tulpina acestei plante se extrăgea şi se mai extrage o substanţă colorantă roşie, numită — ALIZARINA. Numele de alizarină, provine de la cuvintele arabe — lizari şi alizari — care indicau rădăcina uscată şi nemăcinată de roibă.

Numele speciei — tinctorum — arată că este vorba de o plantă tinctorială, adică posedă substanţe colorante. Deoarece cerinţele pentru alizarină erau foarte mari, culturile de roibă s-au extins din Europa în Asia. În Europa, cultura roibei a luat un avînt deosebit, cînd Louis Philippe (Ludovic Filip) regele Franţei (1830 — 1848) a introdus culoarea roşie la pantalonii militarilor. Cultura ei decade brusc după 25 iulie 1869, cînd în Anglia a apărut brevetul pentru prepararea alizarinei sintetice. O zi mai tîrziu, exemplul era urmat de Germania.

Scumpia, un arbust, din familia Ana conţine un colorant galben — fisetină care se foloseşte la colorarea mătăsii, lînii, pielei. Cu mordant cromic (Cr), scumpia dă o coloraţie brună — roşcată, cu mordant stanic (Sn) — o coloraţie roşu — portocaliu (prin mordant se înţelege o substanţă care fixează substanţa colorantă pe fibra textilă). Un extract concentrat de scumpie aflat în comerţ poartă numele de cotinină.

Sofora este un arbore înalt, cu frunze imparipenate. Mugurii săi nedezvoltaţi conţin un colorant galben — rutina — folosit de chinezi pentru a colora mătasea în galben.

Nucul conţine în frunzele tinere şi mai ales în părţile verzi ale capsulei un colorant numit „Juglona", derivat al naftochinanei, ce colorează lîna şi bumbacul în negru. Juglona este un izomer al „lawsonei", un colorant negru care se găseşte în planta „henna". Lawsonea, inermis, cunoscută de pe timpul egiptenilor, era folosită la vopsitul părului şi pielei în negru. Cuvîntul „Juglans" înseamnă „ghinda lui Jupiter."

Sofranul are frunze ce conţin un colorant galben — crocina folosit în industria alimentară, precum şi în bucătăria gospodinelor.

Nalba sălbatică conţine un colorant — malvina — un diglicozid, folosit la culoarea părului pentru a-i da o culoare platinată.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

Alegerea antibioticelor

Nu este o problemă simplă cea a alegerii antibioticelor salutare într-un caz sau în altul; nu e vorba de «noroc», ci de realizarea unor antibiograme corecte.

Alegerea antibioticelor conjugă factori multipli. Primul factor ar fi **sensibilitatea** bacteriei agresive, sensibilitate care poate fi dedusă în primul rînd, analitic (circa 70% din toate infecţiile urinare sînt produse de Escherichia Coli sau de chimioterapice). Sensibilitatea mai poate fi dedusă şi din natura infecţiei produsă prin manopere instrumentale (b. piocianic; b. proteus). Aceste bacterii sînt sensibile la sentamicină. Antibiograma furnizează însă cele mai multe informaţii asupra sensibilităţii, cu condiţia să fie efectuată la timp, iar bolnavul să beneficieze de o antibioterapie corectă şi eficientă. Concentraţia activă a antibioticului în urină este un alt criteriu de alegere a antibioticului. De asemenea, ph-ul optim de acţiune a antibioticelor este un alt criteriu de alegere.

Antibioticele „toxice" nu vor fi folosite la bolnavii cu insuficienţă renală, iar pentru terapia cu antibiotice se vor alege medicamente puţin „toxice". La gravide se vor avea în vedere posibilele efecte adverse ale antibioticelor asupra embrionului, fătului sau mamei. Un grup de antibiotice poate fi întrebuinţat în tot cursul sarcinii; ampicilina, penicilina G şi V şi altele. Un alt grup cuprinde medicamente antibacteriene contraindicate în cursul sarcinii, mai ales în cursul ultimelor două trimestre: tetraciclinele, cloranfenicolul, biseptolul. Prenatal sînt contraindicate sulfamidele (favorizează apariţia icterului neonatal). Cloranfenicolul poate determina la făt gravul sindrom „cenuşiu", iar Eolitetraciclina poate produce mamei hepatite preliminante. Trecerea transplacentară este mult mai mare la antibioticele administrate pe cale intravenoasă. Durata optimă a terapiei este supusă şi ea în prezent multor controverse. În toate situaţiile terapia depinde de nivelul la care se află infecţia şi de natura antibioticului.

Dr. FILEA IOAN IVANA

Osteoporoza poate fi prevenită?

Osteoporoza este o maladie care afectează aproape 30% din femeile aflate la menopauză. Ea corespunde unei pierderi a densităţii osoase, astfel încît scheletul se fragilizează, pierzînd o parte din rolul său de susţinere a organismului. Începînd de la vîrsta de 50 de ani, riscul apariţiei fracturilor şi fenomenul de tasare a vertebrelor creşte, conducînd la o problemă de sănătate publică foarte serioasă. Există vreo posibilitate de prevenire a osteoporozei?

Cercetătorii susţin şi au şi demonstrat că o alimentaţie bogată în calciu poate să asigure scheletului o rezistenţă mai mare în timp. Desigur, acest tip de alimentaţie trebuie să înceapă încă din copilărie, avîndu-se în vedere că structura osului se consolidează de la naştere pînă spre vîrsta de 30 de ani. Pînă la 11 ani, se recomandă o alimentaţie care să asigure absorbţia a aproximativ 800 mg de calciu pe zi, iar la vîrsta adolescenţei în jur de 1 400 mg pe zi. La vîrsta adultă, un produs alimentar lactat la fiecare masă este suficient pentru a menţine echilibrul în calciu al sistemului osos.

Revoluţia hormonală bruscă adusă de menopauză demineralizează oasele, făcînd imperios necesară compensarea alimentară, de 1 200—1 500 mg calciu pe zi. Există o serie de minerale şi vitamine care ajută la fixarea calciului în organism: fosforul, zincul, proteinele, vitaminele K, D şi C. E necesar deci un consum bogat în legume şi fructe proaspete.

Alimentaţia nu este ,desigur, singura modalitate de luptă contra dezastrului adus de fragilizarea scheletului, dar contribuie în mare măsură la retonifierea lui. Alte modalităţi: administrarea de estrogeni şi hormoni, numai la indicaţia şi sub observaţia medicului precum şi practicarea de exerciţii fizice non-traumatice.

AURORA POPESCU

întîmplări adevărate

„Mi-am mîncat soția fiindcă mă înșela"

Opinia publică din Anglia a fost zguduită de un caz petrecut în localitatea Mold, caz care sugerează pur și simplu un subiect de film din categoria denumită „horror", analog cu întîmplarea petrecută în anul 1981 cînd un student japonez din Paris, Issei Sagawa, cuprins de o criză de nebunie, și-a ucis o prietenă de origine olandeză, Renée Hartvelt, deoarece a refuzat avansurile sale. Criminalul a secționat cadavrul și apoi a consumat o parte din carnea lui.

Scenariul din Anglia fixează ca loc de

desfășurare un orășel, Mold (situat în Țara Galilor), unde trăia John Perry (52 ani), mecanic aeronautic, cu soția, sa, frumoasa filipineză Arminda (27 ani). În ciuda diferenței mari de vîrstă, cei doi soți Perry duceau o viață liniștită, marcată doar de faptul că nu puteau să aibă un copil. Așa au trecut șase ani de conviețuire normală. Între cei doi soți au apărut, din păcate, primele divergențe, determinate fiind de crizele de gelozie ale soțului, în viața Armindei se insinuase un alt bărbat, mult mai tînăr decît soțul, identificat în persoana lui Barry Burns (un profesor la un liceu din localitate). Odată descoperită infidelitatea soției, John Perry a conceput un plan diabolic, la concretizarea sa contribuind și faptul că Arminda i-a declarat că va intenta acțiune de divorț.

Drept urmare, John Perry a trecut la înfăptuirea planului său: și-a ucis soția, i-a secționat cadavrul ca un adevărat medic legist, în mai multe părți, pe care le-a depus într-un frigider și un congelator.

În perioada următoare, în fiecare zi, John Perry se ospăta cu bucăți din carnea fostei sale soții. Situația nu a durat prea mult. Vecinii alarmați de faptul că Arminda nu mai fusese văzută mult timp și că din casa lor răzbătea un miros urît, au sesizat organele de poliție, care au operat o descindere. Cînd a fost întrebat unde este nevasta lui, John Perry a deschis foarte calm frigiderul și congelatorul unde se găseau resturile corpului secționat. Apoi, a trecut la mărturisiri povestind cu detalii (și încercînd să motiveze orbila sa faptă) cum s-au petrecut evenimentele care au dus la acest film macabru. Cînd judecătorul Alex Caribile l-a întrebat de ce a comis această crimă oribilă, John Perry a răspuns: „Am ucis-o pentru că m-a înșelat, pentru că o iubeam și nu puteam să concep să mă despart de ea."

Canibal devenit vedetă

Issei Sagawa a fost condamnat la mulți ani de închisoare, dar după trei ani și jumătate de detenție într-o clinică psihiatrică a beneficiat de o grațiere (!?) și a fost expulzat în Japonia. L-a însoțit în această reîntoarcere pe meleagurile strămoșești o tristă celebritate, care, spre uimirea tuturor și în mod cu desăvîrșire inexplicabil i-a adus mari succese. A fost acceptat nu ca un criminal odios, demn de un dispreț suveran, dar prin jocul unor interese materiale, a devenit o vedetă a mass-mediei și, implicit, a cetățenilor.

A început mai întîi să scrie cărți la îndemnul unor editori veroși, prima fiind desigur cea în care a descris macabra sa aventură, apoi altele vîndute în tiraje foarte mari. Concomitent a fost solicitat să apară ca actor în cîteva filme dintre care, primul a avut un subiect pornografic. Alături de el au apărut în filmele pomenite mari vedete ale ecranului printre care, putem cita pe Sophie Marceau, Anthony Perkins etc., în regia cunoscutului regizor japonez, Kuroshawa, care i-a scris prefața și a „colaborat" la apariția cărții „Scrisorile lui Sagawa". Inutil poate să mai adăugăm că, la susținerea celebrității odiosului criminal au contribuit și cîteva posturi de televiziune care, nu au vrut să piardă un asemenea „subiect".

Poate că la această situație a contribuit și faptul că Sagawa se bate cu pumnul în piept recunoscîndu-și vina și cerînd iertare publică, și faptul că, a scris familiei victimei sale, pentru a le cere iertare pentru gestul săvîrșit. Cu tot alaiul de succese menționate mai sus, imensa majoritate a cetățenilor și-au mărturisit dezgustul pentru acest canibal modern, care în prezent numără 43 de ani, înalt de 1,55 m și cu o greutate de numai 38 de kilograme și cu ochi reci de mort, el continuă, prin activitatea sa, să sfideze opinia publică. De reținut faptul că, Sagawa deține două titluri de absolvent universitar. În prezent el este foarte bogat și celebru. Dar nimeni nu poate uita că, tragicul sfîrșit al bietei Renée a însemnat, în afara unui sălbatic act bestial, o lugubră trambulină de lansare pentru Sagawa.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII
primul almanah cu premii, MAGAZIN 1993

Începînd de săptămîna viitoare, oricine poate intra în posesia almanahului nostru. Doritorii, inclusiv distribuitorii autorizați, pot să ne contacteze la telefoanele: **618.45.57; 618.24.27** sau **telef/fax 311.08.66.** Aducem la cunoștință cumpărătorilor că, datorită întîrzierilor inerente intervenite în tipărirea almanahului, data limită de trimitere a taloanelor pentru concursul cu premii (autoturism, televizoare color, bijuterii de aur) este de **28 MAI 1993** și nu 10 aprilie cum apare pe talonul din almanah. Doar cei care cumpără un almanah pot avea șansa de a se număra printre cîștigători!

Vă oferim, de săptămîna viitoare,
revista rebus "ARIADNA", 32 pagini, color,
realizată în colaborare cu Asociația Rebusiștilor din România,
publicație de ținută, interesantă și acroșantă.

Vă oferim, de asemenea, cărți editate de „Universal Dalsi"
• NERO • FRIDOLIN • PRINȚESA
în condiții grafice deosebite. Comision avantajos.
Contactați-ne la tel.: 618.45.57, 618.24.27,
tel/fax: 311.08.66

Societatea comercială
FEPER S.A.
oferă
noi produse pentru gospodăriile agricole:
MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 ouă
TOCĂTOR FURAJE. Capacitate: 120 Kg/oră
MOARĂ PENTRU UZ CASNIC.
Capacitate: 15-25 kg/oră
Informații la telefon: 687 67 14

verificati-vă cunostintele

MEDICALE...

1. Pînă către sfîrșitul secolului trecut, cauza maladiilor cu caracter bacterian sau virotic era necunoscută. Descoperirea bacililor a însemnat un eveniment revoluționar atît pentru știință, cît și pentru sănătatea noastră. În ce an bacteriologul norvegian A. Hansen identifică bacilul leprei? Dar bacilul atît de temutei tuberculoze, de cine și în ce an a fost descoperit?

2. Cine și în ce an reușește să pună la punct un procedeu de observare a activității cerebrale cu ajutorul electroencefalogramei (EEG)?

3. În 1953, M.C. Old (s.a.) demonstrează că, prin implantarea unor electrozi în creier, se pot provoca reacții de teamă și mînie iar în cazul cînd acești stimuli sînt de lungă durată apare stresul și chiar dereglări maladive, profunde. Care cercetători va efectua, în 1949, primele experiențe de acest gen, dezvăluind astfel existența în creier a unor centri de comandă pentru sete, foame etc.?

4. Din ce an s-a introdus în practica medicală curentă vaccinarea preventivă a nou-născuților contra tuberculozei prin bacilul Calmette-Guerin (B.C.G.)? Cînd a fost introdusă această vaccinare și în țara noastră?

5. Cînd a fost introdus incubatorul pentru născuții prematur în practica medicală?

6. În ce an a descoperit A. Fleming penicilina?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

CIBERNETICĂ

1. Termenul de **cibernetică** a fost folosit pentru prima oară în vremurile moderne de fizicianul francez André-Marie Ampère (1775—1836), într-o clasificare pe care acesta a imaginat-o în 1832, în care inclusese toate științele existente în acel moment dar și cele care, în viziunea lui, au toate șansele să apară. Potrivit lui Ampère, cibernetica ar fi făcut parte din științele sociale, întrucît s-ar fi referit doar la modul în care guvernele veghează securitatea externă a statelor și asigură în interior pacea și ordinea socială. Termenul fusese împrumutat din cuvîntul grecesc **kybernetiky** care, de la accepția restrînsă (arta de a cîrmui un vas) a devenit, încă din Antichitate, un termen ce semnifica arta guvernării în general.

2. **Daniel Danielopolu** — care a studiat mult și cu rezultate originale deosebite sistemele fiziologice legate de sistemul nervos și pe care azi, potrivit cibernetici, le numim „cu reacție pozitivă și/sau negativă": **Paul Postelnicu** — care a elaborat în 1944 un articol cu o concepție generală cibernetică absolut remarcabilă: **Ștefan Odobleja** — omul de știință care a dezvoltat o concepție amplă și unitară avînd nenumărate trăsături comune pînă la identitate, cu ceea ce, cîțiva ani mai tîrziu, s-a numit cibernetică. Cele două volume intitulate **La Psychologie consonantiste** (1938—1939) pot fi socotite cu îndreptățire **prologul** nașterii noii științe.

3. În 1948.

4. Pe baza tezei enunțate de **La Mettrie**, în secolul nostru cibernecticienii au reușit să elaboreze modele ale felului în care sînt prelucrate semnalele în sistemul nervos al animalelor și al omului, ajutînd astfel la înțelegerea funcționării unor sisteme complexe de genul sistemului nervos central, dar și segmente componente ale acestora — în cazul creierului, sistemul ce coordonează mișcarea, sistemul comunicației interumane etc.

DAN VERBINA

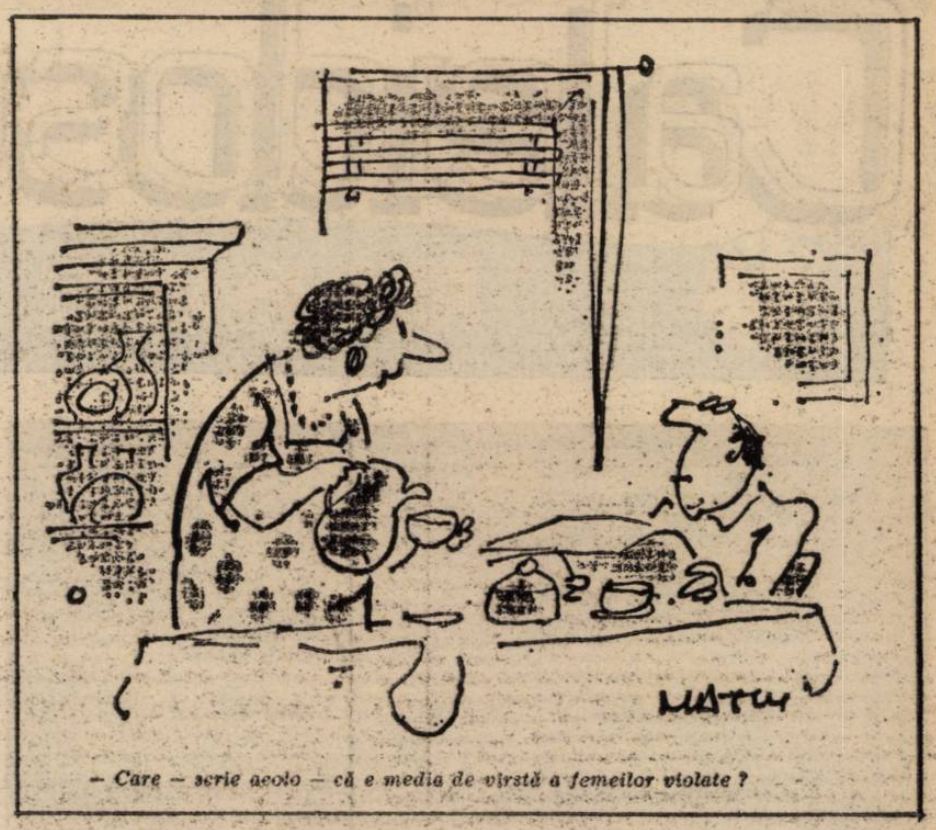

— Care — scrie acolo — că e media de vîrstă a femeilor violate?

cristale

■ Cînd zeița dragostei, Venus din Millo le-a întins un deget, îndrăgostiții l-au luat ambele mîini.

■ După ce îți aruncă mănușa, soacra se așteaptă să-i pupi mîna?

■ Lenea l-a prins în năvod, iar el se bucură că are hamac.

■ Inima care nu te mișcă, te clatină.

■ Reflecția oțetului: „Dacă și mie mi-ar sări dopul, prin ce m-aș deosebi de șampanie?

■ Dionisos ne invită să înotăm în butoi, ori Cronos vrea să pună mureturi?

■ Servilul speră să-și îndrepte spinarea ocupînd scaunul șefului.

N. PETRESCU-REDI

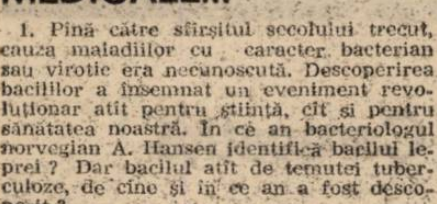

PĂTRU PĂTRATE

Cele patru pătrate numerotate (dreapta) corespund unor pătrate din desenul alăturat (chiar dacă unele sînt dispuse în alt mod.). Dvs. trebuie să aflați care sînt cele patru locuri din desen după formula caseta nr. 1 egală cu A7 etc.

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

REFLEX

Cele șapte greșeli: 1) Perciunii bărbatului sînt mai scurți 2) Fereastra casei este plasată mai jos 3-4-5). Părul femeii este mai lung, decolteul este triunghiular și lipsește buzunarul 6) Piatra cea mai mare de sub bancă 7) Pantalonii bărbatului sînt mai lungi.

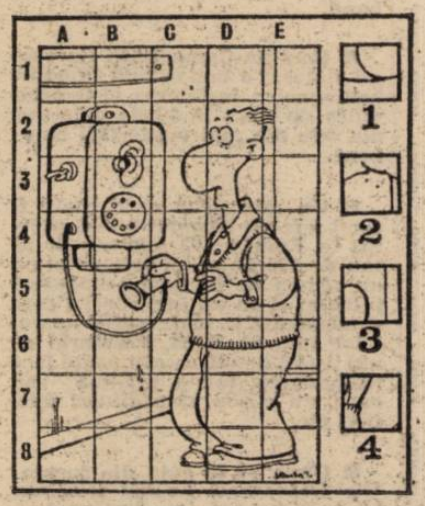

FEL DE FEL

■ **În istoria** orașului Managua, capitala statului Nicaragua sînt menționate două date de tristă amintire, provocate de pe urma unor cutremure catastrofale. Primul a avut loc în anul 1931, cînd orașul a fost complet distrus, iar al doilea în anul 1972, cînd în urma cataclismului și-au pierdut viața 30.000 de persoane.

■ **Juan Espinovos**, un șofer de autocamion din Buenos Aires, în ciuda faptului că în părțile laterale și în spatele autocamionului său a instalat steguleț roșii ca semnele de avertizare pentru alți automobiliști, a avut ghinionul ca în 11 ani de activitate să înregistreze 127 de accidente.

■ **Stelele de mare** sînt dotate cu o excepțională putere de regenerare. Chiar dacă toate brațele lor sînt mutilate, ele se refac după scurt timp.

■ **În timpul** războiului cu URSS din 1939—40, Finlanda avea în dotare vechile modele de avioane de vînătoare „Gloster Gamecock", achiziționate din Anglia în anul... 1927.

■ **Thomas Edison**, celebrul inventator american, a realizat și un megafon cu trei conuri, în stare să transmită vocea la o distanță de trei kilometri.

cînd ați rîs ultima oară

— Domnule comisar, azi dimineață m-am întors dintr-o lungă călătorie și am aflat că ați arestat un om pentru vina de a mă fi ucis.

— Prea tîrziu, domnule, individul și-a mărturisit deja fapta.

Un bărbat se duce la poliție pentru aprobare de port armă. Acolo e întrebat:

— De ce solicitați asta? Aveți așa mulți dușmani?

— Da, foarte mulți! Sînt șeful unei agenții matrimoniale...

Un român s-a hotărît să meargă într-o excursie la Paris cu nevastă-sa. Ajunși acolo, din cauza aglomerației, femeia s-a rătăcit. Îngrijorat românul s-a dus la primul post de poliție. Comisarul l-a întrebat:

— Dați-mi cîteva semnalmente ale soției dumneavoastră.

— Nu înțeleg spune românul.

— Uite, de exemplu soția mea e înaltă, zveltă, are picioare lungi, păr blond și ochi albaștri.

Românul rămîne pe gînduri cîteva clipe, apoi spune:

— Știi ce, ia las-o pe nevastă-mea, hai s-o căutăm pe-a dumitale!

DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

Șoapte de iubire

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	E	G	A	L	■	A	D	E	R	E	A
2	E	M	I	N	E	S	C	U	■	D	O	R
3	R	E	■	I	L	I	A	D	A	■	S	I
4	B	R	E	■	I	N	S	A	■	A	T	A
5	A	S	U	M	A	■	A	■	P	L	E	D
6	N	O	R	A	■	A	■	N	E	■	L	N
7	■	N	I	S	I	P	E	A	N	U	■	A
8	L	■	P	A	D	U	R	E	A	N	U	■
9	A	C	I	■	E	S	O	■	L	D	■	V
10	B	A	D	E	A	■	S	C	■	E	M	I
11	I	R	E	A	L	A	■	D	A	V	I	S
12	S	A	■	C	A	R	A	G	I	A	L	E

ORIZONTAL: **1) Autorul celebrului „Love Story" (Eric) — Scriitor român autorul romanului „Zeul iubirii" (Felix); 2) Din creația Luceafărului poeziei noastre am ales „De cîte ori iubito..." — Alean; 3) Iubire la sfîrșit! — Epopee celebră — Ultimii pași!; 4) Talia subretei! — Un dar... — Ită; 5) A-și angaja o responsabilitate — Pătură; 6) Eroina lui Ibsen — Cale! — Lene!; 7) „Să ne iubim viselе", ne îndeamnă acest scriitor român (Constantin); 8) Autorul romanului „Interogatoriu de iubire" (Bujor); 9) Cai rebusiști — Insulă în Mediterana — Calde!; 10) Regretata interpretă a melodiei „Șoapte de iubire" (Doina) — Din tasă! — Celebră casă de discuri; 11) Fantastică — Mare actriță americană, protagonista filmului „Iubirea lor" (Bette); 12) Pe cal — „Este o mare durere să iubești și o nenorocire să scapi de această durere", aforism al celui mai mare dramaturg român.**

VERTICAL: **1) A compus melodia „Dacă iubești cu adevărat" (Radu) — Regretatul autor al „Primelor iubiri" (Nicolae); 2) Poet și filozof american căruia îi aparține cugetarea „Cel care iubește își apropie măreția pe care o dorește" — „Iubirea de ...", este titlul volumului de poezii semnat de Elena Grönov; 3) Primele gînduri! — Clasic grec, autorul cugetării „Să iubim nebunește tot ce strălucește pe acest pămînt fiindcă altă viață nu ne este cunoscută"; 4) Secrete feminine — Piesă de mobilier — Judecător în infern); 5) Nume feminin — O iubire ca-n filme; 6) „Sferă" de atracție... — Aștinți — Debut artistic!; 7) În sînul familiei — Zeul grec al iubirii; 8) Autorul romanului „Cora" al cărui subtitlu este „Povestea unei iubiri naive" (Virgil) — Vine de la Nicolae — Pseudonim al lui Constantin Dobrogeanu Gherea; 9) Un anume cod... — Ustu-roi; 10) Urmă de fard! — Cap alb! — „...., cîndva", titlul unui film de dragoste care a făcut furori; 11) Personaj din serialul TV „Iubirea e un lucru foarte mare" — Nămol; 12) Iubita lui Tezeu, cea care l-a ajutat să iasă din Labirint — „Iubirea noastră a fost un...", compoziție a lui Vespasian Vasilescu.**

Dictionar: ESO, EMI, EAC, CDG.

IOAN MAIER
Tîrgu-Mureș

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

FLORI

ORIZONTAL: Crin — Ghiocel — Lotus — Nopali — Oz — Faf — D — N — N — Păpădii — Pali — O — Er — Camelie — Tot — Mușețel — E — Arasoni — Av — Lalea — Mttc — I — Begonie — Oro — Ro — R — Ie — Maur — Andiva — Dalie — Mac — Gentiana.

POȘTA REBUS

Cristina Munceaciu — Ludus: n-am putut acorda „Oscar"-ul de trecere în portofoliul nostru careului „Stele de cinema" din cauza unei greșeli tehnice majore: îngrilarea cuvîntului **Derog!** Vă reamintesc că verbele pot fi folosite doar la infinitiv și participiu trecut.

Lucian Stăncescu — Bîrlad: „Zăpada" dvs. va „cădea" la anul...

Oana Scînteie — Bîrlad: am reținut „Pe lîngă casă". „Ab latio" este prea facil... Vă aștept cu un replay. Dixit!

Antoaneta Arndt — Iași: „Biblica" dvs. păcătuiește prin numeroasele greșeli tehnice pe care le conține: 25 de puncte negre, bare, cuvinte articulate sau inexistente. Oricum, intenția dvs. este lăudabilă.

MARIAN MINCULESCU

Nr. 15 (1851) din 17 aprilie 1993

Caleidoscop

magazin

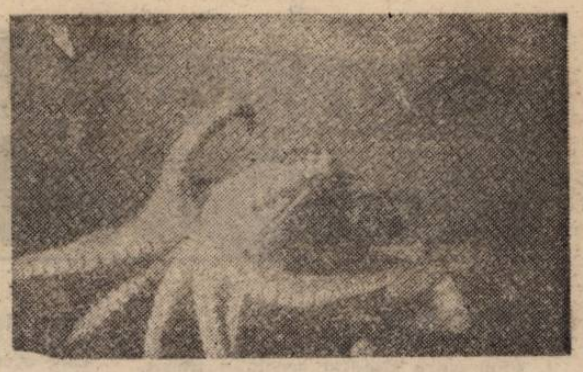

CEL MAI VECHI PLAN AL UNUI ORAŞ

Specialistul german Joachim Oelsner, de la Universitatea din Jena, ține în mîinile sale cel mai vechi plan al unui oraș din lume. Această tăblă de argilă, cu o vechime de circa 3 500 de ani, reprezintă planul orașului antic Nipur, din Mesopotamia. Această piesă unică, face parte din colecția Hilprecht de antichități din Orientul Apropiat, păstrată în cadrul Institutului de cercetări al antichității. Este vorba de cea mai mare colecție de mărturii asupra realităților Mesopotamiei antice, existentă în Europa.

CHEIA SUCCESULUI DUMNEAVOASTRĂ ÎN AFACERI!

Prin serviciile de mare publicitate pe care vi le oferim în paginile revistei noastre cu cel mai mare tiraj săptămânal, citită în întreaga țară, puteți intra în legătură cu cei mai buni parteneri de afaceri și, totodată, vă puteți face larg cunoscute produsele și serviciile firmelor Dumneavoastră!

Contactați-ne la sediul nostru,

CASA EDITORIALĂ "MAGAZIN"

Piața Presei Libere nr. 1, sectorul 1, București
Telefon: 618 24 27, tel./fax: 311 08 66
Departamentul publicitate-dezvoltare

Citiți în numărul viitor:

COMOARA UNEI EPAVE ANTICE

■ **Transplantarea organelor interne ale omului va deveni, către anul 2001, o practică obișnuită în multe orașe ale Terrei.**

■ **În Franța a fost pusă la punct fereastra „împănată" cu captatori invizibili racordați la un sistem de alarmă. Tentativele hoților de a pătrunde printr-o astfel de fereastră se soldează cu eșec, deoarece infractorul este detectat imediat. Fereastra fortată declanșează măsurile de siguranță prevăzute.**

■ **Șase țări vecine — Belarus, Letonia, Lituania, Polonia, Rusia și Ucraina — au căzut de acord să constituie un teritoriu-rezervație care să poată fi denumit „plămînii verzi ai Europei", perimetru în care natura va fi menținută în starea ei virgină. Vor fi în stare aceste state să transpună în viață principiile ecodezvoltării, care presupune dezvoltarea economiei în consonanță cu principiile protecției mediului? Nu-i o treabă ușoară, mai ales cînd lipsesc banii.**

TELEGRAME

■ **Comisia Comunității Europene a alocat o importantă sumă de bani pentru instalarea sistemelor video de pază la 40 de obiective ale sale din mai multe țări europene.**

■ **Un microscop care poate fi ținut într-un buzunar a fost realizat în Franța. El mărește de 80 sau de 100 de ori și este dotat cu un sistem de luminare modulară integrat și cu un inel special care se adaptează la toate cutiile aparatelor foto 24 X 36. Posesorul unui astfel de microscop poate face instantaneu, într-o grădină sau parc, un cliseu al pistilului unei flori etc.**

■ **Circa 90 la sută din locuințele franceze au un post telefonic. În două locuințe din trei telefoanele cu taste au înlocuit aparatele cu cadran. Se înregistrează în medie 100 de convorbiri pe lună, din care 50 la sută sînt destinate unui membru al familiei și 30 la sută prietenilor.**

Caracatiță gigant

Renate și Klaus Reith, doi germani din Stuttgart, pasionați de explorări submarine, sînt printre puținii oameni care au văzut cu ochii lor un exemplar din cea mai mare specie de caracatiță existentă în lume — „Giant Pacific Octopus". Evenimentul s-a produs în profunzimile din apropierea coastelor Columbiei britanice, din vestul Canadei. Caracatițele care vietuiesc în această apă rece și bogată în elemente nutritive depășesc cu mult mărimea medie, avînd o lungime, cu tentacule desfăcute, de peste 10 metri, și o greutate de 30 kg.

Caracatițele sînt animale nocturne, care dorm în grotele lor în timpul zilei. În „coloniile" lor există o repartiție tradițională a rolurilor: în timp ce masculul își vede de drumurile sale, femela își îndeplinește menirea principală — depunerea a circa 120 000 de ouă fecundate. Pentru protejarea progeniturii, mama caracatiță rămîne în cavernă timp de șase luni fără a se hrăni. Sacrificiile se pare că nu sînt străine nici în rîndul caracatițelor.

Protecția mediului, cea mai înaltă prioritate

Uzina Rhône-Poulenc din orașul francez Pont-de-Claix a efectuat în ultimul deceniu o politică a investițiilor masive în materie de securitate și protecția mediului, avînd un obiectiv extrem de ambițios: evitarea accidentelor de muncă. Cea mai recentă investiție o constituie o nouă platformă de incinerare a deșeurilor lichide și gazoase. Uzina și-a redus în proporție de 90 la sută, în ultimul deceniu, emisiile de dioxid de sulf în atmosferă și de patru ori cantitatea deșeurilor deversate în apă.

Uzina din Pont-de-Claix a fost construită în 1916 pentru a produce clor. Este prima unitate productivă a concernului Rhône-Poulenc din Europa. Ea și-a diversificat cu trecerea anilor gama de produse chimice, de la derivați ai clorului pînă la industria automobilului, TGV, aeronautică, rășinile epoxy și polycarbonate (compact discuri și altele). Protejarea mediului rămîne cea mai înaltă prioritate a prezentului în unitățile productive ale concernului Rhône-Poulenc.

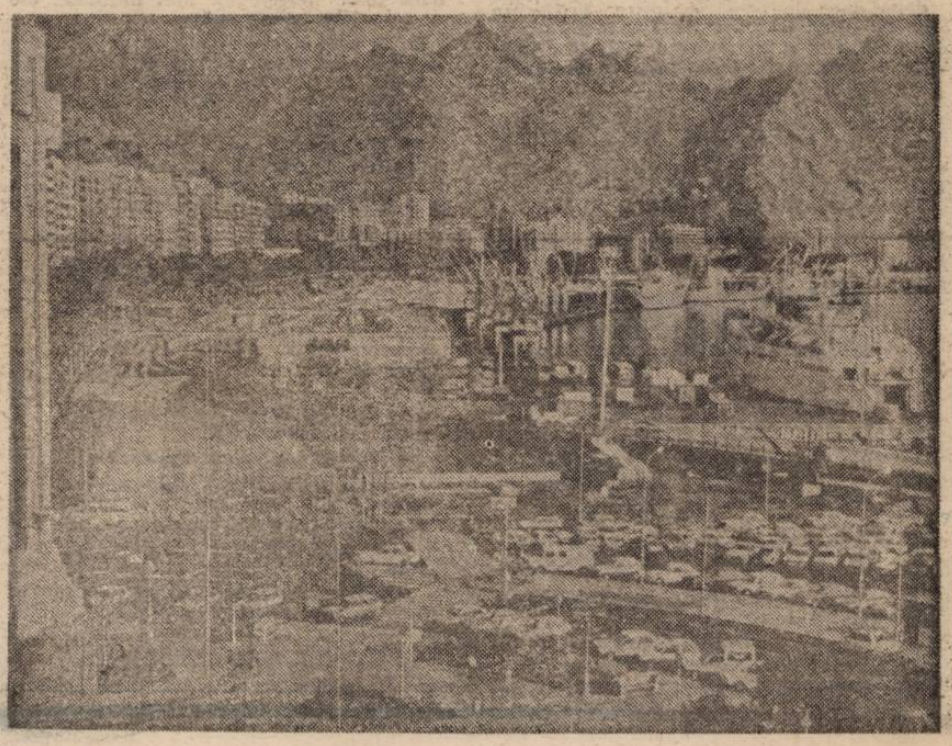

Biblioteca Județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 102 ANUL XXXVI • Nr. 16 (1852) SÎMBĂTĂ 24 APRILIE 1993 16 PAGINI 40 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Incursiune în paranormal

UN FENOMEN NEELUCIDAT, DIN PĂDUREA BACIU...

Parapsihologia la marginea necunoscutului

ATESTĂRI PSI ÎN LUMEA ANIMALELOR

Medicina la zi

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

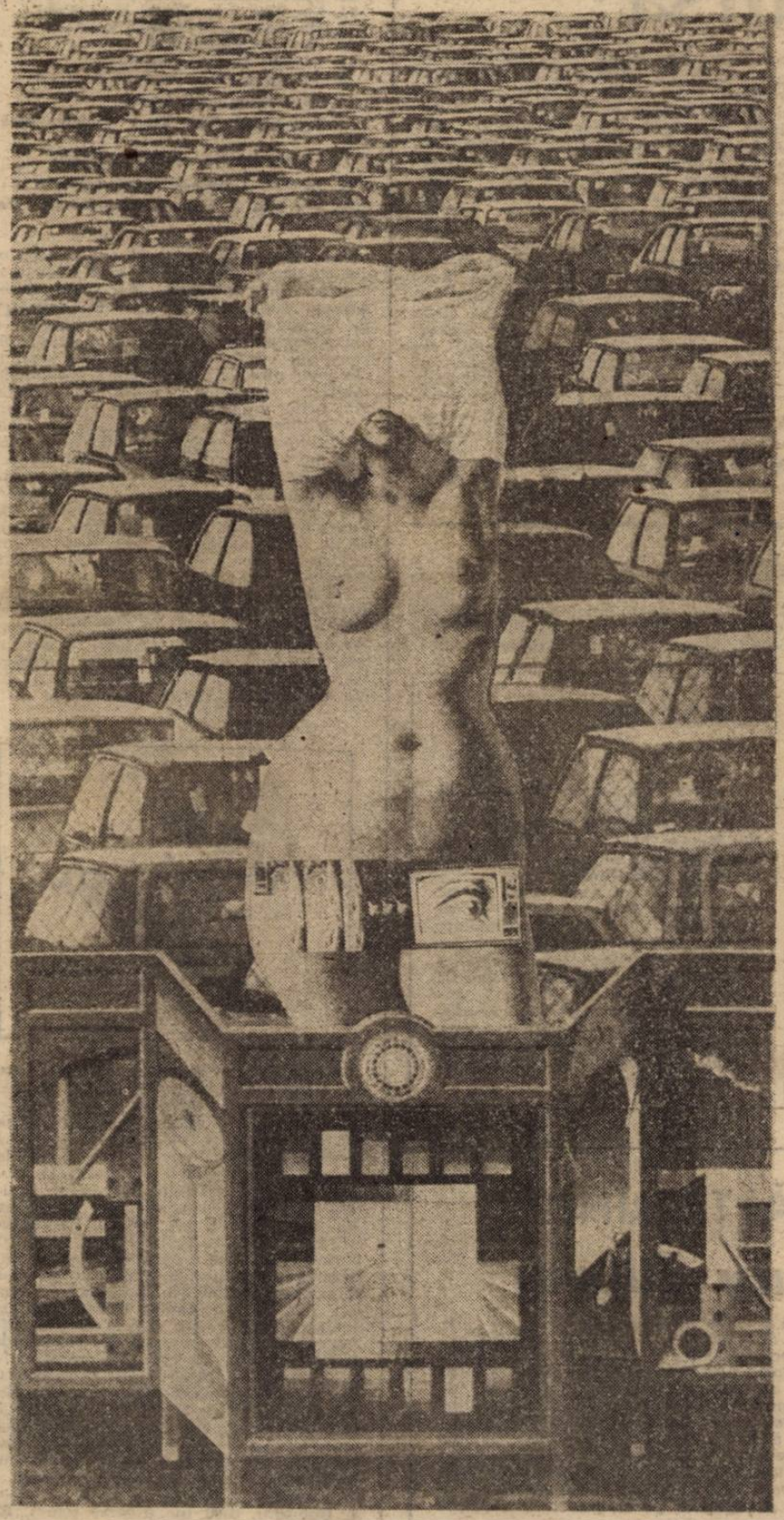

SUPRACONDUCTIBILITATEA – O MARE PROMISIUNE PENTRU SECOLUL XXI

MARILYN MONROE, o femeie singură

Modelul „Köln" în arhitectură

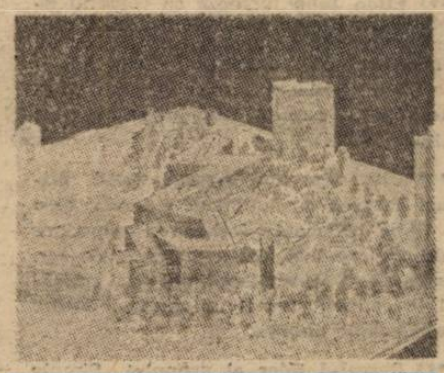

COMOARA UNEI EPAVE ANTICE

program tv

Biblioteca Județeană MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

POISON continuă cursa

Surpriza începe cu coperta întunecată, sumbră a noului lor album care aminteşte de grupul **The Cult** şi continuă cu piesa instrumentală **Native Tongue** care a dat şi numele recent apărutului disc, compoziţie care se află la o distanţă uriaşă faţă de **Talk Dirty To Me** sau **No. 1 Bad Boy...** Vom întîlni, apoi, gospel-ul din **Stand** (primul extras pe single), angajarea politică din **Bring It Home,** intimitatea din **Theatre Of The Soul** şi reflecţiile filozofice din **Blind Faith...** Realmente, cele de mai sus nu au nimic în comun cu **Poison**-ul pe care l-am cunoscut cu **Unskinny Bop !!!**

Bret Michaels nu s-a jucat cu vorbele atunci cînd a declarat că noul lor LP va surprinde pe toată lumea dar, recunosc, n-am crezut că acest **Native Tongue** va suna atît de bine... Pe alocuri, sound-ul este încărcat (dacă nu credeţi, ascultaţi **Stay Alive !**), iar încercările de a se pune bine cu fanii lipsesc cu desăvîrşire. „Nu doresc să spun că am progresat, ar părea un cliseu jalnic". Cuvîntul „experiment" fiind mult mai potrivit acestui disc. Totul este diferit de la cooptarea lui Richie care, cu talentul său interpretativ şi componistic, a adus un suflu nou. Cred că **Native Tongue** vă va plăcea" — a declarat Bret la lansarea albumului care prezintă un ciudat amestec de hard-rock, balade şi blues. Cîntecele sînt semnate de Bret, Richie, Bobby Dall şi Rikki Rokket şi, indiferent de contribuţia fiecăruia, lucrul colectiv a ieşit ireproşabil ! Vor rămîne, oare, acum, criticii de peste Atlantic cu gura căscată ? Eu sînt de părere că nici o recenzie negativă nu poate opri un fan să-şi cumpere discul formaţiei favorite, dimpotrivă, adesea, se întîmplă un fenomen invers ! „Poison continuă cursa şi pariez că mulţi critici se vor năpusti asupra noastră !. Sperăm că nu vor fi din cei care nu au trecut niciodată dincolo de coperta primului nostru LP ! Acceptăm critica, n-am fugit de ea, deoarece întotdeauna am preferat să răspundem". De această dată, răspunsul lor, exprimat în **Native Tongue**, este mai convingător ca oricînd...

ŞTIRI

*** **U2** au editat un EP care conţine piese care n-au încăput pe ultimul lor album — Achtung Baby (nov. 1991, 10 milioane de exemplare vîndute !). Turneul lor european va începe în luna mai.

*** **Elton John** lucrează cu celebrul libretist Tim Rise (cel care a scris şi Jesus Christ Superstar) pentru soundtrack-ul următorului film animat de lung metraj al companiei Disney care se va numi „Regele leilor". Premiera filmului va avea loc în iunie 1994...

*** Ultra-hiper-super-mega-starul **Michael Jackson** a anunţat că a fondat casa de filme Michael Jackson Productions Ltd ! Deocamdată, Jacko lucrează de zor, pentru Sony Music, la primul film prevăzut în contract (va fi un musical despre prejudecăţile lumii)...

*** Roşcatul lider al grupului Simply Red, **Mick Hucknall**, a fondat compania „Dream Productions" care va lucra cu nume mari din show-business, dar şi cu trupe dornice de afirmare. Puteţi trimite înregistrările demo la adresa : Dream Productions, c/o So What Arts, 48 Princess Street, Manchester M1 6HR, England.

Concurs

Iată ultimele întrebări pentru luna aprilie :

9) Care este adevăratul nume al lui Jennifer Rush ?

10) În 1985, Julio Iglesias şi Willie Nelson lansau o piesă care avea să devină unul dintre şlagărele acelui an. Ştiţi titlul ei ?

Trebuie să-mi repar greşeala pe care am făcut-o, spunîndu-vă că plicurile voastre vor fi expediate **RECOMANDAT** nu pe 4 mai (cum a apărut dintr-un calcul greşit...) ci pe **28 aprilie ! OBLIGATORIU !!!** Menţionaţi pe plic „Pentru concurs" iar în interiorul său introduceţi şi o listă a favoriţilor voştri, care vor fi înregistraţi pe cele 10 casete **TDK** oferite ca premii. Vă aştept mesajele...

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Freddie Mercury Album

Iată un titlu care nu prea are nevoie de comentariile mele, albumul, editat postum, fiind un strălucit, vai !, epitaf al marelui şi inegalabilului **Freddie...** Dacă încă nu vi l-aţi procurat profit de ocazie pentru a vă spune că acest minunat album, editat nu din raţiuni economice este, îndrăznesc să spun, o moştenire lăsată de **Mr. Bad Guy** milioanelor sale de fani, albumul conţinînd compoziţii care au apărut doar pe single, în music-hall-uri sau soundtrack-uri, dintre ele detaşîndu-se, net, **The Great Pretender** şi **Time...** Unele piese sînt remixate iar selecţia lor a fost făcută din apariţiile solistice ale marelui showman. Scriind aceste rînduri nu mă pot împăca cu gîndul că Freddie a trecut Styx-ul şi că niciodată nu va mai cînta **We Are The Champions, Bohemian Rhapsody** sau **I Want To Break Free...** Dacă l-aţi iubit pe Freddie, trebuie să vă procuraţi, obligatoriu acest LP şi să-l adăugaţi ca pe un punct final discografiei Queen.

P. S. Materialul sonor al acestei rubrici este asigurat de firma Music Factory din B-dul Ştirbei Vodă nr. 107, tel. 637 57 23.

Bilboard's Hot Dance Maxi-Singles Sales 1992

(clasamentul celor mai vîndute maxi-singles de dans din 1992)

1. **Jump Around-House of Pain.**
2. **Baby Got Back-Sir Mix-A-Lot**
3. **Rhythm Is A Dancer-Snap**
4. **Move Any Mountain-The Shamen**
5. **They Want EFX-Das EFX**
6. **Jump-Kris Kross**
7. **My Lovin'-En Vogue**
8. **Pride-Clivilles & Cole**
9. **Jump !-The Movement**
10. **Ain't 2 Proud 2 Beg-TLC**
11. **I'm Too Sexy-Right Said Fred**
12. **Mr. Loverman-Shabba Ranks**
13. **LSI-The Shamen**
14. **Change-Lisa Stansfield**
15. **Nu Nu-Lidell Townsell & M.T.F.**
16. **The Hitman-AB Logic**
17. **Remember The Time-Michael Jackson**
18. **Strobelite Honey-Black Sheep**
19. **In The Closet-Michael Jackson**
20. **We Got A Love Thang-Ce Ce Peniston**

Baby Got Back este cel mai bine vîndut single în 1992 în USA (a depăşit deja milioane de exemplare), dar piesa **Jump Around** deţine supremaţia la categoria maxi-singles... Diferenţa între **single** şi **maxi-single** constă în faptul că acesta din urmă nu conţine una sau două versiuni ale unei piese ci patru-cinci (sau mai multe !) remixuri... Vînzarea maxi-singles-urilor nu depinde doar de difuzarea lor în discoteci, ci şi de prezenţa variantei originale în eterul staţiilor de radio sau pe ecranele TV. Se întîmplă des ca piese foarte solicitate în discoteci să nu aibă cine ştie ce succes de casă, un exemplu elocvent fiind **Hold On (Tighter To Love)** a grupului **Clubland** care se situează pe un incredibil loc 26 ! Piesa de mai sus a fost cea mai difuzată, în 1992, în discotecile din USA...

LA MULŢI ANI !, pentru : Mark Berry (18.4.1964, Happy Mondays), Tony Martin 19.4.1958, Black Sabath), Brett Carsed (20.4.1966), Iggy Pop (21.4.1947), Craig Logan (22.4.1969, ex. Bros), Roy Orbison (23.4.1936) Barbra Streisand (24.4.1942), Boris Williams (24.4.1958, The Cure)

Doresc să corespondeze : Naum Janca, str. Unirii nr. 114, bl. U4, ap. 72, Constanţa, 3700 (cu fanii Mădălinei Manole şi ai lui Gabriel Cotabiţă), **Constantin Rusu**, str. Zorilor nr. 4, bl. E30, sc. A, ap. 13, Suceava, 5800 (pe diverse teme), **Sorin Moldovan**, str. Republicii nr. 8, bl. D, sc. I, ap. 148, Cîmpia Turzii, 3351, Cluj („cu o fată simpatică şi sinceră". Are 17 ani, este fan Bad Boys Blue), **Florin Vartolomei** str. Epureanu nr. 34, bl. D3, sc. B, ap. 12, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani Blue System), **Daniela Udeanu**, com. Călineşti, sat Gorganu, Argeş, 02345 (cu fani Michael Jackson. Are 15 ani), **Ionela Constantina**, str. Smărăndeşti nr. 200, com. Călineşti, 0347, Argeş (cu fanii Madonnei), **Alexandra Zbârlea**, B-dul Mareşal Averescu nr. 5, bl. 3, sc. B, ap. 16, sector 1, Bucureşti (cu fani NKOTB), **Roxana Feodorov**, str. Brăilei nr. 205, Micro 20, bl. A5, ap. 155, Galaţi, 6200 (cumpără postere cu Schwarzenegger. La orice preţ...), **Anca Dumitrescu**, com. Dorobanţu, Călăraşi, 8556 (caută insigne cu Michael Jackson), **Andreea şi Alexandra**, str. Bucovina nr. 9, sc. B, ap. 4, Botoşani, 6800 (pe diverse teme), **Raluca Chiriţescu**, sat Vărăşti, com. Dorobanţu, Călăraşi, 8556 (cu fani NKOTB. Are 14 ani), **Andy**, str. Norbert Pangrasc nr. 4, Lugoj, 1800, Timiş (cu fani Blue System şi Bad Boys Blue).

PULSE

Top 20 european

Canalul de televiziune MTV a prezentat la sfîrşitul săptămînii trecute următorul clasament european al hiturilor mondiale. Situaţia se prezintă astfel :

Pe locul 20, nouă intrare **Suede** cu **Animal Nitrate**, 19 (15). Coboară **East 17** cu **Deep**. 18 (17) **Faith no More — I'm easy** 17 (16) Fostul nr. 1 se pregăteşte să lase, e vorba de **2 Unlimited** cu **No Limit**. 16 (19) În schimb, **David Bowie** urcă uşor cu **Jump they say**. 15 (13) **Usura** cu **Open your mind** se tot agaţă de acest top. 14 (8) şase locuri în jos pentru **Duran Duran** cu **Ordinary World**. 13 (18) Spectaculoasă urcare pentru **Shaggy** cu **Oh, Carolina**. 12 (7) Un alt fost nr. 1 cade 5 locuri **Sting**, cu **It ever lose my faith in you**. 11 (8) A rămas pe acelaşi loc **The Beloved** cu **Sweet Harmony**. 10 (14) Urcă **Haddaway** cu **What is love**. 9 (10) Oscilează **Annie Lennox** cu **Little Bird**. 8 (9) La fel şi **Captain Hollywood Project** cu **Only with you**. 7 (20) Cea mai spectaculoasă evoluţie o prezintă **Snow** care a intrat pe locul 20 săptămîna trecută şi ajunge acum, cu hit-ul **Informer**, direct pe locul acesta. 6 (1) **Michael Jackson** cu **Give in to me**, cade brusc de pe locul 1 coborînd tot 5 poziţii. 5 (6) Oscilaţie şi pentru **Ace of Base** cu **All that she wants**. 4 (5) La fel şi **Whitney Houston** cu **I'm every woman** de pe banda sonoră a filmului „The Bodyguard."

Podiumul de onoare arată, săptămîna aceasta, aşa :

Bronz : Cum anticipam, **Dr. Alban** s-a suit pe podium cu **Sing Hallelujah.**

Argint : În staţionare pe această poziţie, **Lenny Kravitz** cu **Are you gonna go my way.**

Aur : După ce în martie a fost de două ori pe primul loc **Depeche Mode** revine pe această poziţie cu **I feel you.**

WIND

Mathew Modine şi Jennifer Gray sînt protagoniştii acestui film, care este o poveste de dragoste, o poveste despre Ocean şi despre cea mai faimoasă cursă de iahturi din lume, Cupa Americii. La început, ambiţiosul Modine este forţat să aleagă între Gray, echipiera lui, care îi este şi iubită, o tînără fermecătoare de profesiune inginer aerospaţial şi... gloria sportivă pe care o reprezintă participarea şi eventual cîştigarea importantei curse care este **America's Cup.** Cum se întîmplă deseori, el alege, n-o să vă vină să credeţi partea sportivă a dilemei sale. Pentru gloria sportivă omul renunţă la iubită, ea pleacă, lăsîndu-l pe Modine să-şi facă planurile lui de luptă şi să-şi împlinească visele de victorie. Dar cum se întîmplă, nu de fiecare dată ceea ce alegi e şi cea mai bună alegere. Mathew Modine revine cu picioarele pe pămînt în clipa în care îşi dă seama că a pierdut toate planurile. Cursa şi iubita. **Wind** este un film frumos, cu spectaculoase exterioare filmate pe Ocean, momente tensionate ale cursei de iahturi şi o poveste de dragoste nu prea deosebită de altele.

Noutăţi la Editura „Univers"

După apariţia şi lansarea pe piaţă a impresionantului volum **„Walt Whitman — Opere Alese"**, poezii, articole, proză şi scrisori, editura Univers scoate pe piaţă alte cîteva nume de mari scriitori. E vorba de **Lawrence Durrell** cu romanul **„Cefalu-Labirintul întunecat."** Cu această carte Editura Univers lansează o nouă serie de autor, alături de cele dedicate lui George Orwell, John Fawels şi Milan Kundera. **Kingsley Amis,** acest romancier britanic extrem de incomod e prezent cu **„Jim cel norocos"** un roman comic, „best-seller" al literaturii „tinerilor furioşi" englezi, care a fost tradus pretutindeni în lume, iar în Anglia a ajuns la a 30-a ediţie ! **J.M.G. LE CLEZIO**, născut în 1940 este unul dintre scriitorii cei mai îndrăgiţi de presa şi televiziunea franceză. Volumul **„Primăvara şi alte anotimpuri" conţine cinci nuvele** ; Primăvara, Fascinaţie, Timpul nu trece, Zinna şi A. notimpul ploilor. **DAVID GARNETT** vine dintr-o distinsă familie de literaţi englezi (a decedat în 1981) prozator, critic şi editor. Faima, dacă se poate spune aşa, i se datorează uluitoarelor microromane, fantastico-realiste, care sînt grupate în volumul recent apărut, **„Femeia-vulpe."**

GEORGE CUŞNARENCU

CMI SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinţa civilă nr. 382 din 6 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucureşti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului sub nr. J 40/2823/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 (S) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Mihaela DOROBANŢU (directori)

REDACŢIA : Piaţa Presei Libere nr 1 telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — Bucureşti.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33. Telex 11995, Piaţa Presei Libere nr. 1, Sector 1, Bucureşti, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor şef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

magazin

REDACŢIA : Dorel Dorian (şef secţie) Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu Aurora Popescu, Paul Ioan (şef secţie) (1630) ; Mihaela Dorobanţu Şerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoaţă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633) SECRETARIAT DE REDACŢIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659). Dorin Măran (foto)

ECHIPA DE SERVICIU

Responsabili de număr : Mihaela Dorobanţu, Aurora Popescu ; Secretar de redacţie : Ionel Cojocaru ; Tehnoredactor : Costea Spiru ; Corectori : Melania Constantiniu, Delia Costea, Irina Stoica.

SUPRACONDUCTIBILITATEA — o mare promisiune pentru secolul XXI (I)

Laureat al Premiului Nobel pentru fizică în anul 1987, pentru contribuția sa deosebită în domeniul supraconductibilității, profesorul Alex Müller este, la ora actuală, unul dintre cei mai influenți teoreticieni existenți pe plan mondial în acest domeniu de mare viitor. La cinci ani de la decernarea Premiului Nobel, ziariști de la prestigioasa revistă franceză „Sciences et Avenir" au consacrat un amplu material ultimelor realizări obținute în acest fascinant domeniu pe plan internațional, în special celor ale echipei conduse de profesorul Müller, care se anunță a fi revoluționare.

Profesorul Alex Müller, laureat al Premiului Nobel pentru fizică în 1987, a provocat în deceniul trecut una dintre cele mai mari „explozii" din cercetarea științifică modernă. Pînă atunci, supraconductibilitatea nu interesa prea mult comunitatea științifică, datorită unui obstacol major : punerea la punct de materiale supraconductoare capabile să transporte electricitatea fără să opună curentului nici cea mai mică rezistență, deci fără pierderi de energie, era imposibilă la temperaturi foarte joase. Costurile economice făceau aplicațiile industriale ale acestui fascinant fenomen mult prea scumpe. Majoritatea fizicienilor nu întrevedeau nici o posibilitate de a trece de la temperaturi foarte înalte la temperatura mediului ambiant, fenomen anticipat de peste 70 de ani de teoreticieni.

Alex Müller și Georg Bednorz au înlăturat acest obstacol, scoțind în evidență supraconductibilitatea la o temperatură relativ ridicată 35 K în loc de teoreticul 0 K, experimentînd pe o ceramică formată dintr-un oxid de lanthan, bariu și cupru. Din acel moment, cercetători din lumea întreagă s-au lansat în cursa contra-cronometru inițiată de Müller și Bednorz, recordurile de temperatură căzînd unul după altul. Guvernele statelor dezvoltate au alocat sume importante experimentelor din domeniul supraconductibilității, pentru ca cercetătorii „lor" să fie primii care să descopere compozitele ideale supraconductoare la temperatura ambiantă.

Această revoluție în știință s-a născut în laboratorul de cercetări al marelui concern american IBM, din localitatea elvețiană Ruschlikon, din apropiere de Zürich, într-unul din cele patru mari centre rezervate exclusiv cercetării fundamentale ale „Marelui Albastru" (IBM) din lumea întreagă. Celelalte trei sînt amplasate în statele americane New York, California și la Tokio (Japonia). IBM investește anual peste 400 milioane dolari în cercetarea fundamentală creînd astfel specialiștilor săi cele mai bune condiții de lucru. Aici a venit să lucreze, pentru prima oară, Alex Müller în 1963, la vîrsta de 36 de ani.

Se gîndise să urmeze o carieră de inginer electronist, dar, remarcat fiind pentru capacitățile sale științifice, a fost orientat spre fizică. Alex Müller și-a găsit pe deplin vocația în fizica solidelor și și-a susținut doctoratul în mod strălucit contribuindu-și o prestigioasă carieră. John Armstrong, actualul director științific al corporației IBM, vechi prieten cu profesorul Müller, l-a îndemnat multă vreme să vină să lucreze la laboratoarele trustului din New York. Alex. Müller i-a îndeplinit dorința în 1978. Începuturile preocupărilor profesorului Müller în domeniul supraconductibilității se regăsesc în proiectele de fabricare a unui microordinator super-rapid prin intermediul contactelor supraconductoare Josephson.

ȘERBAN FILIP

(Va urma)

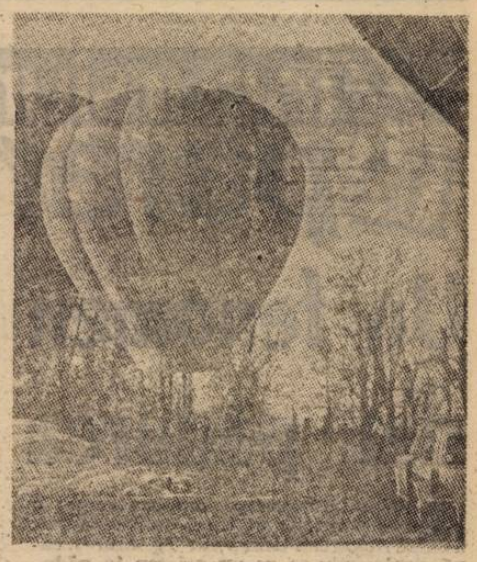

AEROSTATE SOLARE

Noile materiale sintetice au permis realizarea unei idei vechi de două secole : ideea aerostatelor solare. Într-adevăr, de pe vremea fraților Montgolfier se știa că un balon umplut cu aer cald este capabil să ridice un om în aer. Modul de încălzire a aerului — cu flăcără de pară, cu arzător cu propan sau cu raze solare — nu are importanță. În acest din urmă caz, pelicula din care este format balonul trebuie să fie neagră pentru a absorbi mai bine radiația solară.

În ultima vreme au fost elaborate baloane solare de două tipuri. Englezii au inventat un balon sferic compus dintr-o „țesătură" de polietilenă armată cu dacron, în interiorul căreia este așezat un alt strat de naylon negru. Volumul balonului exterior este de 3 000 m³, iar cel al balonului interior de 2 400 m³. În spațiul aflat între cele două baloane ia naștere un efect de seră, care încălzește aerul și creează astfel o forță ascensională.

În Statele Unite a fost urmată o altă cale. Aici s-au confecționat aerostate din naylon cu un singur strat de culoare neagră, în formă de tetraedru, cu volumul între 4 000—6 000 m³. Este necesar un volum atît de mare deoarece în aerostatele solare aerul se încălzește mai puțin decît în aerostatele cu arzător cu propan.

Diferența de temperatură dintre aerul din interior și cel din exteriorul aerostatului solar este de 28—30°C, în timp ce la cel cu propan atinge 60°C. Și diferența de densitate, cea care asigură forța ascensională, este mai mică la aerostatul solar. Din același motiv, aerostatul solar reacționează mai lent la manevrele de dirijare : el începe executarea comenzii după zece minute, iar cel cu propan în numai 30 secunde.

Aerostatele solare sînt singurele aparate de zbor care, în caz de avarie, „cad în sus". Atunci cînd supapele se blochează, aerostatul se încălzește din ce în ce mai mult sub acțiunea razelor solare și se ridică din ce în ce mai sus. După calculele specialiștilor ascensiunea încetează numai la altitudinea de 16—17 000 m, unde pilotul nu are nici o șansă de a supraviețui, din cauza joasei presiuni și a lipsei de oxigen. De aceea, aerostatele solare sînt dotate în mod obligatoriu cu parașute.

ADRIAN MÂNTULESCU

„Uzină de fabricat Premii Nobel"

Reputația de care se bucură Societatea Max-Planck în întreaga lume datează de decenii. Ea este foarte solidă în toate domeniile științei contemporane. Sediul său central se află la München. „Uzina de fabricat Premii Nobel" produsese pînă nu demult 30 de astfel de titluri științifice de cel mai înalt prestigiu pe plan mondial. Spre deosebire de alți reputați cercetători, cei de la societatea Max-Planck nu predau în universități, activitatea lor științifică desfășurîndu-se în exclusivitate în ultramodernele laboratoare ale societății. Condițiile foarte bune de lucru nu explică în totalitate și nici nu aveau cum s-o facă, succes le obținute de oamenii de știință de aici. La acestea se adaugă spiritul de echipă, indispensabil cercetării fundamentale și aplicate extrem de complexe care se desfășoară în domeniul interdisciplinar al „tablei de științe" contemporane.

Societatea Max-Planck este o instituție de utilitate publică care își orientează activitatea cu precădere în domeniul cercetării fundamentale. Ea a succedat în 1948 societății „Kaiser-Wilhelm", fondată în anul 1911. Conducerea societății cooptează în rîndurile sale mulți cercetători tineri, de mare viitor, față de care marile universități nu manifestă interes înainte de scurgerea unui anumit număr de ani.

Societatea Max-Planck a creat mai mult de 60 de instituții și grupuri de lucru în landurile vest-germane. Se prevede crearea, în acest deceniu, a circa 25 de instituțe similare în estul Germaniei. Societatea este prezentă și în Italia și Olanda. În cadrul său își desfășoară activitatea 9 000 de persoane, dintre care circa 3 000 sînt cercetători. Pe de altă parte, peste 3 000 de cercetători din întreaga lume beneficiază de burse în străinătate acordate de Societatea Max-Planck. Bugetul anual al societății, finanțat în cea mai mare măsură de statul german și de landuri, se ridică la 1,3 miliarde de mărci.

ȘERBAN FILIP

Negoț cu gheață

În fiecare dimineață, chiar din zori, Chimborazo, vulcan stins din Cordiliera Vestică (Anzii Ecuadorieni), alcătuit din trahite și acoperit cu zăpezi persistente și ghețari, este asaltat de „căutători de gheață". Urcînd la înălțimi de peste 5 000 m (majestuosul vulcan măsoară 6 272 m), „los hileros" (căutători de gheață) înfruntă în timpul ascensiunii, dar și la coborîre, nenumărate primejdii. Deseori viața lor se află pe muchie de cuțit. Bucățile de gheață desprinse din uriașul „diamant alb" care împodobește cel mai înalt vulcan din Ecuador sînt solicitate în vale, mai ales în provincia Guayas. Prețul de desfacere pe piață nu este pe măsura efortului depus pentru smulgerea gheții din versanții vulcanului și aducerea sa, cu măgarii, la cîmpie. El este destul de scăzut. Dar reprezintă o sursă sigură de obținere a unor venituri pentru multe familii de aborigeni ecuadorieni.

Fiecare incursiune pe Chimborazo înseamnă parcurgerea a multor kilometri. În timpul ascensiunii montane se înfruntă și marea diferență de temperatură între poalele și vîrful vulcanului, care ajunge să fie de 50°C !

La călătoriile cotidiene de „recoltare" a gheții dătătoare de viață (folosită ca apă de băut) participă nu numai bărbații zdraveni, ci și copiii și femeile. Toți membrii familiei care pot efectua ascensiuni lungi urcă pe Chimborazo pentru a da o mînă de ajutor la obținerea și transportul gheții. Ajungînd la primele contraforturi de gheață, „los hileros de Chimborazo" fac o pauză. Ea nu este prea lungă, ci atît cît cei care au urcat pe munte să-și tragă sufletul. Primii care intră în acțiune sînt bărbații și copiii. Ei decupează bucăți de gheață. Apoi, femeile încep să le înfășoare cu ierburi, pe care le-au cules în timpul urcușului, pentru a le feri de razele soarelui și a nu-și pierde prea mult din greutate în timpul coborîtului. La transportul către poalele muntelui se folosesc măgari.

Și astfel, piețele tropicale de pe litoralul Ecuadorului, la Oceanul Pacific, sînt invadate zilnic de „los hileros", care vînd gheață, sursă de apă curată, nepoluată, preferată celei care se poate obține din puțuri. Dar numai de cei care-și permit să plătească gheața montană.

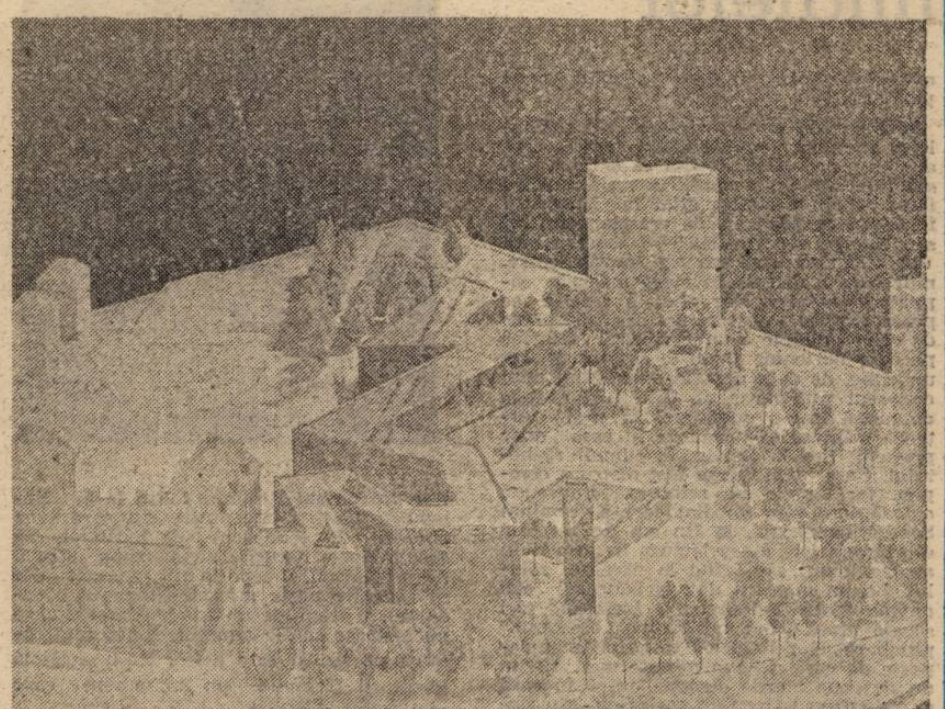

Modelul „Köln" în arhitectură

În cadrul dezbaterilor ce au loc pe plan mondial în legătură cu noile formule de design, se face tot mai des auzită expresia „modelul Köln". Michael Erlhoff, decanul fondator și profesor de teorie în cadrul departamentului „design" al instituției Fachhochschule din Köln, a expus recent în cotidianul german „Frankfurter Allgemeine Zeitung" elementele novatoare ale acestei metode. Pe de o parte, separația între design-ul grafic și design-ul industrial este înlocuită cu un tip de pregătire complet integrată. În al doilea rînd, au fost concepute domenii de activitate adaptate realităților contemporane și viitorului practicii și cercetării în domeniul design-ului, fiecare beneficiind de o catedră separată. Aici se regăsesc, spre exemplu, următoarele sectoare : „tehnologia producției", „design ecologic, sistem și concept", „management-ul design-ului", „mediile audiovizuale pentru design", „industria serviciilor".

Domnul Michael Erlhoff a mai subliniat că : „nu există clase în „modelul Köln" ; studiile se derulează sub formă de proiecte, întotdeauna legate de practică și situate într-un context teoretic și conceptual. În funcție de complexitățile design-ului. Seminariile și conferințele dețin și ele un rol important în complexa activitate de pregătire a studenților".

(S.F.)

Măsuri de austeritate în cercetare

Cele 13 mari centrale germane de cercetări, care au peste 20 000 de angajați, sînt înrăutățite de reducerea continuă a locurilor de muncă. Guvernul federal intenționează să reducă un total de 15 la sută din locurile de muncă din acest domeniu pînă în 1994, din cauza încărcatei „note de plată" a reunificării Germaniei. Reducerile operate în buget au pus în pericol slujbele a peste 2 000 de angajați. Este afectată activitatea de cercetare în Germania în ansamblul său. Autorităților li s-au sugerat forme diverse de restrîngere a schemelor, pensionarea înainte de termen pentru vechime în muncă și activitatea desfășurată în condiții periculoase. Pentru redemararea cercetării estgermane s-a furnizat anual o sumă de circa 20 milioane de mărci.

incursiune în paranormal

Un fenomen neelucidat, din pădurea Baciu...

În episodul anterior am consemnat o întîmplare stranie al cărei subiect a fost tînărul bucureștean Géza, din Tg. Mureș, care, deplasîndu-se cu un prieten în pădurea Baciu, la 7 km de Cluj, și fotografiindu-se acolo, la developarea filmului s-a observat în jurul capului celui al cărui nume l-am reținut mai sus, o splendidă aură luminoasă. Mi-a parvenit în acest sens o fotografie din „Gazeta de Mureș", în care se poate distinge mai mult decît o aură ; după cum se observă, este vorba de un fuior luminos ce curge din străfundul atmosferei și învăluie într-o bucla creștetul tînărului. Din păcate nu am o fotografie a aurei pur și simplu, din pădurea Baciu, însă fenomenul ca atare a reținut atenția unor specialiști. Să urmărim însă unele antecedente demne de luat în seamă....

După cum aflăm din gazeta citată, încă în 1968, pe la mijlocul lunii august, Emil Barnea, însoțit de cîțiva prieteni a fost martorul unor imagini incredibile sesizate deasupra pădurii Baciu de lîngă Cluj. Era vorba, atunci, de un obiect straniu care a survolat zona, fiind la vremea respectivă fotografiat de mai mulți martori. Clișeele realizate au fost transmise pentru verificări atît în țară, cît și în străinătate. Concluzia a fost categorică : se excludea posibilitatea vreunui fals. În afară însă de această atestare, localnicii știu de multă vreme că pădurea Baciu ascunde numeroase enigme...

Mai înainte de data respectivă (august 1968), biologul clujean Alexandru Sift avea să descopere , prin anul 1953, un fenomen care i-a influențat și marcat întreaga viață. În speță era vorba de apariția pe pelicula fotografică, pe un areal de vreo 4 hectare, de formațiuni plasmatice, într-un desen de diferite forme și dimensiuni ; în acea configurație plasmatică uimitor era faptul că apăreau clare și certe diferite forme hominide !

La reluarea experimentelor au participat apoi cercetători din București, Cluj, Iași și Timișoara. Rezultatele însumate conduceau la unul și același adevăr : în respectiva zonă există un cîmp energetic de o natură necunoscută, invizibil cu ochiul liber dar care poate impresiona pelicula fotografică. Cum spuneam și în episodul anterior, manifestările stranii din pădurea Baciu nu pot fi surprinse într-o succesiune statistică, adică nu pot fi observate într-un anume ritm de apariție, fiind deci aleatorii, rulate conform unui program străin de cronologiile noastre.

Inginerul Florin Gheorghiță, scriitor și publicist, emisese ipoteza unei alte dimensiuni spațio-temporale. Pe de altă parte, reputatul inginer Adrian Pătruț, autorul volumelor dedicate Parapsihologiei, una din operele de referință, la noi, în domeniu, a denumit fenomenul „manifestare bioplasmatică". Luînd în seamă cu precădere ultima ipoteză, este firesc să ne întrebăm ce surprize ne mai poate oferi cunoașterea energiilor „tipice sau atipice" care animă materia vie ? Atunci cînd cunoaștem o arie mai întinsă din fenomenul paranormal, teoria bioplasmatică, foarte modernă de altfel, nu mai este în măsură să ne satisfacă. Aceasta pentru simplul motiv că prin această teorie ne „lovim" din nou de materie, putem obține performanțe în cunoaștere dar ne îndepărtăm de un adevăr asupra căruia nu mai avem mandatul să-l deslușim. Bioplasma nu-i decît un vehicul. Am vrea să cunoaștem ce se întîmplă în „interiorul" lui ! Iar prin cunoașterea științifică actuală tocmai așa ceva nu putem întreprinde deocamdată. Misterul este fără îndoială incitant, iar dacă acumulări prin cunoaștere îl vor putea cîndva descifra, fără îndoială că același mister va intra în desuetudine. La ultimul adevăr este mai dificil să ajungem, pentru că insolita și nostalgica „lume paralelă", „testată" extrasenzorial de unii subiecți umani nu are încă uși deschise, ușor de străbătut cu ajutorul bagajului nostru subtil dependent de universul tridimensional.

Una din enigmele consemnate în aceeași zonă a pădurii Baciu ne lasă încă un itinerar alb. Este vorba de „pepenele zburător", cum i-a spus fenomenului invizibil cu ochiul liber, cercetătorul tîrgumureșan, inginerul Borbath Csaba. Analizele efectuate pe pelicula fotografică au exclus și în acest caz posibilitatea unui fenomen optic derutant sau artificial. Revenind la aura apărută pe pelicula fotografică, se naște întrebarea dacă aceasta nu-i mai mult decît o compatibilitate de consonanță între una și aceeași energie provenind din surse diferite ? Un fel de „întîlnire" a două biocîmpuri, care prin potențare, dau acea imagine bine cunoscută aproape tradițional ca și din iconografia creștină ? Speculațiile și întrebările se pot înmulți la nesfîrșit, mai ales atunci cînd știm că acea formă energetică din zona pădurii Baciu este complet necunoscută și neconvențională evident, dar care acționează în zonă, uneori fiind considerată drept apariție ozenistică.

Nu știm dacă în mai toate experimentele facem dovada unei ignorante „determinate" privind fenomenologia paranormală, dar ce putem întui, este faptul cert că ne apropiem de răstimpul cînd rațiunea și logica umană, imense beneficii ale inteligenței focalizate prin cunoaștere și înțelegere, ni se vor părea insuficiente pentru evoluția spirituală, în viitor, și va trebui să acordăm o funcție la fel de importantă senzațiilor și intuițiilor, unui anume tip de „inspirație" în care vom afla probabil și limbajul metacultural de comunicare tolerată cu lumile paralele..

ION ȚUGUI

Cazuri OZN în România

S-a întîmplat mîine

„Încă o carte despre controversatul fenomen OZN ?" — s-ar putea întreba cititorul. Nu, nu este încă o carte, ci este singura, după cîte știm noi, în care ni se prezintă o semnificativă serie de «cazuri OZN», care au putut fi urmărite nemijlocit de pe teritoriul României. Urmărite, *repetăm,* de circa 200 de martori oculari, *dintre care 50 cu studii și calificări superioare ;* 200 de semnalări, *în majoritatea lor din județul Prahova, dar și din alte 9 județe, plus Bucureștiul, instituindu-se astfel, ca un document, o mărturie însumat — colectivă. Și, în plus — este singura lucrare, pentru moment, din Europa de Est care tratează sistematic, pe baza cercetărilor și anchetelor proprii, cazuri tulburătoare, la care am fost sau am fi putut fi martori. Cît despre autor.* Călin N. Turcu, *este un pasionat, membru consecvent al singurului grup ufologic RUFOR (Romanian UFO Researchers) care a funcționat în țara noastră, neîntrerupt, din 1977.*

Recomandînd-o atenției cititorului, vom consemna și includerea în această lucrare a unei originale teorii cu deschidere paranormală, asupra naturii, originii, caracterului și manifestărilor fenomenului OZN *(formulată de Adrian Pătruț), însoțită de fotografii de OZN-uri invizibile cu ochiul liber. Dincolo, însă, de orice teorii (le vom analiza și noi în curînd) rezidă fenomenul și întrebarea :* Avem dreptul să contestăm OZN-urile, numai fiindcă nu mi le putem explica ?

D. DORIAN

Parapsihologia la marginea necunoscutului

Atestări PSI în lumea animalelor

■ Dacă vom face o statistică a relatărilor avînd drept subiect fenomenele paranormale, aproximativ 5—7% dintre ele se referă la animale : capacități incredibile de orientare, reacții la decesul unor persoane apropiate, dar aflate uneori la mari distanțe, reacții premonitorii față de catastrofe etc. Etologia comparată (studiul orientării spontane a animalelor față de un obiect din mediul natural) începe să-și pună și ea problema, deși un cunoscut etolog francez, R. Chauvin își ia o bine-venită măsură de precauție : trebuie să recurgem la ipoteza PSI numai atunci cînd celelalte ipoteze s-au dovedit insuficiente !

■ Iată și o primă întîmplare, aflată în documentele lui J.B. Rhine. Familia unui profesor de la liceul din Anderson, California, avea un motan, Sugar. Într-o zi trebuia să se mute... tocmai în Oklahoma, la o distanță de 2 400 Km !Cu o zi înainte de a pleca, Sugar sare pe fereastră și ei sînt nevoiți să plece fără el. După cîteva zile, Sugar reapare la o familie vecină, unde se afla o pisică, soră cu el, dar... dispare din nou. 14 luni mai tîrziu, pe cînd soția profesorului prepara prînzul în noua locuință, Sugar sare prin fereastra deschisă și își reia poziția favorită, pe umărul stăpînei. Oricît am invoca disponibilitățile senzoriale normale de orientare (al căror efect nimeni nu-l contestă !), este greu de admis că este o explicație suficientă pentru un motan care își regăsește stăpînii la o distanță de 2 400 Km printr-un teren accidentat, și, mai ales, într-o regiune absolut nouă pentru el !

■ Reacțiile uneori violente ale animalelor înaintea catastrofelor, prin care acestea de obicei caută să-și prevină stăpînii, sunt bine cunoscute. Un celebru fotograf din Freiburg aflat la București în 1940 este surprins de reacția cîinelui său Bobby, care insistă să-l scoată afară din casă : avea să urmeze marele cutremur care a distrus în mare măsură capitala României. Dar această reacție se poate explica totuși prin „înregistrarea" de către animale a unor vibrații telurice pe care noi oamenii nu le simțim. ■ Tot un cîine, de data aceasta aparținînd unui cunoscut psihoterapeut, G.R. Heyer, fuge de acasă într-o după amiază și-și forțează stăpînul să-l urmeze în casa unor prieteni. Era la Berlin, în timpul războiului. Casa lui Heyer a fost distrusă complet. Iar cîinele s-a reîntors, împreună cu stăpînul său, imediat ce s-a terminat bombardamentul... ■ Un om de afaceri din Bronx își făcea lectura de seară în apartamentul său, aflat la nivelul solului. La un moment dat, ciobănescul său devine foarte agitat și îl forțează să-l scoată afară... dar nu pentru „obișnuita" plimbare, ci pentru a-l trage cît mai departe de casă. Cîteva minute mai tîrziu, un autobuz pierde direcția, intră în casă și o distruge ! Greu de vorbit de „percepție" normală a unui asemenea eveniment...

■ În fine, nu doar gîștele au salvat Capitoliul, ci și rațele — un întreg cartier din orașul Freiburg ! Era la 27 Noiembrie 1944, și una dintre ele, care avea obiceiul binecunoscut de localnici, să scoată țipete ascuțite după prima sirenă de prealarmă, începe la un moment dat să se agite peste măsură. Oamenii o ascultă... și scapă de un bombardament care nu apucase să fie anunțat. Biata rață rămîne pe loc și este ucisă. Recunoscători locuitorii îi înalță un monument care mai există și astăzi... ,

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

CRISTALUL, între magie și realitate

Cristalul este o formă a materiei cu proprietăți din cele mai surprinzătoare. De exemplu cristalul de cuarț înmagazinează, amplifică, transformă, focalizează și transferă energie în condiții speciale. O lamelă de cuarț de pildă, într-un microfon, difuzor, diverse echipamente audio-video, amplifică semnalul electric. Transmis prin cuarț, tăiat în forme speciale curentul electric se amplifică, vibrează în ritmuri exacte și se transformă în unde ce pot fi emise în semnale radio și TV. Cuarțul are proprietatea de a înmagazina mari cantități de date în memoria unui computer, de a focaliza energia în sisteme laser, de a facilita măsurători la distanțe mari etc. Se consideră că aceste virtuți au corespondenți în lumea mentalului și a transcendentalului; pe care cristalul le poate suscita. În această viziune, cristalul amplifică energia mentală, (forța de sugestie, intuiția, creativitatea), îi conferă forță și claritate, stimulează capacitățile paranormale „catalizează" vindecările prin procedeu bioenergetic etc.

Se apreciază de unii specialiști că piramidele dispun de un cîmp energetic creat prin comprimarea cuarțului din pietrele de granit așezate la bază, folosit în trecut în scopuri terapeutice (vindecări, procese de întinerire) și ceremoniale religioase. Un exemplu mai familiar îl constituie efectul cerceilor de cuarț asupra echilibrului emisferelor cerebrale și asupra stabilizării chakrelor gîtului. Ușor de verificat (în cazul în care deținеți un cristal de cuarț mai mare decît o minge de tenis și mai ales perfect șlefuit) este efectul acestuia asupra temperaturii din frigider, pe care o coboară cu cîteva grade.

În practicile metafizice (oculte) cuarțul trebuie purificat de amprentele altor cîmpuri vitale care pot perturba sau doar diminua, propriul cîmp energetic. Cea mai sigură metodă de purificare o constituie menținerea cristalului timp de șapte zile în sare de mare. Dintre metodele secundare, amintim tratamentul cu vin de porto fierbinte sau cu vin de Xerex, fiert. După purificare este recomandată atașarea acestuia de corp, timp de 33 de zile pentru a-și sincroniza vibrațiile cu cele ale cîmpului energetic uman. După aceste preliminarii totul devine posibil...

DORIN MĂRAN

SCHELETUL DE LA FORCALQUIER

André Müller, inginer specializat în cercetări pe teren, de la Serviciul regional de arheologie din provincia franceză Alpes-de-Haute-Provence a scos recent la lumină un ansamblu arhitectural din perioada neolitică, unic în Franța. Locul era întărit în partea sa nordică cu o incintă dublată de o palisadă. Starea de conservare excepțională, a acestui ansamblu neolitic, a cărui vechime este estimată la circa 4 000 — 4 200 ani îl face deosebit de atrăgător pentru arheologii francezi. Scheletul îngropat în urmă cu peste 400 de ani, foarte bine conservat, este al unui bărbat de 35 de ani, cu o înălțime, de 1,74 metri, foarte robust, după cum au putut constata specialiștii în urma examinării urmelor impozantelor inserții musculare lăsate pe osatura sa.

Craniul său de tip „alpin", asemănător celor descoperite în aceeași zonă și avînd aceeași vechime, îl recomandă drept un autentic urmaș al provensalilor. Scheletul pare să fie al unui șef religios sau „politic" — ofrandele neperisabile descoperite în apropierea sa — vase din ceramică, dovedesc acest lucru. (S. F.)

Starea de VECHE

„Cît de necesară este această lume..."

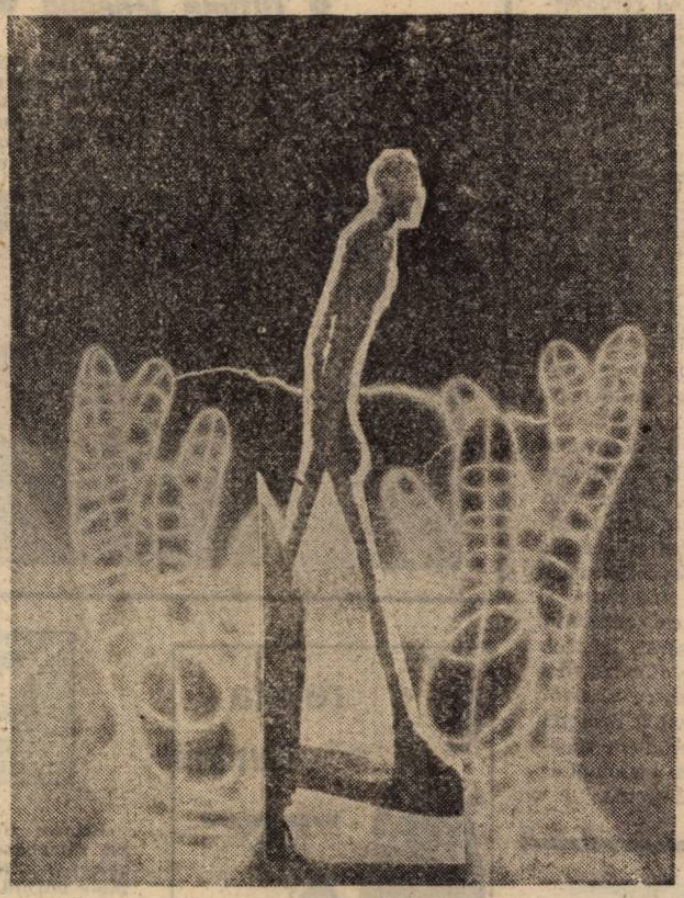

Controversele privind «cazul Edgar Cayce», inevitabile în epocă, persistă, încărcate de aceeași tensiune, pînă în zilele noastre, la aproape 50 de ani de la dispariția acestui «personaj» pe cît de contradictoriu, pe atît de solicitant pentru cercetătorii fenomenelor paranormale. Cele 30 000 de «reading»-uri (de diagnostice în stare de transă), conservate meticulos în arhivele de la Virginia Beach, ca și observațiile tulburătoare ale biografilor săi (**Thomas Sugrues**, „There is a River") Dell Books, 1960 ; **Jess Stearn**, „Edgar Cayce, The sleeping prophet" by J. St. 1967, ca și cartea semnată de **Evans Cayce**, „Edgar Cayce on Atlantis", Warner Library, N.Y., 1968) continuă să fie studiate atent, cu infinite sugestii pentru psihoterapeutica de ultimă oră, ca și pentru cei care proiectează, probabil, viitoarele supercalculatoare neuronale.

Edgar Cayce a existat real, n-a fost o invenție a literaturii de anticipație, iar creatorii cei mai temerari de S.F. au fost nevoiți să admită că realitatea (viața, în esență) întrece adeseori capacitatea lor de ficțiune.

■

Desigur, ne putem îndoi peste timp de rigoarea aprecierilor formulate de doctorul Wesley Ketchum, colaboratorul și asociatul lui Cayce, girantul-medical al terapiilor sale neconvenționale ; dar în afara lui Wesley, s-au mai aflat în preajma lui Cayce — urmărind îndeaproape eficiența tratamentelor sale, prescrise, în disperare aproape, pînă și membrilor propriei sale familii (soției sau fiului) — medici de indiscutabil prestigiu, precum celebrii Jackson și Kasey, A. Seargent, ori farmacistul Louis Elgin.

Rămîne de discutat, se înțelege, care era factorul salutar al acestor vindecări în situații extreme : **medicația, absolut străine (riscantă, uneori) sau încrederea necondiționată, totală, a pacienților, în această medicație ?** Efectul vindecător al heroinei (ca element component al unei terapii) într-o gravă afecțiune pulmonară, ca și cel al tanimului (substanță toxică), într-un caz de pierdere a vederii, nu și-au găsit confirmarea, ulterior, în cazuri similare. Dar Edgar Cayce și-a salvat, totuși, soția (în primul caz) după cum și-a salvat fiul, amenințat de orbire (în cel de-al doilea caz). Să punem miracolul în seama autosugestiei, a credinței atotvindecătoare ? Greu de admis că în 30 000 de situații — 30 000 de reading-uri ! — a funcționat doar credința în miracol și forța sugestionării...

■

La începutul anilor '40, poate chiar puțin înainte, Edgar Cayce a primit un substanțial sprijin financiar din partea unor persoane și instituții direct interesate în investigarea fenomenelor paranormale. La Virginia Beach a fost creat un veritabil așezămînt medical, un fel de spital-sanatoriu de care au beneficiat mii de pacienți, mai ales între anii 1943—1944. Cu riscul unei rapide epuizări psihice (nu mai era nici tînăr), Edgar Cayce ajunge să efectueze circa șase consultații pe zi, cu intrare în transă de fiecare dată, și înregistrarea tratamentului emis în stare de inconștiență de către o stenografă. În noiembrie 1944 suportă primul atac cardiac, și tot ceea ce izbutise, miraculos, pentru alții, Cayce nu va mai izbuti pentru sine. La 3 ianuarie 1945 se va stinge din viață, nu înainte însă de a fi transmis — celor ce au fost martori la ultimele sale clipe de viață — **un enigmatic început de frază, primele șase cuvinte ale unui «reading» rămas neterminat...**

„CÎT DE NECESARĂ ESTE ACEASTĂ LUME..." avea să rostească Cayce, într-un ultim efort cu ultima suflare... Fără să mai poată explica pînă la capăt nici **prin ce** și nici **cui** se dovedește a fi atît de necesară lumea pe care o părăsea... Această «lume experimentală» ?, această «lume laborator» ?, această «lume tranzitorie» ?, sau **această «lume unică» pe care nu trebuie sub nici un motiv s-o ratăm...** ? S-au lansat zeci de supoziții. Rămîne cert, oricum, că este o lume absolut necesară... Ca și viața ! Ca și tulburătoarele sale miracole... Ale vieții, firește, și, accidental, ale lui Edgar Cayce...

■

Ar mai fi de discutat — poate într-un număr viitor al revistei — despre surprinzătoarea relație, incitantă și complementară, a lui Edgar Cayce cu un alt personaj enigmatic, apropiat ca vîrstă, Arthur Lammers, un tipograf din Dayton, un autodidact de foarte bună condiție culturală, interesat de filozofie, metafizică, astrologie, ca și — în mod absolut declarat — de viitorul parapsihologiei. Biografii lui Cayce și, în mod special, fiul său Evans (autorul lucrării din 1968, **„Edgar Cayce on Atlantis"**) vorbesc cu multă stimă despre acest Arthur Lammers, care ar fi influențat o bună perioadă de timp preocupările lui Cayce, altele decît cele medicale.

Pentru prima oară în anii '30, Lammers avea să-i propună lui Cayce să încerce să răspundă, să descifreze mental și să pătrundă «mediat», în stările sale de transă — spre zonele încărcate de mister și enigmă ale civilizației umane, ale istoriei și preistoriei, de la descifrarea tainelor vechilor tibetani la mișcarea theosofică a Helenei Blavatsky.

Pentru Edgar Cayce, aceste preocupări constituiau un tărîm de investigare absolut nou. Lammers solicitîndu-i în fapt **«să călătorească prin timp»**, să **«vadă»** și să **«relateze»** (în transă) despre evenimente, desfășurări, situații și întîmplări de viață, evoluții tectonice despre care Edgar Cayce nu auzise și nu citise nimic pînă atunci. Care ar fi putut fi sursa acestui nou gen de «reading»-uri culturai-științifice, istorice, evenimențiale ? Să admitem călătoria sa «regresivă», prin timp, ca fiind o realitate... mentală ? Să-i fi fost sugerate hipnotic, de Lammers, toate acele descripții ? ca un fel de ipoteze-prezumpții preluate inconștient de Cayce ?

Cel mai fascinant moment al acestei investigări în condiții de transă avea să-l constituie însă întoarcerea regresivă (regresie temporală) a lui Edgar Cayce spre îndepărtata istorie a scufundării Atlantidei. El, care nu auzise nimic despre Atlantida, care nu-l citise pe Platon (și nici-un comentariu în vreo altă lucrare despre „Critias" sau Timaros") avea să destăinuie, la timpul prezent, ca fiind parcă de față, cele întîmplate cu peste 10 000 de ani în urmă în bănuita Atlantidă și — printr-un devans temporal — să precizeze apoi pînă și momentul cînd dezvăluirile sale își vor găsi confirmarea. A precizat și anul : 1968, la peste 23 ani de la decesul său :

Dar despre toate acestea în ultima parte a însemnărilor noastre despre „miracolul Edgar Cayce".

DOREL DORIAN

● **DIRIJABIL „INVIZIBIL".** După „avionul invizibil", specialiștii americani sînt preocupați să pună la punct și un dirijabil „invizibil". Nefiind construit din metal, el nu va putea fi „văzut" de instalațiile radar. Pe un astfel de vehicul, cu un volum de 700 000 m.c., se vor putea monta radaruri pentru descoperirea timpurie a rachetelor de croazieră lansate de pe Pămînt sau de pe submarine. Se apreciază că dirijabilul va putea întruni unele caracteristici ale sateliților militari,

● **RESTAURAREA RUINELOR INCAȘE.** Dispuse în terase și unite prin 3 000 de trepte, ruinele incașe sînt localizate pe un platou la altitudinea de 2 500 m. Ele însumează 13 kilometri pătrați de lucrări în piatră și fac parte din cetatea-fortăreață a vechiului imperiu incaș. Amerindienii din America de Sud, din zona nord-vestică și andină au creat o originală cultură materială și spirituală și un puternic stat (sec. XV-XVI) cucerit și distrus de conchistadorii spanioli. La opera de restaurare și conservare a ruinelor de la Machu Picchu (Peru) va participa și Japonia, prin acordarea de fonduri. Fundația construcțiilor se scufundă din cauza precipitațiilor mai abundente din regiune. Aceasta este cauza eroderii pereților la vechile structuri.

● **„DECENIUL NAȚIUNILOR UNITE DE COMBATERE A ABUZULUI DE DROGURI».** S-au scurs doi ani din acest deceniu și numărul celor care recurg la droguri în lume, în loc să scadă, sporește. Cauza acestei evoluții rezidă în faptul că după adoptarea declarației politice în 30 de puncte și a unui vast program de acțiune mondială de către Adunarea Generală a ONU, în februarie 1990 măsurile eficiente și de susținere pe plan național, regional și internațional încă așteaptă să fie luate. Este necesar, deci, să se treacă de urgență de la vorbe la fapte, să se manifeste voința politică a guvernelor în direcția intensificării acțiunilor naționale și internaționale împotriva producției, traficului și comercializării ilicite a stupefiantelor, precum și a substanțelor psihotrope.

● **OFENSIVĂ NIPONĂ ÎN COSMOS.** Intrucît Luna reprezintă unul din obiectivele spațiale ale Japoniei, proiectul cel mai surprinzător este acela elaborat de responsabilii societății „Ohbayashi", prin care se preconizează crearea unui centru de cercetări în domeniul construcțiilor lunare, la Cap Canaveral. Finanțarea centrului urmează a fi susținută de japonezi, dar și de diferite societăți americane care au și fost solicitate să coopereze, precum „North American", „Rockwell", „General Dynamics", „TRW", „Grumann", „Lockheed". Aceste societăți așteaptă de mulți ani comenzi pentru un program de cucerire a Lunii, care presupune afaceri financiare fabuloase. Să fi pierdut NASA competiția pentru recucerirea Lunii ?

● **EFECTELE VÎNTURILOR POT FI DISTRUCTIVE. DAR ȘI BINEFĂCĂTOARE.** Lupta împotriva efectelor distructive ale vînturilor continuă, în lume, de zeci de secole. Ele sînt prima cauză naturală a fenomenului de deșertificare. Circa jumătate din urmările nefaste ale eroziunii solurilor de pe coninentul african se datorează acțiunii vînturilor. Un studiu efectuat de specialiștii de la NASA asupra atmosferei a permis o concluzie tulburătoare : de pe urma vînturilor și aridității solurilor din Africa (Sahelul înaintează an de an către sud, înghițind terenuri cultivate) beneficiază fauna Oceanului Atlantic și solul continentului american. Vînturile africane care se îndreaptă către vest aduc cu ele cantități mari de praf bogat în fier, care cad în ocean și pe continentul amintit.

Răzbunare absurdă

Cei care în diverse împrejurări ale vieții, cînd anormalitatea se îmbină „armonios" cu normalul cotidian, exprimă plini de năduf : încurcate mai sînt căile Domnului, n-au cunoscut cazul celebrei sinucideri a lui Malcom Franet — prezentat de revista americană „The Newyorker". Este vorba de un caz cu totul ieșit din comun, care i-a pus pe gînduri și pe psihiatri implicați la procesul respectiv.

Acest Malcom Franet, om de afaceri profilat pe producția și comerțul cu băuturi spirtoase din Casper, statul american Wyoming, era căsătorit cu o actriță de mîna a doua, cam cu cinsprezece ani mai tînără decît el. Atunci cînd căsnicia lor a început să șchioapete (dese turnee, anonime compromițătoare, crize de gelozie etc., etc), bătrînul soț (64 de ani la deces) a luat o hotărîre imprevizibilă cu privire la polița de asigurare pe viață. Fiind convins că tot orașul știe că este încornorat, dar un scandal (citește divorț) ar fi scăzut prestigiul firmei sale (la băuturi concurența americană este devoratoare), a pus următoarea clauză pe poliță, printr-un codicil diabolic conceput : uriașa sumă de bani ce avea s-o moștenească nevasta infidelă se condiționa pe sinuciderea sa, în sensul următor : dacă se dovedea că a murit prin sinucidere, renta nu se mai plătea.

Tratativele secrete duse cu firma de asigurări s-au soldat cu succes. Intrucît experții firmei respective l-au găsit în stare psihică normală, au acceptat codicilul. Evident, Susane, soția lui, n-a știut nimic. Făcîndu-și curaj — probabil cu o doză din stocul propriu —, Malcom Franet se sinucide la 17 februarie 1986, prin împușcare în gură. Moare pe loc, în timpul unei recepții de la reședința familiei. Șocul este extraordinar, nimeni nu înțelege nimic. Susane pare distrusă sufletește, însă două zile n-a visat decît renta viageră de 180.000 dolari pe an plus participarea la profitul firmei, cotă parte din acțiunile ei nominale. Cînd află de la avocat de clauza poliței, ea face o criză și se decide la rîndul ei să se răzbune. Își ia un alt avocat, care-i spune că unica șansă de a intra în posesia banilor e să dovedească incapacitatea mentală a soțului atunci cînd a impus un asemenea codicil.

gîlceava IDEILOr

A urmat un proces care s-a prelungit peste doi ani. Nu e cazul să intrăm în detaliile argumentelor juridice americane ; cert este faptul că Susane s-a ales numai cu banii obținuți prin scoaterea bunurilor imobiliare la licitație. Nu cred că sînt multe cazuri asemănătoare în care gelozia — orbitoare, irațională — să conducă la o astfel de întorsătură de situație. Atît de mult s-o fi iubit Malcom pe zburdalnica lui soție ?

Un răspuns clarificator în această direcție a încercat să-l dea un ziarist pasionat de acest caz, Coburn Scott, neangajat la vremea aceea la nici un ziar, a scris pentru „Reader's Digest" un fel de serial polițist romanțat, în care — fără să facă vreo aluzie directă la cazul Malcom —, insinuează ideea că de fapt Malcom avea cancer la colon și n-ar mai fi avut de trăit decît un an, maximum. În acest fel, cinismul și absurditatea răzbunării prin sinucidere căpăta alte nuanțe psihologice : **un condamnat la moarte se sinucide pentru a-și scurta agonia dar lovește fără milă în propria nevastă, deposedind-o de drepturi.**

Succesul serialului lui Scott l-a atras atenția și lui Susane și avocatului său, redîndu-le speranța, deși perioada de recurs trecuse. Ei încep să caute febril prin arhiva spitalului la care Malcom avea medicul său și, după lungi căutări, găsesc o informație (secretă cît timp era în viață) uluitoare : Malcom avea mai mulți noduli la plămîni ! Ipoteza ziaristului, fictivă și savuroasă, fusese foarte aproape. Avusese Malcom cancer la plămîni ? Posteritatea lui e mută.

PAUL IOAN

Noua generație de parfumuri

Romantice, sportive, „intelectuale", femeile își aleg parfumurile în funcție de temperamentul lor sau de „stacheta" emoțiilor. Deși atît de diverse, „aromele" tuturor parfumurilor se regăsesc în doar trei „familii". Cele florale, gustative, sînt destinate femeilor „dulci" romantice aplicate spre frumusețile naturii. Amestecul de santal și vanilie este una din armele de seducție folosită de sexul frumos. Și oricît ar părea de surprinzător unora cercetarea în acest domeniu lucrează intens. Așa se face că de curînd o mare firmă franțuzească anunța crearea unei noi generații de parfumuri. Pierre Bourdon, director de creație la o firmă franțuzească povestea : „După ce ne-am învîrtit în cerc mai mult de zece ani a trebuit să spargem obișnuințele. Am cercetat și pus la punct o tehnică mai purificatoare." Cercetătorii au în vedere în primul rînd recunoașterea cu mijloacele specifice, olfactive, a firmei. Identitatea de neconfundat a producătorului este deosebit de importantă. „Fără să fim adepții bizareriilor în acest domeniu, spune Pierre Bourdon, am dat o notă particulară mai evidentă parfumului cu un singur element de bază, dozat puternic.

O grijă deosebită se acordă... senzualității. Se evită convențiile urmărindu-se regăsirea în parfum a plăcerii gustative. În sfîrșit, noua generație de parfumuri relevă și grija pentru rigoare, specialiștii necedînd tentației ingredientelor numeroase. „Acești nou-născuți conțin esențialul fără să se complice cu detalii neesențiale". Numărul de ingrediente utilizate scade de la 200 la doar 20—25, pentru că, spun cercetătorii domeniului s-au descoperit elementele pure ce acționează asupra simțurilor. Cum s-a ajuns la acest stadiu ? Cercetătorii au vizitat o fabrică de cherestea pentru a înțelege de ce, de exemplu lemnul de cedru are efecte miraculoase asupra simțurilor. Au înțeles, au perceput și urma „transcrierea" acestei percepții a simțurilor. Trebuiau „traduse" emoțiile provocate. Încet, încet noul parfum „s-a construit" în jurul esenței ce amintește de lemn „picurîndu-i-se" apoi și accente dulci. Tradițional masculin, cedrul evocă acum o tentă orientală. Arta parfumului presupune și crearea unor flacoane în armonie cu conținutul.

Întotdeauna parfumul își „ancorează" rădăcinile în subconștient. O femeie trece. Rămîne însă urma sa și creierul înregistrează pentru că semnalul ajunge la el. Este însă un semnal deosebit de dificil de analizat, așa încît specialiștii sugerează să nu se mai ignore „poezia parfumului" născut din imaginația cea mai dezlănțuită...

INDISCREȚII...

• Ultima legendă •

Cab Calloway a trăit ceasuri de emoție. Diva nopții, Grace Jones, alături de numeroși prieteni au venit în plină repetiție pentru a-l sărbători de ziua sa. La 85 de ani regele Broadway-ului care s-a făcut remarcat cu cîntecul său „Minnie the Moocher" în anii '30, rămîne, după moartea lui Dizzy Gillespie, una din ultimele legende vii ale jazz-ului.

Magazin Femina Club

Cornuri cu brînză Homorod

Brînza Homorod (Rocquefortul românesc) se mănîncă de obicei frecată cu unt și unsă pe pîine prăjită.

Rețeta de azi este pentru o masă festivă.

Se amestecă 300 g brînză Homorod cu 300 g brînză de vaci, o lingură coniac și o linguriță chimen.

Cu această compoziție se umplu cornurile scobite de miez și unse cu un strat foarte subțire de unt.

Se lasă la cuptor pînă devin crocante. Se servesc fierbinți. (I.S.)

Frumusețe contra — cronometru

● Dacă vă veți începe ziua cu un duș rapid, veți fi sigură de prospețimea trupului, dar și de un tonus crescut. Dacă aveți un program alert, nu uitați să folosiți și un deodorant.

● Pentru a avea o mînă bună, curățați obrazul cu lapte demachiant, apoi aplicați o loțiune hidratantă, după care, crema dv., obișnuită, sau o cremă suport pentru pudră. Dacă folosiți fond de ten, alegeți o nuanță aurie, ideală pentru a fi strălucitoare.

● Dacă la cîteva ore după ce v-ați machiat unele zone devin strălucitoare din cauza sebumului, pudrați mai intens zonele implicate : nasul, fruntea, bărbia.

● Nu uitați să purtați în poșetă o pudrieră pentru ca în orice moment al zilei să puteți reface ușor machiajul.

● Nu ezitați să accentuați corespunzător buzele. Dacă sînteți brunetă, folosiți un ruj viu. Blondelor, cu tenul lor diafan, li se potrivește o nuanță pală. Oricum, celor care adoptă un machiaj foarte modern, trebuie să le spunem că din nou rujul în tonuri portocalii și chiar maronii este en vogue.

● Inutil să vă pierdeți timpul să realizați un machiaj sofisticat al ochilor. Contați pe efectul sigur al rimelului negru sau maron, care va pune în valoare culoarea ochilor.

● Și nu uitați, periați sprîncenele. Specialistele spun că înfățișarea dv. va dobîndi caracteristici de frumusețe de neegalat.

Dosarele frumuseții

COAFURI MODERNE

Doriți o schimbare a aspectului dv ? Nu ezitați să vă schimbați coafura. Alegeți una care să fie foarte modernă, dar și să respecte personalitatea dv. Purtați fuste lungi ? În acest caz părul va fi scurt. Părul tuns drept se impune în coafura acestui an. Foarte moderne sînt coafurile suple, lejere. Schimbați puțin și culoarea părului. Se poartă nuanțe de roșcat. La vîrste „mature", tonurile de blond. Dacă aveți părul lung, puteți imagina cele mai frumoase și extravagante coafuri. Cînd alegeți coafura, obligatoriu trebuie să aveți în vedere forma feței. Dacă aveți fața rotundă, preferați o coafură înaltă. O față pătrată poate fi „îndulcită" cu meșe fine. Fețelor ovale li se permite orice coafură. Dacă aveți un nas mare, dați volum părului din zona frontală.

ADEVĂRAT sau FALS?

Este adevărat că laptele favorizează formarea calculilor renali ? Da. Pentru că unii calculi sînt constituiți din calciu mineral ce se găsește în cantitate mare în lapte. Dar, potrivit opiniei specialiștilor trebuie să se bea aproximativ 3 litri de lapte pe zi pentru a apărea un risc real. Oricum, din prudență, dacă aveți o alimentație bogată în produse lactate, beți în fiecare zi un litru și jumătate de apă, pentru a proteja rinichii.

CRONICA MODEI

„MEDIC DE ȚARĂ"

Sub această denumire a fost lansată vestimentația din imaginea alăturată. Dominantă este nota de sobrietate. O redingotă lungă, pantalon pană, pantofi cu tocul plat, pălărie, poșetă amintind de trusa medicului de țară..., totul pe negru. În plus : o bluză albă, o vestă gri, bijuterii din argint vechi. **(A.P.)**

Rubrică realizată de ECATERINA BATRÎNEANU

glob MAGAZIN

MARILYN MONROE, o femeie singură

După moartea sa, în 1962, considerată de cei mai mulți o sinucidere Marilyn Monroe a constituit subiectul a numeroase cărți și albume, dedicate gloriei, nefericirii și disperării sub semnul cărora s-a derulat viața sa. Ambiția fiecărui autor de a se apropia și a descifra cît mai mult din misterul în care frumoasa actriță și-a învăluit existența nu a reușit totuși să epuizeze materialul documentar rămas după dispariția sa.

În urmă cu cîțiva ani, revista „ELLE" publica un grupaj de fotografii inedite, semnate de Ed Feingersh, un fotograf american necunoscut pînă în anul 1955, cînd Marilyn Monroe poposea, ca o naufragiată, la New York. Era în perioada cînd frumoasa actriță divorțase de Joe Di Maggio, celebru jucător de base-ball, și simțea cu pregnanță eșecul din viața personală. Era apăsată și de îngrijorarea față de viitorul său cinematografic, fără prea mari perspective, judecînd după modul cum fusese primit ultimul său film de către public și mai ales de către critici. Părea că pentru Hollywood și pentru patronii de la Fox ea nu reprezenta decît o față drăguță, cu bust impunător, dar deloc seducătoare din punct de vedere intelectual. S-a simțit nedreptățită, singură, înspăimîntată și singura soluție a fost fuga din acea lume către o altă lume... necunoscută.

S-a refugiat mai întîi în Connecticut unde a trăit o vreme alături de fotograful-impresar Milton Green. Apoi s-a instalat la New York unde s-a înscris la cursurile „Actor's Studio", conduse de Lee Strasberg. Începe să citească multă literatură de calitate, de parcă știa că urmează să-l întîlnească pe Arthur Miller, seducătorul intelectual care domina viața culturală americană.

În acea perioadă fotograful Ed Feingersh o acompania pe Marilyn pretutindeni, avînd astfel ocazia să rețină pe peliculă multe aspecte din viața „nevăzută" a actriței. O parte din lucrări au fost publicate la vremea respectivă, dar multe clișee și negative au rămas neutilizate, fiind practic uitate într-un depozit prăfuit din New York. Abia în 1987 au fost descoperite în mod cu totul întîmplător de un arhivar. Nici Marilyn Monroe nici Ed Feingersh nu mai erau în viață. După alți cîțiva ani, aceste fotografii au fost oferite publicului. Se aducea astfel în prim-plan o Marilyn Monroe mult diferită de cea cunoscută pînă atunci. Domina sentimentul de singurătate pustiitoare: Marilyn călătorind ca oricare altă femeie într-un metrou, cu fața plecată și privirea pierdută în gînduri apăsătoare; Marilyn stînd aplecată peste marginea unui balcon, ca oricare femeie plictisită, obosită, care speră totuși că un lucru extraordinar se va ivi de undeva pentru a-i schimba existența. Fotografia era făcută cu șapte ani înainte ca Marilyn să părăsească această lume. În acest răstimp, speranța sa de a i se întîmpla ceva deosebit avea să se împlinească: în viața sa a intrat Arthur Miller. S-au căsătorit, apoi s-au despărțit. Au urmat cîteva iubiri tumultuoase dar cu final tragic... N-a rezistat. Cîndva se refugiase la New York. De acolo unde să mai plece decît în lumea de dincolo...

Primele fotografii realizate de Ed Feingersh apăruseră în 1955 în „Readbook", sub titlul „Marilyn Monroe pe care n-ați văzut-o niciodată". Era Marilyn Monroe cea adevărată, cu toată disperarea și singurătatea ei.

AURORA POPESCU

Supravegherea activității vulcanilor continuă

În lume există aproape 10000 de vulcani dintre care 1415 sînt extrem de periculoși. Din nefericire, numai 150 dintre acestia sînt supravegheați de către oamenii de știință care dispun, desigur, de aparatura tehnică necesară.

Cum poate fi supravegheată activitatea unui vulcan?

Înregistrarea vibrațiilor este o modalitate, ea reprezentînd de fapt cea mai cunoscută și folosită metodă tehnică. Cauzate de fractura rocilor sub presiunea lavei, vibrațiile constituie indicatorul cel mai sigur privind declanșarea unei erupții. Telemetrele, fixate la nivelul solului, înregistrează variațiile pantelor vulcanilor. De asemenea, sateliții GPS (Global Positioning System) conectați la borne emițătoare instalate pe vulcani, reperează, și ei, cele mai infime modificări ale formei și altitudinii acestora. În plus, sînt folosite niște extensometre care măsoară îndepărtarea faliilor.

Analiza gazului și a fumului este o altă metodă folosită. Cu aparate speciale (captatori), cei ce lucrează în acest domeniu au posibilitatea să analizeze continuu compoziția gazului emanat și temperatura lui (poate ajunge pînă la 900°C), precum și a apelor termale, indicatori prețioși pentru evaluarea proximității erupției. Analiza se face și pe eșantioane de fum prelevate de aparate tractate de avioane sau telecomandate de pe sol de la o distanță de pînă la 1,5 km.

Înregistrarea ultrasunetelor cu ajutorul hidrofoanelor este o altă metodă care aduce informații prețioase din străfundul vulcanilor. Aceste aparate au posibilitatea să repereze exact momentul în care crusta terestră se fisurează, lăsînd să pătrundă gazul vulcanic spre suprafață.

Chinezii și indonezienii au studiat mult și reacția animalelor dinaintea unei erupții. Unele dintre ele sînt deosebit de sensibile la ultrasunetele emise de vulcani.

AURORA POPESCU

Unde ești, Yeti?

Mitul lui Yeti nu îi mai face să viseze decît pe unii specialiști, marea majoritate a comunității științifice internaționale fiind convinsă că, de fapt, acesta nu există în realitate. Iată însă că o descoperire de ultimă oră efectuată de un student în zoologie, Iordi Magrauer, în Pakistan, a unei creaturi bipede care bîntuie nordul acestei țări, prezintă rigoare științifică și beneficiază de sprijinul de principiu al unor cercetători renumiți, cum sînt Theodore Monod sau Yves Coppens.

Iordi Magrauer pregătește în prezent o expediție care speră să fie sponsorizată cu 13 milioane de franci — o sumă suficientă în opinia sa, și pe care o speră intens mediatizată. Dacă va descoperi ființa numită de localnici Barmanu ar fi un mare cîștig pentru știință. Expediția merită toată atenția chiar dacă această ființă nu va fi descoperită căci ea pune în evidență constanța unei ființe mitice prezente în numeroase culturi. Expediția nu va mai face deosebiri între elementele de descriere fantastice și elementele predominant realiste oferite de localnici, așa cum obișnuiau s-o facă criptozoologii în mod obișnuit.

Supraveghere aeriană în infraroșu

O rachetă Titan IV a fost lansată la sfîrșitul anului trecut în spațiu. Ea era purtătoarea unui satelit militar a cărui misiune nu a fost dezvăluită opiniei publice. Se presupune că este vorba de un nou și puternic satelit de supraveghere în infraroșu U.S.Air Force a decis, ca începînd de la 1 ianuarie 1993, să anunțe opiniei publice internaționale toate misiunile sale spațiale. Cea de-a 52-a misiune a navetei Discovery, care a transportat recent un mare satelit, bile pentru calibrarea radarelor și o cameră Hercules pentru afișarea coordonatelor țintelor vizate, a fost ultimul zbor pilotat cu destinație strict militară al Statelor Unite.

„Navstar 16" a fost plasat pe orbită

După două tentative infructuoase de lansare a rachetei Delta-2, purtătoare a celui de-al 16-lea satelit din seria Navstar (prima a eșuat din cauza neaprinderii motoarelor iar a doua datorită condițiilor meteorologice nefavorabile) cea de-a treia tentativă a reușit pe deplin. Satelitul Navstar a fost plasat pe o orbită cvasi-circulară (mișcarea de revoluție fiind efectuată în exact 12 ore), la o altitudine de 20 200 kilometri. Astfel a fost completată rețeaua de sateliți care deservește U.S. Air Force.

Navigația spațială prin intermediul sateliților a făcut mari progrese odată cu utilizarea aparatelor GPS (Global Positioning Satellite), capabile să afișeze longitudinea și latitudinea prin primirea semnalelor trimise de sateliții din rețeaua Navstar. Mesajele sateliților sînt compuse din indicații furnizate de patru orologii atomice (pentru aprecierea decalajelor de timp revelatoare privind distanțele spațiale) și din datele ce caracterizează orbita fiecărui satelit, maniera în care aceasta este descrisă. Interpretarea acestor date este posibilă astăzi cu ajutorul unor aparate compacte al căror preț de comercializare a coborît recent sub 1 750 dolari, cu o calitate și fiabilitate ce le asigură o serie tot mai largă de aplicații în numeroase domenii de activitate.

Sateliți MSTI pentru „Războiul stelelor"

În cadrul unui important program care vizează continuarea programului „Războiul stelelor" un satelit cu o greutate de 135 kilograme, denumit MSTI (Miniature Seeker Technology Integration) a fost lansat în spațiu de la Cap Canaveral. Încărcătura a fost plasată pe o orbită circulară cu o altitudine de 401 kilometri în jurul Pămîntului. 19 milioane de dolari au fost consacrați acestei misiuni, al cărei obiectiv constă în culegerea de informații care să permită punerea la punct a altor trei sateliți MSTI, mult mai perfecționați. Ei urmează să fie lansați în spațiu în anii 1993 și 1994.

DINOZAURI... ÎN ITALIA!

În calitatea sa de pensionar, italianul Altemano Cosso avea obiceiul să facă dese plimbări prin împrejurimile oraşului lui de reşedinţă, Ancona. Cu aceste ocazii a avut prilejul să observe în diferite locuri, în zone deluroase, o serie de urme uriaşe imprimate pe roci. Nu putea fi vorba de rezultatele unor puternice eroziuni, ci mai degrabă urmele lăsate de picioarele unor animale care au dispărut în chip încă nelămurit complet şi care au trăit aici cu milioane de ani în urmă. L-au pasionat, în asemenea măsură urmele pe care le-a observat încît, cuprins de o teribilă dorinţă de confirmare a presupunerilor sale, a început o metodică cercetare a zonei.

Cînd a ajuns la convingerea că prezumţiile sale sînt juste, Cosso s-a adresat unor experţi în materie. A primit confirmarea presupunerilor sale, iar cercetările ulterioare desfăşurate cu sprijinul specialiştilor au dus la descoperirea unui număr şi mai mare de urme fixate parcă pentru eternitate, urme aparţinînd unor dinosaurieni care cîntăreau între 30 şi 35 de tone.

TRIUNGHIUL BERMUDELOR, MIT ŞI ADEVĂR (V)

■ **ELLEN Austin.** O goeletă britanică, comandată de căpitanul Baker. Ajunsă cam la jumătatea drumului între Bahamas şi Bermude, echipajul observă o corabie pustie. Sunt trimişi trei marinari pentru a vedea despre ce este vorba, dar.. spre uluirea generală, corabia pustie se volatilizează, pur şi simplu, cu cei trei marinari cu tot. Ellen Austin îşi continuă cursa spre Boston. Nava pustie reapare! Ellen Austin hotărăşte imediat să o remorcheze. Dar, dintr-o dată, nava este învăluită de o ceaţă albă, legăturile dintre cele două vase sunt rupte şi aceasta dispare din nou, de data aceasta pentru totdeauna..

■ Martie 1843. Nava **GRAMPUS** a marinei americane patrula în Marea Antilelor în căutare de... pirati. Este rechemată la Charlestownville şi porneşte imediat. Avea să fie ultimul său drum. Deşi condiţiile meteorologice erau excelente, ea se volatilizează fără urmă şi fără a lăsa nici un supravieţuitor.

■ Ianuarie 1880. Fregata-şcoală britanică **ATLANTA,** avînd la bord 290 de cadeţi şi marinari, părăseşte Bermudele cu destinaţia Anglia. Dispare şi ea fără urmă. La fel de inexplicabil dispar şi două nave de luptă americane, **INSURGENT,** cu 340 de oameni la bord şi **PICKERING,** cu 90 de oameni. Pe lista dispariţiilor mai trebuie adăugate **LOTTA,** o navă suedeză care dispare lîngă Haiti în 1868 cargoul spaniol **VIEGO** (1883) şi goeleta italiană **MIRAMON** (1880) aflată în drum spre New Orleans.

■ De abia „se deschide" secolul XX şi o primă navă se încumetă să atace Triunghiul Bermudelor — vasul german **FREYA** care este însă găsit fără nici un membru al echipajului, în plină mare, la 20 octombrie 1902.

■ 14 noiembrie 1909. Dispare velierul **STRAY,** de 11 m lungime, condus de Joshua Slocum, navigator celebru, intrat în istoria navigaţiei de plăcere, cunoscător perfect al insulelor din Triunghi, care efectua o călătorie pe ruta Florida — Antilele Mici — Venezuela — Guyana.

■ 15 martie 1910 — dispare, tot fără nici o urmă, remorcherul **NINA** pornit din Norfolk Virginia, către Cuba.

■ O altă enigmă, printre cele care au atras într-o măsură însemnată atenţia asupra fenomenelor din Triunghi, este cea a unui vas destinat transportului de cărbuni **CYCLOPS,** din marina americană, o navă respectabilă după standardele vremii : 19 600 tone, o lungime de 542 picioare (165 m), propulsată de două elice. Încărcat cu cărbuni, Cyclops părăseşte portul Norfolk, transportînd şi alte articole destinate unităţilor de la South American Petrol Fleet, aflate în largul coastelor Braziliei.

La bord se afla un echipaj format din 309 marinari, sub comanda căpitanului George W. Worley. Drumul spre Braziliia se desfăşoară fără nici un incident. La întoarcere efectuează o scurtă escală la Barbados, în Atilele Mici, apoi porneşte mai departe spre Norfolk. Era 4 martie. Itinerarul traversa mijlocul Triunghiului Bermudelor. Şi el a dispărut. Fără nici un semn. Din echipaj n-a rămas nimeni. Şi nici o urmă a vasului. S-au vehiculat cele mai fanteziste ipoteze. Pe care le veţi putea urmări în episodul viitor.

MIHAELA DOROBANŢU

(Va urma)

CLEPSIDRA

AU MAI RAMAS DOAR ELEFANŢII... Tragedia are multe chipuri ! În Zimbabwe, de exemplu, boşimanii s-au adresat guvernului cu rugămintea de a le permite uciderea elefanţilor, care în această regiune sunt protejaţi prin lege. Motivul ? Situaţia deosebit de critică în care se află acest trib, cunoscut pentru statura redusă a membrilor săi : datorită secetei catastrofale, celelalte animale au fost nevoite să părăsească terenurile de vînătoare ale boşimanilor. „Numai dacă mîncăm carne nu simţim foamea", „suntem mai sănătoşi şi avem poftă de viaţă"... declară boşimanii. Oficialităţile se află cu adevărat în faţa unei decizii limită, iar tragedia nu va fi înlăturată : va rămîne, chiar dacă nu se ştie încă pentru care din cele două lumi...

PICIOR... CUSUT. Un copil în vîrstă de 10 ani din oraşul italian Frosinone se poate considera pe drept cuvînt că a avut noroc ! După ce într-un tragic accident îi fusese tăiat un picior, medicii din Roma au reuşit performanţa „să-i coasă" pur şi simplu piciorul drept în timpul unei operaţii care a durat 10 ore...

DE LA FARINA LA SENNA

● Eforturile depuse de piloţii de formulă 1 se situează la limitele superioare pe care organismul uman le poate suporta, iată motivul pentru care medicina îşi îndreaptă atenţia spre acest eşantion reprezentativ de „supraoameni". ● Se pare că vom asista, la sfîrşitul acestui secol, la o veritabilă revoluţie medicală în acest domeniu. ● Marele concern francez Rhône-Poulenc a iniţiat cercetări medicale avînd ca obiectiv limitarea efectelor fizice şi psihologice negative ale curselor de formula 1 asupra piloţilor.

„Parcă s-a scurs un secol între maşina de curse Alfa Romeo a primului campion mondial de formula 1 — italianul Giuseppe Farina (în anul 1950) şi maşina Renault Elf pilotată pentru Williams de Nigel Mansell şi, în prezent, de Alain Prost.

MAGAZIN AUTO

În realitate, nu au trecut decît 43 de ani. De la 350 cai-putere în 1950, s-a ajuns în 1993 la circa 625 CP. Materialele compozite şi caroseriile super-aerodinamice şi-au spus şi ele cuvîntul. Secolul XX îşi merită numele de „secol al vitezei"...

Dacă mecanica şi-a tăiat pînă acum partea leului în cursele de formula 1, stresul şi oboseala la care sînt supuşi piloţii de formula 1 au rigidizat o provocare în faţa ştiinţei medicale contemporane : va fi sau nu în stare să uşureze supliciile piloţilor de formula 1 ? De-a lungul anilor, piloţii au avut singuri grijă de ei înşişi, sau cel mult, au fost secondaţi de un kinesiterapeut. Efortul fizic şi presiunea psihică la care sînt supuşi aceştia sînt comparabile, dacă nu chiar superioare, alergărilor de maraton.

În timpul curselor, reacţiile fiziologice ale piloţilor sînt asemănătoare celor înregistrate la piloţii avioanelor de vînătoare în timpul misiunilor : stres fizic şi psihic, căldură, vibraţii. Stresul este o reacţie normală care permite adaptarea „maşinii umane" la o situaţie particulară. Dureri cervicale, epuizarea rezervelor glicogene ale ficatului, tahicardie, puls de circa 180 bătăi/minut şi alte simptome — iată ce acuză piloţii de formula 1 după efectuarea unei curse. Iată de ce marele concern francez Rhône-Poulenc a iniţiat, împreună cu Institutul biomedical „Sport et Vie", programe complexe de cercetare în privinţa binomului om-maşină.

Competiţia şi marile progrese în construcţia automobilelor au dus la construirea unor maşini de formula 1 foarte competitive, dar şi foarte incomode pentru piloţii lor : habitaclu strîmt, suspensii rigide, stres fizic şi psihic datorat vitezei, acceleraţiilor şi decelerăţiilor ce se scurg în intervale scurte. Muşchii gîtului, umerilor şi ai spatelui sînt cei mai afectaţi în aceste condiţii. Experţii au dovedit, pe baza unui studiu complex efectuat asupra lui Alain Prost, că un tratament fizic special al muşchilor din aceste zone ale corpului ar avea o mare eficacitate. A fost cuantificat şi stresul la care este supus un pilot de formula 1. Consumul energetic de 769 kcal/2 ore, echivalent cu alergarea a 12 kilom. tri, a dus la elaborarea unei soluţii nutriţionale eficace.

Pentru un pilot de formula 1, vizibilitatea este un element important de securitate. Studiile efectuate de specialiştii de la Rhône-Poulenc asupra condiţiilor de vizibilitate pentru piloţii de formula 1 au analizat funcţia vizuală, oboseala acumulată la sfîrşitul cursei şi opţiunile făcute în timpul cursei în funcţie de diferiţi parametri, în primul rînd de condiţiile meteorologice.

Cel mai bun exemplu este cazul Ayrton Senna. La sfîrşitul anului 1983, un virus i-a provocat o paralizie facială, accentuîndu-i imaginea de băiat fragil în lumea dură a formulei 1. Conştient de limitele sale fizice, pilotul brazilian s-a supus de atunci unui tratament minuţios, asistat în permanenţă de preparatorul fizic Nuno Cobra, cel care a mai asistat alţi mari sportivi : Emerson Fittipaldi, Nelson Piquet şi fotbalistul Falcao. În 1985, Senna consuma 2,5 litri de oxigen pe minut. În prezent, el consumă 5 litri (idealul fiind de 6 litri). Inima sa bătea cu 190 de pulsaţii pe minut, iar în prezent, acest ritm nebunesc a coborît la 150.. Rezultatele sînt mai mult decît convingătoare.

ŞERBAN FILIP

TELEX • TELEX

■ După congelare la —8°C, broasca de pădure americană revine la viață. Este vorba de broasca „Rana sylvatica", descrisă pentru prima dată în anul 1769 de Samuel Hearne, singura specie de amfibie din continentul nord-american care trăiește și dincolo de cercul polar. Ea hibernează la nivelul solului, sub un strat de zăpadă și de frunze uscate, unde temperatura poate coborî zile la rînd sau chiar săptămîni pînă la —8°C.

● Cercetători britanici de la Universitatea Nottingham au găsit o modalitate de a modifica mecanismul genetic al roșiilor care le face pe acestea să producă poligalacturonază, o enzimă ce joacă un rol important în înmuierea roșiilor. Și astfel roșiile vor putea fi depozitate vreme mai îndelungată, calitățile lor nutritive nefiind primejduite pînă la prelucrare. S-a constatat că în roșii există o porțiune de cod genetic sub formă de acid dezoxiribonucleic (ADN) care determină înmuierea tomatelor. Roșia transformă codul dintr-o altă moleculă denumită acid ribonucleic (ARN), care organizează producerea enzimei. Cercetători britanici au introdus o genă artificială în roșie care produce o porțiune egală, însă opusă de ARN, denumită „ARN anti-sens". ARN-ul acesta se atașează de cealaltă moleculă de ARN care poartă informația de formare a enzimei, împiedicînd prelucrarea enzimei.

Diversificarea produselor alimentare

Mezeluri, brînzeturi, dulciuri etc. — produsele concernului Rhône-Poulenc sînt omniprezente pe mesele francezilor. Succesele mîncărurilor preparate rapid, felurile pregătite în cuptorul cu microunde, moda mîncărurilor ușoare, dovedesc o schimbare fundamentală a stilului de viață din partea cetățenilor din țările dezvoltate. Industria agro-alimentară trebuie să se adapteze, noilor cerințe ale consumatorilor, în privința ingredientelor, aromelor și gusturilor specifice.

Expertizele efectuate în biologie, biochimie, farmacie și marile progrese din domeniul biotehnologiilor permit marilor companii transnaționale diversificarea continuă a produselor lor. Un exemplu în acest sens este și activitatea trustului Rhône-Poulenc, ingredientele și alte aditive ale, sale sporind calitativ, dar și cantitativ, în proporție de șapte la sută anual. Se urmărește, de fapt, obținerea unor „piatouri pline"! Ce înțelege conducerea firmei prin această expresie? Să devină un lider mondial în domeniu, pînă la sfîrșitul acestui secol. Rhône-Poulenc este deja liderul mondial în producția de vanilină și fosfați alimentari.

În ultimii ani a apărut o nouă „modă alimentară" în Statele Unite ale Americii. În consecință, noul management din domeniul industriei alimentare este amplasat, în mare măsură, pe cea mai mare piață din lume — cea americană. Multe laboratoare de primă mînă din acest domeniu se află pe ambele maluri ale Oceanului Atlantic, cum ar fi cele din orașul american Cranbury și cel francez Aubervilliers.

Gusturile variază de la țară la țară și

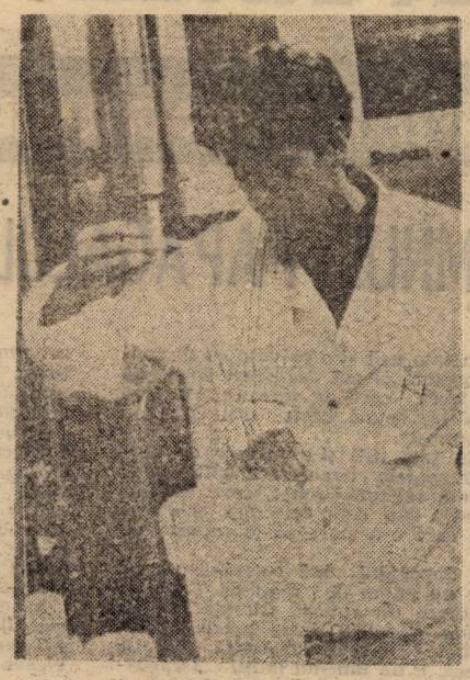

de la regiune la regiune în interiorul aceleiași țări. Americanii, spre exemplu, folosesc sosuri diferite față de italieni sau francezi. De aceea marii producători urmăresc cu atenție evoluția gusturilor clienților lor. O practică des întîlnită în ultimul timp în industria alimentară constă în imitarea, cît mai fidel cu putință, a mirosurilor, compoziției și aromelor produselor naturale. Și în România, succesul înregistrat de sucurile de kiwi, ananas, cola, banane, papaya etc., este considerabil.

ȘERBAN FILIP

COMOARA UNEI EPAVE ANTICE

Pe fundul Mării Mediterane, în largul coastelor Turciei, a fost descoperită epava unui vas comercial din epoca bronzului, care a prilejuit cea mai bogată recoltă arheologică descoperită pînă acum pe fundul mărilor : aur și fildeș, obiecte din sticlă și cupru.

Se pare că este vorba de cea mai veche navă pe care arheologii au dezgropat-o vreodată. Ea brăzda valurile Mării Mediterane cam cu 3 400 ani în urmă, înainte de războiul troian și pe vremea cînd pe tronul Egiptului se afla Tutankhamon sau predecesorul său, Ikhmoton. Naționalitatea vasului nu a fost stabilită, dar s-a constatat că transporta amfore din trei regiuni : Grecia miceniană, Cipru și zona asiro-palestiniană, unde trăiau primii fenicieni sau canaaniți.

Descoperirea navei a fost făcută absolut întîmplător de niște scufundători care se aflau în căutare de bureți de mare. După toate aparențele, nava are lungimea de 20 m și, cînd lucrările de arheologie submarină se vor încheia, se vor putea afla multe lucruri noi despre metodele antice de construire a navelor și despre comerțul din acea vreme.

Conținutul principal al încărcăturii se pare că îl formează circa 150 bare de cupru, cîntărind în total șase tone, și o cantitate ceva mai mică de bare de cositor. Specialiștii presupun că nava încărcase cositorul în Siria, care în acea epocă era o țară cunoscută pentru procurarea acestui metal, îndreptîndu-se apoi spre vest, pentru a lua cupru din Cipru, mare explorator al acestei materii prime în acel timp. În momentul cînd s-a scufundat, nava se afla probabil în drum spre Turcia sau Grecia, unde din aceste metale se confecționau diferite obiecte. Cuprul era aliat cu cositorul obținîndu-se bronzul, care reprezenta metalul dominant în lumea antică, înainte de epoca fierului.

Pe lîngă aceste metale, pe navă s-au mai găsit două duzini de bare de sticlă de cobalt, reprezentînd cele mai vechi mostre de sticlă prelucrată descoperite pînă acum. Se crede că barele erau destinate a fi retopite și transformate în obiecte de podoabă sau cupe.

La bord se afla, de asemenea, o cupă și cîteva bijuterii de aur. Una dintre bijuterii are forma unei păsări de pradă și pare să fi făcut parte dintr-un colier format din mărgele de chihlimbar și email. Scafandrii au recuperat și un colț de elefant, ceea ce dovedește că fildeșul era prețuit și acum trei mii de ani. Epava conținea amfore pline cu diverse obiecte și substanțe : mărgele de sticlă, chihlimbar, o substanță conținînd arsenic, smoală și cîteva feluri de semințe. S-au găsit și arme : pumnale, săbii și o spadă. Obiectele cele mai grele au fost opt ancore de piatră, cîntărind fiecare între 272 și 362 kg ; niciodată pînă acum nu au fost descoperite asemenea ancore.

Deși nu au fost găsite rămășițe umane, arheologii afirmă că există indicii că pe navă călătorea un grec de vază. Scufundătorii au descoperit printre resturile carenei un mic sigiliu personal, de tipul celor folosite pentru corespondență. Pe sigiliu sînt gravate însemne grecești și probabil că el a aparținut unui negustor care-și transporta pe această navă mărfurile.

ADRIAN MANTULESCU

Piscicultură în plină mare

Nava franceză „Labrax" găzduiește din mai 1990, prima creșătorie industrială a lupilor și doradelor de mare. Ancorată în portul Monaco, ea a produs în 1992 600 tone de pește, dintre care 450 tone au fost destinate pieței italiene, prin negocierea unui contract pe termen lung. În acest an, este prevăzută obținerea unei producții de 1 000 tone de pește. La început, nimeni nu credea în îndrăzneața idee a lui Oliver Bourgeois, inițiatorul proiectului. Există numai curiozitatea profesioniștilor vis-à-vis de o idee îndrăzneață. Doi ani de recolte în continuă creștere au modificat această mentalitate. Americanii s-au mișcat și de această dată mai repede decît europenii, comandîndu-i lui Oliver Bourgeois și echipei sale un studiu experimental asupra creșterii în mare deschisă a unei specii de pește nord-american foarte consumată : mahi-mahi. (S F.)

BIOTEHNOLOGIA ȘI CONTRABANDIȘTII

Cea mai bună specie din lume a caprelor angora a fost crescută în Republica Sud-Africană, pînă cînd exportul lor a fost interzis fără autorizație specială dată de organele acestui stat. Această măsură a făcut ca această țară să posede monopolul exportului de lînă angora de cea mai bună calitate.

În anul 1986 trei australieni au decis să înlăture într-un anumit fel monopolul instaurat în Africa de Sud. În acest scop ei au strîns de la concetățenii lor — fermieri crescători de capre — suma de 600 mii dolari australieni cu care s-au dus în Africa de Sud, unde au reușit să cumpere o turmă. Apoi au așteptat sărbătorile Crăciunului, cînd vigilența poliției s-a diminuat, și au trecut granița, în Zimbabwe, reușind să-i convingă pe vameși că transportă oi. Cea mai importantă și calificată „lucrare" îi aștepta însă pe contrabandiști în Zimbabwe. O anumită perioadă ei au păscut caprele transportate după care au colectat circa 400 de embrioni pe care, sub formă congelată, i-au expediat la stația de carantină veterinară din Insulele Cocos, situată în Oceanul Indian. Se înțelege că nu s-a putut stabili specia embrionilor, periplul acestora continuînd în Noua Zeelandă unde, cu ajutorul metodelor biotehnologice moderne, au fost obținute capre de angora supuse în continuare unui proces de înmulțire. După ce turma a ieșit de sub incidența restricțiilor vamale și a carantinei veterinare, inițiatorii insolitei acțiuni și-au propus, după șapte ani, ca fermierii australieni să intre în posesia speciei de capre dorite. Contrabandiștii „geneticieni" au reușit să aducă în Noua Zeelandă încă trei turme de capre de angora înainte ca autoritățile din Republica Sud Africană să adopte legea privind confiscarea fermelor zootehnice care în mod ilegal înstrăinează prețioasele animate.

MIHAI C.

Your Partner for Networking and Digital Communications

Blue Ridge International

Tel:
618 61 56
312 42 43

Fax:
312 42 43
312 08 64

REȚELE DE CALCULATOARE ȘI COMUNICAȚII DATE

oferă din stoc

NOVELL
LOGITECH
CTX
GVC
GENICOM
HEWLETT PACKARD
BECKMAN
Atronic Computer

10 glob MAGAZIN

Nr. 16 (1852) din 24 aprilie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

SOMNUL PAPAGALULUI

Stau în fața ușii și-o privesc cu dușmănie. În spatele ei mă așteaptă doar un papagal idiot, care de zece ani nu e-n stare să-mi spună decît trei cuvinte : „Ești un prost".

Stau în fața ușii și-o privesc cu dușmănie. În spatele ei zace ca un Sfinx scos la reformă telefonul-robot, care de zeci de ani mi-a dat doar cele mai macabre vești pe care e-n stare să le suporte un om.

Intru. Papagalul mă complimentează, îi arunc un pumn de semințe. Tace și ciugulește ca un apucat. Cît mă bucur că-i string gratiile ! Ascult banda telefonului-robot. E o voce cunoscută. E o știre firească. E un îndemn inutil : „Grăbește-te în strada Chaud, la numărul 8 a fost ucisă o femeie prin împușcare". Niciodată nu m-am grăbit să admir cadavre.

Strada Chaud numărul 8. Recunosc locurile. Un vecin mă spionează. Poarta e deschisă. Ușa e deschisă. Gura femeii e deschisă. Pe acolo a ieșit ultimul strigăt de durere. Un glonț a luat cu el o bucată de inimă și a plantat-o pe perete. Cad într-un fotoliu scîrbit. Țîmpită meserie. Chem echipa de la comisariat, formînd numărul printr-o batistă. Poate asasinul a fost suficient de cretin să lase ceva amprente. Apoi plec în bale și vomit în liniște. Vomit temeinic. Țîmpită meserie.

Soseste echipa. Amprente. Probe de ceară. Fire de păr. Probe de sînge. Balistică. O targă pe role. Sigilii. Fotografii. Păreri. Listă martori. Bănuieli. Suspecți. Minciuni, minciuni minciuni...

Ajung iar acasă. Papagalul doarme legănîndu-se. Ascult iarăși banda robotului. Cunosc bine vocea, dar de unde... Ascult și iar ascult.

Au trecut trei zile. Interogatorii. Răsteli. Amenințări. Declarații. Urmăriri. Confruntări. Lista suspecților scade. Rapoarte către șefi. Țîmpită meserie.

E seară. Intru în casă și nu mai am puterea să-mi plîng de milă. Pic de oboseală. Papagalul mă face prost și cred că de data-asta îi dau Dreptate. N-am nici o idee despre rezolvarea cazului. Ascult banda robotului. O voce cunoscută — aceeași — mă anunță : „În strada Froid la numărul 9 a fost împușcat un bărbat"... Țîmpită meserie.

Strada Froid numărul 9. Parcă-l cunosc pe omul ăsta de undeva. Un glonț i-a zburat creierii, năclăind abajurul veiozei cu picior unde cît a ziarul. Chem echipa, apoi vomit temeinic. Urmează un ritual plictícos. Băieții muncesc cu rîvnă, în timp ce eu încerc năucit să aflu de unde cunosc vocea care mă anunță despre crime, de unde cunosc femeia din Srada Chaud, de unde bărbatul din strada Froid...

Ajung iar acasă, scăpînd cu greu de una din scolărițele doamnei Lecon, a cărei casă de zburdălnicii erotice e chiar vizavi. Intru proptit bine în gîndurile mele și nu observ că papagalul zace cu picioarele-n sus. Mă mișc parcă teleghidat și dau drumul robotului telefonic. Banda nu mă crută : „În strada Clair numărul 10 va fi ucis un bărbat"... Parc-am băgat mîna-n priză. În strada Clair numărul 10 locuiesc eu. Nu se poate !!! Pun din nou banda. Ascult siderat. Apoi apuc microfonul minicasetofonului și rostesc aceleași cuvinte... Da ! Cel care mi-a adus vestile crimelor sînt chiar eu. E vocea mea.

Pulsul începe să-mi rupă gulerul cămășii. Cum adică ? Mi-am telefonat, singur, anunțîndu-mă despre niște crime care au avut loc, cu adrese precise și chiar cu tipul de asasinat ?! De unde știam eu toate astea ?

Aud pași pe treptele de la intrare. Duc mîna la armă. Colțul meu are doar șase gloanțe. Trag repede un Beretta din sertar. Ăsta are 12. Un ciocănit în ușă. Ce javră politicoasă ?! „Intră", spun din reflex, iar pe ușă pătrunde EU.

Ne uităm unul la altul. Parcă m-aș uita în oglindă. Fac un pas să-l pipăi. „Întîi lasă arma, apoi discutăm", mă avertizează dublura mea. „Ce să discutăm ?", urlu eu, cel năucit. „De ce nu mă mai primești la loc ?"

Mă uit bine la mine — adică la el — și nu înțeleg nimic. „N-ai auzit de extracorporalitate ? Eu sînt EUL tău astral. Acum două săptămîni ai avut un vis ciudat. Ți-ai dorit atît de mult să-i pedepsești pe ucigașii ăia contra cărora n-aveai nici o dovadă. Femeia și bărbatul trebuiau pedepsiți, iar tu, comisar de doi bani, habar n-aveai cum. Atunci m-am hotărît să-i pedepsesc EU, conștiința ta".

„Bravo, felicitări", mormăi eu. „Merci, dar nu pot rezista mult fără corpul tău. Nu-nțelegi că EU aparțin corpului tău ? Cum puteam comite două crime perfecte, dacă aveam corp ? Aș fi fost văzut, s-ar fi apărat, aș fi lăsat urme, pînă la urmă cineva tot m-ar fi depistat. Numai tu poți să mă vezi și să mă auzi... Dar o conștiință fără corp nu poate rezista decît în MISIUNE. Hai, primește-mă mai repede !

„Ia stai ! Deci EU, corpul, pot exista fără conștiință, adică fără TINE ?"

„Bineînțeles. Se întîmplă atît de frecvent".

„Auzi, sînt cam obosit și nu pricep prea multe din povestile tale. Deci TU, adică EUL meu i-ai omorît pe ăia doi ! Iar acum vrei să intri la loc, în MINE. Adică să-mi revină conștiința mea, să fiu iar ÎNTREG. Cum aș putea realiza asta ?

„Dorind să ai din nou conștiință, la fel de puternic cum ai dorit să-i pedepsești pe ăia doi criminali"... Cum era să mă împotrivesc ? Mi-am primit la loc conștiința și m-am culcat. Cel puțin am două cazuri rezolvate în cari ră. Știu cine e ucigașul ălora mi-am adus aminte și de unde-i cunosteam... Am dormit neîntors, visîndu-mă în brațele unei scolărițe de la mănăstirea de peste drum a doamnei Lecon.

La 7 mă trezesc vesel, mă bărbiresc și fredonez un vals, mă pudrez, îmi fac o cărare tip Alberto Sordi, îmi schimb lenjeria de corp, îmi pun la revere o pană a papagalului mort de năuceală în fața prostiei mele, îmi dau pantofii cu cr mă și mă duc în pasul strengarului la comisariat să mă predau. Puțin mirați, băieții m-au lăsat să-mi pun singur cătușele.

PAUL IOAN

POVESTIRE © POVESTIRE

Atenție, om periculos ! (II)

— Mă voi duce cît mai curînd la un atelier în alt oraș ca s-o repar.

Elaine îl aprobă din cap și zise :

— Hai acum în casă. Am carnea pe foc, dar să bem mai întîi un pahar.

— Trebuie să spăl garaiul. Vin și eu imediat !

Cînd a ieșit din garaj a auzit din nou apa curgînd. În bucătărie a umplut două pahare cu whisky. Cînd punea dopul la sticlă David intră spunînd :

— Mă duc să mă schimb ; sînt ud leoarcă.

Elaine îl aștepta pe David în sufragerie, unde aprinsese focul din șemineu. Seara era destul de răcoroasă pentru a-l face să aprindă focul și era păcat să facă economie cînd era atîta pădure în jurul casei.

Cînd David a revenit, îi întinse paharul. S-au așezat amîndoi pe canapea aproape unul de celălalt.

— Crezi într-adevăr că am făcut bine ? întreabă el după un timp.

— Ți-am spus deja că te-am aprobat, dragă.

— Am procedat ca un las.

— Va trebui să-l despăgubești. Ce puteai să faci ? La urma urmelor, a fost un accident. N-ai nici o vină.

— Vandrak s-ar putea să mă bănuiască. Nu-s prea multe mașini pe drumul ăsta.

— Dragă, te rog nu-ți mai tot închipui...

— Nu pot repara mașina înainte de sîmbătă. Sper că Vandrak nu va avea ocazia să observe lovitura pînă atunci.

— Hai, să-l uităm pe Vandrak !

Tăcură amîndoi și el începu să-și bea whiskyul cu înghițituri mici, cînd se auzi soneria de la intrare. Elaine se simți agitată ; fu mai rapidă ca David și merse să deschidă.

În prag stăteau doi oameni, unul în civil celălalt în uniformă. Civilul i-a arătat legitimația în care strălucea insigna de polițist.

— Sergent-detectiv Riconda, s-a prezentat el. Aici locuiește David Karnes ?

Elaine dădu afirmativ din cap.

— Domnul Karnes s-a întors acasă ?

Ea dădu din nou din cap încercînd să pară nenăsătoare și să lupte împotriva groazei. De ce s-a deranjat poliția pentru un cîine ? Cînd îi anunțase Vandrak ?

— Putem vorbi cu domnul Karnes ?

Se dădu la o parte pentru a le face loc să intre. David se ridică pentru a-i primi în sufragerie. Sergentul Riconda întrebă direct.

— Domnule Karnes, ați fost implicat acum cîteva minute într-un accident ?

Elaine observă că David era palid, dar îl auzi răspunzînd cu o voce fermă :

— Da. Exact.

— Și ați părăsit locul accidentului ?

— Da...

— După ce ați coborît din mașină și v-ați dat seama că victima era moartă, nu-i așa ?

— Da, am coborît și m-am uitat la cîine...

— La cîine ?

A fost un moment de liniște pînă să confirme David :

— Da, danezul vecinului meu. Despre acest accident vorbiți, nu ?

POLIȚIER

de C. B. GILFORD

Sergentul Riconda era unul dintre cei mai vechi în oraș și nu se enerva.

— Cred că nu, domnule Karnes. Nu știu nimic despre un cîine mort. Vă vorbesc despre un accident în care a murit o femeie.

David deschise gura să vorbească, dar nu reuși.

Riconda preciză :

— Vecina dv. doamna Paula Vandrak (Își consultă ceasul). S-a întîmplat... acum circa 20 de minute. Domnul Vandrak spune că și-a auzit soția strigînd pe drum. Nu vedea ce s-a întîmplat pentru că arborii separau complet casa de drum, dar de aici a fugit în direcția strigătelor. A ajuns exact cînd vă îndepărtați cu mașina. Este sigur că era mașina dv. și oricum a reținut numărul care coincide cu al dv. Apoi Vandrak și-a descoperit soția în drum, moartă...

— Dar eu am lovit un cîine!

David își regăsi vocea.

— Știu exact. L-am văzut cînd am coborît din mașină. Înțeles am fugit, și nu trebuia să o fac. Dar nu am omorît o femeie ! Era un cîine !

Riconda avea aerul că nu pricepe nimic.

Schimbă o privire cu agentul în uniformă și ridică din umeri.

— Ascultați, spuse brusc David, poate a fost omorîtă o femeie, dar era, de asemenea și un cîine mort pe acolo, nu-i așa ? Un danez?

În liniștea care se lăsase, sergentul Riconda dădu îndelung din cap. Însă nu crea impresia unui om încurcat. Sinceritatea lui David părea că-l atinsese, făcîndu-l să se încrunte.

— Am două versiuni, spuse el în sfîrșit a dv. și cea a lui Vandrak pentru că noi avem doar cadavrul unei femei și nu al unui cîine. Mai există totuși un element de dovadă: mașina dv. Dacă pe partea din față a mașinii este sînge, păr sau altceva în genul ăsta, domnule Karnes, vom afla ce ați lovit. Deci, dacă a fost un cîine, nu aveți nici un motiv de îngrijorare.

În acel moment Elaine își văzu soțul, pierzîndu-și siguranța; traversă camera alergînd pentru a veni lîngă el.

El o prinse în brațe strîngînd-o atît de tare că abia mai putea respira.

— Ce-am făcut, Elaine? Pentru Dumnezeu, ce-am făcut!

— Despre mașină vorbiți, întrebă Riconda.

— Am spălat-o, spuse David dînd din cap. Cuvintele îi ieșeau din gură strivite, sparte.

— Am curățat-o lună. Mai există o adîncitură în aripă, dar este tot ce veți găsi. Probele erau acolo dar au dispărut.

Riconda tăcu un moment, apoi vorbi dar pe un ton mai sec, mai dur.

— Domnule Karnes, laboratorul vă va cerceta mașina. Chiar dacă ați spălat-o, poate ați uitat ceva. Așteptînd rezultatul, cred că va trebui să mă însoțiți.

David nu se mai uită la soția sa, apoi, evitîndu-i privirile, își puse pardesiul și pălăria. Elaine îl ajunse la ușă cînd se pregătea să iasă în fața agenților și i se agăță de braț:

— David.

— Ce gîndești, Elaine? întrebă el, evitîndu-i privirile. Crezi că am omorît-o pe doamna Vandrak și am fugit?

Ea spuse dintr-o suflare:

— Mi-ai spus că ai omorît cîinele, David. Te cred.

David îi strînse mîna, apoi ieși. Cei doi agenți îl urmară și Elaine rămase singură.

Traducere și adaptare de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

■ **Școala românească de gimnastică face față cu brio.** S-au încheiat Campionatele Mondiale de gimnastică de la **Birmingham** cu un rezultat foarte bun pentru echipa **României** care nu a reușit să obțină decît o medalie de aur, dar un total de 6 în concursurile pe aparate la fete, plus una de argint la băieți. Și de data aceasta, fetele au dus greul (medaliilor), fiind însă foarte valoroasă și medalia lui Marius Gherman care a reușit un exercițiu foarte bun la bară fixă. Deci, școala noastră de gimnastică se află în plină confirmare de valori, chiar dacă la Birmingham concursurile au fost sufocate de prezența gimnaștilor din fosta Uniune Sovietică acum sportivi din republicile independente. Doar dacă vă uitați la palmares și veți observa prezența gimnaștilor și gimnastelor din Rusia, Kazahstan, Uzbekistan, Ucraina, Belarus. Printre aceștia și-au făcut loc și ai noștri, dar crema a fost luată de americanca **Shannon Miller** care a cîștigat titlul și medalia de aur la individual compus, paralele și sol. **Lavinia Milosovici** a obținut aur la bîrnă, iar **Elena Piskun** din Belarus, aurul la sărituri. Au mai cîștigat medalii mondiale dintre gimnastele noastre, **Andreea Cacovean** (paralele inegale), **Gina Gogean** (bîrnă și sol), în total 6 medalii. Americancele au avut un total de 5 medalii, dintre care 3 de aur, iar fostele sovietice un total de 4 medalii dintre care ca și fetele noastre doar una de aur. Acesta este motivul pentru care spuneam că, în noile condiții, gimnastica noastră feminină a făcut față cu brio.

■ **Campionatul Mondial de hockey pe gheață, în plină desfășurare.** În **Grupa A**, la München, **Italia** a scos un egal cu **Rusia** (2—2), **Suedia — Austria** 1—0, **Canada — Elveția** 2—0, **Rusia — Austria** 4—2, **Suedia — Canada** 1—4 (!) și **Elveția — Italia** 0—1. Clasamentul acestei grupe, după primele partide, arată astfel : pe primul loc, **Canada** 4 puncte, urmată de **Rusia** (3 p), **Italia** (3), **Suedia** (2), **Austria** și **Elveția**, zero puncte. În **Grupa B**, la Dortmund, **Germania** a învins **Norvegia** cu 6—0, **SUA** egal cu **Cehia** (1—1), **Finlanda — Franța** 2—0, **Cehia — Germania** 5—0, **Finlanda — SUA** 1—1. Clasamentul provizoriu ne-o arată pe **Cehia** pe primul loc (3 puncte), urmată la egalitate de puncte de **Finlanda**, **Germania** (2) **SUA** (2), **Franța** și **Norvegia**, zero puncte. Pînă pe 26 aprilie mai sînt de jucat restul partidelor, urmînd ca primele 4 clasate din fiecare grupă să dispute sferturile de finală. După cum a început, Canada pare să fie favorită pentru finală, împreună cu Cehia. Dar vom mai vedea săptămîna viitoare.

■ **Fotbal.** Etapa 24-a a Diviziei Naționale a înregistrat cîteva surprize, cea mai mare fiind înfrîngerea lui Dinamo în Giulești de către Rapid. Mi-e greu să cred că Dinamo, o echipă care țintește la titlu, cu 11 puncte avans față de a treia clasată, Universitatea Craiova, nu reușește în 90 de minute să înscrie un gol, dar, mă rog, la fotbal se mai întîmplă și așa. Cert este că Rapid saltă înaintea Gloriei cu această victorie pe teren propriu și are șanse să rămînă pe o poziție avansată care i-ar permite o participare în cupele europene. Sportul Studențesc a reușit un scor alb la Brașov, iar Inter un egal la Craiova. În clasament conduce **Steaua** (41 p), urmată de **Dinamo** (40 p) și Universitatea Craiova (29 p) ! Etapa următoare va reține atenția prin derby-ul Dinamo — Steaua, care, în cazul unei victorii steliste, ar consolida poziția liderului său, dacă învinge Dinamo, ar însemna scufundarea șefiei în clasament.

■ **Liga campionilor se apropie de Finală.** Miercuri s-au disputat cel puțin două partide foarte importante în perspectiva Finalei care va avea loc la München pe 26 mai. E vorba despre **FC Brugge-Olympique Marsilia** și **Glasgow Rangers-TSKA Moscova.** Doar victoria lui OM îl aducea acesteia calificarea în Finală cu AC Milan, în vreme ce un egal sau o înfrîngere în cazul unei victorii scoțiene ar fi însemnat excluderea francezilor lui Bernard Tapie de la masa cea mare. Așa cum ați văzut și la tvr. Olympique a început în forță în fața unei echipe care nu putea emite pretenții și după o primă ratare a lui Boksic, a urmat, în minutul 2, un foarte frumos gol al aceluiași jucător care mie personal mi s-a părut cel mai periculos de pe teren. Să nu uităm că el a șutat de 3 ori pe poartă, o dată a fost gol și de două ori a fost... bară ! ceea ce nu se prea vede în fiecare zi. Mi-a plăcut arbitrul Crăciunescu, inclusiv gestul lui, neînțeles nici de spectatori, nici de jucători, de a i se acorda îngrijiri suplimentare unui jucător belgian rănit. Suedezul Peter Nikkelsen a arbitrat un joc încîlcit, pe un teren prost, desfundat și jumulit, cel dintre **Glasgow Rangers** și **TSKA Moscova.** Nu s-a înscris nici un gol, deși Ally Mc Coist (49 de goluri în 54 de meciuri) s-a zbătut din răsputeri. De fapt nici măcar o victorie nu mai putea însemna nimic pentru Rangers. OM va juca în finală cu AC Milan poate cea mai puternică echipă din Europa la această oră, neînvinsă în grupa a 2-a a Ligii Campionilor.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

26.04 — 02.05

BERBEC (21.03 — 20.04): Ceva „scîrțîie" în constelația dv., dar nu atît de alarmant încît să vă faceți griji prea multe. Mici probleme cu sănătatea pot apare în primele zile (luni-miercuri), iar pe plan financiar sînteți într-o eclipsă totală. Ceea ce vă menține pe linia de plutire și vă face să ridicați pavilionul optimismului este zona afectivă, al cărei nivel optim rămîne motorul dv. sufletesc.

TAUR (21.04 — 21.05): După o săptămînă de realizări cu aromă de triumf, urmează inevitabil o cădere liberă... Nici măcar un zbor planat. Disensiuni de toate nuanțele pigmentează aproape toate zilele săptămînii, dar mai ales marți, joi și vineri. Parcă sînteți alt om, aveți o stare de iritare cvasipermanentă, căci Luna nu vă cruță deloc. Oscilațiile sentimentale devin obsesive. Cea mai bună reculegere și adevărata dv. oază de luciditate este activitatea intensă.

GEMENI (22.05 — 21.06): Două vești bune la început de săptămînă, care vă dau elan în realizarea unui proiect care „arde". Sînteți mai comunicativ și sociabil ca niciodată, aveți o mare putere de a discerne între mai multe oferte tentante de viitor. O Balanță sau un Scorpion din anturaj vă creează probleme joi sau vineri, umbrind o clipă entuziasmul dv. creativ. O pasă sentimentală neagră, trecătoare ca un fîlfîit de aripă se remarcă sîmbătă.

RAC (22.06 — 22.07): Mai sobru și mai rezervat ca niciodată, nu vă dedicați decît preocupărilor dv. Vă obsedează un vis sau o afirmație a unui cunoscut, și deasupra spiritului dv. plutește o angoasă sau o suspiciune. Nu vă lăsați ispitit de o ofertă suspect de avantajoasă (vineri), căci Mercur a părăsit constelația dv. Pe plan financiar trebuie să amînați orice investiție, căci parcurgeți o perioadă de acumulări cărora trebuie să le dați consistență.

LEU (23.07 — 22.08): Impetuos ca întotdeauna, aveți tendința să acaparați cît mai multe în cît mai scurt timp. De aici cîteva deziluzii (luni și marți) dintr-o direcție pe care o considerați certă. Două motive de bucurie (joi, sîmbătă) pe plan afectiv-amoros; sînteți într-o dispoziție erotică deosebită și aventurile galante din alcov vă fac să uitați că patinați nesigur pe o gheață financiară șubredă.

FECIOARA (23.08 — 21.09): Totul vă merge din plin, seninul desăvîrșit stăpînește cerul dv. profesional, social și financiar. Nimic nu vă poate tulbura, mai ales cînd (marți sau miercuri) vi se îndeplinește o dorință nu prea veche. Psihic, rămîneți același interiorizat care-și face singur probleme, căci cele reale apar numai sîmbătă și duminică. Disensiuni pe plan familial vă obligă să vă retrageți sub carapacea indiferenței.

BALANȚA (22.09 — 22.10): Semne de revigorare sufletească și materială domină constelația dv. Jupiter staționează lenești și imperturbabilă în zodia dv. conferindu-vă siguranță de sine, inițiativă și raționalitate. Două afaceri (proiecte) devin realitate spre mijlocul perioadei (joi) confirmîndu-vă două opțiuni importante. Se detașează curba fizică și a sănătății, fapt care demonstrează că sînteți blindat cu resurse care trebuie puse în valoare.

SCORPION (23.10 — 21.11): Dacă aș fi maliție, v-aș sfătui să vă călugăriți în această săptămînă. Căile fermecătoare și lucide luminate de Pluto sînt adumbrite de prezența malefică a Lunii. Reținere în relațiile sociale și îndirjire în preocupările zilnice ar fi pansamentele sufletești cele mai propice. Un Taur sau un Vărsător presară amărăciune în ambrozia spiritului. Pe plan financiar orizontul e întunecat (miercuri și joi), abia în week-end se simte o relaxare.

SĂGETĂTOR (22.11 — 20.12): Numai contradicții în această perioadă. Dacă din punct de vedere afectiv sînteți bun de pus la rană, material vă rătăciți într-un labirint jenant, chiar pesimist. Firul Ariadnei s-a rupt. Un sprijin neașteptat (marți) vă trezește la viață, iar partenerul vă va oferi o surpriză plăcută sîmbătă! Aminați unele inițiative.

CAPRICORN (21.12 — 19.01): Eticheta săptămînii, care pune în inferioritate toate celelalte ritmuri astrale, este iubirea. Întrucît Neptun staționează în constelația dv., aș spune că dragostea platonică prevalează în fața celei consumate fizic. Parcurgeți o perioadă cînd vă lăsați copleșit de o ploaie de vise, neglijînd fațetele materiale ale existenței. Nici sănătatea nu strălucește, dar o ignorați plutind în proiecte de viitor. Mici probleme sociale joi și sîmbătă.

VĂRSĂTOR (20.01 — 18.02): Deși Mercur v-a abandonat unor griji financiare, prezența impozantă a lui Saturn vă induce o luciditate și o stăpînire de sine remarcabile. Reușite profesionale și sociale de anvergură medie se întrezăresc miercuri și joi. Relațiile cu un Capricorn pot suferi datorită unor tendințe dominatoare acute (luni și marți). Sentimentalul din dv. va ceda în cele din urmă.

PEȘTI (19.02 — 20.03): Pregătiți-vă să întîmpinați un mare succes financiar, care vă surprinde și pe dv. (miercuri sau joi). Eticheta săptămînii pare să fie foșnetul bancnotelor. Atenție la o posibilă fata morgana care vă ademenește spre o investiție străvezie. Stagnare pe plan profesional și polemici de principii dure (marți, vineri) care vor sufoca parțial euforia reușitei materiale.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Cea mai mică tipăritură

Dl. profesor Földvari Tiberiu din București, secretar general al Societății profesorilor de educație fizică și sport din România, este posesorul celei mai mici cărți din România. Este vorba de cărticică (diminutivul este, totuși, înfidel) intitulată: „Ce trebuie să mai știm despre

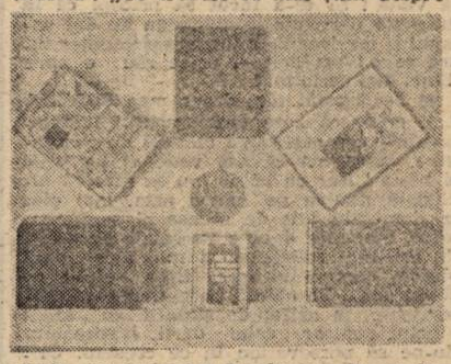

cărțile miniaturale" (traducere din limba maghiară), apărută la Editura Universitară din Budapesta în 1975 și avînd drept autor pe dl. Gyula Janka. Scrisă în maghiară, engleză și rusă, această bijuterie tipografică (are și ilustrații) se întinde pe dimensiunile: 3 cm lungime, 2 cm lățime și 1,2 cm grosime. Literele mici au sub jumătate de milimetru înălțime. Dar dl. Földvari Tiberiu este posesorul unei adevărate colecții de cărți liliputane, moștenite parcă de la Gulliver: în total mică sa bibliotecă rezervată lor cuprinde 12 „volume". Cele mai consistente sînt două dicționare apărute la Berlin în 1961, ambele cu cîte 640 pagini. Cea mai veche este o carte de rugăciuni apărută la München în 1903, care are 128 pagini.

Topul natalității familiale

Pînă la data redactării acestui text, putem alcătui următorul clasament al familiilor cu cei mai mulți copii. El arată astfel: 1. Familia lui Alecu Izvor anu din Mangalia, cu 24 odrasle (căsătorit 1830); 2. Familia Dimitrie și Ana Măceanu, din Semlac, județul Arad, cu 20 mlădițe; 3. Mihai și Daria Duțu din Gura Solcii com. Grănicerești, jud. Suceava, cu 16 ramuri; 4. Dan și Magdalena Gheorghe din Homoriviu, jud. Prahova, cu 13 urmași; 5. Florea și Nicolița Ene din Roșieni, jud. Olt, cu 11 moștenitori (pe locurile 2—5 sînt familii contemporane). Informațiile d-lui Florin Tene fiind imprecise, îl rugăm să revină.

GUINNESS BOOK

Inimi de împrumut

Există oameni care trăiesc — mai bine zis supraviețuiesc — cu suprafețe de epidermă a altora, cu rinichi ai altora, cu păr al altuia etc., etc. Dar din punct de vedere psihologic, nu numai strict metabolic, este absolut fascinant să trăiești cu inima altuia. Guinness se ocupă de inimile transplantate din mai multe puncte de vedere, și anume: prima operație de acest gen s-a petrecut la Groote Schuur Hospital, la 3 decembrie 1967. Domnișoara Denise Ann Darvall, de 25 de ani, i-a donat inima lui Louis Washkansky, de 55 de ani care a supraviețuit încă 18 zile.

A doua performanță inserată de Guinness este un transplant de inimă făcut numai pentru ca mama să poată aduce pe lume copilul ce-l purta în pîntece. A fost cazul lui Betsy Sneith, de 23 de ani, care numai astfel a putut naște pe fiica sa, Sierra, la 17 septembrie 1984.

Cea mai lungă supraviețuire cu o inimă străină a cunoscut-o francezul Emmanuel Vitria din Marsilia (născut la 24 ianuarie 1920), care a primit inima lui Pierre Ponson la 27 noiembrie 1968. Emmanuel Vitria a trăit cu inima conaționalului său pînă la 9 mai 1987, adică aproape 19 ani și jumătate!

Una din cele mai spectaculoase transplanturi de cord a fost aceea efectuată pacientului canadian Paul Holt, care la ora operației avea vîrsta de... **două ore și 31 minute!** Acest băiețel a venit pe lume cu șase săptămîni mai devreme, cîntărind 2,9 kilograme. Fantastica intervenție s-a produs la 16 octombrie 1987, la Loma Linda Hospital din California.

Fie și numai aceste patru cazuri demonstrează că partea materială a ființei noastre este „transmisibilă", pe cînd sufletul...

9. Falanga poetului și filosofului. Cele trei falange ale mijlociului (sau mediusului) au semnificații foarte interesante, relevate de lungimile lor. Cea mai interesantă este cea de-a doua falangă, care în general este numită de morfopsihologi falanga ginditorilor.

De regulă, această faimoasă falangă este cea mai lungă, în comparație de celelalte două, dar și cu falangele celorlalte degete. Ea devine un simbol important al lui homo sapiens, căci rațiunea trebuie să predomine în toate acțiunile omului, indiferent de vicisitudinile destinului. Cu cît această falangă este mai lungă, cu atît subiectul respectiv are mai mare înzestrare nativă intelectuală, sau o mare aptență pentru cunoaștere profun-

HARTA MÎINII

dă și nu superficială. Dacă falanga ginditorilor are pe interiorul feței ei fascicule de linii verticale, accesul către planeta Saturn — inspiratoarea degetului mijlociu — devine mai prompt, mai consistent.

Există și falange ale ginditorilor lungi, dar care prezintă unele aspecte considerate drept frîne sau blocaje pentru profunzimea intelectuală. Aceste semne sînt: nodozitatea dintre a treia falangă (de la rădăcină) și a doua, fascicule de linii oblice pe fața interioară și steluțe sau cruci pe aceeași față interioară. Toate aceste semne „grafice" sugerează o oarecare dezordine în gîndire, nehotărîre, lipsa coe-

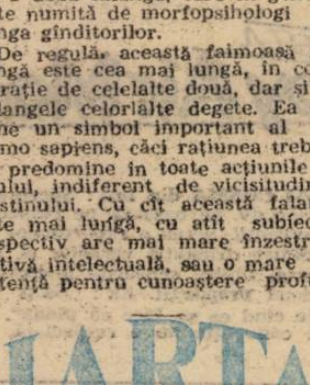

renței principiilor. Dacă o a doua falangă lungă se asociază cu o primă falangă scurtă, atunci subiectul riscă să fie un visător incurabil; un spirit poetic resemnat, pesimist, obsedat de negura vieții. În desenul de mai sus am numerotat falangele astfel: 1 — nonconformism sau resemnare; 2 — rațiune, principialitate; 3 — spirit practic.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

CONOTAȚII LA ȘARPE

Corespondențele Șarpelui chinezesc (21.04—21.05) vin să aducă interesante conotații pentru nativii acestei zodii. În spațiul european îi corespunde Taurul — zodie feminină cu metamorfoza Pămînt (spre deosebire de Orient, unde metamorfoza este Foc). De asemenea, planeta guvernatoare a Taurului este Venus (afectivitatea cu toate problemele ei spinoase și dulci), pe cînd la Șarpe, necuviințătoare sudică, planeta dominantă este Marte.

Șarpele chinezesc rimează mai bine cu zodiacul indian, din același spațiu asiatic de filosofie. Astfel, cei trei decani ai Șarpelui au drept zodii indiene următoarele semne: Zodia Focului (21.04—30.04) — simbol al temperamentului nestăpînit, al energiei constructive alternînd cu cea distructivă; zodia Caprei (1.05—10.05), perioadă de „relaxare" a instinctelor primare și a tendințelor autarhice; zodia Elefantului (11.05—20.05), avînd drept simbol unul din cele mai iubite și mai folosite necuviințătoare specifice Arici. Elefantul îmbină uriașele foloase pe care le poate aduce băștinașilor cu furia distructivă față de agresorii care nu-i respectă masivitatea aproape solemnă.

ZODIACUL CHINEZESC

În regnul vegetal, Șarpele chinezesc este alcătuit din trei zodii cu un farmec aparte, care nuanțează cît se poate de limpede psihicul acestei necuviințătoare. Astfel, între 21 și 30 aprilie este zodia Nucului, simbolul temperamentului exagerat, aproape sinucigaș în pornirile lui; între 1 și 14 mai este zodia Plopului, simbolul pesimistului incurabil, al persoanelor care cred în fatalitate și se confruntă inevitabil cu ea; între 15 și 21 mai (de fapt pînă-n 24 mai) este zodia Castanului. Aceasta încununează echilibrul Șarpelui, fiind un simbol al cumpătării și al stăpînirii de sine. Aceste trei zodii ale arborilor nu contrazic în nici un fel caracteristicile Șarpelui prezentate în numărul anterior. Interesant de semnalat este faptul că, dacă multe decizii importante sînt luate de inimă (conform cu repartiția metabolică a zodiei), Șarpele are resurse suficiente pentru a dovedi că este un cerebral — mai ales cei născuți în decanul al III-lea. El nu este o fire ezitantă, ci una care știe să aștepte momentul cel mai vulnerabil al adversarului și să atace fără scrupule.

DIALOGURILE LAUREI

■ La vîrsta voastră, draga mea **LIANA (Botoşani)**, e dificil să poţi întrevedea cu limpezime devenirea în timp a personalităţii unui tînăr. Se prea poate ca fostul tău prieten, după care suspini atîta, să devină o dată şi o dată, peste nu ştiu cîtă vreme, un bărbat matur, serios, politicos şi statornic în sentimente. Dar la fel de bine se poate ca el să nu devină un astfel de om şi să rămînă acelaşi fluturaş sentimental care pune pe statornicie tot atîta preţ cît pun eu pe sita de mătase din coadă de măgar. Aşa încît, orice e posibil ! Chiar şi să spui că lucrurile vor evolua în favoarea ta, într-o bună zi, şi că se va întoarce la tine. Dar **cînd** şi **dacă** se va întîmpla o astfel de minune — cine ştie ?! Poate că mîine sau poate că... niciodată. Şi te întreb dacă vei avea atîta răbdare cît să-l aştepţi cu inima plină de dragoste şi speranţă pe acest... niciodată. Ştiind care i-s marile lui „calităţi", cred că-ţi dai seama că nu prea ai multe motive să crezi că va renunţa uşor — cel puţin în viitorul previzibil — la condiţia lui de fluturaş ce zboară din floare-n floare fără scrupule. Prin urmare, mult mai cuminte e să-ţi vezi de treabă (asta, apropo de întrebarea ta „ce să fac ?") ; dacă se va întoarce — bine. Dacă nu — nu. Dar, în ce mă priveşte, ştiindu-i „antecedentele" lui sentimentale şi „profunzimea" gîndirii, cred că mi-aş fi luat gîndul de la el fără să mă zbucium atîta şi fără să-mi fac prea multe iluzii şi speranţe că, ehei, o dată şi o dată, trai pe vătrai ! **Şi mi-aş căuta un adevărat prieten. Dacă nu-l voi afla azi — atunci precis mîine !**

■ În toate cîte mi-ai scris, draga mea **MONICA (...)**, ai perfectă dreptate ! Chiar dacă mai tîrziu — decît niciodată, bine-i şi-aşa. Într-adevăr, în relaţiile în care legătura sufletească se... exprimă numai prin atracţie fizică şi atît, nu-i de mirare vidul ce ne face gîndurile cenuşii, sterpe şi viaţa însingurată, cu întrebări fără răspuns, ce ne macină bucuria de a trăi... Că, **acum**, după ce totul s-a prefăcut în trecut, îţi dai seama cu luciditate şi realism că avînturile imaginaţiei n-au fost cel mai bun sfetnic (**acum** înţelegi de ce se spune că **nimeni nu ne poate minţi mai bine decît o facem noi înşine**) şi că tot ce n-ai vrut să vezi nu înseamnă că n-a... existat, cred că n-are rost să-ţi întuneci orizonturile zilei de mîine cu suferinţe şi remuşcări pentru un trecut pe care ţi l-ai făcut cu mîna ta, cum ţi-ai dorit, fără să te silească nimeni. Că simţi că „într-un fel parcă m-am schimbat", asta, cred eu, e de bine. Ai căpătat o experienţă de viaţă în plus care, chiar nefericită fiind, te-a maturizat, te-a făcut să vezi şi să gîndeşti mai profund, mai adevărat, ţi-a oferit înţelegerea mai exactă a ceea ce-ţi doreşti cu adevărat de la viaţă ! Şi te-a făcut să pricepi că **în dragoste e nevoie întotdeauna de doi oameni** şi nu doar de mici „aranjamente" între sexe ! Aşa încît — orice rău e spre bine. Mai scrie-mi !

■ Dacă tatăl tău, draga mea **SELENA (...)**, crede că „**asa vrea** muschii lui" reprezintă cea mai bună metodă de convingere, înseamnă că aşa vede el lucrurile şi basta ! Dar cu bătaia nu se rezolvă niciodată nimica pe lumea asta, mai ales în domeniul atît de gingaş al sentimentelor, mai ales dacă e vorba de deosebiri de credinţe religioase şi mai ales dacă sîntem oameni în toată firea, săltate de 20 de ani... De obicei, „argumentele" contondente, în astfel de situaţii, au exact efectul contrar celui dorit, înversunîndu-ne să perseverăm în ce credem. Oricum, că mai sînt părinţi care abia acum absolvă pedagogia şi psihologia Evului Mediu, nu-i nici noutate, nici raritate. Dacă tatălui tău „nu-i place" religia prietenului tău — şi implicit nici el —, asta e cu totul nerelevant în raport cu fericirea şi trăinicia sentimentelor dintre voi doi. Ce-ar prefera oare aprigul tău părinte ? Să fie de aceeaşi religie şi totuşi să nu vă împăcaţi ? ! Pe scurt, cred că prietenul tău are dreptate : **mai aşteptaţi**, poate se vor îndrepta lucrurile.

LAURA

Sub reflector
SIDA

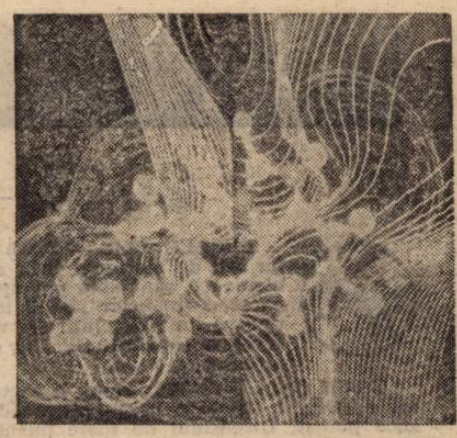

AZT — o sabie cu două tăişuri

În ciuda faptului că AZT-ul este medicamentul cel mai folosit în încetinirea evoluţiei infecţiei cu virusul HIV, el este însoţit (ca majoritatea medicamentelor, de altfel) de efecte secundare aflate în prezent sub observaţie, studiate, dar nu suficient cunoscute. Ţinînd seama de această realitate, specialiştii au ajuns la concluzia că este foarte important momentul cînd se începe administrarea de AZT unei persoane infectate. În Franţa, de exmplu, cercetătorii au elaborat încă din 1990 recomandări privind tratamentul precoce cu AZT. Astfel, tratamentul este autorizat la subiecţi asimptomatici sau simptomatici, avînd un număr de limfocite CD4+ cuprins între 200 şi 500 per mm^3 şi care prezintă o evoluţie negativă rapidă. Administrarea de AZT este indiscutabilă cînd pacientul este simptomatic sau cînd atinge o sumă a limfocitelor sub 200.

S-a constatat că efectele secundare ale AZT-ului sînt mai frecvente cînd tratamentul se aplică tardiv, fapt care impune adesea diminuarea dozelor şi chiar oprirea tratamentului. Reacţia negativă a organismului faţă de medicamentul administrat se manifestă prin greţuri, vomismente, tulburări hematologice (diminuarea globulelor roşii şi/sau a celor albe) etc., fenomene care dispar în momentul opririi tratamentului.

În această situaţie, se propune un alt medicament, aflat şi el în curs de evaluare — DDI — analog cu AZT-ul. Acesta are rolul, ca şi AZT-ul, de a bloca mecanismul de evoluţie al virusului HIV. S-a observat că virusul, rezistent la un moment dat la AZT, devine sensibil la DDI. Dar şi acestea, în multe cazuri, poate induce rezistenţa virală, producînd mutaţii de un nou tip. Pare paradoxal, dar din punctul de vedere al specialiştilor acest fenomen poate constitui o nouă pistă de cercetare cu scop terapeutic. Pentru a perturba capacitatea de mutaţie a virusului se imaginează folosirea concomitentă a două medicamente analoge. În acest context, un nou protocol terapeutic urmează să se contureze cel puţin pentru Europa : folosirea cuplului „AZT+DDI" şi „AZT+DDC" (un alt inhibitor al virusului HIV).

AURORA POPESCU

POŞTA by Air Mail

MIHAI COSMA din Iaşi : Succesul aforismelor dv. se bazează pe respectarea unei convenţii, aceea a raporturilor antitetice dintre denotaţia verbelor şi, pe de altă parte, dintre sensurile globale ale celor două propoziţii. Ex : „Să-ţi **ardă** călcîiele cînd ea se face că **plouă**". Cînd această convenţie nu e respectată, efectul aforismelor e nul : „Să dai apă la moară unuia care minte de îngheaţă apele. Ct despre titlu, — **Paradoxuri imposibile** — vă sugerăm să-l revizuiţi (de ce nu ?. **Paradoxuri posibile**) întrucît are o evidentă tentă pleonastică, paradoxul fiind o figură de stil ce scoate în relief o contradicţie, incompatibilitate, etc. Aşteptăm un nou grupaj. Despre **Pilulele cu tife**, în alt număr.

CLAUDIA POPA din Lunca, jud. Buzău : Consultaţi „Istoria universală a evreilor, de Alfred Hirlăoanu, apărută în urmă cu cîteva luni.

FORMAŢIA PROHOD(?) din Aiud : Urmăriţi revista „Pop Rock and Show.

Dr. VOINEA IULICA din Arad : Aşteptăm cu nerăbdare „Cartea de căpătîi" pe care intenţionaţi s-o publicaţi. Ţinînd cont de performanţele dv. medicale, ideea de a publica o astfel de carte din care oamenii vor învăţa „să lupte singuri cu bolile", nu poate fi decît un succes. Vom fi primii care-l vom semnala, vă rugăm să ne ţineţi la curent.

Autorul teoriilor despre sistemul planetar şi axa de înclinare a planetei : Cu prima ocazie vom remite plicul domnului Harald Alexandrescu.

SIRBU ECATERINA DIN NĂVODARI : Datele avansate nu sînt compatibile cu Cartea Recordurilor Naţionale. Cît despre reţetele culinare, vom căuta un prilej de a le face cunoscute cititorilor.

N. PETRESCU REDI : Vă mulţumim pentru urările de Paşte.

DEVERDICI VASILE din Timişoara : Ne cereţi un sfat într-o problemă pe care aţi uitat să ne-o comunicaţi.

KOVACS PAUL din Aleşd, str. Cloşca nr. 7, cod 3575 oferă prietenilor revistei Magazin, adresele unor actori şi formaţii celebre. Este interesat de colaborări în domeniul informaticii.

DORIN MARAN

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

26.04 — 02.05

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Magazin agricol 16,30 Portativul preferinţelor 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba maghiară 18,35 Tezaur folcloric 19,00 Concertul extraordinar al Filarmonicii „George Enescu" 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,40 Azi în prim plan 21,25 Teatru TV. Viaţa lui Galilei de Bertolt Brecht 23,30 Actualităţi 23,45 Repriza a treia.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Veniţi cu noi pe programul doi ! Minorităţile şi drepturile omului 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM 21,30 Lumea sportului 22,00 TV 5 Europe 22,35 Magazin auto-moto

MARŢI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj-Napoca 12,00 Teatru TV. Viaţa lui Galilei de Bertolt Brecht 14,00 Actualităţi 14,10 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Convieţuiri-magazin 17,05 Ancheta TV 17,35 Salut prieteni ! (I) 18,35 De la lume adunate 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Rostiri, rosturi 20,40 Sport 20,50 Film serial. Midnight Caller (SUA, 1989) 21,50 Azi în prim plan 22,35 Studioul şlagărelor 23,05 Actualităţi 23,20 Salut, prieteni ! (II).

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Studioul de literatură 18,05 Film serial. Hoţomanii (SUA 1964) 19,05 Sportstudio 20,00 Actualităţi 20,35 Tribuna nonconformiştilor 21,00 TVM 21,30 Studioul muzicii de cameră 22,00 TV 5 Europe 22,35 Divertisment internaţional

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj-Napoca 12,00 Film serial: Maguy 13,00 TV 5 Europe 13,35 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,55 Fotbal 17,50 Actualitatea muzicală la Bacău 18,05 Vîrsta a treia 18,35 Arhive folclorice 19,00 În obiectiv 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,40 Telecinemateca Scurtă întîlnire (Anglia, 1945) 22,20 Azi în prim plan 23,05 Actualităţi 23,20 Simpozion 24,00 Fotbal : Ceho-Slovacia — Ţara Galilor

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Teatru TV. Ciuta de Victor Ion Popa 18,30 Emisiunea în limba maghiară 20,00 Actualităţi 20,35 — Fotbal : Ceho-Slovacia — Ţara Galilor 22,35 Învăţaţi engleza americană

JOI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj-Napoca 12,00 Film serial. Noii aşi ai cerului albastru 12,55 Magazin de ştiinţă 13,25 Recital 13,35 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Spectacolul lumii 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Rostiri, rosturi 20,50 Film serial Dallas 21,45 Reflecţii rutiere 22,00 Azi în prim plan 22,45 Microrecital Gheorghe Gheorghiu 23,00 Actualităţi 23,15 Confluenţe

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Motor ! 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convieţuiri-magazin 18,55 Diamond Awards Festival 1990 (III) 19,30 Studioul incomod 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM 21,30 Club SF 22,00 TV 5 Europe 22,35 Stadion

VINERI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj-Napoca 12,00 Film artistic. Spaimă în toiul nopţii (SUA, 1946) 13,05 Descoperirea Planetei 13,35 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Teleşcoală 15,50 Avanpremiera TV 16,00 Cheia succesului 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualităţi 17,05 Gong ! 17,35 Pro Patria 18,35 Cîntecele codrenilor 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 21,45 Azi în prim plan 22,30 Bravo TV Show ! 23,15 Actualităţi 23,30 Magazin cinematografic 0,30 Întîlnirea de la miezul nopţii.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Campionatele internaţionale de gimnastică artistică ale României 18,00 Emisiunea în limba germană 19,00 Concertul Orchestrei Naţionale Radio 21,00 TVM 21,30 Viaţa spirituală 22,00 TV 5 Europe 22,35 Refrene fără vîrstă

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa de Armîndeni ! 10,00 Actualităţi 10,10 Ba da ba nu ! 11,00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,30 Tradiţii 12,00 Alfa şi Omega 13,00 Ora de muzică 14,00 Tranzit TV. Ora 25. Desene animate (ora 14,05) ; Don Coyote şi Sancho Panda. Atlas. Fotbal (ora 16,55) ; F. C. Selena — Progresul Bucureşti. Cartea naturii. Reportaje. Mapamond. Teleenciclopedia (ora 19,15) ; Actualităţi (ora 20,00). Editorialul săptămînii de Paul Everac (ora 20,35). Film artistic (ora 21,15): Caracatiţa 23,10 Film serial. Midnight Caller 24,00 Concert extraordinar.

Programul 2 : 15,00 Campionatele internaţionale de gimnastică artistică ale României 17,00 Actualităţi 17,05 Desene animate 17,30 Concert de muzică uşoară cu Julio Iglesias 18,00 Campionatele internaţionale de gimnastică artistică ale României 20,00 Actualităţi 20,35 Jazz-Magazin 21,00 TVM 21,30 Studioul muzicii contemporane 22,00 TV 5 Europe 22,35 Varietăţi internaţionale

DUMINICA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 10,00 Actualităţi 10,10 Ping, pong 10,50 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,15. Lumină din lumină 12,00 Viaţa satului 13,00 Campionatele internaţionale de gimnastică artistică ale României 14,00 Actualităţi 14,10 Poşta TV 14,20 Video-Magazin 18,30 2×2 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,40 Film artistic. Castelul misterelor (SUA, 1986) 22,10 Convorbiri de duminică 22,45 Actualităţi 23,00 Maeştrii teatrului românesc 24,00 Nocturna de duminică.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Serata muzicală TV 19,30 Oraşe şi civilizaţii 20,00 Actualităţi 20,35 Pop-Club 21,00 TVM 21,30 Concertino 22,00 TV 5 Europe 22,35 Mondo-muzica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

De cînd se practică VACCINAREA?

Cu mult timp înainte de a se naște imunologia, oamenii au descoperit și aplicat principiul imunizării : introducerea unei cantități mici de microbi în corp pentru ca acesta să se poată înarma, astfel, împotriva unei eventuale invazii microbiene.

Primele practici asemănătoare imunizării prin vaccinare sînt considerate a fi fost utilizate în China, începînd cu secolul X; de pe pustulele apărute pe pielea copiilor bolnavi de variolă se recoltau cîteva cruste, care erau apoi introduse în nările celor ce trebuiau imunizați.

Englezii au fost primii europeni care au deprins acest principiu al imunizării, descoperit de ei în Imperiul Otoman. Acest mod de „vaccinare" a fost atît de apreciat, încît, începînd din 1722, copiii prințului Țării Galilor au fost supuși imunizării împotriva variolei. Perfecționînd această metodă, medicul englez Jenner a experimentat pentru prima dată inocularea microbilor de variolă, prin injectare, în 1796, pe un copil de opt ani.

Practica imunizării a pătruns relativ repede și pe continent. Louis Pasteur este cel care a întreprins prima abordare științifică a principiului vaccinării. În 1886, în urma cercetărilor pe care le efectuase, el a pus la punct primul vaccin adevărat : cel împotriva turbării.

După experiențele lui Pasteur, cercetările în domeniu au dus la descoperirea unor vaccinuri din ce în ce mai eficace și mai bine tolerate de organismul uman. La început, aceste vaccinuri utilizau chiar agentul infectios respectiv (ca în cazul febrei tifoide, de exemplu, pentru ca mai tîrziu să folosească doar anumite porțiuni ale microbului (vaccinul antipolio) ; în prezent, unele vaccinuri se produc cu ajutorul ingineriei genetice (cum este vaccinul împotriva hepatitei B).

GEORGE DAVID

Gravură înfățișîndu-l pe Pasteur în timpul efectuării unui vaccin antirabic.

Nici un prînz fără SALATĂ!

Salata sau marole sau lăptuci este o legumă care se găsește pe piețele noastre în orice anotimp al anului. Ca aliment are puține calorii, în schimb are alte calități.

Frunzele salatei conțin pînă la 95 la sută apă, restul revine substanțelor următoare : protide, zaharuri, acizi organici (malic, ascorbic, citric, folic, lactucic, oxalic) vitamine : A, B1, B2, B6, E, K, P.P., săruri minerale bogate în calciu, potasiu, magneziu, fier, titan, bor, molibden, cupru, fosfor, iod.

Latexul (lăptișorul) salatei conține o serie de lactone cu gust amar.

Datorită substanțelor amintite, salata se recomandă celor ce suferă de anemie feriprivă (lipsă de fier), insomnie, sau sînt predispuși pentru obezitate, constipație.

Sucul de salată proaspătă, 2–3 linguri înaintea mesei de prînz, se recomandă celor ce suferă de gastrită sau ulcer gastric iar datorită iodului celor ce suferă de tircotoxicoză (intoxicația organismului cu hormoni tiroidieni).

Avînd în vedere că este aproape lipsită de glucoză salata se recomandă celor ce suferă de diabet zaharat. Nu mai vorbim de supe de salată, care au intrat de mult în arta culinară

Prof. IOAN MINTEANSCHI

Încheieturi noi pentru artritici?

În urma unor accidente, dar, mai ales, a temutelor artroze, cartilagiile încheieturilor noastre se pot degrada. Rolul lor este însă extrem de important în organism, dat fiind că ele constituie atît zone de „lubrifiere" a mișcării oaselor între ele cît și „tampoane" elastice ce preiau și amortizează șocurile mecanice la care acestea sînt supuse.

Ce s-ar putea întreprinde în asemenea situații, s-au întrebat medicii ? Prima soluție ce s-a conturat a fost transplantul. Dar în cazul cartilagiilor lucrurile sînt deosebit de complicate. Acest țesut, care nu este „conectat" nici la rețeaua vaselor sangvine, nici la cea nervoasă, nu are proprietatea de a se regenera în mod spontan. De aceea, unele tentative de grefă, ce au fost realizate la nivelul încheieturilor ... degetelor au fost mai de grabă dezamăgitoare. De aceea s-a și renunțat la ele.

O rază de speranță în acest domeniu pare să vină din partea specialiștilor de la *Centrul Național de Cercetări Științifice din Nancy*, Franța. O echipă de cercetători de aici a pus la punct un fel de burete artificial care pare să aibă proprietatea de a provoca refacerea cartilajului. „Porimidul", cum a fost el denumit, are o structură microalveolară și este rezistent la presiuni și tracțiuni. În porii săi s-ar putea recoloniza celulele țesutului cartilaginos.

Experiențele pe animale nu sînt însă, deocamdată, deosebit de încurajatoare. „Asimilat" de organism, polimidul dă naștere unui cartilaj fibros, mult mai puțin elastic și amortizant decît cel natural. Totuși, se consideră că el redă articulației o interfață oarecum convenabilă și, în plus, este bine tolerat imunologic.

Patru persoane au beneficiat deja de implantul cu acest nou înlocuitor de țesut cartilaginos. Una dintre ele chiar la „genunchi ! Intervenția, susțin unii specialiști, a fost cam prematură. Oricum „polimidul" nu va reconstitui niciodată o articulație „mîncată" de artroză. Dar el este, totuși, numai prima experiență în această direcție.

Așadar să sperăm și să ne ferim de... frig și reumatism !

PETRE JUNIE

E BINE SĂ MÎNCĂM SMOCHINE

Originar din Asia, smochinul este unul din cei mai vechi arbuști fructiferi. O pictură egipteană a lui Beno — Hassan, care are o vechime de 4500 de ani, înfățișează culesul de smochine.

Smochinele uscate, alături de grîu și măsline, au ocupat un loc important în alimentația populației din Elada. La Roma, smochinele intrau în meniul atleților.

Fructele ajunse la maturitate conțin pînă la 30 la sută zaharuri (glucoză, fructoză) substanțe pectice, celuloză, acid ascorbic, vitamine B1, B2, carotina (provitamina A), un procent ridicat de vitamina C, săruri minerale bogate în potasiu, calciu, magneziu fier, fosfor. Ele pot fi folosite la prepararea dulcețurilor, gemurilor, compoturilor, vinurilor.

Fructele de smochin uscate se folosesc în industria alimentară la prepararea bomboanelor și altor produse culinare.

În comerț se găsesc numai smochine uscate, în care glucidele ajung, la unele specii, pînă la 60 la sută. Din cauza aceasta ele sînt contraindicate celor ce suferă de diabet zaharat. Smochinele reprezintă un aliment întăritor, care combate oboseala.

Un decoct (fiertură) de smochine uscate în lapte se recomandă celor ce suferă de boli cardio-vasculare, ale aparatului respirator, constipație, anemie.

Latexul ce apare la ruperea pețiolului frunzelor sau a ramurilor este acru, iritant. El conține o serie de fermenți (proteaze, ferment lactic) care pot fi folosiți împotriva bătăturilor , negeilor, coagularea laptelui.

În țara noastră, smochinul se cultivă în regiunile sudice. Uneori se obțin două recolte pe an.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

● **DETERMINAREA GENETICĂ A UNOR MALADII.** Cercetări întreprinse în S.U.A. ar putea deschide calea spre noi tehnici, bazate pe determinarea genetică, în scopul identificării persoanelor care prezintă riscul de a face cancer de sîn. Ar exista într-adevăr gene ale predispoziției la cancerul de sîn, care ar fi chiar ereditar într-un procent de 5—10 la sută din cazuri. O analiză genetică a familiilor pacientelor a relevat rolul anumitor porțiuni ale cromozomilor 17 în apariția acestui cancer, dar gena însăși n-a fost localizată, nici identificată pînă în prezent. Cînd se va întîmpla acest lucru, medicina va dispune de un instrument sigur pentru a identifica persoanele care prezintă riscul acestei maladii.

AGENDĂ MEDICALĂ

● **TĂRÎȚE DE OVĂZ ÎMPOTRIVA INFARCTULUI.** Ziariștii și managerii sînt expuși la infarct datorită muncii lor stresante. Infarctul este deja o boală profesională a acestor categorii profesionale. Dacă se are în vedere că o scădere de 2 la sută a nivelului colesterolului reduce cu 1 la sută pericolul bolii, al infarctului, atunci este bine venită o cură de opt săptămîni cu tărîțe de ovăz. Această hrană este suportată bine de organismul uman. Este de așteptat că teama de infarct va face presiuni serioase asupra prejudecăților noastre alimentare și vom renunța mai devreme sau mai tîrziu, la mîncărurile grase și condimentate, dar și la o activitate dezordonată, în salturi care ne dă mare bătaie de cap și ne creează o stare continuă de stres.

● **CREIERUL BĂRBAȚILOR SE DETERIOREAZĂ DE TREI ORI MAI REPEDE DECÎT CEL AL FEMEILOR.** Aceasta este concluzia la care au ajuns o echipă de cercetători americani de la Universitatea statului Pennsylvania. S-a putut stabili reducerea volumului creierului folosindu-se tehnici de obținere a imaginilor prin rezonanță magnetică nucleară. Emisfera stîngă a creierului se deteriorează la bărbați mai repede, în timp ce la femeie pierderea de substanță nervoasă se repartizează uniform în toată masa diencefalului. O asemenea diferențiere ar putea fi explicată prin reglarea hormonală care joacă un rol important în activitatea creierului.

Consumați cît mai mult PRAZ!

În scopuri alimentar-medicale se utilizează frunzele și rădăcina, care conțin : vitaminele B și C, fier, calciu, fosfor, magneziu, sodiu, potasiu, mangan, sulf, siliciu, esență sulfoazotată, mucilagii, celuloză — conferindu-i proprietăți de : diuretic, laxativ, antiseptic, tonic al sistemului nervos, ajută digestia și elimină acidul uric. Se recomandă în afecțiuni urinare, azotemie, insuficiență renală, obezitate, ateroscleroză, reumatism, artrită, gută, anemie, dispepsii, în abcese, furuncule, cistite, retenție de urină, hemoroizi, bătături și întăriturii, plăgi, înțepături de insecte, înghițirea tenului.

INTERN : se folosește crud : în salate amestecat cu alte cruditâți : decoct de praz, supe, apa în care a fiert prazul ; rădăcini pisate, puse în lapte — împotriva viermilor intestinali : 30 g rădăcină macerate 10 zile într-un litru de vin alb, din care se bea un pahar în fiecare dimineață — azotemie ; ciorbă de praz.

EXTERN : sucul de praz și miezul de pîine dau o pastă care grăbește colectarea în abcese și furuncule. La plăgi frunzele de praz sînt un bun pansament antiseptic și cicatrizant. Împotriva furunculelor — cataplasme cu pasta obținută din rădăcină de praz zdrobită în puțină apă îndulcită. În retenția de urină și în cistite se fierb la foc domol 5–6 fire de praz acoperite cu ulei, care se aplică pe partea de jos a abdomenului. Contra bătăturilor și locurilor întărite — frunză de praz macerată în otet 24 de ore : se aplică noaptea pe locul respectiv, cu partea umedă, repetîndu-se la nevoie. Se mai folosește și la înghițirea tenului.

În general, prazul are cam aceleași întrebuințări ca și ceapa, fiind foarte vermifug, emolient și expectorant (sirop pectoral concentrat) și diuretic (decoct foarte concentrat cu miere).

DUMITRU RĂDUCANU

Hipertensiunea tratată cu ulei pur de in

La Institutul de farmacologie și toxicologie din orașul Halle, specialiștii germani au cercetat și au reușit să stabilească o nouă metodă de tratare a bolnavilor de hipertensiune arterială. În cadrul cercetărilor întreprinse, bolnavilor hipertensivi li s-a propus zilnic să bea cîte o linguriță de ulei purificat obținut prin presare la rece și amestecarea cu brînză de vaci. La toți pacienții tratați în acest fel s-a constatat o reducere substanțială a tensiunii arteriale. De remarcat că nimeni nu s-a plîns de producerea unor efecte secundare, noua metodă fiind în prezent considerată ca fiind verificată și recomandată pentru a fi aplicată pe scară largă.

întîmplări adevărate

Şi-a recunoscut crima după 38 de ani

Ziarul german „Bild Zeitung" a publicat în paginile sale următoarea scrisoare (scrisă la maşină) de la un anonim, din care redăm fragmentele cele mai semnificative :

„Am 84 de ani şi sînt grav bolnav. Nu mai am mult de trăit. Din acest motiv doresc să mă destăinui, să pun capăt unui proces de conştiinţă care m-a apăsat ca o piatră de moară timp de 38 de ani. Eu sînt acela care în luna iulie a anului 1954 am ucis-o pe doamna Helene Frieber, care mă şantaja. Atunci eram tînăr şi bogat industriaş şi nu doream să-mi

compromit cariera. Am făcut tot ceea ce era posibil să nu fiu implicat în această crimă şi am reuşit să fiu absolvit de orice bănuială. Pentru crima săvîrşită de mine a plătit Reinhard Meides, logodnicul lui Helene. El a fost arestat şi, în ciuda protestelor sale, a fost condamnat la zece ani închisoare, dar ulterior, în 1962, Meides a beneficiat de o graţiere şi a fost pus în libertate. Astăzi, după 38 de ani, eu cer lui Reinhard Meides (dacă mai trăieşte) să mă contacteze printr-un anunţ în ziar. Doresc cu acest prilej să-i cer iertare şi să-i donez toată averea mea. După ce mă voi întîlni cu el şi-l voi îmbrăţişa (dacă îmi va îngădui), voi socoti că mi-am ispăşit într-o oarecare măsură vina. Nu vreau să mor cu această imensă durere şi injustiţie pe care i-am provocat-o".

Publicarea scrisorii a stîrnit o vie emoţie în întreaga ţară. Autorul misivei dorea ca în acest fel să-şi facă cunoscută tardiva penitenţă în legătură cu un caz juridic petrecut acum 38 de ani. Helene a fost găsită în modestul ei apartament cu gîtul tăiat. Bănuielile s-au îndreptat spre logodnicul ei, Reinhold Meides, care a fost acuzat că a săvîrşit această odioasă faptă din cauza geloziei, întrucît bănuia că Helene, aflată în serviciul criminalului, era amanta stăpînului său. După 38 de ani de la comiterea delictului, adevăratul asasin şi-a recunoscut vina sa.

Autorităţile judiciare au luat în considerare scrisoarea publicată şi au început cercetări. Spre surprinderea tuturor, Reinhold Meides despre care nimeni nu mai ştia unde se află şi dacă mai trăieşte, a dat semne de viaţă. În vîrstă de 87 de ani, Meides s-a retras după eliberarea sa din închisoare la o mănăstire unde se află şi acum. Primele sale declaraţii : „Sînt un om foarte bătrîn (n.n. are o impresionantă barbă albă) dar sînt fericit că prin această scrisoare mi s-a dovedit inocenţa. Nu doresc să mă întîlnesc cu cel care m-a făcut să sufăr atît de mult şi nu mă interesează banii lui. Mereu m-am dus şi am depus flori la mormîntul lui Helene. Socotesc că procesul lui de conştiinţă ar fi indicat să se încheie cu predarea lui şi condamnarea pentru mîrşava lui faptă. Să-şi petreacă restul vieţii în închisoare. Atunci va fi o zi, poate cea mai frumoasă din viaţa mea."

Deocamdată, luînd probabil în considerare declaraţiile lui Meides, adevăratul vinovat de moartea lui Helene nu a mai dat nici un semn de viaţă. Şi, totuşi, poate că procesul său de conştiinţă o să-i determine să facă şi ultimul pas...

Pentru a scăpa de Mafia, a ales moartea

Într-o după-amiază de duminică, atenţia trecătorilor de pe una din străzile Romei a fost atrasă de corpul sfărîmat al unei tinere femei care ploniase de la fereastra apartamentului său. Era vorba de Rita Atria în vîrstă de 18 ani care sperase să învingă... Mafia.

Totul a început în 1985 cînd tatăl Ritei a fost ucis de o lovitură de „lupara". Rita avea de atunci doar 11 ani, şi pe măsură ce trecea vremea simţea tot mai mult nevoia să afle ce s-a întîmplat cu tatăl său, de ce a trebuit să dispară, de ce a fost ucis. A aflat că tatăl său, care fusese păstor, a fost omorît de Mafia, pentru că ar fi furat nişte vite. Apoi i-a ajuns la ureche ştirea că însuşi tatăl său fusese mafiot. Rita şi-a propus să păstreze pentru sine secretul. Dar cel care-i dezvăluise aceste lucruri îngrozitoare era fratele său, Nicolo, care, spre deosebire de Rita, a hotărît să-şi răzbune tatăl.

I-a mărturisit Ritei că în acest scop, a intrat în „Cosa Nostra". Totodată, i-a dat surorii sale detalii privind structura acestei organizaţii criminale, numele celor implicaţi într-un mare trafic de cocaină. Dotată cu o memorie fabuloasă, Rita a reţinut toate numele, toate datele ce i-au fost încredinţate. A trecut un timp şi Nicolo a fost şi el, la rîndul său, ucis de Mafia, în pizzeria sa situată la 16 km de Partanna, localitatea în care trăiau cei doi fraţi. Înainte de a-şi da sufletul, Nicolo i-a spus surorii sale numele asasinului.

În acest moment, vechea hotărîre a Ritei de a păstra tăcerea se destramă. Pentru început, ea se prezintă la carabinierii oraşului, împreună cu alte două femei pe care le convinsese să vorbească, să spună ceea ce ştiu despre activitatea celor două mari familii mafiote din oraş : Accordo şi Ingoglia. Cele două tinere care s-au hotărît s-o însoţească pe Rita deţineau informaţii importante : una dintre ele era chiar văduva lui Nicolo, cealaltă — fostă iubită a unui ucigaş din Mafia care îi povestise multe despre victimele sale. Femeile au ajuns să-l întîlnească şi pe judecătorul Paulo Borsellino, care din nefericire, anul trecut a fost şi el ucis.

În urma dezvăluirilor făcute de tinerele din Partanna 43 de mafioţi au luat totuşi calea închisorii. Viaţa femeilor era însă pusă în pericol. A trebuit să se ascundă, sub protecţia comisariatului antimafia. Orice posibilitate de a se întoarce la Partanna era închisă. Mult timp, singurii oameni pe care Rita i-a întîlnit în preajma sa au fost cei ce-i asigurau protecţia, un fel de gardă de corp. La o săptămînă după uciderea judecătorului Falcone, în mai anul trecut, Rita s-a prezentat totuşi la un examen de admitere într-o şcoală hotelieră din Erici, în apropiere de Trapani. Înconjurată de patru carabinieri, ea a ţinut să citească un text în memoria judecătorului Falconi, a cărui asasinare o afectase profund. După

nouă săptămîni avea să vină asasinarea lui Borsellino. Atunci nervii Ritei au cedat. Ultimul său suport psihologic dispăruse. O săptămînă mai tîrziu, a hotărît să recurgă la gestul disperat al sinuciderii. Nu mai putea trăi cu teroarea morţii deasupra capului.

Ospăţ neaşteptat

S-a întîmplat în Africa de Sud, mai precis în oraşul Lichetenburg. Aici s-a desfăşurat, după aprecierea specialiştilor, cel mai mare ospăţ din lume cu carne la grătar. Pe un gigantic grătar amenajat în mod special, a fost pusă carnea unei girafe în greutate de 900 de kilograme. Mii de invitaţi participanţi la o tradiţională sărbătoare, au fost nevoiţi să aştepte nu mai puţin de 18 ore înainte de a putea lua parte la insolitul prînz. Vestea şi amănuntele acestui ospăţ ieşit din comun au determinat un viguros protest din partea asociaţiilor ecologiste. Dar tardiv, întrucît miile de comeseni devoraseră deja delicioasa carne de girafă, lăsînd doar oasele. Motivarea lor : acest ospăţ a fost realizat pentru strîngerea unei sume de bani în scopuri de binefacere.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

primul almanah cu premii, MAGAZIN 1993

Începînd de săptămîna viitoare, oricine poate intra în posesia almanahului nostru. Doritorii, inclusiv distribuitorii autorizaţi, pot să ne contacteze la telefoanele : **618.45.57 ; 618.24.27** sau **tel/fax 311.08.66.** Aducem la cunoştinţă cumpărătorilor că, datorită întîrzierilor inerente intervenite în tipărirea almanahului, data limită de trimitere a talloanelor pentru concursul cu premii (autoturism, televizoare color, bijuterii de aur) este de **28 MAI 1993** şi nu 10 aprilie cum apare pe talonul din almanah. Doar cei care cumpără un almanah pot avea şansa de a se număra printre cîştigători !

ÎN ATENŢIA DIFUZORILOR

Vă oferim, de săptămîna viitoare,
revista rebus "ARIADNA", 32 pagini, color,
realizată în colaborare cu Asociaţia Rebusiştilor din România,
publicaţie de ţinută, interesantă şi acroşantă.

Vă oferim, de asemenea, cărţi editate de „Universal Dalsi"
• NERO • FRIDOLIN • PRINŢESA
în condiţii grafice deosebite. Comision avantajos.
Contactaţi-ne la tel.: 618.45.57, 618.24.27,
tel/fax: 311.08.66

Societatea comercială
FEPER S.A.
oferă
noi produse pentru gospodăriile agricole:
MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 ouă
TOCĂTOR FURAJE. Capacitate: 120 Kg/oră
MOARĂ PENTRU UZ CASNIC.
Capacitate: 15-25 kg/oră
Informaţii la telefon: 687 67 14

verificați-vă cunoștințele

METALURGIE

1. O vatră pentru topirea minereurilor de fier, atestînd existența metalurgiei în țara noastră, a fost descoperită la Ghelar. Din ce secol datează aceasta ?

2. În 1619, inventatorul Dood Dudley încearcă pentru prima dată topirea minereului de fier cu ajutorul cărbunilor minerali, pentru a înlocui mangalul, ale cărui calități limitate erau o frînă în calea dezvoltării metalurgiei. Această îndrăzneață încercare va reuși mai tîrziu grație altui inventator. Cine și în ce an reușește transformarea huilei în cocs prin distilare uscată ?

3. Din preajma cărui an se înregistrează primele cuptoare de topit fierul extras din minereul de fier de la Ghelar și Teliuc, la Hunedoara ?

4. Din ce an a început să fie utilizat convertizorul cu căptușeală acidă, care poartă numele inventatorului său, Henry Bessemer (1813—1898) ?

5. Fizicianul R. A. F. de Réaumur (1683—1757) descoperă modul de obținere a oțelului din fontă prin introducerea în furnal a unor cantități de fier vechi, pe care îl descrie în lucrarea sa **Arta de a transforma fierul în oțel**, unul dintre primele tratate moderne de metalurgie. În ce an apare această lucrare ?

6. În ce an se introduce pentru prima oară în practică procedeul rapid de turnare continuă în lingouri a oțelului ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Medicale

1. Bacilul leprei a fost descoperit în 1880. Imunologul Robert Koch identifică bacilul tuberculozei în anul 1882.
2. H. Berger, în anul 1920.
3. Fiziologul elvețian W. R. Hess.
4. Din anul 1921. În țara noastră vaccinul B.C.G. a fost introdus în anul 1926.
5. În anul 1881.
6. În anul 1929.

DANIEL VERBINA

— Oricum, decît politician, mai bine onest braconier...

Test

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PATRU PĂTRATE

Caseta 1 egal cu E5; 2 cu E7; 3 cu C3; 4 cu C6.

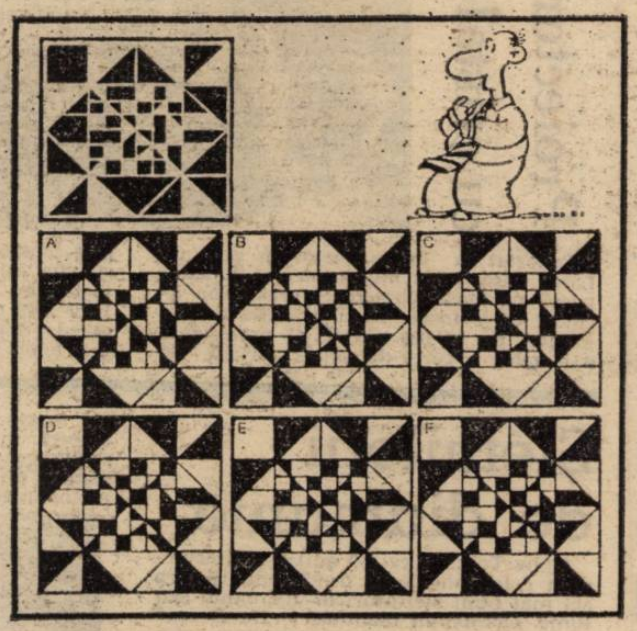

NEGATIVUL

Unul din cele șase desene prezentate jos și indicate prin litere este identic cu desenul situat sus stînga dar pe negativ.

(Soluția în numărul viitor)

FEL DE FEL

● **În luna iunie 1972,** o editură din New York a publicat o carte intitulată „The nothing book" (Cartea nimicului) care avea doar pagini albe ! Culmea acestei fantezii constă în faptul că o editură din Belgia a acționat-o în judecată pentru plagiat întrucît a publicat, cu cîțiva ani mai înainte, un volum intitulat „Memoriile unui uituc" cu conținut analog, adică tot cu pagini albe..

● **La Londra** a fost arestat un cetățean, Cecil Alderton, acuzat de vecini de tulburare a liniștii în timpul nopții. La tribunal, învinovățitul s-a justificat susținînd că recunoaște acuzele dar ele s-au datorat faptului că i-a murit soacra și a înțeles în acest mod să se bucure de acest eveniment. O să vă pară incredibilă decizia judecătorului care a pronunțat o sentință de... achitare.

● **Pluvianus aegyptus** este denumirea științifică a unei păsări de mărimea unui porumbel care trăiește în Africa occidentală. Se hrănește cu insecte și paraziți care trăiesc pe spinarea crocodililor și cu bucățele de carne pe care le culege fără teamă dintre dinții acestor animale. A fost botezată „gardianul crocodililor" pentru faptul că la ivirea unei primejdii emite niște sunete și-și părăsește grăbită... amicul care, fiind astfel avizat, se scufundă în apă.

cînd ați fi ultima oară

● *Doi hoți au fost arestați și duși la poliție.*
Comisarul îi interoghează :
— Unde domiciliezi tu ?
— N-am nici un domiciliu...
— Dar tu ?
— Peste drum de dumneavoastră.

● *Ce meserie ai ? îl întreabă polițistul pe unul din cei doi arestați.*
— Somer.
— Și tu ?
— Eu sunt secretarul dînsului ! răspunde cel de-al doilea.

● *După ce ai spart casa de bani și ai luat tot de ce l-ai omorît pe bancher ?*
— Să vedeți, domnule comisar, în casa de bani am găsit un plic gros pe care scria : „A se deschide numai după moartea mea".

● *Un gangster căutat de multă vreme este arestat chiar cînd credea că scăpase, în timp ce cobora pe scara avionului într-un aeroport din New York.*
— Oh, domnilor ! exclamă el. Nu trebuia să vă deranjați, sînt împotriva recepțiilor oficiale !

● *Un domn se apropie în centrul Londrei de un polițist și-i spune :*
— Acolo sînt doi nebuni.
— De unde știi ?
— Sînt sigur. Unul dintre ei, care vorbește cu accent irlandez, aruncă în stînga și-n dreapta cu bancnote de o liră sterlină. Cel în fustanelă scoțiană, le strînge de jos și le dă înapoi irlandezului.

DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

Paletă cromatică

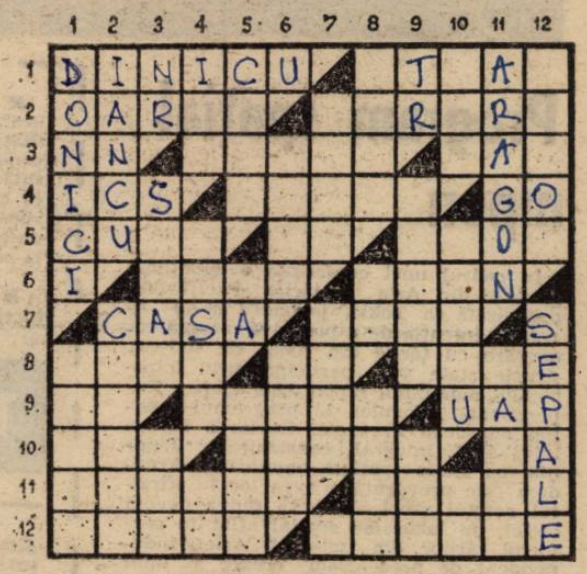

ORIZONTAL : 1) Compozitor român (Sile), autorul romanței : „Nufăr alb" — Aria florilor. 2) Îi aparține romanța intitulată „Flori de nufăr" (Ion Băjescu-.....) — „Pacea florilor" și „O floare minunată este viața", sînt melodii din creația acestui compozitor (Cornel). 3) Narcisa Nenițescu — Ghiocel (bot) — Cuptor pentru torturi. 4) Ilustrul necunoscut — „Floarea din...", operetă de Leo Fall — Garofița Otescu. 5) Semnatarul corului : „Floricică galbină" (Gheorghe) — Primele margarete ! — Măcel. 6) Autorul piesei corale : „Mireasa noastră cu flori" (Nicolae) — Floarea nevinovăției. 7) „La... cu flori în balcon", melodie compusă de Gherase Dendrino — „Cea mai de... floare", melodie interpretată de Salvadore Adamo. 8) A compus melodia : „Floarea mărului", pe versurile lui Lucian Blaga (Mihail) — Comune la petale și sepale ! — Tepii pentru trandafir (pl.). 9) Măsura lăcrămioarei ! — Poetă lituaniană (Salomeja), autoarea poeziei : „Ca păducelul voi înflori" — Uzina de Autoturisme Pitești (abr.). 10) Se dă în spectacol — Îi aparține volumul intitulat : „Flori de lampă", (Ion) — Apare iasomia !. 11) .....pentru floarea secerată", poem de Eugen Jebeleanu — „Steluța de...", cea mai nouă floare ce crește dincolo de Cercul Polar. 12) Primenit cu aer — Paleta cromatică a unei flori (pl.).

VERTICAL : 1) Autorul fabulei intitulate : „Florile" (Alexandru) — Semnătura tabloului : „Florile orașului" (Alexandra). 2) Îi aparține melodia : „Mi-am prins în păr o floare" (Mișu) — Totalitatea petalelor unei flori (pl.). 3) Narcisa Rosca — Rondelul florilor — „De unde în..... în ape curg flori" poezie de Veronica Stănei (sing.). 4) Prenume feminin — Autorul corului : „Tinerețe, mîndră floare" (Gheorghe) — Primele garoafe !. 5) Primul la „floarea din grădină" — .....nu uităm niciicînd trandafirii", melodie de Florin Bogardo — Ocolese. 6) Din creația sa reținem melodia : „Flori de pace" (Alexandru) — „Floare albă" din opereta „Ana Lugojana" de Filaret Barbu. 7) Autorul poemului dramatic : „Flori și lacrimi" (Mihail) — „Sub cireșul... de floare", piesă corală de Nicolae Ponescu. 8) Palatul de iarnă al florilor — Apar crinii ! — Mijloc. 9) Primii trandafiri ! — Floarea dimineții — Parate !. 10) Atribut pentru o grădină cu flori — A scris cartea pentru cei mici intitulată : „Flori pentru Mihaela" (Alexandru) — „Pe sub flori... legănai", cor de Tiberiu Brediceanu. 11) Scriitor francez (Louis), autorul poemului : „Trandafir și viorea" — Petrecere cimpenească în cinstea primăverii, organizată în luna lui florar. 12) A compus melodia : „Copiii sînt florile lumii" (Ionel) — Fiecare dintre frunzele ce alcătuiesc caliciul unei flori (pl.).

Dicționar : UAP. IDA. SELE. AAT.

PETRU PARDĂU
Botoșani

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ȘOAPTE DE IUBIRE

ORIZONTAL : Segal — Aderca — Eminescu — Dor — Re — Iliada — Și — Bre — Însă — Ață — Asuma — A — Pled — Nora — A — Le — Ln — Nisipeanu — A — L — Pădureanu — Ați — Eso — Ld — V — Badea — Sc — Emi — Ireală — Davis — Sa — Caragiale.

POȘTA REBUS

Larisa Munteanu — Brașov : „Geografia romantică" are o bună densitate tematică și ar fi avut șanse de publicare dacă nu ați fi introdus acel grup literal inexistent de la 5 vertical (ELICIRBAF ?!!)...

Gheorghe Văduva — C-lung Argeș : am reținut, cu unele rezerve, „Păsările".

Marton Albert — Sibiu : „Sportiva" dvs. m-a dezamăgit ! Altul este nivelul dvs... Eu am preluat rubrica Rebus din Magazin în octombrie 1990 și nu am găsit nici un careu din cele reclamate de dvs...

Nicușor Năsui — Șuletea : careul „Hristos a înviat" a ajuns la redacție zilele trecute... Poate va apărea la anul !

MARIAN MINCULESCU

Nr. 16 (1852) din 24 aprilie 1993

Caleidoscop

magazin

Berzele se întorc în Italia

În ultimii patru ani, berzele aproape au dispărut din Italia, exterminarea lor fiind opera braconierilor. În prezent, reapariția lor în spațiul geografic al Italiei se datorează unor cetățeni care și-au propus să creeze condiții propice acestor păsări blînde. Printre inițiatorii acestei acțiuni, se află și un pensionar din Faenza, Carlo Gulmanelli, care a început, împreună cu membrii familiei sale, să amenajeze în vîrfurile unor stîlpi de telegraf cuiburi bine ancorate și căptușite, pentru a oferi berzelor o „locuință" confortabilă. La această inițiativă s-au alăturat și alți cetățeni din localitate. Deoarece cuiburile amenajate sînt păzite, numărul berzelor s-a înmulțit. Multe din aceste păsări nu au așteptat să găsească cuiburi gata făcute, ci-și-au construit ele singure altele. Inițiativa celor care sprijină această acțiune a fost susținută și de Liga pentru protecția păsărilor, astfel încît se poate spune că în Italia au revenit berzele (nici o alu-zie la natalitatea italienilor).

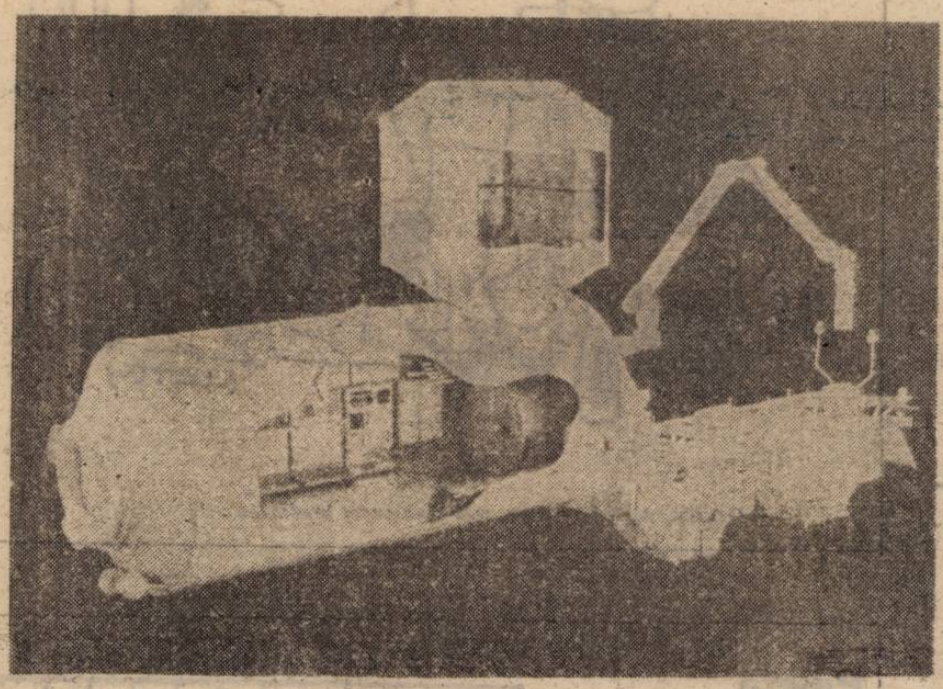

Program spațial nipon

În cadrul unei conferințe a agențiilor spațiale din Asia și țările Pacificului, organizată la Tokio, japonezii și-au anunțat intenția de a promova o largă cooperare cu țările din Asia de sud-est. Aceste state vor participa, prin intermediul modulului nipon JEM (Japan Experimental Module), la programul spațial american Freedom. Cuplarea modulului JEM, integral construit în Japonia cu stația spațială americană Freedom este prevăzută a avea loc la sfîrșitul acestui secol. JEM va putea deveni astfel, un laborator spațial aflat în serviciul țărilor din sud-estul Asiei, independent de preconizata creare a unui sistem de sateliți destinat prevenirii catastrofelor naturale în această zonă a lumii.

Japonezii vor intensifica și programul propriu de zboruri pilotate, de vreme ce Chiaki Mukai va fi cel de-al treilea participant nipon la zborurile navetelor americane. În principiu, activitatea la bordul modulului spațial JEM va fi cvasipermanentă.

Citiți în numărul viitor:

VA FI ÎNVINS CANCERUL ?

■ **Guvernul olandez intenționează să reducă cu 55 la sută cantitățile de produse fitosanitare în următorii 10 ani, și cu 65—70 la sută pînă în anul 2 10. Pe măsură ce construcția europeană va avansa, legile de omologare a produselor fitosanitare vor fi din ce în ce mai severe.**

■ **Rata mortalității cauzată de obiceiuri alimentare dăunătoare este diferită de la o țară la alta. Din 100 000 de francezi de vîrstă mijlocie, aproximativ 145 mor anual din cauza infarctelor, în timp ce în SUA din 100 000 persoane de vîrstă mijlocie, 315 decedează anual de boli de inimă, relevă surse OMS.**

TELEGRAME

■ **În SUA se studiază dioxidul de vanadiu, un material termocromic. La o temperatură de 68° C, acesta își schimbă forma de cristalizare, modificîndu-și și capacitatea de a reflecta lumina infraroșie. Zugrăvind pereții interiori ai locuințelor și clădirilor cu o vopsea care să conțină acest material, ei ar putea absorbi căldura pînă la o anumită temperatură critică, reflectînd apoi lumina infraroșie la temperaturi mai ridicate.**

■

■

Telefon pentru muzicieni

După cum se vede în imagine, cabina telefonică are într-adevăr un aspect neobișnuit. Ea se află însă în deplină armonie cu școala de muzică din Tokio în apropierea căreia se găsește. Deși cabina telefonică are forma unui contrabas, repertoriul său muzical este foarte limitat. Singurele sunete care se pot auzi în această cabină sînt apelurile telefonice.

Proiector cu cristale lichide

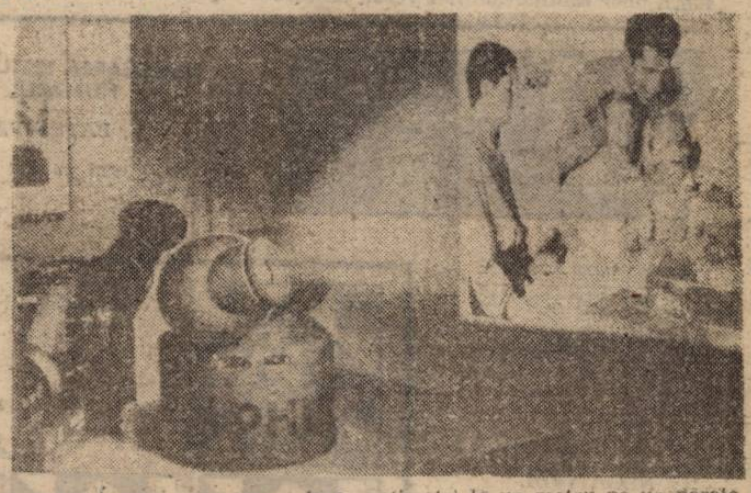

Conectat la un magnetoscop sau un Laser Disc, acest mini-proiector funcționează pe baza tehnologiei cristalelor lichide. Cu o foarte bună definiție a imaginilor, de 104 000 pixeli ei proiectează o imagine a cărei diagonală variază de la 8 centimetri la un metru pe un perete simplu, care nu necesită nici un fel de instalație. Proiectul cu cristale lichide LCP 5000 este produs de marele concern olandez Philips și costă 4 500 franci francezi (circa 800 dolari).

Șlefuitorii de diamante

Gaby Tolkowsky (69 ani) din Amsterdam este considerat dreptunul dintre cei mai buni șlefuitori de diamante din lume. Compania olandeză „De Beers" care prelucrează o mare cantitate din aceste pietre prețioase importate din Africa de Sud unde există cele mai bogate zăcăminte din lume, a decis să-i ofere onoarea lui Gaby Tolkowsky de a prelucra un foarte mare diamant, considerat ca fiind cel de-al treilea din lume în ceea ce privește dimensiunea. Primele două fac parte din tezaurul familiei regale engleze și sînt adăpostite în celebrul Turn din Londra. Interesant de semnalat este faptul că guvernul olandez a luat măsurile corespunzătoare pentru a spori numărul șlefuitorilor de diamante, constatînd că această meserie foarte pretențioasă este ocolită de tineret. În acest scop au fost înființate școli speciale de șlefuitori, unde un mare număr de tineri caută să-și însușească cunoștințele de specialitate.

CHEIA SUCCESULUI DUMNEAVOASTRĂ ÎN AFACERI!

Prin serviciile de mare publicitate pe care vi le oferim în paginile revistei noastre cu cel mai mare tiraj săptămânal, citită în întreaga țară, puteți intra în legătură cu cei mai buni parteneri de afaceri și, totodată, vă puteți face larg cunoscute produsele și serviciile firmelor Dumneavoastră!

Contactați-ne la sediul nostru,

CASA EDITORIALĂ "MAGAZIN"

Piața Presei Libere nr. 1, sectorul 1, București
Telefon: 618 24 27, tel./fax: 311 08 66
Departamentul publicitate-dezvoltare

Biblioteca Județeană MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 103 | ANUL XXXVI • Nr. 17 (1853) SÎMBĂTĂ 1 MAI 1993 16 PAGINI 40 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

S-a pus în vînzare

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

Primul almanah cu premii

Pentru a putea participa la tragerea la sorți a concursului nostru cu premii **TREBUIE** să :

- **Completați talonul din almanah cu numele și adresa dv.**
- **Decupați talonul și manșeta de pe copertă pe care este scris : „Premiile almanahului Magazin 1993"**
- **Puneți totul într-un plic pe care menționați : „Pentru Concursul ALMANAH MAGAZIN 1993" și pe care îl trimiteți pe adresa : Casa Editorială Magazin, Revista Magazin, Piața Presei Libere nr. 1.**

DATA DE PE ȘTAMPILA POȘTEI NU TREBUIE SĂ DEPĂȘEASCĂ
30 MAI 1993

Anunț : Cei care au trimis deja plicuri pe adresa menționată pe talon, vor participa, fără îndoială, la tragerea la sorți.

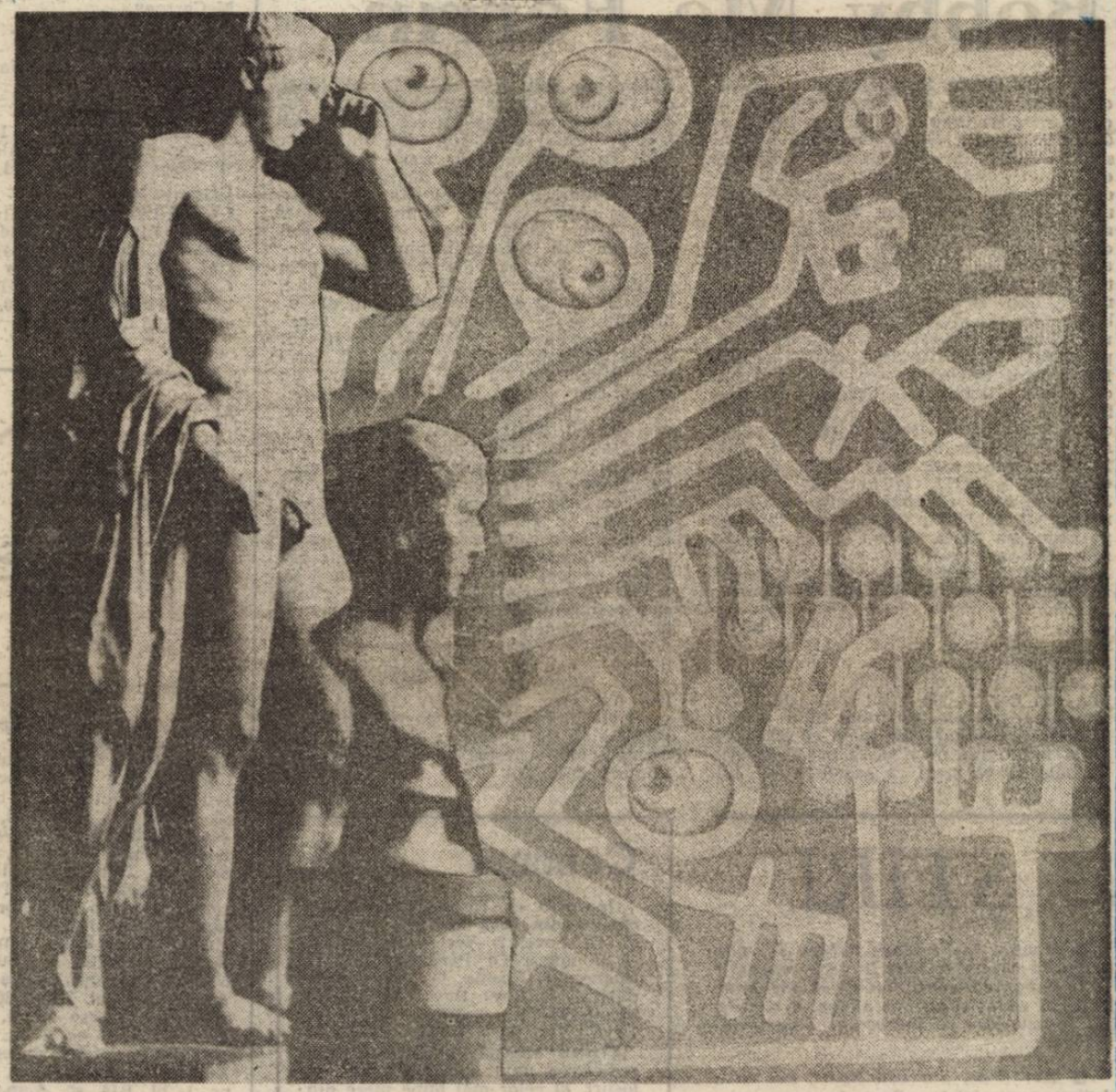

SIDA • TRATAMENTE PROFILACTICE

Premieră științifică mondială

Incursiune în paranormal

APARIȚIA UNOR FIINȚE DIN ALTĂ LUME?

Medicina la zi

■ VA FI ÎNVINS CANCERUL?
■ PERICOLUL EXPUNERII LA RADIAȚII

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

program tv

Povestire s.f.

LUNA DE AMETIST

ITER, un „soare" în miniatură

Profesorul Michael Kaufmann, de la Institutul Max Planck de fizică a plasmei (din München-Gerching), care deține un rol însemnat în cercetarea fundamentală din domeniul fuziunii nucleare, a subliniat recent importanța proiectului de construire a ITER-ului (International Thermonuclear Reactor). După părerea sa, locul de amplasare al reactorului ar putea fi orașul german Karlsruhe. Lucrările de construire a reactorului sînt prevăzute a demara la sfîrșitul acestei decade.

O strategie energetică viabilă în Germania reclamă dezvoltarea surselor alternative de energie, în special cea solară și eoliană, precum și utilizarea rațională a energiei în general.

Biblioteca județeană

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

Omul — orchestră: Bobby Mc Ferrin

Se poate spune, fără riscul de a greși, că Bobby este un om foate ocupat și a cărui criză de timp a început în 1986, o dată cu apariția excelentului său album solo intitulat „Invenții spontane" Bobby este animatorul mai multor emisiuni radiofonice, dar cel mai bine se „desfășoară" în al său **One Man Show** difuzat, săptămînal, în întrega Americă (mă refer, evident, la S.U.A.) show în care Bobby aduce înaintea telespectatorilor o uimitoare diversitate de stiluri muzicale, comedie, dans și artă interpretativă. Publicul care l-a ajutat să cîștige cinci premii Grammy din șase nominalizări și l-a propulsat în fruntea clasamentului **Down Beat** încearcă acum să țină pasul cu Bobby... Bobby este deranjat de faptul că a fost categorisit, de critica muzicală americană, ca făcînd parte din „clasa" interpreților de jazz, el fiind, de fapt, un solist care cîntă orice, de la Gershwin la Sergio Mendez, de la Janis Joplin și Jimi Hendrix la Blind Faith, marea lui slăbiciune fiind piesele din repertoriul lui Keith Jarrett, George Benson, Groover Washington (cu aceștia colaborează de mult timp) și ale grupurilor **Manhattan Transfer și Weather Report...** „Aș dori să lucrez cu un contrabas și cu un set de tobe deoarece îmi place foarte mult acest tip de duo care este o provocare la urechea ascultătorului și, în același timp, un test la care mă supun din dorința de a-mi cunoaște limitele, contextul ales de mine fiind sărac în elemente ajutătoare" (n.m. cu arta sa de a improviza nu-i va fi prea greu !) Trebuie să vă spun că ascensiunea lui Bobby n-a fost deloc ușoară : ani lungi de anonimat, multă muncă, proiecte eșuate. La un moment dat era cît pe ce să accepte postul de pastor dar, în ultima clipă ,în loc să cînte la orga bisericii a început să anime, ca pianist publicul unor cluburi de noapte ! Din nenorocire grupurile pe care le-a fondat pe atunci n-au avut viață lungă și ambițiosul Bobby a fost silit „să ia taurul de coarne" și să activeze solo. A început prin prelucrarea unor melodii arhicunoscute, imitînd, cu nu extraordinar simț, al umorului, pe cei care le-au lansat... Frecventa comparație cu Al Jarreau îl uimește pe Bobby, acesta declarînd, într-un interviu, că nu are nici măcar un singur disc semnat de Al Jarreau ! „Ascultînd riff-urile lui Herbie Hancock, căutările lui Keith Jarrett și straniile solo-uri ale lui Ornet Coleman, Bobby și-a diversificat paleta muzicală" — a scris, de curînd, în prestigiosul The Washington Post criticul Robin Tolson, și eu sînt de acord cu el adăugînd că dacă Miles Davis este recunoscut (am folosit intenționat prezentul!) ca fiind un veșnic căutător de noi sunete cu trompeta sa, Bobby face același lucru dar cu glasul său, rezultatul surprinzînd atît pe ascultătorul ocazional cît și pe cel permanent deoarece este greu de crezut că o voce umană poate să reproducă astfel de sunete !? Bobby McFerrin este unicul solist, din toate categoriile, care își folosește glasul într-un atît de larg diapazon reușind să imite perfect diferite instrumente, omul-ochestră care, de curînd, a împlinit 43 de ani.

ȘTIRI

■ *Atenție, fani ! Black Sabath se vor reuni în prima (clasica !) componență ! Ozzy Osborne a confirmat știrea adăugînd că va fi editat și un nou album, urmat de un turneu care va începe în decembrie. Răbdare...*

■ *Axl Rose, din nou liber? Pentru a infirma materialele apărute în presa americană, potrivit cărora s-ar fi căsătorit cu prietena sa, manechinul Stephanie Seymour, Axl a declarat, oficial, că nu s-a însurat, ci s-a despărțit de prietena sa ! Parcă ar fi Radio Erevan.*

Concurs

Începem cu răspunsurile întrebărilor din luna aprilie : 1) Vision Of Love, 2) Yesterday, 3) 1492 — Conquest Of Paradise, 4) Eric Clapton, 5) Suedia, 6) Maria Magdalena, 7) Boys Boys Boys 8) Simple Minds, 9) Heidi Stern, 10) To All The Girls I Loved Before.

Pentru această lună vă propun realizarea unui clasament, de 15 locuri, al celor mai bune piese din aria rap-ului, hip-hop-ului. Topurile vor fi trimise la începutul lui iunie, la o dată pe care o vom anunța ulterior. Deci, la treabă !

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

The Very Best of Foreigner

Criminală competiție, nu-i așa ? Faptul că grupa a rezistat, fără să fie ultată de melomani, pînă la momentul editării acestui Best Of vorbește de la sine despre valoarea ei. Lou Gramm și-a încetat peregrinările și experimentele solo și s-a alăturat trupei cu care a avut cele mai mari succese. Gramm și-a păstrat formidabilul glas și stilul său interpretativ, intervenind inteligent în remixarea pieselor alese pentru această colecție, sound-ul compact-discului fiind extrem de plăcut urechilor... Părerea mea este că piesele din perioada de început a grupului (Feel Like The First Time, Cold As Ice și frumoasa baladă Starrider) merită o atenție din partea noastră. O diferențiere între melodiile albumului este greu, dacă nu chiar imposibil, de făcut dar, eu fiind un romantic incurabil, vă voi recomanda baladele Waiting For A Girl Like You, I Want To Know What Love Is, I Don't Want To Live Without You Să spunem lucrurilor pe nume : The Very Best Of Foreigner este o apariție excelentă.

P.S. Materialul sonor al acestei rubrici este asigurat de firma Music Factory din B-dul Știrbei Vodă nr. 107, tel. 637 57 23.

TOPURILE NOASTRE

SINGLES

10. Fever-Madonna (nou)
9. Looking Through The Patient Eyes—PM Dawn
8. Oh Carolina — Shaggy (nou)
7. All That She Wants — Ace of Base
6. When I'm Good And Ready — Sybil
6. Stick It Oout — Right Said Fred
4. Sweet Thing — Mick Jagger
3. Bed Of Roses — Bon Jovi
2. Give In To Me — M. Jackson
1. One Caress — Depeche Mode

ALBUMS

10. Coverdale/Page (nou)
9. The Bliss Album — PM Dawn (nou)
8. Off The Ground — Paul McCartney
7. Wandering Spirit — Mick Jagger
6. The Living Legend — Ray Charles
5. 19 Naughty III — Naughty By Nature
4. Their Greatest Hits — Hot Chocolate
3. Real Live One — Iron Malden
2. Ten Summoner's Tales — Sting
1. Songs Of Faith And Devotion — Depeche Mode

LA MULȚI ANI !, pentru : **Bjorn Ulvaeus** (25,4.1945), **Andy Bell** (25.4.1963), **Giorgio Moroder** (26.4.1944), **Sheena Easton** (27.4.1959), **Paul Frehley** (27.4.1951, Kiss), **Gerald Jolling** (29.4.1967), **Turbo B** (30.4. 1967), **Willie Nelson** (30.4.1933), **Rita Coolidge** (1.5.1945.)

TOLBA CU SCRISORI

Doreso să corespondeze : Mona Bejinaru, Calea Basarabiei nr. 105, bl. P, sc. C, ap. 42, Huși, 6575, Vaslui cu fani Michael Jackson. Are 15 ani. **George Răduță,** str. Sold. Tina Petre nr. 4, bl. L30, sc. B, ap. 65, sector 3, București, 74416 (cu fani Jean Michel Jarre și Vangelis), **Flavius Fodor,** P-ța Sporturilor nr. 10, bl. 25, ap. 68, Arad, 2900 (cu fani GN'R, 14 ani), **„Janet Jackson",** str. Turda nr. 131, bl. 10A3, sc. A, ap. 7, sector 1, București (cu fani Michael Jackson), **Andra Nicolae,** str. Dealul Măcinului nr. 2, bl. A41, sc. E, ap. 71, sector 6, București (cu fani NKOTB, 14 ani), **Adriana,** str. Baia de Arieș, nr. 2, bl. 7, ap. 26, sector 6, București (pe diverse teme), **Aurel Duță,** str. Borcei, bl. 36, sc. 2 ap. 35, Călărași 8500 (caută o prietenă sinceră). Are 19 ani), **Adrian Munteanu,** str. G-ral Naumescu nr. 1, bl. B14, sc. A,ap. 29, Birlad, 6400, Vaslui (cu fani Enya și Klaus Schulze), **Ioana Trifu,** str. Constantin Ivănuș nr. 84, sector 2, București (cu fani NKOTB, Beverly Hills 90210, Take That), **Clara Albu,** str. Hunedoara 30/33, Tg. Mureș, 4300, Mureș („cu cineva născut pe 11.12. 1973". Dorește și texte din repertoriul Queen și Sandra), **Nicoleta Urziceanu,** str. I.G. Duca nr. 812, bl. L45, sc. B, ap. 83, Constanța 8700 (cu fani Michael Jackson, 15 ani), **Ștefan Dima,** Aleea Parcului, bl. 1, ap. 59, Bacău, 5450 (caută textele de la Right Here Waiting, Carrie, I Do It For You, The Lady In Red).

Cristian Achim, str. Cameliei nr. 7, bl. 34, sc. C, ap. 56, Ploiești, 2000 (cu fanii ABBA, 32 ani), **Ema Dinică,** Șos. Ștefan cel Mare nr. 38, bl. 30 A, sc. A, ap. 16, sector 2, București (pe diverse teme, 15 ani), **Adriana Csiki-Reghin** : date despre GN'R au apărut. Și poza lui Axl... **Maria Budeanu — București** : pirateria este, și la ei, în floare... **Ionuț Arnăuț — Codlea** : 1) am găsit acel disc (îți mulțumesc pentru intenția ta) ; 2) nu mai trimit, din lipsă de timp, texte la domiciliul... **Melania Buga — București** : voi republica discografia DM cînd voi prezenta noul lor album. Foarte curînd... **Mihaela Gheoca — Drăgănești** : numele meu este Marian Minculescu... **Corina Cristea — Slobozia** : acel material era exclusiv despre Dieter și Blue System. Subiectul MT este superfluu. Să nu te superi !

PUNCTE

La București '93 un scandal tardiv

Duminică s-a încheiat la Sala Palatului din București **Festivalul internațional de muzică ușoară BUCUREȘTI '93,** producător, regizor și director artistic dl. **CONSTANTIN DUȚU.** „Am investit în acest Festival, spunea dl. Dutu, idei și bani. Am dorit să-l ofer celor 23 de milioane de români, care sînt frații mei, pentru a le aduce bucurie și o clipă senină. Sper să se întîmple așa !". Personal, cred că a reușit acest lucru. Au fost momente bune, clipe frumoase, decoruri frumoase, femei frumoase, creații vestimentare de avangardă, compoziții muzicale foarte bune și mai puțin reușite, interpreți talentați, recitaluri reușite. Într-un cuvînt, un Festival organizat bine de **ARTEXIM** și Radioteleviziunea română, de care s-au bucurat spectatorii prezenți în sală și, în curînd, poate și telespectatorii din țara noastră. În privința palmaresului, încep cu sfîrșitul : duminică seara au fost anunțați cîștigătorii concursului de interpretare. **Premiul întîi** a fost cîștigat de **GHEORGHI HRISTOV,** un interpret foarte talentat și o prezență scenică plăcută, pe care îl cunoaștem și noi de pe vremea cînd ne uitam la televiziunea bulgară. **Premiul doi, CORINA DOGARU,** „o adevărată surpriză pentru mine, cum spunea dl. **Mihai Constantinescu,** director general al ARTEXIM, „ea a fost într-o formă foarte bună și a reușit să se impună". **Premiul trei** a fost cîștigat, ex-aequo, de americanul **ALAN ROY SCOTT,** interpret în cîteva opere-rock („Hair", „Jesus Christ Superstar") și **VICKY SILVA,** din Marea Britanie. Au mai cîștigat premii : **Michele Bavaro** din Italia, împreună cu dirijorul său, **Antonio Lepore,** pentru cea mai bună orchestrație a unei piese românești. **Vicky Silva** a cîștigat și premiul pentru cea mai bună interpretare a unei melodii românești, iar **Kris Dayanti** din Indonezia, premiul FIDOF pentru cea mai bună interpretă. Ajung acum la premiul pentru compoziție, care așa cum se știe a fost cîștigat la balotaj de formația **DIRECȚIA 5** cu melodia **Seducție,** muzica Marian Ionescu, o piesă excelentă, care „sună" foarte bine, după toate standardele europene. Această melodie s-a aflat la egalitate de puncte cu melodia **Cum aș vrea să fiu,** compusă de Marius Dumitrescu. Juriul compus din 14 personalități, 13 din străinătate și Vasile Veselovski din țara noastră, a ales în cele din urmă piesa **Seducție.** Nu au fost nici un moment discuții. Și totuși, după aflarea rezultatului, „scandalul" a izbucnit, mai întîi printre compozitorii aflați în sală, a doua zi, în presă. Motivul ? **Seducție** n-a fost în „prima audiție", discul și caseta audio ale formației Directia 5 apăruseră deja în martie. Dar juriarea lucrărilor pentru Festival fusese efectuată pe 17 ianuarie a.c. cînd „Seducție" era clar primă audiție. Melodiile participante au fost anunțate și cu ocazia deschiderii Biroului de presă al Festivalului, pe 15 martie Nimeni nu a făcut nici o contestație. Mai mult în timpul „deliberărilor" cu ocazia balotajului, cei care au contestat ulterior, puteau să aducă la cunoștință juriului international „problema" melodiei „Seducție". Nimeni n-a făcut-o. Și așa cum se întîmplă la noi, contestările au apărut în presă **după** consumarea faptului. Tipic. Oricum ar fi, fără să fi fost în juriu, ca spectator care ascultă multă muzică și iubește orice gen muzical, spun că **Seducție** a fost de departe cea mai bună compoziție. Probitatea juriului („străin" în majoritate, soluție aleasă pentru a se elimina, astfel, deciziile bazate pe prietenii etc.), care nu poate fi pusă la îndoială, poate da de gîndit compozitorilor noștri. Muzica românească trebuie să iasă din anchilozare și din tiparele vetuste, avînd acum șansa de a se înscrie pe coordonate cel puțin europene, dacă nu chiar mondiale. Stilul e omul.

Din punct de vedere financiar, Festivalul a însemnat o pierdere de bani, nu un cîștig. Dar adevăratul cîștig se va vedea peste cîțiva ani, cînd el va putea deveni o rampă de lansare a compozițiilor românești pe circuitul mondial al valorilor.

GEORGE CUȘNARENCU

CAMI SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1 telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO BOX 33—57. Fax 0040-1 312 94 32 sau 312 94 33. Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.
SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP
Tel/Fax : 311.08.66
Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție) Ion Țugui, Ecaterina Bătrîneanu Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630) ; Mihaela Dorobantu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633) SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659), Dorin Măran (foto)

ECHIPA DE SERVICIU

Responsabil de număr : Ecaterina Bătrîneanu, Adrian Hoajă ; Secretar de redacție : Dumitru Mateuță ; Tehnoredactor : Costea Spiru ; Corectori : Melania Constantiniu, Delia Costea, Irina Stoica.

PREMIERĂ ȘTIINȚIFICĂ MONDIALĂ

Doi cercetători din orașul francez Orléans — fizicianul François Gervais și chimista Marina Licheron — au fabricat recent primul supraconductor pe bază de bismut, fără atom magnetic. Această descoperire relansează disputele în lumea științifică asupra naturii supraconductibilității. Vibrațiile atomilor dețin un rol hotărîtor în cadrul acestui fenomen, care permite curentului electric să circule fără rezistență, și, deci, fără pierderi de energie.

O activitate susținută de cercetare, derulată pe parcursul a trei ani, i-a permis chimistei franceze Marina Licheron să sintetizeze, folosind mereu alte ingrediente ale unei pudre ceramice, configurația precisă a unui nou material compozit, în care să aibă loc supraconductibilitatea. Pentru a ajunge aici, Marina Licheron, cercetătoare la Centrul de cercetări asupra temperaturilor înalte din Orleans, a efectuat sinteza mai multor sute de oxizi.

Proprietatea noului material compozit este demonstrată de François Gervais, director adjunct al centrului, prin intermediul unui magnific cristal compozit : lanthan-nichel-oxigen (La_2NiO_4). Cristalul a fost folosit pentru prima oară de dl. Gervais în 1987, în cadrul unei experiențe comune franco-germane, grație fasciculelor cu neutroni ai reactorului „Orfeu" al Centrului de cercetări Saclay. Ordinatorul oferea imagini esențiale ale structurii atomice a cristalului și vibrațiilor atomilor din timpul experienței. Oricine putea observa în acele momente baletul straniu jucat de cei șase atomi roșii (ai oxigenului) situați în jurul fiecărui atom verde (al nichelului). Aceștia se apropiau și apoi se depărtau, ca și cum formau un tot unitar, a cărui mărime se schimba în mod regulat.

Este lesne de înțeles interesul uriaș manifestat la mijlocul anului 1987 din partea directorului departamentului de fizică din cadrul centrului de cercetări IBM din Zürich, Eric Courtens, pentru cercetările ce se desfășurau la Orléans, în urma unei vizite întreprinse în zonă. Comunitatea științifică era deja la curent cu celebrul articol publicat de Alex Müller, în decembrie 1986. La început, François Gervais nu a căutat să obțină supraconductibilitatea în cristalul său, din cauză că era semiconductor și chiar izolant la o temperatură joasă. Dar similitudinea între compozitul lui Alex Müller și al său, și posibilitatea teoretică de înlocuire a nichelului și lanthanului cu alți atomi, fără schimbarea structurii cristalului, a incitat oamenii de știință de la centrul de cercetări din Orléans să „încerce marea cu degetul". Și iată că au reușit!

În 1989 a debutat marea încercare a chimistei Marina Licheron, sub directa supraveghere a lui François Gervais, de a sintetiza un compozit care să răspundă celor mai draconice exigențe : să nu se comporte ca un ion magnetic, să prezinte o structură analoagă cristalului de La_2NiO_4, testat în 1987, cu oxizi supraconductori și o structură cubică, care să permită supraconductibilitatea de-a lungul celor două axe.

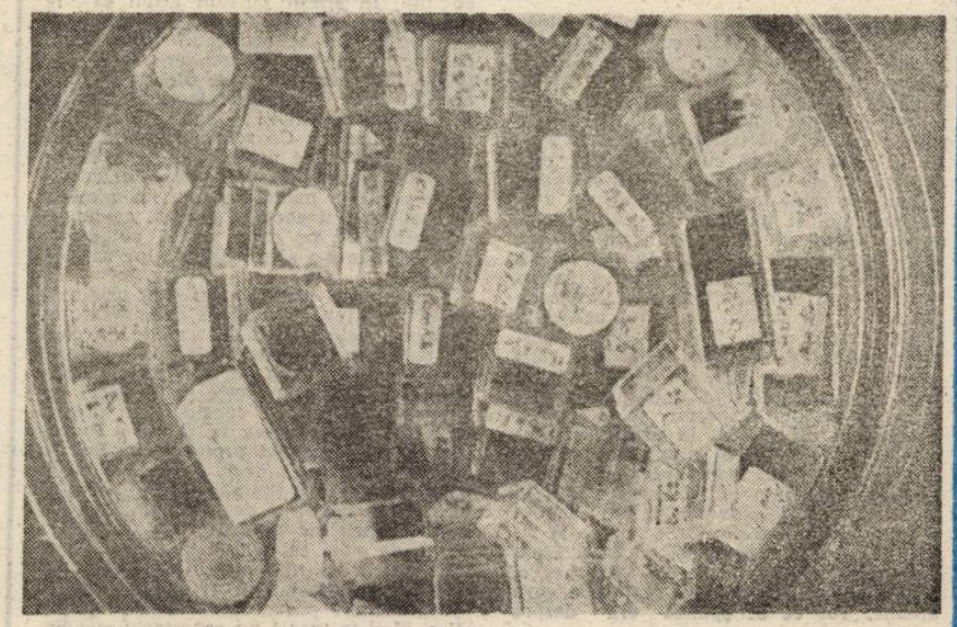

Cercetătoarea Marina Licheron a realizat sinteza mai multor sute de oxizi înainte de a obține compozitul vizat

După doi ani de eforturi susținute, de sute de sinteze efectuate, și 38 de eșantioane pure de 300 miligrame testate, cei doi cercetători au obținut un eșantion care corespunde tuturor exigențelor în materie de supraconductibilitate. Cu acest compozit de bariu-potasiu, plumb-bismut și oxigen — $(BaK)_x(PbBi)O_z$ — Marina Licheron și François Gervais au relansat viguros dezbaterea științifică internațională asupra originii supraconductibilității și asupra căilor de acțiune viitoare în vederea atingerii visului cercetătorilor din acest domeniu — producerea supraconductibilității la temperatura ambiantă.

Noul compozit prezintă următoarele caracteristici : bariul și plumbul nu dețin un rol important decît în structura sa, aportul decisiv datorîndu-se bismutului, și potasiului. S-a stabilit o repartiție ideală a potasiului — la circa 10 la sută (față de bariu) și a bismutului — la circa 15 la sută (față de plumb). O mare realizare a celor doi cercetători francezi o reprezintă și obținerea de eșantioane pure, în condițiile unei înalte temperaturi critice, pentru a evita orice urmă de îndoială asupra naturii descoperirii lor. În prezent, ei încearcă să sporească conținutul de bismut, astfel încît acesta să nu fie repartizat în mod uniform în eșantion, pentru a se încerca ridicarea în continuare a nivelului temperaturii critice de supraconductibilitate.

Chimista Marina Licheron și fizicianul François Gervais au descoperit, în cadrul laboratoarelor modernului Centru de cercetare a temperaturilor înalte, un nou oxid supraconductor.

SUPRACONDUCTIBILITATEA — O MARE PROMISIUNE PENTRU SECOLUL XXI (II)

La începutul deceniului trecut, la capătul unor îndelungi cercetări a relațiilor dintre anumite metale și oxigen, profesorul Müller a trecut la căutarea urmelor unor eventuali supraconductori printre oxizii metalici. Ideea l-a entuziasmat și pe Georg Bendorz și, după ce au încercat numeroși oxizi de cupru și nichel, au obținut, în final, plecînd de la un compozit de lanthan-bariu-cupru, un material care le depășea cu mult așteptările. Acesta era supraconductor la o temperatură superioară lui zero absolut (—273° Celsius). Temperatura critică, cea la care rezistența electrică se diminuează brusc, este de —238° Celsius, sau 35 grade Kelvin. La început, acest lucru părea imposibil, întrucît fizica teoretică susține că acest lucru nu se poate realiza în practica de laborator. S-au efectuat mai multe contra-expertize și rezultatul era mereu același : invariabil, sistemul se dovedea a fi supraconductor.

Aplicațiile tehnologice ale supraconductibilității sînt pe cale să depășească înțelegerea însăși a fenomenului în sine. Spre exemplu, antenele de satelit cu înveliș supraconductor înregistrează o creștere semnificativă a capacității de emisie. Recent a început comercializarea interferometrele cuantice cu supraconductori SQUID (Superconducting Quantum Interference Device). Un SQUID este capabil să înregistreze semnale magnetice extrem de joase, cum ar fi curenții cerebrali sau să detecteze zăcămintele minerale. Experimentele au demonstrat faptul că se poate construi un SQUID cu ajutorul supraconductorilor la temperatură înaltă. Alte domenii de aplicare ale supraconductorilor sînt stocarea și transportul electricității : magneții supraconductori generatori de cîmpuri magnetice intense sînt utilizați în acceleratoarele de particule și în domeniul medical. Să nu uităm transporturile, respectiv trenurile cu suspensie magnetică, testate în prezent în Japonia și bineînțeles, informatica.

Compozitul ytriu-bariu-cupru a permis depășirea temperaturii critice de 77 grade Kelvin, la care heliul lichid (utilizat la răcirea ulterioară a materialului pentru a-l face supraconductor) poate fi înlocuit cu azot lichid. Și aceasta deoarece heliul este foarte scump. Acest compozit denumit 1-2-3 pentru a se ține cont de cantitățile celor trei compuși ai săi, prezintă o temperatură critică de 92 Kelvin. Recordul mondial actual a depășit 125 grade Kelvin, cu un compozit ce conține și thaliu. Supraconductibilitatea posedă arii atît de vaste de aplicație în multe domenii de vîrf, încît unii cercetători nu ezită să facă publice niște performanțe false, pentru a face să sporească prestigiul laboratoarelor în care își desfășoară activitatea. Astfel, japonezii au anunțat că au descoperit un supraconductor la temperatura de 130 grade Kelvin cu un compozit ce conține vanadiu în loc de cupru. Georg Bednorz a efectuat atunci contra-expertize care au dovedit că acest aliaj nici nu poate măcar să fie supraconductibil.

În prezent, cercetările întreprinse de Alex. Müller și Georg Bednorz încearcă să dezlege „misterul" supraconductibilității oxizilor de cupru. Cei doi cercetători experimentează un tranzistor supraconductibil, care, în momentul în care va fi pus la punct, va marca o veritabilă revoluție în tehnica contemporană. Müller și Bednorz studiază și diverși compoziți ceramici, urmărind obținerea unui supraconductor fără cupru. Alex. Müller, laureat al Premiului Nobel, își găsește timp să citească o întreagă serie de opere istorice, psihologice, sociologice... Aceasta îl diferențiază în rîndul colegilor săi, în general mult mai pragmatici. Ei se angajează într-un singur program major de cercetare, în timp ce multiplele preocupări ale profesorului Müller îi permit să se afle la frontiera a două domenii specifice diferite, acolo unde descoperă mereu ceva nou.

Pagină realizată de
ȘERBAN FILIP

Performanțe superioare pentru Airbus A 340

Reporteri de la prestigioasa revistă franceză „Sciences et Avenir" au participat, la unul din primele zboruri ale avionului Airbus A 340 pe rețeaua acoperită de Air France. A fost cel de-al cincilea zbor efectuat de un avion de acest tip, în scop experimental, pentru studierea comportamentului noului cvadrireactor pe o linie comercială. La acea dată, avionul A 340—300, care număra numai 100 de ore de zbor, a părăsit localitatea franceză Roissy pentru destinația Casablanca, avînd 143 de pasageri la bord.

Confortul deosebit al noului avion a fost apreciat de pasageri în special în timpul zborului la înaltă altitudine (la 12.000 kilometri) : nici o vibrație, nivel deosebit de scăzut al zgomotului, fotolii extrem de confortabile și bine concepute pentru zborurile intercontinentale, sistem audio-vizual în culori individual, locuri destinate bagajelor practice și spațioase. Pe scurt, toate aceste elemente constituie un confort superior celui oferit de toate lung-curierele aflate în serviciu.

Airbus A 340 a intrat în serviciu la 27 ianuarie în rețeaua Lufthansa și în luna martie pe cea deservită de Air France (care a comandat 14 avioane de acest tip), întîi pe ruta Paris — Washington, urmînd ca, în curînd, să ajungă și la Houston, Ciudad de Mexico și toate metropolele din America de Sud, efectuînd mai ales zboruri fără escală pe ruta Paris — Buenos Aires. Statele Unite nu vor mai deține în curînd monopolul avioanelor lung-curier.

Cel mai lung cablu submarin

Trei nave — „Atlanta", „Suroît" și „Jean-Charcot" — au terminat de curînd recunoașterea terenului unde va fi amplasat cel mai lung cablu submarin cu fibră optică din lume. Amplasarea va începe în 1994, pe o distanță de 18 000 kilometri, între Singapore și Franța. Cablul va oferi servicii telefonice mult mai eficiente și pentru alte 11 state situate pe acest traseu. După 150 de zile de cercetări, specialiștii de pe cele trei nave au realizat circa 700 de hărți ce acoperă o suprafață a fundului oceanic de 200 000 kilometri pătrați.

Indicațiile oferite oamenilor de știință de cele trei nave asupra reliefului și naturii „pardoselii" oceanice și marine au permis alegerea celui mai propice traseu pentru instalarea cablului submarin. Costul acestei vaste operațiuni, care va face posibilă transmiterea simultană a 80 000 de convorbiri telefonice, între Franța și Singapore, se ridică la 4,2 miliarde de franci francezi.

Tehnologia protejează mediul

Prima companie franceză care a primit cea mai înaltă distincție acordată pe plan național pentru calitate și protecția mediului înconjurător — ISO 9001 — a fost concernul Rhône-Poulenc prin uzina sa „Distugil", amplasată în regiunea Champagnier. Distincția a fost acordată de Asociația Franceză pentru Calitate (AFAQ). Substanța „Butaclor polycholoprene rubber" a întrunit sufragiile experților asociației întrucît corespundea normelor prevăzute pentru protecția mediului la toate nivelele realizării produsului. S-au avut în vedere concepția, experimentarea, design-ul și chiar serviciile acordate celui care a achiziționat produsul.

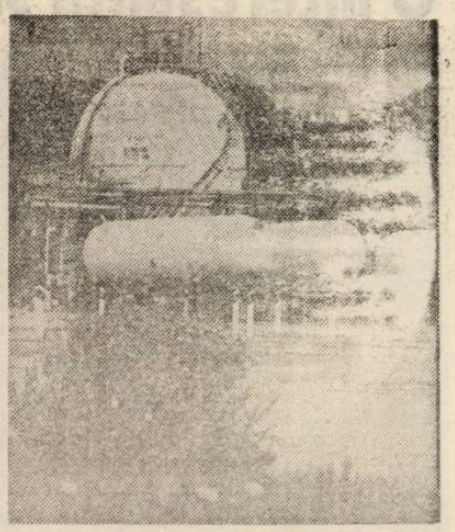

Moderna uzină „Distugil" a concernului Rhône-Poulenc, din regiunea franceză Champagnier.

incursiune în paranormal

APARIŢIA UNOR FIINŢE DIN ALTĂ LUME?

Acord un interes aparte descrierilor de fenomene paranormale aparţinătoare vîrstelor tinere şi foarte tinere. Lucru lesne de înţeles, deoarece prospeţimea tinereţii nu are încă un bilanţ de acumulări negative sau stresante, de manifestări psihomotorii capabile să deturneze funcţiile curate şi regenerabile ale mecanismelor cerebrale.

De aceea voi transcrie „întîmplările" paranormale ale Cristinei, care are mai bine de şaptesprezece ani, şi îşi povesteşte tainele paranormale cu aceeaşi acurateţe cu care ar relata probabil, orice eveniment din viaţa ei. În cazul Cristinei, apariţia unor evenimente inexplicabile are şi o dată precisă : 21 noiembrie 1991.

„În acea noapte — mărturiseşte Cristina — m-am trezit în urma unui vis ciudat. M-am sculat imediat şi m-am aşezat pe un scaun. Simţeam că ceva nu-i în regulă. Trăiam concret senzaţia că nu mă mai aflu în cameră, în casa mea, cu toate că tot ce mă înconjura aparţinea casei, mediului în care trăiesc. Pentru a alunga această senzaţie m-am dus în bucătărie să beau un pahar de apă. Dar dintr-o dată mi s-a părut că mobila este făcută din piatră, cioplită în piatră. Am revenit enervată în cameră şi m-am reaşezat pe acelaşi scaun. În acest moment am simţit în mod fizic prezenţa **cuiva, a unei fiinţe ce-mi coordona gîndirea.** Am început un dialog cu acea fiinţă, dialog în care păreau mai numeroase întrebările. La întrebările mele, de pildă, mi se răspundea mental cu cuvinte grele, maturizate (pentru a spune astfel), cărora eu nu le înţelegeam sensul. Totul a durat 15—20 de minute, după aceea mi-am revenit. Spun că mi-am revenit fiind conştientă că trăisem de fapt o stare de transă. M-am culcat din nou, dorind să dorm. Dar în loc de somn, m-am „văzut" pe mine însămi deasupra patului, cu claritate, şi pluteam efectiv. M-am speriat destul de tare. Din cauza sperieturii ştiu că am „revenit" în pat, însă impactul a fost destul de dur, foarte brusc. N-am relatat nimănui întîmplarea pentru că mă jenam, nu ştiam ce se va spune despre mine. Însă cu două săptămîni înainte de 21 noiembrie 1992, deci exact la un an de zile, am început să mă port ciudat. Indiferent unde mă aflam, la şcoală în timpul orelor, acasă, pur şi simplu mă ridicam de la pămînt şi plecam, nu mai auzeam nimic din ce se producea în jurul meu. Eram ca suspendată, deşi vedeam totul. Auzeam însă în acest timp nişte cuvinte parcă şoptite dintr-o cameră goală, cu ecou, ce se afla însă foarte departe, şi nu înţelegeam cuvintele deşi ştiam că ele spun ceva, semnifică sau trebuie să semnifice ceva anume. Tot ce se spunea era despre mine.

Mi-am revenit şi din această stare după cîteva minute. Iar în ziua de 21 noiembrie 1992, părinţii mei fiind plecaţi de acasă, m-am întins în pat să dorm. Dintr-o dată mi s-a făcut frică. Prezenţa cuiva mă atenţiona. Am încercat să aprind lumina, dar curentul era întrerupt. M-am dus în camera părinţilor, cu speranţa că acolo voi avea lumină. Am simţit atunci ceva asemănător unei „explozii" în trupul meu, lumina s-a aprins, însă eu pluteam din nou, ca rîndul trecut. De data asta însă am trăit o senzaţie de usurare, de mare bucurie. M-am uitat cu luciditate „în jos" şi m-am văzut pe mine însămi. Brusc, m-am simţit iarăşi obosită, chiar cu o senzaţie de epuizare fizică, stările anterioare, bucuria păreau să aparţin „dublului meu" altei fiinţe care eram eu însămi şi trăia cu totul diferit stările faţă de corpul meu real.

Urmărirea mea continua, şi nu puteam înţelege cine mă urmăreşte, ce se vrea de la mine. Spre exemplu, la o oră de curs trăind aceeaşi senzaţie de plutire, de decorporare, mi s-au „dictat" cîteva cuvinte. În sfîrşit puteam acum să le înţeleg ca semnificaţie dar nu şi rostul lor. De ce mi se spuneau ? Fără să-mi dau seama de ce şi cum, am scris pe palma mea ceea ce mi se dictase în mod absolut logic şi direct : lacrimi, suflet în genunchi=Idol ! ; sau : magnolie, mare=Bucurie ! Ce sens au aceste cuvinte ? Pentru ce mi s-au dictat ? De ce aproape fără să-mi dau seama a trebuit să le scriu în palmă ? Acum mă gîndesc cu nelinişte, uneori cu groază, ce mi se va întîmpla pe data de 21 noiembrie 1993 ? De ce s-a ales pentru mine această dată ?"

Fenomenele descrise nu sunt originale —, ele continuă o suită de evenimente atestate, original fiind doar modul în care se transmit, se simt şi se vehiculează. Îndrăznesc să spun că întîmplările Cristinei fac parte din acele manifestări incipiente, pe care le consider de „testare". Ele pot dispărea în timp — în cazul că subiectul îşi proiectează Eul cu o mai mare forţă decît aceea a subconştientului —, sau pot recidiva în cazul că mediul energetic şi de consonanţă se dovedeşte prielnic unui tip de „racolare". Suita de stări subiective în cele descrise mai sus fiind mai restrînsă decît fenomenul inexplicabil, ar fi cu putinţă ca evenimentele paranormale să se amplifice, dînd la iveală un repertoriu mai bogat, în care să se includă şi alte tipuri de manifestare. Simple ipoteze...

ION ŢUGUI

Ora de vară în Japonia

Reintroducerea orei de vară ar determina în Japonia un spor al activităţii economice estimat la 774,2 miliarde de yeni adică 0,2% din produsul naţional brut al anului 1990. Institutul de cercetare Sakura susţine fără rezerve această iniţiativă : ea ar contribui la economisirea energiei, precum şi la prelungirea timpului consacrat activităţilor recreative de la sfîrşitul zilei, determinînd astfel creşteri suplimentare benefice ale randamentului economic. Ora de vară a fost introdusă pentru prima dată în Japonia în anul 1948, dar s-a renunţat patru ani mai tîrziu, deoarece se produsese o creştere puternică a numărului de ore de muncă suplimentare. Cotidianul „Asahi Shimbun" apreciază însă că acest pericol a dispărut, deoarece în prezent tot mai mulţi japonezi se pronunţă în favoarea reducerii timpului de lucru (G.D.)

Şi rechinii riscă să dispară

Cifre direct alarmante provenind din diferite surse de mare încredere, din care fac parte oameni de ştiinţă, zoologi etc, menţionează prin publicarea unor date relevante faptul că există un potenţial pericol ca înşişi „prădătorii oceanelor", să dispară într-un viitor chiar foarte apropiat. Principalul motiv al acestei tendinţe constă în faptul că în foarte multe ţări şi, în primul rînd în U.S.A. se constată o surprinzător de mare creştere a consumului de carne de rechin. După datele deţinute de acesti specialişti (şi făcute public în cadrul unui amănunţit studiu), în fiecare an creşte numărul miilor de tone de rechini pescuiţi şi folosiţi sub diferite şi extravagante forme în consumul obişnuit de peşti. Autorii studiului conchid că în asemenea condiţii exprimate prin scăderea în număr foarte mare a acestor peşti, se pot exprima opinii temeinice că rechinii riscă să se împuţineze în mod radical, ajungînd într-un viitor mai îndepărtat chiar la dispariţie. Publicarea studiului a provocat o vie impresie şi diferite luări de poziţii.

Parapsihologia la marginea necunoscutului

FACTORUL PSI ŞI EXPERIENŢA RELIGIOASĂ

Răsfoind în continuare paginile dedicate de Hans Bender universului parapsihologiei şi pătrunzînd împreună cu el în lumea pe care ne-o dezvăluie dosarele Institutului pentru problemele de frontieră ale psihologiei, ne vom opri astăzi la un alt capitol fascinant : factorul PSI şi experienţa religioasă.

■ Încă de la „începutul timpurilor" o serie de fenomene au fost interpretate, după cum spunea un pastor protestant, ca „mesaje din lumea de dincolo". Aşa s-a născut epitetul de „supranatural" aplicat de atîta vreme unor fenomene parapsihologice. Specialiştii din acest domeniu susţin însă că au putut demonstra că, de fapt, nu este vorba de nimic supranatural, că nu există o frontieră necesară între lumea parapsihologică şi cea a fenomenelor „naturale", fiind vorba doar despre o limitare a simţurilor noastre.

■ Şi totuşi : cum se pot explica fenomene care, pentru lumea obişnuită, aparţin în mod categoric de domeniul miraculosului ?

Printre acestea se pot aminti : cazurile de levitaţie la sfinţi ; „Fecioara care plînge", de la Siracuza — o statuie a Fecioarei Maria, din ochii căreia uneori ţîşnesc lacrimi... şi atîtea altele. Miracole ? După o celebră expresie a Sf. Toma d'Aquino, „un miracol nu are loc în contradicţie cu natura, ci cu ceea ce ştim noi despre natură". Fenomene PSI ? Poate, dar atunci rămîne de clarificat sursa puterilor, capacităţilor speciale ale celor care se află la originea unor asemenea manifestări...

■ Iată însă şi un exemplu în care cercetările nu au condus la rezultate concludente : este vorba de aşa numitul „miracol al Sfîntului Januarius", datînd încă din sec. XIV. Sf. Januarius, protector al oraşului Napoli, a fost episcop de Benevento şi a fost decapitat în anul 305. Într-o sticluţă romană se află de pe vremea aceea o substanţă de culoare închisă care, prin rugăciuni ale credincioşilor şi în prezenţa unor personalităţi bisericeşti şi laice, poate fi făcută să se lichefieze. Legenda spune că este vorba de sîngele sfîntului... Un fenomen în care se observă analogii cu fenomenele paranormale,. dar care rămîne în continuare o enigmă !

Capucinul stigmatizat Padre Pio (stînga) şi miracolul Sf. Januarius (dreapta)

■ Şi pentru a nu părăsi Italia, să relatăm şi unul din celebrele cazuri de vindecare ale lui Padre Pio, un capucin stigmatizat, decedat în 1967. Despre el se spune că avea darul „bilocaţiei", cum s-a putut vedea şi în cazul unui muncitor din Viareggio care, în urma unui accident de muncă paralizase. Trebuind totuşi să fie deplasat în fiecare lună la locul de muncă, act indispensabil pentru a-şi putea încasa leafa, într-o asemenea zi soţia sa îi arată o fotografie a lui Padre Pio. Uşor în ris, el spune : „dacă ai făcut atîtea miracole fă unul şi pentru mine !". În clipa aceea, fără ca nimeni altul să-l vadă, un capucin intră în cameră şi îi spune : „ridică-te, eşti vindecat". Ceea ce s-a şi întîmplat. După un an, muncitorul se duce la mînăstirea San Giovanni Rotondo, în Apulia, pentru a-l vedea pe Padre Pio. După slujbă, acesta vine la el şi îi spune : „Fiule, tu vii din Viareggio." În timpul spovedaniei care a urmat, Padre Pio avea să-i reveleze un păcat pe care muncitorul îl comisese în tinereţe şi despre care nu vorbise nimănui. Cazul a fost studiat de cercetătorii Institutului din Freiburg şi constituie încă o dovadă că asemenea întîmplări — a căror realitate nu poate fi pusă la îndoială — pot (şi ar trebui !) forma subiecte de investigaţie ştiinţifică. Rezultatele pot fi dintre cele mai spectaculoase şi uneori greu de acceptat...

MIHAELA DOROBANŢU

O interesantă sinteză a cunoaşterii umane din evul mediu (I)

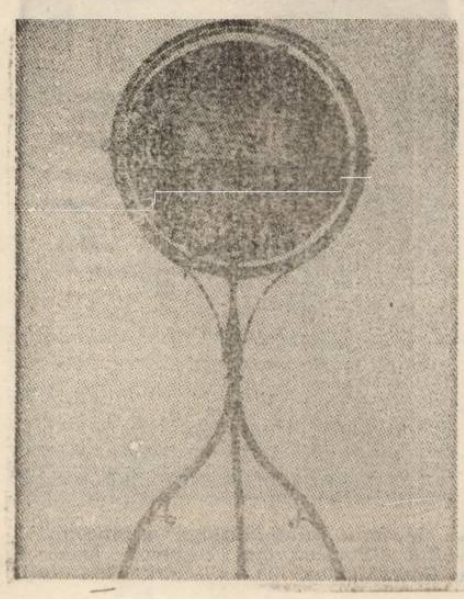

În fotografie se află cel mai vechi glob terestru cunoscut pînă în prezent în lume, realizat de Martin Behaim în 1492.

Simultaneitatea unor evenimente importante din istoria omenirii nu se datorează în întregime hazardului, chiar dacă, aparent, nu există nici o legătură între două evenimente. În 1492, anul în care Cristofor Columb a descoperit America, navigatorul german Martin Behaim (care trăia de mai mulţi ani în Portugalia) a construit în oraşul său natal Nürnberg cel mai vechi glob terestru cunoscut în prezent. Muzeul naţional german a intrat în 1937 în posesia preţiosului obiect, care s-a păstrat intact în mare măsură, în pofida fragilităţii sale.

Expoziţia specială „Focus Behaim-Globus" organizată de Johannes Willers, desfăşurată recent la Nürnberg, şi-a propus readucerea în atenţia publicului a globului lui Martin Behaim, care, în 1992, şi-a aniversat cel de-al 500-lea an de existenţă. Acest glob nu este numai cel mai vechi din lume ci şi ultimul pe care America nu figurează deloc. Viziunea asupra lumii nu s-a schimbat în mod abrupt şi de o manieră spontană. Abandonarea concepţiei geocentrice în favoarea viziunii heliocentrice a fost un proces foarte lent, îngrădit vreme de secole de Biserică şi care a fost foarte dureros şi decisiv pentru oamenii de la sfîrşitul Evului Mediu, constrînşi să-şi revizuiască viziunea asupra Universului, închistată de dogme şi precepte foarte stricte. Descoperirile cosmografilor şi geografilor s-au impus foarte greu în acei ani, cu mult mai greu decît ne putem imagina noi în epoca noastră a descoperirilor ştiinţifice cruciale şi rapidă difuzarea a cunoştinţelor.

Primele cinci secţii ale expoziţiei de la Nüremberg au fost organizate pentru a ilustra evoluţia concepţiilor asupra cosmosului şi sistemului solar în Evul Mediu. Aici pot fi observate numeroase sfere din bronz — vechea astronomie reprezenta cerul şi mişcările astrelor în jurul Terrei, considerată centrul Universului, sub forma unor cercuri concentrice. Este demnă de remarcat minuţiozitatea cu care oamenii acelor vremuri reproduceau o imagine a cosmosului care avea să se dovedească falsă, Un octogon de sticlă conţinea, de obicei, mai multe lunete astronomice, graţie cărora, statele au devenit mai „plastice" după 1600, pînă atunci ele fiind vizibile pe boltă doar sub forma unor puncte luminoase. Pentru a evidenţia cu claritate diferenţele existente între cosmologia modernă şi cea a Evului Mediu, expoziţia a prezentat şi viziunea actuală asupra cosmosului, după care Terra nu este decît o planetă de dimensiuni modeste într-un sistem solar care face parte el însuşi dintr-o galaxie — Calea Lactee. Expoziţia incită la o reflecţie asupra evoluţiei cadrului istoriei ştiinţelor.

Piesa cea mai interesantă a celei de-a doua acţiuni a expoziţiei este globul original construit de Martin Behaim cu cinci secole în urmă. Muzeul din Nüremberg a realizat, în colaborare cu o întreprindere, un film de animaţie electronică, la realizarea căruia s-a lucrat vreme de mai mulţi ani. Acesta vizualizează pe ecranul unui ordinator sau pe un ecran mai mare detalii privind suprafaţa globului terestru,

ŞERBAN FILIP

Starea de VECHE

„POSEIDIA", „FRIDOLIN" ȘI „NOCTURNA" LUI GRIEG

În iulie 1940, într-un moment de acute convulsii geopolitice, în plin război mondial, într-un fel (chiar dacă S.U.A. nu fuseseră încă implicate în conflict), «regresiile» temporale ale lui Edgar Cayce, ca și precizările sale privind viitorul relativ îndepărtat al planetei, păreau a fi o **abstragere premeditată**, dacă nu și periculoasă — a și fost acuzat — din imediat și real, din ceea ce s-ar fi putut dovedi decisiv în evoluția lumii moderne.

Cei care «lucrează» în acei ani cu Edgar Cayce — și, în primul rînd, Arthur Lammers — cei care-i solicită și-i înregistrează revelările («reading»-urile) — par însă interesați, mai curînd, de istoria unor străvechi civilizații, din Peru sau din Mexic, vor să afle cît adevăr subzistă în relatările lui Platon privind scufundarea Atlantidei, să înțeleagă în ce măsură frazele rostite de Cayce, în greacă și latină ,limbi pe care acesta nu le studiase niciicînd, erau absolut corecte sau nu... Nimic despre desfășurările incandescente ale clipei, despre posibila (și apropiata) intrare în război a Statelor Unite ale Americii, nimic despre tot ceea ce s-ar fi putut confirma sau infirma istoric, peste numai o săptămînă, o lună sau un an.

„Există o zonă lîngă Florida, numită Bimini — dezvăluie Edgar Cayce în cursul unei transe regresive celebre — **unde sub un strat gros de nămol, se află Poseidia(...)".** Iar într-o altă stare de transă, din iulie 1940 : **„Poseidia va fi una din primele părți ale Atlanticului care se va ridica deasupra apei. Probabil, în 1968 sau în 1969...".** Și, într-adevăr, în 1968, mai mulți cercetători — Dr. J. Manson Valentine, Dimitri Rebikov, Jaques Mayol, Harold Clima și Robert Agrave — descoperă în adîncul oceanului o suită de vestigii arheologice denumite ulterior «zidurile Bimini».

Supus unei cu totul altei baterii de întrebări, infinit mai stringente în epocă, poate că Edgar Cayce ar fi intrat altfel în conștiința umanității. Și ar fi fost un nou «profet», realmente modern, (tot un mister, în esență), dar nu un simplu caz enigmatic, plasat în sfera unui controversat paranormal.

■

Cei care urmăreau presa de popularizare tehnico-științifică, sau cel puțin cea de senzație, acum vreun sfert de veac, își vor aminti poate că în 1968, doi piloți de linie, Bob Brush și Trig Adams, făcînd fotografii aeriene în timpul unui zbor, în apropiere de insula Andros, au avut norocul de a fixa pe peliculă «siluetele» contururile, în fapt, ale unor blocuri uriașe de piatră, aflate la o adîncime relativ mică, neobservate pînă atunci. Fotografiile au fost, desigur, reproduse, cu o vîlvă imensă în lumea specialiștilor, de îndată ce s-a putut observa că pietrele din adînc, veritabile «ziduri», fuseseră prelucrate, tăiate și finisate, cu ajutorul unei tehnologii, de-a-dreptul de neînțeles, dacă o raportăm la vechimea probelor aduse la suprafață. O vechime de 12 000 de ani ! O adevărată mană cereas-

că pentru «atlantologi». În 1942, însă — atenție ! cu 26 de ani înainte de a fi fost descoperite aceste ziduri submarine, toate aceste «pietre» în mod cert prelucrate — Edgar Cayce dezvăluise, în transă, secretul acelor tehnologii de prelucrare. Ipoteticii locuitori ai legendarei Atlantida ar fi stăpînit și utilizat — spune Cayce în transă — energia unor cristale ciudate, «bisturiul» unor raze luminoase foarte puternice. Or, în 1942, cercetările care au condus ulterior la realizarea actualelor lasere, se aflau în fază incipientă. De unde, deci, informația, și convingerea subconștientă a lui Edgar Cayce — în transă — că aceste raze vor fi descoperite de știința secolului XX ?

■

Pentru pasionații SF-ului, confirmarea în timp a unor anticipații științifice nu reprezintă o probă de paranormal și nici expresia unei călătorii «mentale» prin timp. Dintre incredibilele (în epocă) anticipări verniene, peste o sută și-au găsit o strălucită confirmare în epoca modernă ; își închipuie cineva că anticipările lui Jules Verne ar fi fost făcute într-o stare de transă ? Nici cele ale lui Arthur Clarck mai recent, nici cele ale rusului Beliaev... Fantezia creatorilor — și, nu în ultimul rînd, fantezia tulburătoare a legendelor și a basmelor populare — s-ar dovedi, la o analiză atentă, tot atît de stupefiantă, pe cît au fost predicțiile lui Edgar Cayce. **Să plasăm harul, inspirația și genialitatea (încă inexplicabilă) în ordinea firească a existenței și spiritualității umane și să ne înversunăm în a considera ca fiind paranormale «reading»-urile lăsate posterității de neînțelesul (încă) Edgar Cayce ?**

Am ascultat de curînd o fetiță de numai 12 ani, Ana Crăciun, interpretînd „Pribeagul", „Fluturele" și „Nocturna" de Grieg. În ecuația reușitei se regăseau desigur cei 6 ani de exercițiu pianistic stăruitor ai acestei fetițe, dar mai era ceva o înzestrare care frizа misterul... (L-am solicitat pe Șerban Nichifor, unul din cei mai lucizi analiști ai noului val componistic și interpretativ să ne explice «misterul», dacă e un mister... După cum am avut bucuria să răsfoiesc, tot în timpul din urmă ,o inspirată reeditare a unei cărți pentru copii : „Fridolin", cu adevărat antologică. Mi se păruse firesc, în anii copilăriei, să aflu că există cîini șoricari, admirabili eroi (de bună literatură), care ne pot urmări gîndurile (nu numai cuvintele), și care ne pot răspunde, integral, prin priviri... Dar care, ori de cîte ori simt nevoia, vorbesc în absolut toate limbile pămîntului... Nu ne uimește fantezia, parcă nelimitată, a unui Isaac Asimov ; cutezanțele științifice, super-reading-uri, din celebrul „Solaris" nu ni se par deloc paranormale ; genialitatea marilor creatori o plasăm în spațiul natural de existență și de speranță a lumii ; nu ne surprinde nici interpretarea matură la 12 ani, a unor piese de Grieg, după cum ne putem retrăi peste ani, într-o singură clipă, întreaga copilărie, la simplul „declic" vizual provocat de minunata zgardă roșie a unui șoricar, Fridolin, a cărui zi onomastică o sărbătorește în carte — dacă ne amintim noi exact — nu un singur copil, ci un întreg oraș... Misterele mari, de îndată ce poartă un nume și girul unei acceptări mondiale, devin un fel de borne, constituie repere, sînt treptele elementare, firești, ale unei ascensiuni culturale. Toate angajînd, în esență, «misterele» unui psihism supraevoluat... Reading-urile lui Edgar Cayce, nu mai puțin revelatoare pentru neînțelesele înzestrări omenești, continuă să fie ostracizate dincolo de normal. În rest, vom găsi un spațiu, sperăm, pentru Șerban Nichifor, și regretăm că nu ne putem ilustra însemnările cu coperta — admirabilă coloristic, dar și ca idee — a recentei reeditări „Fridolin". Recitiți-o, nu vă refuzați acest «week-end» în lumea totalei purități...

DOREL DORIAN

Pianista ANA CRĂCIUN

Misterioasa interferență a rațiunii cu intuiția

În nobila ambianță a Muzeului Național de Artă, a avut loc, recent, recitalul foarte tinerei pianiste ANA CRĂCIUN. (Născută în anul 1980 la București, ea s-a stabilit ulterior cu părinții în Israel unde s-a bucurat de o educație muzicală pe măsura talentului ei excepțional, obținînd pînă în prezent două prestigioase distincții în domeniul interpretării muzicale : Premiul „Gerar Bahar" — 1989 și Diploma de Merit la Concursul de pian „Moșe Șaret"). Dificilul repertoriu abordat de Ana Crăciun evidențiază, chiar de la simpla citire a afișului, nivelul artistic al acestui autentic «copil-minune», ce reușește să depășească — mă refer la concepția ei interpretativă — performanțele tehnice propriu-zise, pentru a se împărtăși și a ne împărtăși din inefabilul poeticii muzicale. Dind viață unor pagini de referință din creația lui Galuppi, Grieg, Mozart, Chopin, Liszt, Ana Crăciun demonstrează o tehnică foarte sigură, grefată, aș spune, și pe o ușurință-nativă, ce-i potențează virtuozitatea, de la nivelul elementar al tușeului pînă la cel superior al arcuirii funcționale al frazelor ce construiesc — în misterioasa zonă de interferență a rațiunii cu intuiția — *edificiul sonor. Dincolo,* deci, de toate aceste lucruri descriptibile prin cuvinte, se întinde *spațiul* inefabilului sonor, *sau al* poeticii muzicale. *Cei ce reușesc să pătrundă în acest spațiu de grație sînt, cu-adevărat, niște aleși ai lui Dumnezeu, căci legătura pe care ei o stabilesc — prin sunet — este transcendentală, depășind puterea umană, de înțelegere. Accederea în această lume ideală, «de dincolo», a muzicii nu este condiționată de vîrstă, experiență, știință sau voință, ci exclusiv de* Talentul pe care doar Domnul îl *poate oferi,* răsplătindu-l *cu Darurile Sale pe cei care — ca și Ana Crăciun — le investesc în opera de îndumnezeire a lumii.*

ȘERBAN NICHIFOR

● CĂLĂTORII ILEGALE. Prea multe persoane călătoresc ilegal în țările europene, cererile de azil și imigrarea ilegală au scăpat de sub control, releva recent demograful britanic David Coleman. În cadrul Conferinței demografice europene desfășurate la Geneva, la care au participat peste 400 de experți din 50 de țări, Coleman aprecia că Europa și America de Nord se vor confrunta în viitor cu o „imigrație" anuală de aproximativ două milioane de oameni, proveniți mai ales din „lumea a treia". Chiar și statele din Europa de Sud, care timp îndelungat au avut mulți emigranți, vor deveni țări în care se va emigra. Europa de Est se va confrunta cu o emigrare din fostele state ale Uniunii Sovietice dar și din țările în curs de dezvoltare.

● OMENIREA ÎMBĂTRÎNEȘTE. Dacă în 1950 în lume trăiau circa 200 milioane de oameni în vîrstă de 60 de ani și peste, 32 de ani mai tîrziu numărul lor s-a dublat. Se prognozează că la finele primului an al următorului mileniu pe Terra vor trăi 600 milioane de oameni în vîrstă. În anul 2025, numărul pămîntenilor în vîrstă de peste 60 de ani va ajunge la 1,2 miliarde. În prezent, procesul îmbătrînirii populației din țările în curs de dezvoltare proporțional cu numărul de locuitori este mai rapid decît în lumea industrializată, revenindu-le 80 la sută din sporul mondial de oameni vîrstnici.

● SEMNE ÎNCURAJATOARE ÎN NOILE LANDURI GERMANE. Situația economică a noilor landuri

se îmbunătățește vizibil, releva un sondaj efectuat de Serviciul federal de statistică. În aprilie 1991, numai 9 la sută din salariații estgermani realizau un venit lunar net de 1 800 de mărci sau chiar mai mare. În ianuarie 1992, peste o cincime dintre salariați se aflau în această categorie superioară de salarizare. În aprilie 1992, numai 39 la sută dintre salariați aveau un venit lunar sub 1 000 de mărci. Pînă în ianuarie 1993, procentul celor care cîștigau mai puțin de 1 000 mărci pe lună a scăzut la 21 la sută.

● ENERGIA SOLARĂ LA SUKATANI. În această localitate indoneziană din Iawa de vest funcționează cu bune rezultate un sistem casnic de energie solară fotovoltaică, realizat împreună cu specialiști din Olanda. Un număr de 80 de case sînt alimentate cu energie electrică furnizată de astrul zilei. Și, drept urmare, copiii pot învăța seara și urmări programele de televiziune, iar magazinele și străzile sînt luminate și după lăsarea serii. Pe baza succesului înregistrat la Sukatani, localitate situată pe versantul unui munte, guvernul indonezian a hotărît să electrifice peste o mie de așezări rurale recurgînd la „serviciile" energiei solare.

● ANTICIPĂRI ENERGETICE. Specialiștii opinează că pînă la sfîrșitul secolului se va dubla consumul mondial de energie, în special în folosul țărilor industrializate. Locuitorii „lumii a treia" nu vor consuma decît 0,5 tone echivalent petrol pe locuitor și pe an. Dacă ei ar folosi numai o tonă echivalent petrol, respectiv o pătrime din ce consumă în medie europeanul, ar apărea în mod inevitabil noi tensiuni asupra prețurilor petrolului și o agravare a efectului de seră. Dar dificultățile financiare ale țărilor în curs de dezvoltare anulează aceste riscuri.

Balena și puștiul

Creșterea entropiei (dezordinii) socio-economice în țările civilizate (mai mult sau mai puțin dezvoltate) are consecințe directe asupra societăților respective și consecințe indirecte asupra unor societăți din regnul animal. Cu alte cuvinte, creșterea entropică a societății umane își dezvoltă din ce în ce mai multe tentacule primejdioase asupra arealului unor specii de animale, sensibile la modificări negative. Dacă într-un capitol precedent am legat entropia de sinucidere, este oare acest gest disperat molipsitor și pentru animalele trăind în medii contaminate de dezordine ?

Ce poate fi mai sugestiv decît exemplul balenelor sinucigașe ? Uimirea și chiar stupoarea provocate de așa-zisa sinucidere a celor mai mari cetacee au fost spulberate atunci cînd au început să apară statistici alarmante în privința poluării apelor oceanice aflate în traseele migrațiilor balenelor. Cînd un astfel de splendid mamifer preferă moartea pe o plajă oarecare, încercînd cu disperare să găsească o oază de puritate pentru respirația și hrana sa, atunci e sigur că entropia mediului acvatic respectiv este în creștere vertiginoasă. Pătrunderea în apele mărilor și oceanelor a moleculelor străine și nocive perturbă metabolismele și provoacă mutații genetice imprevizibile (la fel ca la om, care trebuie să devină imun — dacă dozele nu cresc brusc). Sinuciderea nevinovatelor balene nu este numai un gest de protest împotriva infidelității omului față de natură, ci și un avertisment asupra însăși evoluției lui. Camaraderia omului cu animalele s-a frînt și omul a fost cel care a

trădat legămîntul coabitării normale, el este cel care șubrezește trăinicia ecosistemelor. Iar acest gest suprem învecinat cu fatalitatea, devenit specific balenelor pare să fie dictat de o intransigență instinctivă față de impurificare.

Fenomenul balenelor sinucigașe poate fi asociat — din punct de vedere al nevinovăției și candorii victimelor — cu sinuciderile copiilor. O statistică înfiorătoare dată publicității în S.U.A. evidențiază faptul că maturii nu au exclusivitate în acest domeniu macabru. Astfel, există chiar o progresie înfiorătoare în acest sens : dacă în 1968 în S.U.A., unul din 69 de copii decedați anual s-a sinucis, în 1990 s-a sinucis unul din numai 17 decedați anual ! Această proporție dezarmantă ne duce cu gîndul la entropia (dezordinea) mediului familial — în primul rînd. La fel ca și în cazul balenelor, impurificarea psihică (și chiar fizică, uneori) a climatului familial a condus la gesturi disperate, ireversibile, din partea unor constiințe încă pure și nevinovate (statistica se referă la copii de pînă la 16 ani).

Rare sînt cazurile cînd mizeria materială a împins copiii la suicid. Cele mai frecvente sînt cazurile cînd mizeria morală din jurul lor a devenit insuportabilă și și-au luat viața, despre care nu aflasera că este bunul cel mai de preț al omului. Uimitoare sînt și mobilurile sentimentale la vîrsta de 12—14 ani, cînd dragostea înflăcărată dar stinsă cu sila în varii împrejurări a declanșat criza supremă. Alții, în ignoranța lor, au crezut că se pot răzbuna pe cei ce le făceau viața amară. Au existat și tendințe patologice și copierea aceluiași gest făcut de unul din părinți sau rude... Psihologia copilului mai are multe probleme de rezolvat.

PAUL IOAN

magazin
Femina Club

Frumusețea feminină în lume

Nimic nu este mai dificil și mai subiectiv decît să definești frumusețea. Și cînd ne referim la oameni, diversitatea sa egalează diversitatea popoarelor sau etniilor planetei. Frumoasele Insulei Tahiti sînt renumite. Le poți întîlni, cu o superbă floare după ureche, într-o vestimentație sumară, o rochie în culori vii sau, pur și simplu, o fustă sau un șort. Frumusețea feminină este atît de frapantă aici încît pare o adevărată resursă naturală a Polineziei. Pornind de la această realitate, aproape săptămînal la Papeete, centrul administrativ al insulei, sînt alese cîte o nouă „miss". Tinerele fete, cu siluete elegante, sportive, cu păr lung, negru, care cîștigă aceste concursuri sînt de cele mai multe ori metise. Pielea lor, bronzată de la natură se întreține cu un ulei special. Florile insulei, împletite în coroniță devin diademe ce le vor împodobi pentru o zi capul. Florile și cochiliile le împodobesc gîtul și brațele. Pareo, acest dreptunghi din bumbac imprimat, înnodat cu măiestrie în cele mai inspirate moduri, este ținuta tradițională a tahitienelor. Frumusețea nu poate exista fără grație, astfel că fetițele sînt învățate să danseze de la vîrsta de 3 ani, pentru ca la 15 ani să fie primite în grupurile de dans tradițional.

INDISCREȚII

Cînd starurile își ascund trupurile...

...apar dublurile lor. Uneori, cînd erați convinși că admirați picioarele lui Julia Roberts sau trupul apetisant al lui Kim Basinger, vă înșelați. Pentru că starurile își ascund trupurile. Dar dublura lor, Shelley Michelle, știe să danseze și să cînte foarte bine, iar trupul său poate stîrni admirație. Aflată nu demult la Paris, Shelley s-a bucurat de mult succes...

Cel mai frumos rol

De doi ani și jumătate, Bria Liana i-a oferit lui Eddie Murphy cel mai frumos rol al său, cel de tată. După doi ani de depresie Murphy pare a-și fi regăsit forma și... succesul. După un film semi-eșec de care a uitat, au urmat două succese și acum gîndește să facă și un western. Dar, pînă atunci, interpretează cu trăire absolută rolul de tată.

101 diferențe

● Dacă femeile trăiesc mai mult decît bărbații, în schimb, îmbătrînirea cutanată la ele este mult mai pronunțată și mai precoce decît la bărbați. Epiderma mult mai fină a femeilor este din păcate mult mai vulnerabilă...

● Specialiștii spun că numărul băieților cu dificultăți în învățarea scrisului și cititului este de trei ori mai mare decît al fetițelor.

● Spre deosebire de bărbați la care funcțiile celor două emisfere cerebrale sînt foarte bine separate la femei cele două jumătăți ale creierului comunică mult mai ușor, probabil din cauza grosimii mai mari a părții mediane a corpului calos, care formează un „cablu" de neuroni ce unește cele două emisfere.

Rezultatul : superioritatea feminină în domeniul lingvistic.

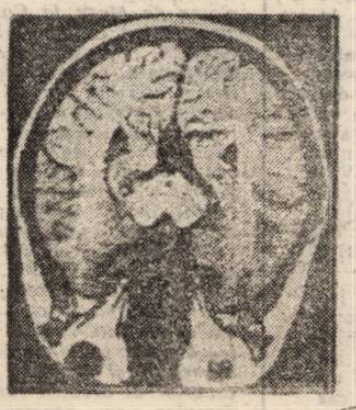

● Femeile cheltuiesc cu 20 la sută mai mult decît bărbații pentru a se îngriji. Ele sînt mai des suferinde decît bărbații, dar de maladii mult mai ușoare.

● Între calitățile apreciate la partenera ideală 22,2 la sută dintre bărbații chestionați au menționat înfățișarea fizică. În schimb doar 11,9 la sută dintre femei pun mare preț pe calitățile fizice ale partenerului...

Ciorba de lobodă

Se poate consuma dulce sau acrită cu corcodușe, prune verzi, lămîie, oțet.

În cazul fructelor crude acestea se fierb separat în apă puțină, se strecoară cu tot cu partea verde și lichidul rezultat se toarnă în ciorbă cînd aceasta e gata.

Ingrediente : 1 kg lobodă, două cepe (sau două legături de ceapă verde), după gust un morcov, 3 linguri orez, sare, verdeață, 4 linguri smîntînă, două gălbenușuri, o lingură de unt, margarină sau ulei.

Se fierb în doi litri apă lobodă, ceapa și eventual morcovul, toate spălate, curățate și tăiate mărunt.

Se adaugă orezul și cînd totul este fiert se drege cu gălbenușurile și smîntîna și dacă este cazul, acreala.

La urmă se pun leușteanul și pătrunjelul verde mărunt tocate. (E.C.)

Femei care au marcat secolul

Nu există domeniu, sport, politică, știință sau literatură, în care femeile să nu fi strălucit. Și dacă Malraux a spus că „secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc", secolul XX, mai mult decît alte secole, a fost, trebuie să recunoaștem, feminin.

● Pentru că și-a consacrat jumătate din viață celor mai săraci dintre săraci, juriul de la Stockholm i-a decernat Premiul Nobel. Dar, s-ar părea că nici-o distincție, nici-o onoare nu poate modifica conduita Maicăi Tereza, această femeie religioasă născută în Iugoslavia, din părinți albanezi. La 82 de ani poartă un sari alb, bordat cu albastru, semn al carității.

● Mata Hari, reprezintă tipul aventurierei și spioanei, chiar dacă talentele sale de dansatoare și calitățile de metresă au fost mult superioare celor de agent de informații...

● Indira Gandhi, autoritară, în opiniile unora chiar despotică, fiica lui Nehru a contribuit esențial la transformarea imaginii despre India. A fost asasinată de două persoane din garda sa personală în 1984.

● Angela Davis, „pantera neagră" este figura emblematică reprezentativă a Americii negre, militantă de frunte în perioada anilor '60—'70.

● Josephine Baker este prima care a dansat goală, sau aproape, ritmul înnebunit de charleston.

● Gertrude Ederle, triplă medaliată olimpică (Paris, 1924) este prima femeie care a traversat Marea Mînecii. Grație unui nou stil în înot, crawl, va ameliora cu mult recordurile precedente.

● Marie Curie, împreună cu soțul său este personalitatea științifică feminină cea mai reprezentativă a planetei. I se datorează între altele, descoperirea radioactivității thoriului ca și izolarea radiumului.

● Valentina Tereșkova este prima femeie care a cucerit spațiul cosmic între 16 și 19 iunie 1963. Abia după 20 de ani o altă femeie a mai repetat performanța. Căsătorită cu cosmonautul Nicolaiev ea a dat naștere micuței Elena, care rămîne pînă azi singurul copil ai cărui părinți s-au plimbat printre stele...

CRONICA modei

Seducție

Ceea ce este simplu nu înseamnă de fiecare dată și „simplist". La cele mai rafinate idei se ajunge uneori prin cea mai dezarmantă simplitate. Așa stau lucrurile și în cazul acestei creații amintind de maniera de a crea a lui Coco Chanel. O tăietură care elimină liniile complicate, o simetrie necomplicată, vestonul roșu, pantaloni negri, accesorii aurii.

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

MAGAZIN global

BILL CLINTON SUB LUPA ŞTIINŢEI

Indiscutabil, Bill Clinton este azi unul din personajele cele mai importante ale planetei. Aşa încît nu are de ce să surprindă încercarea morfopsihologului Diane Perceval de a dezvălui din unghiul cercetătorului portretul tînărului preşedinte al S.U.A. Figura lui Bill Clinton, sub aparenţa simplităţii, relevă o personalitate complexă, reflexivă, bine determinată. O privire de ansamblu arată o faţă mare şi puternică, de tip stenic, cu o dublă dominantă, cea a zonelor afectivă şi a acţiunii, zone reflectate de partea mediană şi inferioară a feţei. Zona cerebrală, fruntea şi ochii este restrînsă în raport cu restul figurii. Fruntea, de formă rectangulară, foarte uşor rotunjită, nu foarte înaltă, dezvăluie un om purtător al unui ideal, dar nu un ideolog. Înzestrat cu o bună logică are o minte sclipitoare. Are o viziune clară, coerentă. Structura sa intelectuală îl conduce, îl ajută să transpună gîndul imediat şi concret în acţiuni şi măsuri. Ştie să-şi folosească excelent intuiţia. Pe această figură, ochii reprezintă un component estetic de mare sensibilitate. Îi place să seducă. Ochii săi indică o receptivitate deschisă, voinţă şi o capacitate deosebită de a fi în osmoză cu ceilalţi. Zona afectivă şi relaţională, repre-

zentată de nas, pomeţi, obraji, este cărnoasă, cu un nas deosebit de lat la bază şi narine foarte bine protejate. Este un bulemic. În contactele fizice, complete, senzoriale, Clinton devine cameleon. Îi plac extrem de mult contactele cu publicul. Acest tip afectiv, puternic, se hrăneşte din dialogul uman, detestă ideea de a-şi face duşmani şi încearcă să concilieze inconciliabilul. Atunci cînd vrea să placă cuiva, dă mult de la el. Intuiţia sa este dezvoltată, are un fler deosebit în privinţa oamenilor şi situaţiilor, fapt ce îi dă o abilitate redutabilă.

Zona acţiunii este remarcabilă. Este partea cea mai întinsă şi cea mai puternică a figurii. Are un maxilar şi o bărbie de boxeur. Gura sa este mobilă şi expresivă, foarte fermă şi extrem de tonică nu prea mare, dar foarte voluntară. Muncitor neobosit el va conduce totul cu o energie şi o vitalitate excepţionale, dar şi cu o mare putere de a îndura. Este un materialist şi un concret ghidat de nevoia de a acţiona. Aderă la cotidian, la viaţa de fiecare zi. Este un om de teren pragmatic, cuceritor care ştie să se bată pentru a cîştiga ceea ce doreşte. Voinţa sa în acţiune este mai puternică decît obstacolele. Controlează şi stăpîneşte situaţiile cu multă vigilenţă. Motorul său interior este reprezentat de acţiune şi mişcare în toate domeniile. Este omul schimbării. Cel puţin aşa apare tînărul preşedinte privit din unghiul morfopsihologilor...

ECATERINA BĂTRINEANU

Colecţionar de... meteoriţi

Robert Haag din Arizona are o pasiune oarecum stranie. De mai mulţi ani încoace, el cutreieră planeta pentru a descoperi şi a cumpăra... meteoriţi. Experţii apreciază că Robert Haag deţine cea mai mare colecţie de acest gen din lume : pietre căzute din cer. Piesa-forte a colecţiei este reprezentată de un fragment de rocă selenară în greutate de 19 g. „Aceasta a fost descoperită în Australia printre aborigeni, declară colecţionarul. Imediat ce am văzut-o am ştiut că provine de pe Lună. Pentru a avea certitudinea originii sale, am trimis-o la expertiză la un laborator al Universităţii din Arizona. Oamenii de ştiinţă au avut o plăcută surpriză, ajungînd la aceeaşi concluzie ca şi mine. Nu se cunoşteau decît roci selenare găsite în Antarctica."

Convertirea luminii în sunet

Societatea franceză Sitec a pus la punct un dispozitiv capabil să transforme direct energia luminoasă în energie acustică. Pentru aceasta, este suficientă asocierea unui sistem care converteşte lumina în sunet — un „microfon optic" — pentru transmiterea integrală a unei informaţii. Marele avantaj al sistemului constă în faptul că nu utilizează nici un alt intermediar electronic, deci nu poate apărea nici o perturbare sau parazitare. Sectoarele de aplicaţie ale sistemului sînt echipamentele de comunicaţie civile şi... militare.

Incident neobişnuit

Un francez în vîrstă de 33 de ani şi-a prins mîna în toaleta unui tren de mare viteză care circula pe ruta Paris-Bordeaux, încercînd să-şi recupereze actele de identitate căzute. Pentru a-l salva a fost necesară o intervenţie de nu mai puţin două ore a pompierilor care au fost nevoiţi să demonteze toaleta. Finalizarea operaţiunii a avut însă loc la Spitalul din Tours unde victima a fost transportată împreună cu WC-ul buclucaş.

În ajutorul handicapaţilor

În cadrul unei expoziţii de echipament de calculatoare pentru handicapaţi care a avut loc la Tokio, a fost prezentat şi sub numele „Talkative Boy" (Vorbăreţul) produs de firma NTT DATA. Dispozitivul redă prin voce — la alegere, feminină sau masculină — informaţiile solicitate de nevăzători.

Pistolet-termometru

Specialiştii firmei franceze Novespace au inventat pyrolaserul, un fel de pistolet care poate fi introdus în interiorul unui tren, unei clădiri sau reactor nuclear pentru măsurarea unei temperaturi de la distanţă. Un laser permite poziţionarea corectă a axei pyrolaserului, în timp ce un captor fotosensibil traduce în temperatură radiaţia energetică provenită de la obiectul-ţintă. Un calculator analizează datele şi furnizează o hartă termică a obiectului-ţintă.

Acest sistem, selecţionat pentru trofeele naţionale ale inovaţiilor în Franţa, va fi în curînd folosit pe elicoptere pentru survolarea Parisului la mică altitudine, în scopul cartografierii reţelelor de apă caldă îngropate la o adîncime de doi metri sub pămînt.

De ce au dispărut dinozaurii?

Dovezi suplimentare în sprijinul ipotezei potrivit căreia dispariţia dinozaurilor, în urmă cu circa 65 de milioane de ani, s-ar fi datorat coliziunii Pămîntului cu un uriaş meteorit, au fost furnizate prin datarea unor fragmente de sticlă descoperite în Haiti şi rocile vulcanice din statul american Montana. Cercetători de la U.S. Geological Survey au mai stabilit că fragmentele respective, denumite tectite, sînt cele mai vechi cunoscute pe plan mondial, fiind de circa două ori mai vechi decît cele situate pe locul al doilea într-un clasament sui-generis alcătuit după criteriul vechimii.

Tectitele descoperite în Haiti s-au format cel mai probabil în momentul coliziunii meteoritului cu Terra. Datările făcute pe bază de argon au demonstrat că rocile vulcanice din Montana şi fragmentele de sticlă din zonă au o vechime de 64–65 milioane de ani. Eroarea cu care a fost stabilită această cifră este de 100.000 ani. Este o precizie foarte mare, întrucît cele mai frecvente datări radiometrice consemnează vechimea evenimentelor aeologice cu o aproximaţie de cîteva milioane de ani.

POARTA AERIANĂ A HAMBURGULUI, o realizare arhitectonică de excepţie

Noul aeroport din marea metropolă germană München este o realizare cu totul inedită în cadrul marii „familii" a aeroporturilor internaţionale. Ultima tehnică în domeniu s-a îmbinat cu ambiţia proiectanţilor şi constructorilor de a realiza o structură care să se integreze perfect mediului ambiant. Şi ei au reuşit pe deplin : clădirea înaltă, de forma proeî unei nave, aproape că se „ascunde" în pămînt, ca şi cum i-ar fi ruşine de semeţia impozantului punct de control al traficului aerian. Ea este înconjurată de imense spaţii pentru parcarea maşinilor.

Importanţa sa strategică este subliniată prin plasarea marii săli de aşteptare în centrul tuturor componentelor arhitecturale ale noului aeroport, subliniind o dată în plus rolul său de placă turnantă în

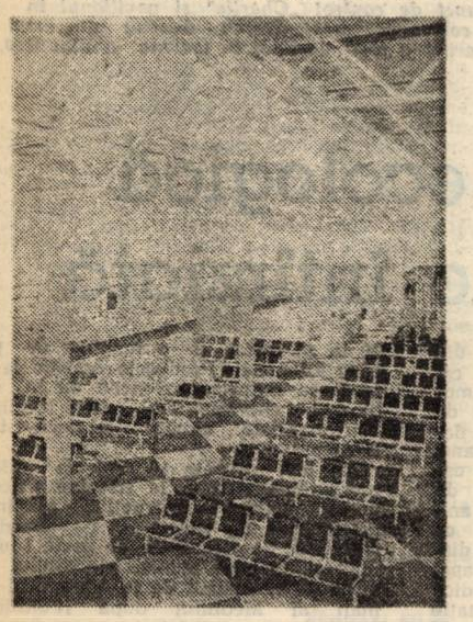

Ultramoderna şi luminoasa sală de aşteptare a aeroportului, construită din oţel şi sticlă.

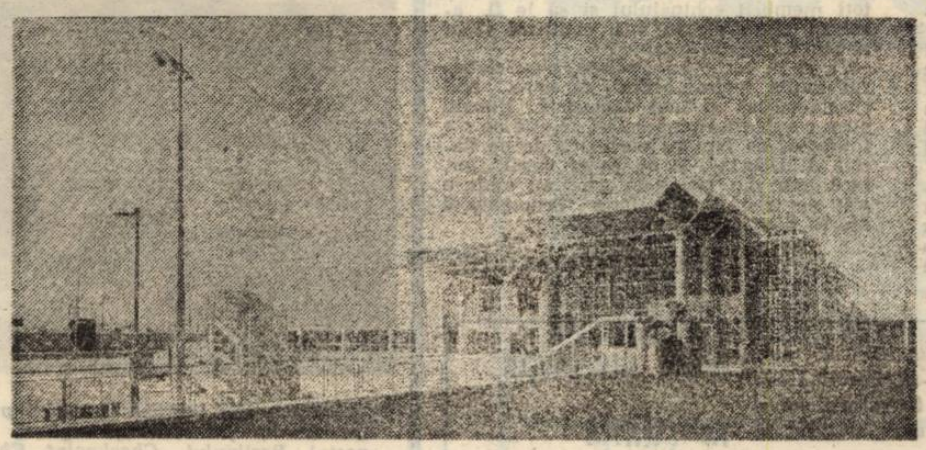

Vedere de ansamblu asupra modernului hol rezervat înregistrării pasagerilor, lung de 1 000 de metri, al noului aeroport din München.

transporturile contemporane, între calea ferată, autostradă şi transporturile maritime şi fluviale. Restaurantele, magazinele, poşta, farmacia, centrul religios, instituţiile sociale şi sanitare se integrează armonios, la rîndul lor, în concepţia generală a noului aeroport.

Din holul modern şi luminos se trece în mijlocul spaţiului destinat înregistrării pasagerilor, cu o lungime de 1000 metri — două culoare largi conduc către culoarul transversal, care leagă între ele cele patru unităţi funcţionale ale terminalului de la München înconjurate de magazine şi ghişee. Culoarul de legătură permite trecerea într-un hol de unde poate fi admirată curtea verde interioară a aeroportului şi se poate trece într-unul din cele cîteva etaje inferioare, rezervate parking-ului. Pe scările rulante se poate ajunge la etajul principal, plin de ghişee pentru control, săli de aşteptare, magazine, baruri şi restaurante.

Din punct de vedere strict arhitectural, noul aeroport din München este un concurent de temut pentru ultimele realizări spectaculoase în domeniu ale arhitecţilor americani, englezi sau a celor din Asia de sud-est. Parking-urile inteligent construite, cu vaste culoare luminoase verzi şi acoperişuri uşoare, din oţel şi sticlă, sînt departe de obşnuitele „bunkere" greoaie de pe celelalte aeroporturi. În interior impresionează în mod deosebit mobilierul elegant, pus foarte bine în valoare de lumina naturală ce străbate pereţii şi acoperişul de sticlă al clădirii, spre deosebire de „celulele pentru deţinuţi" de pe celelalte aeroporturi. Această remarcabilă transparenţă a arhitecturii se datorează multiplelor „compromisuri" făcute de arhitecţii germani între tradiţional, modern şi funcţional.

Acest continuum arhitectural, cu o structură uniformă, apare vizitatorului în toată frumuseţea rece a tehnicii folosite, cu cele 20 de culoare de sticlă ale sale, traversate de pasageri. Se pare că protestele adresate de-a lungul anilor de asociaţiile de protecţie a naturii împotriva construirii unui nou aeroport la München au servit la ceva, rezultatele putînd fi admirate şi în cele două fotografii alăturate, furnizate de DPA.

ŞERBAN FILIP